

De Zegevierende Republiek.

Mr. A. Macus Esq.

With the compliments of

Mr. George W. Van Siclen.

Printed Matter only.

FROM MR. GEORGE W. VAN SICLEN,
33 NASSAU STREET,
NEW-YORK.

Truly Yours
Andrew Carnegie

ARTOTYPE, E. BIERSTADT, N. Y.

DE

Zegevierende Republiek.

De Vooruitgang van de Republiek der Vereenigde Staten van Amerika, gedurende een Vijftigtal Jaren,

Door ANDREW CARNEGIE.

Uit het ENGELSCH in het NEDERLANDSCH overgebracht

DOOR

MR. GEORGE W. VAN SICLEN,

Maitre ès Sciences, College of the City of New-York. L. L. B., Columbia College, N. Y.

Stichter en eerste Secretaris van The Holland Society of New York.

Stichter en eerste Secretaris der Title Guarantee & Trust Company te New York.

Stichter en eerste Secretaris der Holland Trust Company te New York.

Eerelid van de 3de October Vereeniging te Leiden.

Lid van het Zeeuwsche Genootschap der Wetenschappen te Middelburg.

Lid van het Historisch Genootschap te New York.

Lid van het Genealogisch en Biographisch Genootschap te New York.

Lid van het Amerikaansche Geographisch Genootschap.

Lid van het Amerikaansche Historisch Genootschap.

Enz., Enz.

NEW-YORK.

GEDRUKT BIJ FRIESEMA BROS., DETROIT, MICH., U. S. A.

1891.

New York, 11 November, 1889.

DEN WELEDEL GEBOREN HEER,

ANDREW CARNEGIE

Waarde Heer!

Wil U mij vergunnen Uw voortreffelijk boek: TRIUMPHANT DEMOCRACY in het Nederlandsch te vertalen, of dit te laten doen?

Ik heb menig exemplaar van de Engelsche uitgave weggeschonken, en ik wensch nu ook Holland op de hoogte te stellen van de hulpbronnen van dit land.

Ik zal U zeer dankbaar zijn, indien U mij veroorloven wil, mijn eigen oordeel te volgen en van de vertaling een en ander weg te laten. Misschien zal ik bovendien niet het geheel betreffende "Kunst" enz. overnemen, daar het mijn voornemen is, eenige honderden exemplaren te doen drukken en te verspreiden.

Ik heb de eer mij hoogachtend te noemen,

GEO. W. VAN SICLEN,

Secretaris van "The Holland Society of New York".

New York, 13 November, 1889.

MIJN WAARDE HEER!

Ik gevoel mij zeer vereerd door Uw verzoek tot vergunning van het vertalen der TRIUMPHANT DEMOCRACY in de Nederduitsche taal.

Maak van het geheel of van een gedeelte gebruik, naar Uw goedvinden. Ik hoop slechts, dat sommigen van dien ouden stam daardoor aangespoord mogen worden, zich aan de Republiek aantesluiten en tot hare versterking bij te dragen.

De Nederlanders en de Schotten zijn in menig opzicht vermaagschapt en van hooge waarde voor ieder land, waar zij zich vestigen.

Geheel de Uwe,

ANDREW CARNEGIE.

Den W.E.G. Heer
Mr. Geo. W. Van Siclen.

VOORREDE.

EEN zeker Engelsch redenaar zeide, het geluid van den Britschen trommelslag volgt de morgenzon rondom de aarde. Dat is het Grooter Brittanje. Naar waarheid kan hier bijgevoegd worden, dat van de toorts van burgerlijke en godsdienstige vrijheid, in de zestiende eeuw in de Nederlanden ontstoken, ook de vuren ontbranden, die met zulk een gunstig gevolg steeds een zoo helderen gloed verspreiden, zoowel in de Republiek der Vereenigde Staten van Amerika, als in die van Frankrijk en Zuid-Amerika—Brazilië de laatste daaronder—en dat het rijk of liever de Republiek van een vrij gouvernement en vrije godsdienst ten laatste zich ontwikkelen zal in het verbond der Wereld. Dat is de samenstelling van het Grooter Holland.

Met het doel mijne stamgenooten van het vaderland nauwer bekend te maken met de stoffelijke welvaart, welke het gevolg was van de ontwikkeling van deze beginselen in het land waar in het begin der zeventiende eeuw zich mijne voorouders het eerst vestigden, en welke in mijne vaderlijke lijn het huis van Oranje ondersteunden, en van mijne moederlijke zijde tot deze Pelgrims behoorden, die gedurende hun twaalfjarig verblijf in Leiden meer heldere inzichten leerden kennen, en eindelijk om enkele vruchten, door de vrijheid ontkiemd, aan het licht te brengen, heb ik de Hollandsche vertaling en uitgave van dit werk van Andrew Carnegie ondernomen; een genaturaliseerd Amerikaansch burger, geboren in Groot-Brittanje, door wien dit boek,

ten behoeve van zijne voormalige mede-onderdanen, tezamengesteld was. Dit boekwerk getuigt zeer ten gunste van den heer Carnegie, die voor zich zelf een zeer goed gebruik van de voordeelen die Amerika aanbiedt, heeft weten te maken en wiens verslagen verre van overdreven kunnen genoemd worden. Inderdaad, de volkstelling van 1890 zal waarschijnlijk eene verhooging van vijf en twintig percent toelaten, op de getrouwe. beknopte overzichten die in de volgende bladzijden vervat zijn, en die de volkstelling van 1880 tot grondslag hebben.

Met het onlangs ingetreden overlijden van den Koning van Holland, is de geregelde opvolging in de mannelijke lijn van een der grootste en meest invloedrijkste regeeringshuizen in Europa ten einde gebracht. De macht van het edel Huis van Oranje werd bijna uitsluitend verworven door de diensten aan de vrijheid bewezen en met eene voortdurende verwijzing naar eene strikte inachtneming daarvan ten uitvoer gebracht. Aan zulk een Stamhuis mag door een Republikein, zooals ik zelf ben, wel bizonderen lof toegezwaaid worden. Het Huis van Oranje heeft het groote werk van regeering volvoerd zooals Carlyle zich dit voor den geest stelde, toen hij zijn "Heroes and Hero Worship" schreef. De koningen van dit geslacht waren de dienaren hunner onderdanen. Willem de Zwijger, Maurits van Nassau, Willem de Derde van Engeland en Willem de Derde van Holland waren mannen, wier hooge standpunten veeleer gewichtige verantwoordelijkheden en eindelooze zorgen vertegenwoordigden, dan persoonlijke tegemoetkoming of een ijdel vertoon van gezag. Het was onder de leiding van dit Huis dat de Hollandsche Republiek haren luisterlijken kamp streed tegen Spanje; van dien dag af tot op den tegenwoordigen tijd bleven de leden van het geslacht van Oranje voortdurend vereenzelvigd met burgerlijke en godsdienstige vrijheid. Niet alleen wisten deze dappere regeerders het zwaard te voeren in het heetst van het gevecht, maar zij strekten bovendien hunne gastvrijheid uit ten behoeve van Engelsche Puritanen, Fransche Hugenooten en zelfs voor zulke denkers als Spinoza en Descartes. De diensten door hen aan de Protestantsche leer bewezen waren onschatbaar.

Indien dit kleine, geliefde land in moeilijkheden en oorlog verwikkeld zoude worden, door de aangrijpende eerzucht van Holland's politieke naburen en als een der gevolgen van den dood van zijn laatsten koning, dan gewis konden zulke omstandigheden aanleiding tot ernstige overweging geven, of het niet beter zoude zijn dat deze burgers, in plaats van zich aan overheersching te moeten onderwerpen, naar dit land van vrijheid en voorspoed zouden heenspoeden; welk land uit deze nieuwe vermenging van Hollandsch bloed slechts voordeel zou kunnen trekken. Het eenige dat dan te vreezen ware, zoude zijn, dat de vaderlandsliefde van de Nederlanders de hinderpaal zou worden, die hen beletten zoude dien radikalen en toch wijzen stap te doen, voor en aleer het te laat ware daarvan gebruik te maken. Want ieder deel der geschiedenis leert ons hoe Holland het recht heeft Oranje als haar kleur te kiezen. Zij is samengesteld uit de zuster kleuren, rood en geel—bloed en goud—leven en eigendom, en de Hollanders waren altijd bereid hunne handelingen in overeenkomst te brengen met de uitdrukking van den Amerikaanschen patriot, John Hancock, die luidt: "Al wat ik heb, al wat ik ben en al wat ik hoop te worden, leg ik op het altaar van mijn land".

Zoo deden de Nederlanders van de zestiende en van de zeventiende eeuw. Het was hun vaderlandsliefde gepaard aan de vaderlijke zorg van het regeerend huis, die als van zelf het Oranje tot nationale kleur verhieven. Dit is dan ook een der oorzaken waarom ik er trotsch op ben, een afstammeling te zijn van zulke voorouders.

ORANJE BOVEN ! ! !

New York, April 1891. GEO. W. VAN SICLEN.

Geo. W. Van Siclen

AAN DE

Geliefde Republiek

Onder wier gelijke wetten ik denzelfden rang inneem als aan ieder ander man toegekend, niettegenstaande deze politieke gelijkstelling mij in mijn geboorteland geweigerd werd,

WORDT DIT BOEK

DOOR MIJ

OPGEDRAGEN

met eene innige dankbaarheid en bewondering, waarvan de burger hier geboren het gevoel niet kan beseffen, noch eenig begrip weet te vormen.

ANDREW CARNEGIE.

VOORREDE
Van de Engelsche Uitgave,

DOOR DEN HEER

ANDREW CARNEGIE.

KAN het verwondering baren dat ik, die van geboorte een onderdaan der Britsche Monarchie ben, en door de Republiek als burger aangenomen werd, beide landen liefde toedraag, en dat ik tracht, zooveel het in mijn vermogen is, de bevolking der beide Staten tot dezelfde onderlinge liefde op te wekken ? De jammerlijke onwetendheid omtrent de Nieuwe Wereld, die ik zelfs in de hoogste politieke kringen heb aangetroffen, was de aanleidende oorzaak die mij op het denkbeeld bracht hoe heerlijk de taak zijn zoude, pogingen aantewenden om een beter begrip te geven van hetgeen de Republiek in werkelijkheid is, en daardoor de verkeerde voorstellingen die zich zoo vele goede ingezetenen van Groot-Brittanje nog steeds hiervan vormen, ten minste gedeeltelijk, uit den weg te ruimen. Ik geloofde tevens dat deze pogingen den Amerikaan een beter denkbeeld moest geven van het groote werk dat zijn land reeds volbracht heeft, en nog voortdurend de wereld te aanschouwen geeft. Waarschijnlijk zullen er slechts weinige Amerikanen gevonden worden die dit boek lezen zonder zich te verwonderen over sommige feiten daarin aan het licht gebracht. Hoe meer ik met de bewerking er van vorderde, des te hooger steeg mijne belangstelling in mijn arbeid, en het in het licht geven van dit boek mag naar waarheid beschouwd worden als een liefdewerk

en als eene hoogschatting door een eerbiedigen en dankbaren zoon gebracht aan zijn aangenomen Vaderland.

In dit werk was het hoofdzakelijk mijn verlangen, ieder Amerikaan zonder onderscheid, hoogere waarde te doen stellen, dan tot nu in zekere kringen het geval is, in de politieke en maatschappelijke voorrechten die hij over het volk van oudere en minder gevorderde landen geniet, en hem dus met meer trots en zelfs, indien mogelijk, met meer gehechtheid te doen blikken op de goede instellingen van zijn land. Niet minder was het mijn wensch dat bladzij aan bladzij van dit boek tengevolge moge hebben, dat de Amerikaan met eerbied en toegenegenheid het oog richte aan het zooveel oudere volk waaruit hij is voortgesproten; van welke opofferingen ten behoeve van burgerlijke en godsdienstige vrijheid hij zulk eenen ruimen oogst ingezameld heeft, en waaraan hij eene dankbaarheid verschuldigd is, die hij moeilijk ooit ten volle ten toon spreiden kan.

Toen ik het besluit had genomen dit werk uittegeven viel het mij niet moeilijk daartoe ieder in het licht verschenen boek, in verband met de noodige bouwstoffen, aanteschaffen. Het aanschouwen van dit groote aantal naar elkander verwijzende boeken, volkstellingen, verslagen en statistieke werken, waarmede de tafels en boekrekken opgevuld waren, deed in mij onwillekeurig de vraag opkomen: "Kunnen deze drooge beenderen met levensgeest bezield worden" ? Ik hoop dus, toegeeflijke lezers, dat gij U onthouden zult mij te beschuldigen te veel bondige mededeelingen in dit boek opgenomen te hebben. Ik heb getracht het geneesmiddel voor de feiten daarin vermeld, met de zoetste en zuiverste suiker die mij voor den geest kwam te bedekken. Ik bid u dus, open uwe monden en slik het door in kleine dosissen; laat u de suiker goed smaken indien gij dan ook de pil moogt versmaden. Het zij mij echter vergund een woord tot den beoordeelenden statisticus hierbij te voegen en hem met klem te verklaren dat, alhoewel dit boek door mij in zoo licht mogelijken stijl geschreven is, ik mij niet de minste vrijheid veroorloofd heb, in het vermelden van daadzaken, cijfers of berekeningen. Iedere opgaaf is nauwkeurig onderzocht en

bewaarheid en iedere berekening werd meer dan eens opgesomd. Mijne lezers kunnen zich van de juistheid van elke hoeveelheidsopgave verzekerd houden. Met betrekking tot alle opgaven daarin vermeld, zijn geene berekeningen tot het hoogste cijfer opgedreven, maar zelfs eenigzins lager gesteld geworden.

Ik erken met groot genoegen de schier onontbeerlijke hulp, die ik in de samenstelling van dit werk van mijnen bekwamen Secretaris, de heer Bridge, ontving. Niet minder ben ik dank verschuldigd aan den heer John D. Champlyn, Jr., voor zijn hooggeschatte wenken ten dienste van dezen arbeid, en voor zijn zorgvuldig overzicht bij het drukken van dit boek verleend.

De boeken, documenten en officieele verslagen door mij geraadpleegd, waren ontelbaar, zoodat ik onmogelijk ze hier vermelden kan. Ik moet echter erkennen, dat ik van het uitstekende werk, "Scribner's Statistical Atlas", meer tijdsaanwijzende opgaven verkregen heb, dan van eenige andere bron, of inderdaad van vele andere bronnen tezamen.

Mocht ik er in geslaagd zijn, mijne landgenooten aan iedere of aan beide zijden van den Oceaan eenige inlichting te hebben gegeven, van den vooruitgang der zoo innig door mij geliefde Republiek, of zoude ik eeniger mate bijgedragen hebben, hun verbond van onderlinge toegenegenheid hechter te bevestigen, zoo zal ik dit als eene voldoende belooning voor mijn ondernomen werk beschouwen.

DE SCHRIJVER.

INHOUD.

De Zegevierende Republiek.

HOOFDSTUK I.

DE REPUBLIEK.

HET is alsof er voor mijne verbeelding een visioen oprijst, dat voorstelt eene edele en machtige natie, die als een krachtig man uit den slaap ontwaakt, en die haar ondoordringbare manen doet schudden; het is als of ik haar aanschouw gelijk een adelaar, die zijne machtige jeugd vernieuwt en zijne altijd schitterende oogen aan de stralen der middagzon doet gewennen, en zijn te lang beleedigd aangezicht zuivert en ontschilfert aan de fontein van hemelschen glans, terwijl de geheele vlucht van vreesachtige en fladderende vogels, ook van hen, die zich slechts gedurende de schemering vertoonen, zich hierover ontstelt, verbaasd bij al wat hij te weeg brengt.

MILTON.

DE oude volkeren der aarde kruipen voort den slakkengang gelijk; de Republiek vliegt daarheen met de snelheid van den renbode.

De Vereenigde Staten, de vrucht van eene enkele eeuw, hebben reeds de eerste plaats onder de volken ingenomen, en zijn bestemd alle andere spoedig in hunne mededinging te overtreffen.

In bevolking, in rijkdom, in jaarlijksche besparingen, in algemeen vertrouwen, in het bevrijd zijn van schulden, in landbouw en fabriekswezen staat Amerika reeds aan het hoofd der beschaafde wereld.

Frankrijk met zijne vruchtbare velden en zijn zonnig uitspansel, heeft voor het verdubbelen zijner bevolking honderd zestig jaar noodig. Groot-Brittanje welks maatstaf van bevolkings vermeerdering grooter is dan die van eenig ander land van Europa, neemt hiervoor zeventig jaar De Republiek, echter, heeft in vijf en twintig jaar de hare herhaalde malen verdubbeld.

In 1831 telden Groot-Brittanje en Ierland vier en twintig millioen inwoners en vijftig jaar later (1881) vier en dertig

millioen. Frankrijk bracht het cijfer zijner inwoners gedurende datzelfde tijdperk van twee en dertig en een half tot zeven en dertig en een half millioen. De Republiek nam toe in bevolking van dertien tot vijftig millioen. Engeland won tien, Frankrijk vijf en de Vereenigde Staten zeven en dertig millioen. De Republiek heeft dus in eene halve eeuw bij het getal harer inwoners een even groot aantal gevoegd als de tegenwoordige bevolking van Frankrijk, en meer dan die van het Vereenigd Koninkrijk. Dit verdient overweging.

Een Groot-Brittanje en Ierland, als bij een tooverslag uit de wildernis te voorschijn geroepen in minder dan de tijd, die den mensch op aarde gegeven is.

"Als of met kracht de open groeve,
Een onderaardschen drom deed spuwen".

Inderdaad de Republiek is de Minerva der natiën; van top tot teen gewapend, heeft zij zich losgerukt uit de armen van Jupiter Brittanje. De dertien millioen Amerikanen van 1830 zijn nu tot zes en vijftig millioen aangegroeid; meer Engelsch sprekend volk dan er buitendien over de geheele wereld bestaat; meer dan in het Vereenigd Koninkrijk met al zijne bezittingen, al ware het ook dat deze in bevolking verdubbelden. Verrassend als deze opgave is, zij is onbeduidend in vergelijking met datgene, wat volgt.

In 1850 bedroeg de geheele rijkdom van de Vereenigde Staten slechts $8,430,000,000 (£1,686,000,000), terwijl die van het Vereenigd Koninkrijk de som van $22,500,000,000 (£4,500,-000,000) te boven ging, dus bijna driemaal zoo veel. Dertig korte jaren waren voldoende de verhoudingen van deze landen geheel om te keeren. In 1882 was het koninkrijk in het bezit van niet minder dan acht duizend, zeven honderd en twintig millioen ponden sterling. Laten wij een oogenblik nadenken, hoe de koude werkelijkheid ons dit te aanschouwen zoude geven; beproeft echter niet, de werkelijke bedoeling hiervan te doorgronden, het zoude nutteloos zijn, want het is voor den sterveling onbegrijpelijk. Herbert Spencer behoefde niet zoo ver te reizen om het "onkenbare" te bereiken. Hier heeft hij het, hier vlak voor zijne oogen. Dat hij beproeve de groote waarde hiervan te omvatten, $43,600,000,000 (£8,720,000,000). Het is onmogelijk. Evenwel, verbazend als dit schijnt, het wordt overtroffen door den rijkdom van de Republiek, die in 1880, dus twee jaar vroeger, $48,950,000,000 (£9,790,000,000) bedroeg. Welk een geluk dat wij van vóór 1880 schrijven; want indien wij de schatten van één jaar later moesten opgeven, dan zouden wij

eene andere getallenreeks moeten vinden, en die bij de oneindige reeks moeten voegen. Amerika's rijkdom ten huidigen dage overtreft grootendeels de somma van £10,000,000,000. Toch heeft het dit niet geheel te danken aan zijne buitengewone landbouwkundige hulpbronnen, zooals bij den eersten oppervlakkigen oogopslag gedacht zoude worden, aangezien het over de geheele wereld bekend is, dat het in landbouwkunde boven alle volkeren uitmunt. Het is echter grootendeels toe te schrijven aan zijn fabriekswezen. Niet, zoo als gedacht wordt, Groot-Brittanje, maar Amerika is het land, waar het fabriekswezen het hoogste toppunt heeft bereikt.

De waarde van het Engelsche fabrikaat bedroeg in 1880 acht honderd en achttien millioen P. St., dat van Amerika tusschen de elf en twaalf honderd millioen (*) dus bijna zooveel als de helft van dat van geheel Europa, hetwelk eene waarde had van zes en twintig honderd millioen.

Ofschoon dus Groot-Brittanje de geheele wereld van zijn fabrikaat voorziet, en de Republiek slechts jaar bij jaar haar eigen markt beter in bedwang houdt, had het Britsche fabrikaat niet het twee derden der waarde van dat van de eene enkele eeuw bestaande Republiek, die zelfs nog niet eens als een fabrieksland beschouwd wordt.

Ook in spaarzaamheid neemt Amerika de eerste plaats onder de natiën in. Zijn jaarlijksche bezuiniging van twee honderd en tien millioen P. St. is zes en vijftig millioen grooter dan die van het Vereenigd Koninkrijk, en zeventig millioen meer dan die van Frankrijk. De vijftig millioen Amerikanen van 1880 waren in staat de honderd veertig millioen Russen, Oostenrijkers en Spanjaarden te koopen, of na het rijke Frankrijk gekocht te hebben genoeg zakgeld te bezitten, om Denemarken, Noorwegen, Zwitserland en Griekenland te verkrijgen. De Yankee Republikein zoude zelfs het tehuis van zijne voorvaderen kunnen overnemen, dien dierbaren grond met zijne uitgelezene schoonheid, zijne geschiedkundige herinneringen en roemrijke overleveringen, die onze liefde eischen en haar vast omkneld houden.

"De hemelhooge torens, de prachtige paleizen, de indrukwekkende gebouwen."

Ja, iedere acre (†) van Groot-Brittanje en Ierland kan hij

(*) In de Britsche verslagen wordt geen melding gemaakt van meel en zaagmolens, slechts zestig millioen P. St., eene som verre beneden hunne waarschijnlijke waarde, is daarvoor uitgetrokken in de bovenstaande waardeering.

(†) Een acre is een stuk land van 4840 vierkante yards.

DE VERTALER.

verkrijgen, en het als een schoon, klein Isle of Wight bij zijn groot land voegen. Zoodra hij dit volbracht heeft, is hij nog in staat de geheele nationale schuld van dat zoo hoog bezwaarde land af te lossen, en dit alles, zonder zijne fortuin, die de vrucht is van eene enkele eeuw, uit te putten ! Wat zal hij niet kunnen uitrichten voor en aleer deze eeuw geëindigd is.

De landen, die eene groote rol in de wereldgeschiedenis hebben gespeeld, gaan nu in vergelijking achteruit. Na honderd jaar zullen zij zijn gelijk dwergen, na twee honderd nauwelijks gelijk aardmannetjes in vergelijking met dezen reus. Hij, de Gulliver der natiën, zij slechts Liliputters, die hem met hun spinneweb vruchteloos zullen trachten te omknellen.

De scheepvaart der Republiek volgt onmiddellijk op die van Groot-Brittanje, de eerste natie der wereld wat het zeewezen betreft.

Geen andere natie betwist de Republiek de tweede plaats.

Groot-Brittanje vervoerde in 1880 omstreeks achttien millioen ton. De Republiek vervoerde toen negen millioen, dus juist ongeveer de helft van wat het moederland verscheepte. Het was echter meer dan Frankrijk, Duitschland, Noorwegen, Italie en Spanje te samen, alhoewel deze toch, wat de scheepvaart betreft, na Engeland als de voornaamste zeemogendheden van Europa worden beschouwd. Het vervoerwezen van de Westersche Republiek is meer dan viermaal grooter, dan dat van hare zuster Frankrijk, en juist viermaal dat van Duitschland.

Van al wat er door scheepvaart over de gansche wereld wordt verdient, komt haar ongeveer 20 per cent toe, terwijl Frankrijk en Duitschland ieder op iets meer dan 5 per cent kunnen aanspraak maken. De in-en uitvoerhandel van Amerika staat reeds met die van de vermelde landen gelijk;—omstreeks £300,000,000. Toch bestaat, niettegenstaande deze feiten, die door Mullhall bevestigd, als zeker zijn aangenomen, het algemeen gevoelen, dat de Republiek, reusachtig als zij moge zijn aan land, op zee slechts eene ondergeschikte plaats onder de natiën inneemt.

Dit is een van de meest voorkomende dwalingen omtrent "de overzeesche broeders." Alhoewel zij Brittanje's meerderheid erkent, wat het zeewezen betreft, worden echter, wanneer wij spreken over het inlandsch handelsverkeer,—haar binnenlandsch vervoerwezen,—de bordjes verhangen. De binnenlandsche handel van de Vereenigde Staten is uitgebreider dan de geheele buitenlandsche handel van Groot-Brittanje en Ierland,

Frankrijk, Duitschland, Rusland, Holland, Oostenrijk, Hongarije en België te samen. De verschillende spoorweg maatschappijen ontvangen jaarlijks voor vracht alleen meer dan honderd en tien millioen P. St., dus eene grootere som dan de gezamenlijke opbrengst der vrachten, die door de spoorwegen van Groot-Brittanje, Frankrijk en Italie worden verkregen. Het is geen stout beweren, als ik zeggen durf, dat het zelfs meer is dan al hetgene, wat er door de scheepvaart der geheele wereld wordt verdiend, de opbrengst der scheepvaart van Amerika niet mede gerekend. Alleen de Pennsylvania Spoorweg Maatschappij vervoert meer ton dan alle koopvaardijschepen van Groot-Brittanje te samen.

Als land- en zeemogendheid is de Republiek te gelijk de zwakste en de sterkste der natiën. Haar staand leger bestaat slechts uit vijf en twintig duizend man, over het geheele land verdeeld in compagniën van vijftig tot honderd man. Haar vloot is van weinig beteekenis. Twintig jaar geleden echter bracht zij, bij het schetteren der trompetten, twee millioen gewapende mannen op de been, en liet zij zes honderd en zes en twintig oorlogsschepen afloopen. Zelfs de geroemde legioenen van Xerxes en de horden van Attilla en Timor werden in aantal overtroffen door de burgersoldaten, die in 1861 de wapens opnamen, ten einde de eenheid van hun land te verdedigen, en die, toen hunne taak volbracht was, met vredelievende gedachten bezield, tot hunne dagelijksche bezigheden terugkeerden, en, zoo als Macaulay zegt van de soldaten van het in zijn tijd bestaande gemeenebest: "In weinige maanden was geen spoor te ontdekken, dat aanduidde, dat het meest geduchte leger van de wereld met de groote masse der bevolking was samengesmolten." En het karakter van den republikeinschen soldaat was gelijk aan dat van den krijgsman van Cromwell, waarvan de groote Engelsche geschiedschrijver zegt: "Zelfs de koningsgezinden bekenden, dat de afgedankte soldaten zich in alle takken van nijverheid boven andere mannen onderscheidden, dat niemand hunner ooit was beschuldigd van diefstal of oplichterij, of ooit betrapt werd op bedelarij, en dat, wanneer een bakker, een metselaar, of een wagenmaker door zijne vlijt en spaarzaamheid in het oog liep, men als zeker kon aannemen, dat hij een oud-strijder van Olivier was geweest." Zoo was het, toen het vaderland, van erfelijke heerschers bevrijd, onder den heilzamen invloed van republikeinsche instellingen verkeerde. Aldus strijden burgers, zoowel van de eene als van de andere zijde van den Atlantischen Oceaan, en, nog verder gaande, aldus keeren

zij terug tot de werken des vredes.

De Republiek heeft noch staand leger, noch vloot noodig. Hierin liggen haar grootste roem en hare macht. Zij vertrouwt ten volle op de liefde en de gehechtheid van al hare zonen, zij is in staat, gelijk Cadmus, haar ontzettend en wel gewapend leger, dat slechts voor hare verdediging strijdt,—zonder eenig spoor hiervan natelaten, en in tegenstelling van het zaad van den draak–van aanschijn doen te veranderen in eene schare, die de verkwikkende weldaden des vredes geniet, zoodra het gevaar voor de Republiek is geweken. De Amerikaansche burger, die voor zijn land, wanneer dit wordt aangevallen, niet vechten wil, is dien naam niet waardig, evenmin als de Amerikaansche burger, die, zich laat overhalen, deel te nemen aan eenen aanvallenden oorlog. Gelukkig "bestaat zulk een man niet."

Van meer belang dan zelfs hare meerderheid op het gebied van handel en krijgswezen is haar toonaangevende stand onder de natiën, in wat geestelijke werkzaamheid betreft; want zij overtreft ieder land in het aantal harer hoogere en lagere scholen; in getal en uitgebreidheid harer bibliotheken, en in het uitgeven van nieuwsbladen en andere tijdschriften.

Wat de toepassing der wetenschappen op maatschappelijk- en nijverheids gebied betreft, is zij de andere volken verre vooruit. Vele hoogst belangrijke uitvindingen, vooral die, welke tot den vooruitgang der wereld in de laatste eeuw voornamelijk hebben bijgedragen, zijn door de Amerikanen gedaan. Geen ander volk heeft zoovele, den arbeid verlichtende werktuigen uitgevonden. De eerste stoomboot, die voor den handel van dienst was, bevaarde de Hudson, en het eerste stoomschip, hetwelk den Atlantischen Oceaan zoude oversteken, vertrok van eene Amerikaansche haven, en zeilde onder de Amerikaansche vlag. Amerika verschafte aan de wereld de machine om het zaad van katoen af te scheiden en de eerste bruikbare maai,-oogst-en naai machines. Voor den meest ingewikkelden en belangrijken werkkring, waarin de mensch reeds zoovele vorderingen heeft gemaakt, namelijk de electriciteit, verdient de Amerikaan eene bizondere vermelding.

Men kan zonder bezwaar aannemen, dat hij in dezen tak van wetenschap boven allen uitmunt. Immers, te beginnen met Franklin, die de overeenkomst tusschen den bliksem en de electriciteit bewezen heeft, was het ook een Amerikaan, die het beste en meest gebruikte telegraaftoestel heeft uitgevonden, en was het eveneens een Amerikaan, die het grootsche werk ondernam, de oude en de nieuwe wereld telegraphisch met el-

kaar te verbinden. Onder de landen, waar de electriciteit dient tot verlichting, bekleedt Amerika de eerste plaats. De eer der uitvinding van den telephoon, die zooveel heeft bijgedragen om de gemeenschap op de wereld te vergemakkelijken, komt ook aan het nieuwe land toe.

Met de veraf zijnde toekomst van dit reusachtig volk behoeven wij ons niet bezig te houden; konden wij echter slechts vijftig jaar in de toekomst zien—dat is hetzelfde aantal jaren, die wij nu in het verleden hebben nagegaan—en nemen wij aan, dat er geene ernstige verandering zal plaats grijpen, dan zouden wij stilstaan voor het verrassende feit, dat in 1935, dus vijftig jaar van nu, en wanneer nog menigeen der nu bestaande menschheid in leven zal zijn, er honderd en tachtig millioen Engelsch sprekende republikeinen dezelfde vlag zullen vereeren, en meer dan twee honderd vijftig duizend millioen dollars of vijftig duizend millioen P. St. als nationale schat zullen bezitten. Tachtig jaar geleden telden Amerika en Europa niet zoovele zielen te samen; en, indien Amerika en Europa hun wasdom in die mate voortzetten,zal het niet meer dan een andere tachtig jaar nemen, voor dat de Republiek zich mag beroemen zoovele trouwe burgers te bezitten als alle heerschers van Europa te samen: want vóór het jaar 1980 zullen Europa en Amerika ieder een bevolking van omstreeks zes honderd millioen zielen tellen.

De oorzaken,welke aanleiding gegeven hebben tot het snelle toenemen in bevolking dezer zoo jeugdige natie, omvatten een der meest belangrijke vraagstukken van de maatschappelijke geschiedenis van het menschdom. Wat was het, dat met zulke verbazende uitkomsten, eene dergelijke weergalooze ontwikkeling van een volk heeft te weeg gebracht, gedurende zulk een kort tijdperk?

De meest belangrijke factoren van dit groote vraagstuk zijn drie in getal; namelijk: het ethnisch karakter van het volk, de geographische ligging en de invloed van het klimaat, waaronder zij zich hebben ontwikkeld, en dat der politieke instellingen die haar grond gevonden hebben in de gelijke rechten van den burger.

Zekere voormalige schrijvers hebben beweerd, dat de ethnische type van een volk minder invloed heeft op zijn wasdom als natie, dan wel de bestaande toestanden, waaronder het zich ontwikkelt. De hedendaagsche volkenkundige weet beter. Om te zien van welk levendig belang dit geslachtsvraagstuk is, hebben wij ons alleen maar voor te stellen, wat er van Amerika

terecht zou gekomen zijn, indien zij bij de vestiging van zijne volkplanting in andere handen ware gevallen dan in die van de daar aanwezige Britten, die deze volkplantingen zich ten doel stelden. De fortuin was Amerika inderdaad gunstig door op zijn bodem dergelijk zaad te planten. Met uitzondering van eenige weinige Hollanders en Franschen was het geheel Britsch; en, zooals ik in het volgende hoofdstuk zal trachten aan te toonen, blijft de Amerikaan getrouw aan dat nobele ras, en is voor vier vijfden Britsch. De bizondere aanleg van dit ras om volkplantingen te stichten, zijn kracht en ondernemingsgeest en zijn geschiktheid tot regeeren, hebben, ofschoon dit zich in alle deelen van de wereld zoo schitterend heeft geopenbaard, nergens getoond van zooveel voordeel geweest te zijn als in Amerika. Van den druk der leenplichtige instellingen bevrijd, die niet langer voor hunne tegenwoordige ontwikkeling dienstig waren, en ontheven van de overheersching van hoogere klassen, die in Groot-Brittanje het volk van werkelijke beheering van staatszaken teruggehouden hebben, en de belangen der natie voor de hunne opofferden, wat bij verschil in klassen een onvermijdelijk geval schijnt te zijn, hebben deze lagere standen der Britten, die geroepen waren eenen staat te stichten, bewezen, dat zij een wezenlijk vernuft bezaten om een staatkundig bewind te voeren. De tweede, en wellicht even belangrijke factor in het vraagstuk der snelle toeneming van dezen tak van het Britsche ras, is de voortreffelijkheid der toestanden, waaronder zijne ontwikkeling heeft plaats gevonden. De haard hun door het lot aangewezen, een gebied schooner dan dat, waarop de wieg van eenig volk der wereldgeschiedenis heeft gestaan, stelt der eenheid geene belemmeringen—de vermenging van zijn bewoners van Noord tot Zuid en van Oost tot West in eene gelijksoortige massa—want de gesteldheid van het Amerikaansche vasteland verschilt in de meeste opzichten van dat, van ieder ander gedeelte van den aardbol. De Alpen omvatten het midden gedeelte van Europa en vormen aan iedere zijde rivieren, die in tegenoverliggende zeeën uitloopen. De Hymalaya, de Hindu Kush en het Altaisch gebergte van wier zijden groote rivieren stroomen, die hunne monding hebben in ver van elkander afgelegen oceanen, verdeelen het vaste land van Azie. Maar in Noord-Amerika verheffen zich de bergen langs beide kusten, en van daar loopt het land in schuine richtingen voort naar groote midden-vlakten, die een onmetelijk bekken vormen, waar de rivieren te samen vloeien in ééne vallei. Zoodoende geven zij den handel verschillende stroomen, die verscheidene duizende mijlen ver be-

vaarbaar zijn. De kaart verklaart op deze wijze Noord-Amerika's eenheid, want in dit groote midden bekken, drie millioen mijlen in omtrek, en bevrijd van onbevaarbare rivieren en ondoordringbare hinderpalen, die het vrij verkeer kunnen belemmeren, is staatkundige eenheid eene noodzakelijkheid en verbinding eene zekerheid.

Herbert Spencer heeft door ontelbare voorbeelden het beginsel aangetoond, dat "volkeren, die de bergen bewonen, of volkeren, die in woestijnen en moerassen leven, zeer gemakkelijk te vereenigen zijn". De natiën, die zoo afgescheiden zijn, beschouwen hen, die buiten deze afsluiting wonen, als hunne natuurlijke vijanden, en in vele landen van Europa trachten de eerzucht en de baatzucht der heerschende stamhuizen deze meening als staatkundig inzicht bij het volk ingang te doen vinden. De diepdenkende Cowper geeft dit idee terug in de welbekende dichtregels:

„Bergen aangrenzend
Maken natien vijandig, die anders zouden
Zijn in een gevloeid, als soortgelijke druppels".

Europa verkeert hierdoor voor het grootste gedeelte in een toestand van voortdurend oorlogsgevaar of gewapenden vrede, die de oorzaken zijn niet alleen van diepe ellende, van verlies van menschenlevens en stoffelijken rijkdom, maar ook van vertraging der beschaving dier volkeren.

Behalve de rivieren, zijn de groote meren van Amerika,—die geacht worden een derde gedeelte van het zoete water der geheele wereld te bevatten—een ander belangrijk bestanddeel ter bevordering der samenwerking. Een schip, dat vertrekt van eenig gedeelte der wereld, is in staat zijne lading te Chicago, in het noord-westen, duizend mijlen het land in, te ontschepen. De Mississippi doorkruist met hare talrijke zijtakken het groote westersche bekken, hetwelk een en een kwart millioen mijlen in omtrek is, en maakt hierdoor een binnenlandschen waterweg van twintig duizend mijlen. Een stoomboot, die uit Pittsburgh in Pennsylvania, vier honderd vijftig mijlen van New York het land in, en twee duizend van den mond der Mississippi, deze waterwegen doorklieft, om weder tot hare plaats van afvaart,—de in rook gehulde hoofdstad van ijzer en staal,—terug te keeren, zal een afstand afgelegd hebben, die grooter is dan eene reis rondom de wereld. Zij zal gedurende hare reis volstrekt niet van staatswege worden opgehouden, noch ook zal zij eenige belasting moeten betalen. De vlag, die zij voert, bezorgt vrijen doortocht voor schip en lading, want het geheele land geniet de zegeningen

van het volmaakt vrije verkeer zijner bewoners. Indien wij de verschillende invloeden, die de bevordering der samenwerking van het volk in de hand werken, nagaan, moet aan deze oorzaak veel gewicht gehecht worden. Zes en vijftig millioen menschen, die eene vlakte bewonen, waar het klimaat zoo verschillend is, dat alles wat voor de behoeften van den mensch noodzakelijk is, gereedelijk kan worden voortgebracht, ruilen hunne producten onderling zonder eenige gedwongene schouwing of kosten. Inderdaad, hier is het schoonste voorbeeld van vrijhandel, dat de wereld ooit aanschouwd heeft. Het zoude moeielijk zijn de heilzame uitwerkselen te bepalen van de wijze voorzorg der nationale grondwet, die aan iederen bewoner van de onmetelijke confederatie den zegen van een onbelemmerd handelsverkeer verzekert.

Niet alleen uit een economisch oogpunt, maar van het meer verheven standpunt van zijn invloed op de eenheid en broederschap van het volk, moeten wij deze onbeperkte handelsvrijheid als een der machtigste waarborgen voor het behoud der Unie beschouwen. Wanneer ieder der acht en dertig Staten van het Amerikaansche vasteland de voortbrengselen der andere zoude belasten, zouden wij spoedig de ontbinding der groote Republiek in acht en dertig oorlog voerende partijen aanschouwen. Indien iemand eenigen twijfel koestert, dat vrijhandel vrede met zich voert, dat hij dan het binnenlandsch vrijhandelsstelsel van Amerika bestudeere.

Het spoorwegstelsel, ofschoon eene kunstmatige schepping, moet beschouwd worden als zelfs van meer belang te zijn voor de eenheid van het volk, dan de groote natuurlijke waterwegen. Een spoorwegnet van honderd dertig duizend mijlen,— uitgebreider dan dat van geheel Europa— doorkruist het land in alle richtingen en bindt de natie met ijzeren staven te samen. Van den Atlantischen Oceaan tot de stille Zuidzee,— dat is een afstand van drie duizend mijlen,— of van New York tot New Orleans, blijft de reiziger zonder verandering in hetzelfde vliegende hotel, alwaar hij geheel gehuisvest is, en levensmiddelen en alle verdere benoodigdheden kan verkrijgen.

Zeven honderd zestig duizend mijlen telegraaf draad, genoeg om de wereld dertig maal te omgorden,—met recht de zenuwen der Republiek—worden dag en nacht gebruikt om telegrammen, zoowel huis als handel betreffende, over te seinen. De voedsterling van een college in Massachusetts is niet van de ouderlijke woning verwijderd,noch van zijne vrienden gescheiden, terwijl hij een uitstapje naar Colorado maakt. Evenmin is de

jonge dame uit het Oosten uit hare familie banden te New York gerukt, als zij een planter uit het Zuiden huwt en hem volgt naar de echtelijke woning in Texas. Geregelde gemeenschap tusschen familien en herhaalde bezoeken maken hunne denkbeelden gelijksoortig en houden hen vereenigd. Waar zij zich ook mogen vestigen, immer zullen zij zich onder hetzelfde vaandel scharen, en de eenheid der natie bewaren.

Gedurende hare korte loopbaan had de Republiek het hoofd te bieden aan twee bronnen van groot gevaar, die de grondvesten van elk staatkundig gebouw in één zouden doen zakken, indien het op eene minder sterke en onwrikbare basis gebouwd ware, dan op volmaakte gelijkheid van den burger. De jonge staat werd geplaagd door eene adder, in den vorm der slavernij, die zijne levenskrachten ondermijnde, en met de Republiek in groei en bloei toenam, tot dat zij zich in staat achtte genoegzame kracht te bezitten om haar leven te bedreigen. De macht der slavernij, waarmede het geheele staatslichaam als het ware doordrongen was en die de zedelijke kracht van de natie ten gronde deed gaan, beging, op zekeren morgen, in eene poging om haren verderfelijken invloed uit te breiden, gelukkig iets, wat in het oog van iederen Amerikaan beschouwd wordt als de eenige onvergefelijke zonde. Zij vuurde op de vlag. "Gezegend schot," want het was geroepen het nationale geweten in herinnering te brengen, niet alleen dat vrijheid en slavernij staatkundige krachten waren die lijnrecht tegen over elkander staan, maar ook dat de slavernij als eene staatkundige instelling onvereenigbaar is met het republikeinsche denkbeeld. Dat schot, hetwelk op dien helderen zonnigen morgen op het vaandel gevuurd werd, dat als een vreugdeteeken op de wallen van het fort Sumter wapperde, dwong den patriot tot handelend optreden. Een schok beroerde de vrije Staten; en nogmaals voor eenheid even als vroeger voor de onafhankelijkheid, werden leven en fortuin opgeofferd om de heilige eer der Republiek te redden.

Hoe edel deze taak vervuld werd, is aan de geheele wereld bekend. Niet alleen toen ieder slaaf bevrijd was, maar toen hij van slaaf tot burger met gelijke rechten in den Staat was verheven, stak de Republiek haar rechtvaardig zwaard in de scheede.

De tweede bron van gevaar bestond in de aankomst van de millioenen buitenlanders, die van alle oorden naar de gastvrije kusten van de Republiek stroomden, en die meerendeels onbekend waren met de Engelsche taal, en geen hunner vertrouwd met het uitoefenen van staatkundige plichten. Indien dit groote

aantal zich bij het nationale leven niet aansloot en hun eigen kringen vormde, of indien zij slechts voor een korten tijd naar Amerika kwamen, ten einde met het dan verdiende geld weder naar hun vroegeren haard terug te keeren, zoude het nadeel, hierdoor den staat berokkend, inderdaad ernstig genoemd mogen worden.

De edelmoedigheid, ja, ik durf zeggen de ongeloofelijke edelmoedigheid, waarmede de Republiek dit volk heeft behandeld, beloont zich zelve. Dit uitheemsche volk schaart zich aan hare zijde, omdat het hun voormaligen naam van *onderdaan* in dien van vrijen burger kan veranderen. In hun vaderland gingen zij gebukt onder de ontkenning van gelijke voorrechten, terwijl het nieuwe land hun volmaakte gelijkheid van rechten waarborgt, zeggende: "vertoeft niet slechts in ons midden, maar behoort tot ons". Zij bereiken de kusten der Republiek als *onderdanen*, en zij verleent hun den naam van burgers; van dienaren verheft zij hen tot mannen. Zij trekt zich het lot hunner kinderen aan, en brengt hen naar hare openbare scholen, die zij voor haar eigen telgen heeft gesticht, en geeft hun, zonder eenige geldelijke vordering, grondig lager onderwijs, als de kostbaarste gift, die hare milddadige hand het menschdom kan schenken. Dit is "de welkomst gift", die de Democratie den nieuw aangekomene aanbiedt, zoodat de arme landverhuizer zich gedrongen gevoelt in ieder opzicht met zijne nieuwe haardstede bizonder te zijn ingenomen. Hierdoor wordt het dreigende gevaar afgeweerd en het volk gelijke rechten verzekerd.

De eenheid van het Amerikaansche volk wordt verder krachtdadig bevorderd door de grondslagen, waarop het staatkundig gebouw rust: de gelijkstelling van alle burgers. In de geheele wetgeving is geen spoor te ontdekken van bevoorrechting van den eenen man boven den anderen. Het recht van den eenen is het recht van allen. De vlag is de waarborg en het zinnebeeld der gelijkstelling. Het volk wordt niet ontzenuwd door het verwijt, dat hun eigen vaderland hunne ondergeschiktheid verkondigt, en hen onwaardig houdt de voorrechten te genieten aan anderen toegekend. Geen rang, titels, noch erfelijke waardigheden, en van daar geen klassen. Het stemrecht is algemeen, en de uitgebrachte stemmen hebben gelijke waarde. De vertegenwoordigers worden betaald en het politiek leven is voor een ieder opengesteld. Op deze wijze is er eene vereeniging tot stand gebracht, die zich tot doel stelt, gelijke belangen en oogmerken te bevorderen, die door den Brit, gewoon aan monarchale en aristocratische instellingen, welke door het volk,

verdeeld in klassen met op zich zelve staande belangen, doeleinden, gedachten en gevoelens, zeer moeielijk begrepen kunnen worden.

Het vrije school systeem van het land is waarschijnlijk wel de grootste macht in het vereenigingsproces, waaruit het nieuwe Amerikaansche ras voortkomt. Door den smeltkroes eener goede Engelsche opvoeding, door iederen Staat kosteloos verleend, loopen de verschillende volkselementen, de kinderen van Ieren, Duitschers, Italianen, Spanjaarden en Zweden naast den hier te lande geboren Amerikaan, om allen in één vorm te worden gegoten, één in taal, in gedachte, in gevoelen en in vaderlandsliefde. De Iersche knaap verliest zijne platte uitspraak, en het Duitsche kind leert Engelsch. De sympathie, die zij van hunne vaders hebben overgeërfd voor het leenstelsel in Europa, verdwijnt als schuim en laat niets na dan het zuivere goud van het eenig edel staatkundig geloof. "Alle menschen zijn geschapen om in vrijheid en gelijkheid te leven." Onderwezen, nu te moeten leven en werken voor het algemeen welzijn, worden kinderen van Russische en Duitsche ondergeschikten, van verdreven Iersche pachters, Schotsche landbouwers, en andere slachtoffers der leenvoerige tirannie, veranderd in republikeinsche Amerikanen, en wordt hun gelijke liefde ingeboezemd voor het land, dat gelijke rechten en voorrechten verleent aan allen, die aan zijne hoede toevertrouwd zijn. Er is geene klasse, zoo vurig patriotisch en zoo innig gehecht aan de Republiek, als de genaturaliseerde burger en zijn kind, omdat de hier geboren burger weinig de hooge waarde kent van rechten, die hem nooit betwist zijn geworden. Alleen hij, die even als ik, in een ander land het levenslicht zag onder instellingen, die hem reeds bij zijn geboorte beleedigen, kan de volle beteekenis van het woord „Republikeinsch" beseffen.

Uit het in zwang zijnde systeem van vrij onderwijs volgt, dat de Amerikanen een belezen volk zijn. Uit dit feit volgt wederom, dat wij een anderen machtigen invloed ontdekken, die de eenheid van gevoel en streven der millioenen inwoners der Republiek bevorderen,—de invloed der Amerikaansche pers. Acht duizend nieuwsbladen verkondigen aan het geheele land gelijktijdig hetzelfde nieuws. Iedereen in Amerika leest denzelfden morgen hetzelfde nieuws en beredeneert dezelfde vraagstukken. De inwoner van San Francisco wordt dus zijnen medeburger te St. Paul, New Orleans of New York even na gebracht, als de inwoner van Londen aan dien van Birmingham, Manchester, Liverpool of Edinburg, en ongetwijfeld veel nader dan den

bewoner van Belfast of Dublin. De kogel van den waanzinnige, die President Garfield doodde, ware, indien hij dien afstand had kunnen afleggen, achterhaald geworden door de telegrammen, die het zoo treurige nieuws aan de meest afgelegen gehuchten van het vasteland brachten. De slag, die het land s'namiddags had getroffen, werd vóór zonsondergang door eene natie van zes en vijftig millioen zielen diep betreurd. Toen de Secretaris Seward den Gezant van Frankrijk mededeelde, dat Mexico volgens zijne meening, een zeer goed land voor Fransche immigratie was,deed dit den volgenden morgen aan iedere ontbijttafel hetzelfde besliste antwoord uitlokken:—"Ik ben van dezelfde meening." Gelukkig deelde de Keizer die meening.

Deze oorzaken hebben den bloei van eene groote natie mogelijk gemaakt, eene natie gelijk in ras, taal, letterkunde, belangen en vaderlandsliefde,--een rijk van zulke overweldigende macht en zoo grooten omvang, dat het noch leger noch vloot behoeft om zijne grenzen te bewaken en een volk, zoo wel opgevoed en beschaafd, dat het de overwinningen des vredes weet te waardeeren.

Hij, die den hedendaagschen Amerikaanschen loop van zaken bestudeert, aanschouwt geen ander streven, dan dat wat eenheid bevordert. De republiek heeft het belangrijke vraagstuk omtrent het regeeren van uitgestrekte landen opgelost, door het federale of zelfregeeringsstelsel aan te nemen, en der wereld getoond, dat de meest vrijzinnige zelfregeering der onderdeelen naar het machtigste beheer van het geheel voert.

HOOFDSTUK II.

HET AMERIKAANSCHE VOLK.

"Uit biologische waarheden kan men afleiden, dat de toekomstige vermenging van de verschillende stammen van het Ariaanschen ras, dat de bevolking vormt, een schooner menschelijk geslacht zal voortbrengen, dan er tot nu toe bestaan heeft; een type dat schooner gevormd zal zijn, meerdere ontwikkeling en geschiktheid zal bezitten om de wijzigingen te ondergaan, die noodig zijn om een volmaakt maatschappelijk leven te leiden. Mijne meening is, dat de Amerikanen, welke moeielijkheden zij ook te overwinnen mogen hebben, en welke wederwaardigheden zij ook gedwongen zullen zijn door te staan, den dag zullen beleven, dat hunne beschaving grootscher zal zijn dan die van eenig volk, ooit door de wereld gekend".

HERBERT SPENCER.

HET mag als hoogst gelukkig worden beschouwd, dat het Amerikaansche volk van zuiver Britschen oorsprong is. Ik vertrouw, dat zij steeds meer en meer dankbaar zullen zijn voor deze bizondere weldaad. De bewering van den geschiedschrijver van de "Noormandische Verovering", dat het hoofdverschil tusschen Britten en Amerikanen is, dat de eersten slechts eenmaal den Oceaan hebben overgestoken, terwijl de laatsten dit tweemaal hebben gedaan, is meer dan een los gezegde; het kan door bewijzen worden gestaafd. Twee en een halve eeuw geleden was het Amerikaansche volk geheel Britsch, met uitzondering van een weinig Hollandsch en Fransch bloed. Toen in 1776 de koloniën de wereld met de groote waarheid in kennis stelden, dat alle "menschen met gelijke rechten worden geboren" en dat eene onafhankelijke Republiek gesticht was, zonder de staatkundige misbruiken van het verleden, was de bevolking tot drie millioen geklommen. In 1840 was deze bevolking grootendeels door natuurlijke vermeerdering toegenomen tot veertien millioen blanken. Er waren toen aanwezig drie millioen zwarte slaven. Dat deze veertien millioen blanken bijna allen van Britschen

oorsprong waren, wordt bewezen door de onbelangrijke emigratie tot op dien tijd. Vóór 1820, toen de eerste rapporten van landverhuizers naar dit gedeelte der wereld werden opgemaakt, werd het geheele getal der nieuw aangekomenen tot dien tijd, niet geacht grooter te zijn geweest dan een kwart millioen, waarvan het meerendeel van Britsche afkomst was. Tusschen 1820 en 1830 kwamen er slechts honderd veertig duizend aan en gedurende het volgende tiental jaren, zes honderd duizend; de meesten waren Britten, want de uittocht der Duitschers en der andere volken van het Europeesche vasteland was nog niet begonnen. Eerst na 1840 begon deze landverhuizing zich op grootere schaal uit te breiden. Te beginnen dus van af het jaar 1840, en met een bijna zuiver Britsch ras, willen wij trachten de bestanddeelen op te sporen, die den Amerikaan van den huidigen dag hebben gevormd, veranderd als hij is, en toch geheel Britsch gebleven "op eene uitzondering" na.

Het geheele aantal landverhuizers naar de Vereenigde Staten, tusschen 1840 en 1880 was iets hooger dan negen millioen, waarvan er vijf en vijftig per cent Britsch waren. Overweegt deze verrassende waarheid. Doet alle beekjes, die van alle andere deelen der wereld de Amerikaansche bevolking vergrooten, inéénvloeien en de stroom, die van de kleine Britsche eilanden komt afbruisen is machtiger dan alle andere in hunnen vloed. Edele moeder! Met haar eigen bloed voedt zij haar kind.

De stand van zaken in ronde cijfers (1) overgebracht is als volgt:

(1) Deze cijfers zijn genomen van het aantal geboorten van blanken en der landverhuizers van ieder jaar, te beginnen met 1840. Hierbij is gevoegd drie per cent, zijnde ongeveer de vermeerderingsmaatstaf. De geboorten en de landverhuizers van het volgend jaar komen dan vermeerderd als te voren met drie per cent, en zoo tot het jaar 1880. De cijfers zijn nauwkeurig nagegaan, en men heeft aangenomen dat men op deze wijze tot zekerheid in dit opzicht gekomen is, sinds de volkstelling van 1880 43,475,000 blanken aanwijst, of iets minder dan drie per cent per jaar.

Amerikanen van nagenoeg zuiver Britschen oorsprong in 1840, - -	14,196,000
Vermeerdering met 3 per cent tot 1880, - - -	11,850,000
Britsche landverhuizers van 1840 tot 1880 met natuurlijke vermeerdering geschat op 3 per cent ieder jaar, tot op 1880, - - - -	9,175,000
Andere dan Britsche landverhuizing van 1840 tot 1880 geschat op 3 per cent per jaar als te voren - - - - - - - -	7,506,000
	42,727,000

Men ziet dus dat de huidige Amerikaan meer dan vier vijfden Britsch bloed in zijne aderen heeft. Het andere vijfde deel is grootendeels Duitsch, want meer dan drie millioen van deze wel opgevoede,spaarzame en wet-eerbiedigende burgers zijn tusschen 1840 en 1880 aangekomen, bijna zooveel als van Ierland. De landverhuizing van andere landen dan van Brittanje en Duitschland mag geen naam hebben, want hun aantal ging nauwelijks een millioen te boven gedurende de laatste veertig jaren. Frankrijk, Zweden en Noorwegen leverden ieder ongeveer drie honderd duizend. Maar dit niet-Britsch bloed heeft op de vorming van het nationale karakter minder invloed, dan naar evenredigheid het geval moest zijn en voornamelijk in het politieke leven; omdat de taal, letterkunde, wetten en instellingen Engelsch zijn. Men kan echter met zekerheid aannemen, dat deze geringe vermenging van vreemde rassen een beslist voordeel is voor het nieuwe geslacht, want zelfs het Britsche ras wordt door eene lichte kruising verbeterd. Geeft mij een Britschen grondslag, te beginnen met den Roast-Beef eter, met den dwazen—of indien gij het verkiest—dommen geest van den Philistijn, waarvan onze dierbare Mathew Arnold zoo afkeerig was; dien geest, slechts gedeeltelijk vatbaar voor de genietingen en de lichte zijde van het leven, langzaam als een olifant, taai als een neushoorn, lomp als een muilezel en juist even koppig, maar die een edel, moedig, oprecht, en boven alles, waarheidslievend karakter bezit. Eene vreemde samenstelling van den leeuw en het lam vereenigt zich in dezen eilander,—wild en zachtmoedig te gelijk. "Het is heerlijk weder, laat ons gaan jagen", roept de wilde uit en het is zijn dagelijksche uitroep en bezigheid voor menige maand, want zelfs de best opgevoede Brit (met enkele uitzonderingen, gelijk de type van Balfour, Spencer en Arnold) heeft nog niet het schieten uit aardigheid, op half tamme vogels uit zijne geliefkoosde uitspanningen verbannen. En toch lispelt hun karakterschetsende held, terwijl hij stervende op het dek der *Victory* ligt: "Kus mij, Hardy", en dit met de zachte stem eener vrouw, en vertrekt naar het verblijf der helden met eenen krijgsmanskus op zijne lippen. En Nelson's tegenvoeter, de vette "Jack Fallstaff"—om aan te toonen, hoe uitersten elkaar ontmoeten—bewijst hoe natuurlijk Shakespeare het werkelijke leven weet te schetsen, door hem, toen hij ons verliet, van "groene velden te doen spreken". Echte teederheid en liefde bezielt de harten van al deze eiland-bewoners. En hun is deze enkele karaktertrek *par excellence* zonder welke wij tot een man of ras zeggen: "Onbestendig als water;—gij kunt

nimmer uitmunten". De Brit is bestendig van aard. Wat hij zich voorneemt volbrengt hij; of hij sterft onder de onderneming. Samentrekking is zijne eigenaardigheid. Hij moge zijn doel niet spoedig bereiken, maar hij is een slagrad gelijk, iederen duim gewonnen, behoudt hij. Achteruitgang kent hij niet. Evenmin verliest hij in den wedstrijd door zijdelingsche beweging. De schildpad verslaat gewis den haas; de haas gaat zig-zags gewijze. John Bull niet. Hij verkiest niet een berg om te loopen, zelfs indien dit gemakkelijk is; hij dringt er door. De jager, die door een beer was aangevallen, verdedigde zich, door hem bij den staart te grijpen, en vervolgens met het al te toegenegen beest rond te draaien. Hierdoor was hij voor het oogenblik in veiligheid, maar onder deze omstandigheden riep hij evenwel zijne kameraden om hulp "ten einde den beer los te kunnen laten". Hieruit bemerken wij, dat hij geen Brit was, want het komt den echten Brit nooit in de gedachte, in den gewonen loop van zaken iets vrijwillig los te laten. Hij zoude den strijd met den beer hebben vol gehouden, even als Grant. "Vast besloten het gevecht voort te zetten, al zou het den geheelen zomer duren". En denk er aan, medeburgers, het was een Grant die dit zeide. In hem vloeide het Schotsche bloed, bezield door die hardnekkige, zelfbewuste en stijfhoofdige krachtdadigheid, die steeds aanhoudt en zeker is van de eindoverwinning, omdat hij bewust was, dat den strijd optegeven eene onmogelijkheid voor hem zoude zijn, zelfs al was het zijn wensch geweest van de ondernomen taak te worden verlost. Zijn inborst verbood hem te wijken. Aldus stond de hardnekkige, zwaarmoedige Schotsche Amerikaan vastbesloten, met slechts één doel voor oogen, nl. om tot het einde toe door te vechten zonder op te geven; iets dat niet in zijn karakter lag, evenmin als in dat van den Engelsch-Amerikaanschen Lincoln,—want Oom Abraham's familie kwam uit Norfolk—die hetzelfde voetspoor volgde in het meer uitgestrekte veld der nationale staatkunde, en zich daaraan onafgebroken en onwrikbaar hield. Deze meestertrek van het Britsche ras wordt luisterrijk aangetoond in Lincoln, den grootsten staatkundigen geest van onze eeuw,—den grootsten, beoordeeld, zoowel naar de aangeboren hoedanigheden van den man, als naar de wezenlijke resultaten van zijn beheer; zelfs Bismarck's hervorming van Duitschland eischte niet dat indrukwekkend optreden en die reusachtige kracht, die Lincoln moest aanwenden gedurende zijn bestuur; evenmin heeft Bismarck den hoogsten graad van staatkundigen voorspoed behaald. Het volk, dat hij vereenigd heeft, is niet, zooals Lincoln dit heeft bewerkstelligd, door hem

in volkomene overeenstemming gebracht, of in een vereend geheel samengesmolten. Zijne wapenen waren die des dwangs—ijzer en bloed was zijne leus; zelfs in vrede moest hij door wreed geweld zijne macht handhaven. Lincoln was in vredestijd immer even edelmoedig en verzoenend, droefgeestig en minzaam, als hij onverzettelijk was in oorlogstijd. Bismarck bracht de gemoederen van de massa in beweging door vrees. Lincoln overwon hen door liefde. De een slechts een strenge veroveraar, de andere niet alleen dat, maar tevens de leider van het hoogste en edelste streven van zijn volk. Het motto van den koningsgezinden Bismarck is: "Macht maakt recht", dat van den Republikeinschen Lincoln: "Recht maakt *macht*". Hierin ligt het verschil. Hieruit volgt, de roem van den eenen zal kortstondig, die van den anderen onsterfelijk zijn.

De Amerikaan heeft gelukkig, door de Duitsche, Fransche. Hollandsche en andere rassen, die tot zijn bestaan hebben bijgedragen,de ontbrekende bestanddeelen verkregen, die hem van natuur veel minder ruw en meer verzoenend maken, dan de oorspronkelijke Brit. Aan deze geringe menging van vreemd bloed, en aan de meer opwekkende uitwerkselen van een helderder klimaat (dat aan een Engelschen vriend aanleiding gaf op te merken, dat matigheid in drank niet als een der hoofddeugden van den Amerikaan beschouwd kan worden, sinds hij champagne inademt) te samen met het meer werkzaam deel der krachten in een nieuw land, onder staatkundige instellingen, die de beste menschen vormen, moeten wij de bevoegdheid, in hem door Matthew Arnold opgemerkt, toeschrijven en even zoo zijn dieper doordenken en helderder inzicht, gepaard met vluggere handeling van zaken dan het oorspronkelijke geslacht; want de Amerikaan is óf logisch óf zonder beteekenis. Hij vormt zich een volkomen begrip van het hoofdbeginsel en van dit beginsel uitgaande, komt hij ten laatste tot zijn besluit. Hij verlangt, dat alles met de meeste nauwgezetheid zal ten uitvoer gebracht worden en in politieke zaken eerlijk spel op den voorgrond zal staan zonder begunstiging of vooroordeel en algemeene gelijkstelling het hoofdpunt zijn zal.

De verdraagzaamheid in den Brit is waarlijk bewonderenswaardig; de Radicaal en de leidende Tory-Democraat dineeren te samen, en het is mogelijk dat in dezer dagen, waar de uitersten elkander ontmoeten, zij in hetzelfde Cabinet zitting houden. Welnu, de Amerikaan is nog verdraagzamer. Politiek verdeelt het volk nimmer. Eens in de vier jaar windt het zich op en kiest partij; de verschillende partijgangers staan met eene zekere

verbittering tegenover elkaar, en een vreemdeling zou natuurlijk van oordeel zijn, dat alleen door aanwending van geweld de overwinning behaald kan worden. En toch, den volgenden morgen na de verkiezing loopen zij weder gearmd en gekscheren met elkaar. Alles is dan weder zoo kalm als de zee in den zomer. Hij bevecht zijn "tegenhangers" vier jaar lang, en zoodra dezen de wapenen neergelegd hebben, worden zij op zijne feestmalen genoodigd. Geen leven wordt er opgeofferd om wraak uit te oefenen. Jefferson Davis,opgevoed aan de Nationale Militaire Academie en uit den Staat gedeserteerd, is vergund zijn moeizaam leven in verdiende vergetelheid voort te slepen. Geen martelaarsbloed wordt van het eigenzinnige Zuiden geëischt en geeft aanleiding tot wraakneming. "Wij zullen het menschdom", zeide Secretaris Seward, "een voorbeeld van grootmoedigheid geven, dat nimmer aanschouwd is geworden". Hij had geen militaire klasse, die slachtoffers eischte om de beleedigde majesteit te bevredigen; hij had achter zich de democratie met hare edele aandrift, die alleen vergiffenis verkondigde, zoodat er niet een enkele druppel bloeds werd gestort. De Amerikaan koestert nooit wrok, maar is altijd genegen niet alleen te vergeven, maar ook te vergeten, het laatste niet minder dan zelfs gedeeltelijk den strijd; want als onze humorist zeer juist aanmerkt: "Hij, die vergeeft maar niet vergeet, staat gelijk met den man, die den Heer wil voldoen met vijftig cents op iederen dollar". Broeder Jonathan betaalt den geheelen dollar.

De algemeene liefde voor muziek, zoo eigenaardig in Amerika, is grootendeels te danken aan het Duitsche en continentale element, want niettegenstaande de Duitscher niet vrij is van het phlegma van den Brit, is hij door de natuur met een dieper gevoel begiftigd geworden. Hij houdt van muziek, is zeer gezellig en huiselijk,en in den kring van zijn gezin het best op zijne plaats. Wat nog van meer belang is, hij heeft eene goede opvoeding genoten, gedraagt zich zeer fatsoenlijk, is geduldig, ijverig, vredelievend en heeft eerbied voor de wetten van het land.

Een andere karaktertrek van dit volk is, hun vaardigheid in het opvatten van Amerikaansche denkbeelden. De groote meerderheid heeft dit alreeds gedaan, voordat zij westwaarts stevende. De Duitscher bemint zijn vaderland, doch haat zijne instellingen. Prins Bismarck's juk is zwaar en moeielijk. Algemeene dienstplicht en bloedbelasting zijn berekend om het beste deel der natie afkeerig te maken van den politieken toestand, en O! Amerika, hoe helder en aanlokkend treedt gij voor in het aanzicht der verdrukte massa van Europa, gij, met uwe gelijk-

stellende wetten, gelijke voorrechten, en met den glans van vrede, die uw voorhoofd omringt! Wat een lokaas biedt gij den edeldenkenden man aan, die van zijn eigen land afstand doet om zulk eene schoone erfenis te deelen! Het mag zijn, dat de emigrant niet slaagt in zijn nieuw land, of slaagt als de Ier, die, toen een vriend hem vroeg, of de Republiek een goed land was voor den armen man, antwoordde: "Het is inderdaad, want zie mij slechts aan, toen ik hier kwam had ik geen lomp om mij te dekken, en nu draag ik niets anders". Velen nieuw aangekomenen gaat het niet voor den wind, menigeen zoude in zijn eigen land beter zijn geslaagd. Amerika is alleen een gunstig land voor den doorzettenden werker; luiaards vinden geen plaats in zijn bijenkorf, maar al moge de emigrant niet slagen in het verkrijgen van rijkdom of haardstede, of het zij hij in armoede verkeert, of zijn gezondheid verliest, het zij zijn lot gelukkig of ellendig moge zijn, hem blijft een schat over, die hem niet ontroofd kan worden, een zegen zoo grootsch en weldadig, dat hij op het donkerste levenspad een krans van schitterende lichtstralen doet vallen, die hem het gemis van stoffelijk welzijn vergoedt. Ieder balling begiftigt hij met zijn burgerschap, zonder onderscheid van rang. De Republiek moge geen weelde of geluk geven; zij heeft dit niet beloofd; het is de vrijheid hier naar te streven, niet hare verwezenlijking, wat de onafhankelijkheids-verklaring eischt; maar indien zij den landverhuizer niet gelukkig of voorspoedig maakt, zoo kan zij dit ééne voor hem doen, gelijk zij het voor allen doet, zij geeft hem het burgerrecht, zij verheft hem tot *man*.

De Franschman ijvert niet voor verwisseling van vaderland. Het is zeer in het voordeel van Amerika, dat het zelfs drie honderd duizend van deze Galliërs, die zich zoo noode verplaatsen, tot zich heeft getrokken. Het getal is zoo gering, dat hun invloed op het nationale karakter niet anders dan onbeduidend zijn kan. Zij zijn de koks en de Epicuristen der wereld, en Amerika mag hun wel dankbaar zijn voor den standaard door de "Delmonicos"—de Fransche restauraties der voornaamste steden—gehandhaafd. Geen land heeft dit op lateren tijd duidelijker ondervonden dan het onderhavige, want terwijl God het de levensmiddelen zond, kwamen de koks van elders herwaarts. Vroeger kwamen zij niet uit Frankrijk en waren evenmin onder Franschen invloed. Zelfs nu nog, is ten westen van Chicago, de keuken allerellendigst; maar dank zij den Franschman, verbeteren zich die toestanden in het Westen meer en meer. Niettegenstaande de natuur geene natie zulk eene ver-

scheidenheid in voedsel heeft gegeven, bestaat er geen beschaafd volk, dat slechter op de hoogte van de kookkunst is.

In vrouwen-kleeding (de enkele mannelijke "dandies" volgen de Engelsche mode) geven onze Gallische broeders een bewijs van hun goeden smaak. De uitspraak van mijne Engelsche vrienden is,dat over het algemeen de Amerikaansche vrouw zich even goed als—ja zelfs veel beter weet te kleeden dan—hare Engelsche zuster. De eer van deze vleiende uitspraak verdient de Fransche burger ten volle.

Geen ander dan het Fransche en Duitsche ras (daaronder begrepen Zweden en Noren, die ook tot den Teutonischen stam behooren) hebben dit land genoegzaam bevolkt, om zelfs een spoor van hunnen invloed op het nationaal karakter te doen blijken.

Het onvermogen van het Amerikaansche volk om alleenstaand te blijven, en zijne afhankelijkheid van de landverhuizing naar zijne Staten in het belang zijner toekomst, hebben stof geleverd voor zekere schrijvers in het buitenland. Maar de feiten weder-spreken hunne beweringen. Van de zes en vijftig millioen Amerikanen nu in leven, zijn er zeven achtsten of negen en veertig millioen ingeborenen. Een achtste, of zeven millioen zagen het eerste levenslicht in den vreemde.

Het gekleurde ras staat ongeveer gelijk in aantal met hen, die in het buitenland geboren zijn. De verslagen der volkstelling toonen, dat de maatstaf der geboorten-vermeerdering in Amerika is geweest als volgt: 1850 tot 1860, $32\frac{1}{3}$ per cent; 1870 tot 1880, $31\frac{1}{4}$ per cent. In geen Europeesch land komt de vermeerderings-maatstaf deze cijfers nabij; deze opgave is in doorslag de gemiddelde maatstaf van de vermeerdering der geheele bevolking van Amerika, inboorling en vreemdeling, en bewijst, dat de inboorling van Amerika even vruchtbaar is als de vreemdeling in Amerika geboren, terwijl beiden vruchtbaarder zijn dan de inwoners van eenig Europeesch land. Niettegenstaande het buitengewoon groot aantal landverhuizers, die jaarlijks naar dit land stroomen, zijn de geboorten hier te lande van zeven tot achtmaal grooter, dan de toevloed van vreemdelingen. Behalve dit, is, zoo als wij gezien hebben, meer dan de helft der vreemdelingen, die hier aankomen, Britsch; zoodat het Amerikaansche volk al meer en meer van zuiver Britschen oorsprong wordt.

De jaarlijksche toevloed van vreemdelingen is echter voor dit land van groote waarde. Men is geneigd dit feit eerder te verkleinen dan te vergrooten. Gedurende de tien jaren tusschen

1870 en 1880 bedroeg het gemiddelde getal landverhuizers twee honderd tachtig duizend per jaar. In 1882 alléén kwam hier ongeveer dit getal, (789,000). Zestig per cent (473,400) van deze menigte waren volwassenen van tusschen vijftien tot veertig jaren. Deze volwassenen waren zeker waard per hoofd $1500 (£300),—want vroeger werd een krachtige slaaf voor deze som verkocht—en hadden eene gezamenlijke waarde van $710,000,000, (£142,000,000), hierbij kan veilig worden gevoegd $1,000 (£200) per hoofd, of $315,000,000 (£63,000,000) voor de overblijvende veertig per cent. Men kan verder aannemen dat ieder landverhuizer $125 (£25) in geld meebrengt. Het gezamenlijk bedrag in geld van deze landverhuizers ging volgens deze basis in 1882 $1,125,000,000 (£225,000,000) te boven. Het is waar, 1882 was een jaar van uitzondering, maar de gemiddelde jaarlijksche vermeerdering van den rijkdom der Republiek door landverhuizers, die haren grond opzoeken om de ontzettende belastingen en de militaire wetten van Europeesche gouvernementen te ontduiken, en onder republikeinsche instellingen volmaakte politieke gelijkstelling te genieten, is nu meer dan tweemaal grooter dan de geheele opbrengst van alle goud en zilver mijnen der wereld. Indien ieder eigenaar van deze goud en zilver mijnen gedwongen was, op zijn eigen kosten ieder ons van het gewonnen kostbaar metaal naar de schatkist te Washington te zenden, zoude de nationale rijkdom niet met half zooveel vermeerderd worden als het nu wordt door dien gouden stroom, die ieder jaar door landverhuizing naar dit land vloeit.

Maar de waarde van deze vredelievende invallers bestaat niet alleen in hun getal of in de geldelijke waarde, die zij meebrengen. Om hen met recht te beoordeelen, moeten wij ook het beter karakter dier landverhuizers in aamerking nemen. Indien gij de grondleggers der Amerikaansche Republiek overdrijvers of dwepers wilt noemen,—menschen met verlichte denkbeelden omtrent zedeleer, politiek en doorzicht van zaken, mannen, die door Europa als gevaarlijk waren verstooten—zoo blijft het echter waar, dat de meerderheid der tegenwoordige emigranten menschen zijn, die hun geboorteland verlaten uit ontevredenheid met de plaatselijke toestanden, en die hier, onder nieuwe gegevens, de gelegenheid zoeken een beter standpunt in te nemen, iets wat hun in hun vaderland is ontzegd. De bejaarde en de hulpelooze, de trage en de tevredene trotseeren het hobbelend pekelveld niet, maar blijven hulpeloos te huis en beweenen wellicht hun droevig lot, of wat nog erger toeschijnt, zijn er doelloos tevreden mede. De landverhuizer is de bekwame,

krachtige, eerzuchtige ontevredene man—de partijganger, de vluchteling, de vervolgde en de banneling van het despotisme—die er naar snakt, de lucht der algemeene gelijkstelling in te ademen, en daarom besluit zich uit de banden van zijn ouden haard los te rukken om in het gastvrije Amerika eene nieuwe haardstede te vinden, onder gelijke en rechtvaardige wetten, die hem—en wat misschien nog meer waarde voor hem en zijne vrouw heeft—ook aan zijne kinderen het burgerschap geheel verzekeren, waardoor zij vrije mannen in een vrijen staat met alle rechten en voorrechten worden.

De juiste waarde der landverhuizers wordt door de regeerende klassen der Oude Wereld goed begrepen, waarom iedere mogelijke poging aangewend wordt, om den uittocht van zoovele wakkere burgers te verhinderen. Dit geschiedt niet uit vrees voor eene vermindering van bevolking, want het is beslist bewezen, dat emigratie niet leidt tot deze vermindering in het land waaruit zij plaats vindt—indien natuurlijk die uitloop niet grooter is dan de vruchtbaarheid van het menschelijk geslacht,—maar veeleer door de overtuiging, dat de beste krachten—het merg en been—der bevolking, hierdoor weggenomen worden. Gelukkig voor Amerika hebben deze pogingen weinig gebaat, en de immer golvende stroom van Britten, Teutonen en Latijnen neemt ieder jaar in verhouding toe, en zal in de toekomst niet beperkt worden; niet uithoofde der geschiktheid van Europeesche volken tot emigreeren, maar door de grootere aantrekkelijkheden, die de Republiek kan aanbieden. Zoolang Amerika der wereld toonen kan, een land te zijn met eene krachtige, doch vrije regeering, waar maatschappelijke orde heerscht, belasting zoo laag mogelijk gesteld is, waar opvoeding het geboorterecht van ieder is, grootere belooning aan werk en ondernemingsgeest wordt toegezegd dan elders, en gelijkheid van politieke rechten verzekerd wordt, zoolang zullen de beste werklieden hare stranden opzoeken. Een gedeelte van dien stroom moge na verloop van tijd andere landen opzoeken, indien deze gelijke politieke en stoffelijke voordeelen aanbieden, maar de Vereenigde Staten hebben dit voordeel,—dat reeds sedert meer dan eene halve eeuw zich de volksstroom naar hunne stranden heeft gericht,en emigranten geneigd zijn degenen te volgen, die hun zijn voorgegaan. Zij, die reeds gevestigd zijn, trekken hunne vrienden en verwanten tot zich, en verschaffen hun dikwerf de middelen om den Oceaan te kunnen oversteken. Behalve dat de emigrant eerzuchtig, krachtig en ijverig is, is hij van natuur een gezonde, sterke man. Het wordt den manken,

dooven en blinden man niet ingegeven zijn Europeeschen haard te verlaten, noch zoekt de ongeneeselijke invalide dikwijls zijn graf in den vreemde. Deze invloed, die zich reeds ten tijde der pelgrimvaders deed gevoelen, is voornamelijk de oorzaak, dat er in Amerika zoo weinig gebrekkige menschen worden gevonden. Statistieken bewijzen, dat de verhouding van de blinden, dooven en stommen tot de geheele bevolking de helft kleiner is dan in Europa.

De geschiktheid van Amerika om het volk, dat er heen stroomt, tot zich te trekken, alsmede de groote natuurlijke vermeerdering van zijne ingezetenen, kan op geene betere wijze bewezen worden, dan door eene vergelijking. België heeft vier honderd twee en tachtig inwoners op de vierkante mijl, Brittanje twee honderd en negentig, de Vereenigde Staten, met uitzondering van Alaska, minder dan veertien. In de tien jaren van 1870 tot 1880 zijn er elf en een half millioen gevoegd bij de bevolking van Amerika. Toch vermeerderde dit de bevolking op iedere vierkante mijl van het land met drie personen, en zoude Amerika haar bevolking iedere dertig jaar, in plaats van iedere vijf en twintig jaar, als tot nu toe, verdubbelen, dan moeten er zeventig jaren verloopen, voor en aleer zij de dichte bevolking van Europa zoude verkrijgen. De bevolking zal dan twee honderd en negentig millioen zielen tellen. Indien de dichtheid van bevolking van Brittanje ooit verkregen zal worden, moeten er meer dan duizend millioen Amerikanen bestaan, want nu heeft iedere Brit twee acres tegen vier en veertig, die iedere Amerikaan in bezit heeft.

Deze beramingen zijn niet alleen mogelijk, maar hoogst waarschijnlijk. De vooruitgang sinds 1880 in de koloniseering van nieuwe landstreken, stelt die van ieder voorafgaand tijdperk in de schaduw. Het is eenvoudig wonderbaar, en zelfs zij, die in het midden hiervan wonen, kunnen het grootsche hiervan moeielijk begrijpen. Neemt het groote Noordwesten tot voorbeeld. Nauwelijks een tiental jaren geleden werd het voorgesteld als eene barre koude vlakte, die woest, onherbergzaam en ter nauwernood bewoonbaar was. De spoorweg heeft dit alles als bij een tooverslag veranderd. Minnesota heeft meer dan een millioen inwoners. De bevolking van Dakota is in vijf jaar verviervoudigd, en bestaat nu uit een half millioen zielen. Steden rijzen als met tooverachtige snelheid uit den grond op. De tarwe oogst leverde er verleden jaar dertig millioen schepels op, dus tweemaal zooveel als de geheele oogst van Egypte. Montana wordt ternauwernood in Engeland bij name gekend. Verleden jaar—in een

tijdperk van slechts twaalf maanden—groeide haar bevolking aan van vijf en tachtig duizend tot honderd tien duizend zielen. De opbrengst van haar rundvee kan geschat worden gestegen te zijn van vier honderd vijf en zeventig duizend tot acht honderd en vijftig duizend dollars, en de opbrengst van haar mijnwerken reeds van minder dan $10,000,000 tot meer dan $23,000,000 (£2,000,000 tot £4,600,000). Haar belastbaar eigendom is $50,000,000, (£10,000,000). Wyoming, Idaho, Washington en Oregon hebben zich bijna even snel ontwikkeld. Andere gedeelten van het Westen zijn nog met grootere schreden vooruitgegaan. De vereenigde bevolking der zeven Staten, die aan Kansas schatplichtig zijn, werd in één jaar (1879 tot 1880) van minder dan vijf en een half millioen tot op meer dan zeven gebracht. Sinds 1880 is de waarde van het rundvee in de zelfde landstreek van $9,000,000 tot $14,500,000 (£1,800,000 tot £2,900,000), toegenomen en van de schapen van $6,000,000 tot $9,500,000 (£1,200,000 tot £1,900,000). Volgens dezen maatstaf van vooruitgang is het "Wilde Westen" zeer spoedig tot het verleden gaan behooren, en in weinige jaren zal het een dicht bevolkt land zijn.

Cijfers zijn gebrekkige hulpmiddelen om groote waarheden te begrijpen. De vergelijkende tabel, die hierbij met verlof van den bewerker, den heer Edward Atkinson, in druk verschijnt, zal den lezer van groot nut zijn om zich een denkdeeld te vormen van de vooruitzichten van dit groote vasteland. Het stelt voor de vlakte van Texas in verband met die van andere Amerikaansche Staten en Europeesche landen. Hoe onbeduidend schijnen eenige dezer laatste in vergelijking met dat majestueuze Texas! En toch is Texas slechts een van de zes en veertig territoriale verdeelingen der Republiek. Beschouwt Montenegro, dat bij verschillende gelegenheden geheel Europa in vuur en vlam heeft gezet, en ontzettend veel bloed heeft gekost; het zoude nauwelijks een vliegenstip op de kaart van Texas beslaan; en merkt wel op, het geheele Vereenigde Koninkrijk kon in dezen enkelen Staat van de Unie worden geplaatst, en nog zoude er ruimschoots plaats overblijven. En vergeet niet, geachte lezer, dat al het katoen der wereld alleen in den Staat Texas groeien kan, zonder groot nadeel toe te brengen aan de teelt zijner andere producten. Men overdrijft niet, door te beweren, dat in weinig tientallen jaren twee of drie honderd millioen republikeinen in vriendschap in dat groote Amerikaansche vasteland zullen leven onder één Gouvernement.

Naar aanleiding van deze verrassende vooruitzichten

zou het den staatslieden van de oude wereld geraden zijn, in plaats van zich bezig te houden met de aangelegenheden van de onbeduidende Staten van Europa, af en toe hun blik nadenkend naar het Westen te wenden, om gade te slaan wat hunne kennissen en verwanten ten uitvoer brengen in het spoedig opbouwen eener macht, waar geene andere eenige hoop kan koesteren, mede te wedijveren.

Wij mogen onze medeburgers, die van Afrikaansche afkomst zijn, en, zooals wij hebben gezien gelijk staan in aantal met de gansche vreemde bevolking—een achtste van het geheel niet zonder vermelding voorbijgaan. Deze waren allen, zoo als de wereld weet, eenige jaren geleden slaven; maar met één pennestreek veranderde Abraham Lincoln hun toestand van slaaf in dien van vrij man. Deze hebben nu gelijk met andere burgers hun stemrecht. Er bestaat geen voorrecht, wat eenig burger bezit, welk ook niet het hunne is. De Engelsche dichter schrijft:

"Geen slaaf op Engeland's grond; bevrijd zijn zij
Zoodra onz' lucht hen door de longen stroomt;
Ons land doet hunne boeien vallen."

Het volk, dat Engeland's kind is,duldt haar bestaan niet langer, en de onafhankelijkheids-verklaring, die de vrijheid en gelijkheid van den mensch verkondigt, is niet langer eene bespotting.

Men vreesde, dat van de vrijheid, die dezen armen slaven zoo plotseling werd geschonken, misbruik gemaakt zou worden. De Zuidelijke slaveneigenaars, die het beste met hunne zeden bekend waren, voorzegden, als gevolg van hunne vrijheid, algemeenen lediggang, muiterij en verkwisting. Men beweerde, dat de neger niet zonder de zweep van den opzichter zou arbeiden. Geen van deze donkere voorzeggingen zijn vervuld, elk hunner is gelogenstraft. Er groeit nu meer katoen dan ooit en tegen een matigen prijs. De stoffelijke bronnen van het Zuiden zijn sneller dan ooit te voren vermeerderd, onder de regeering der vrijheid. De Amerikanen waren over den uitslag der laatste volkstelling zoodanig verwonderd, dat men algemeen geloofde, dat er vergissingen gemaakt waren; de cijfers konden niet juist zijn, en in sommige districten werd de telling ten tweeden male gehouden, doch met het gevolg, dat de vorige cijfers werden bevestigd. Het getal Congresleden van iederen Staat wordt iedere tien jaar volgens de bevolking, door de volkstelling aangewezen, bepaald. Toen er in 1880 eene volkstelling gehouden werd, was de alge-

meene verwachting, dat de Noordelijke Staten hunne evenredige vertegenwoordiging zouden vermeerderd hebben; maar de Zuidelijke behielden niet alleen hun getal, maar wonnen zelfs. De acht en negentig Zuidelijke afgevaardigden werden met dertien vermeerderd, terwijl de honderd vijf en negentig Noordelijke vertegenwoordigers slechts achttien in aantal wonnen—dit is slechts de helft van den vermeerderingsmaatstaf van het Zuiden. Zelfs de weergalooze bloei van de Noord-Westelijke Staten was niet meer bij machte de Noordelijke Staten eene naar evenredigheid vermeerderde vertegenwoordiging in de wetgevende macht te doen verkrijgen. Zoo staat vrijheid tegenover slavernij.

De algemeene overtuiging is, dat de voormalige slaaf zich zeer snel de hoedanigheden van vrijman eigen maakt, en op bewonderenswaardige wijze toont, dat hij de geschiktheid bezit, zijne eigene zaken te besturen. Velen hunner kwamen met hunne vroegere meesters overeen, om voor een aandeel in de opbrengst een gedeelte van de plantage te bewerken. Anderen, wederom, onderhandelden over den koop van kleine strookjes land. Zij zijn nu zeer rustig en ordelijk en vlijtiger dan ooit te voren.

Het komt den schrijver als den dag van gisteren voor, dat hij gedwongen was te luisteren naar de bewijsgronden van goede menschen, die vóór het slavenstelsel waren, even als hij nu soms gedoemd is verdedigingen te hooren in het voordeel van aristocratie, en hen te hooren beweren, dat slavernij voor de zwarten het beste was. Hunne tevredenheid en hun gelukkige toestand onder meesters werden altijd staande gehouden. Een befaamd rechter in Ohio was bekend voor zijne verdediging der slavernij, op grond, dat de slaven wisten wat goed voor hen was, zoodat men hun vergunnen zoude in een toestand te blijven verkeeren, waarin zij zich gelukkig gevoelden; een staat, die zelden of nooit door arbeiders in het Noorden bereikt was geworden. Hij veranderde echter eensklaps van meening toen hij een mondgesprek gehouden had met een weggeloopen slaaf, die van Kentucky de Ohio rivier had overgestoken en in het dorp kwam, waar onze vriend zetelde.—De rechter zeide tot den vluchteling:

"Waarom zijt gij weggeloopen?"

"Wel rechter, ik wilde vrij zijn."

"O! wilde vrij zijn; zoo zoo. Slechte meester veronderstel ik."

"O neen, zeer goede man, massa."

"Je moest dan zeker hard werken?"

"O neen, niet zeer zwaar."

"Dan was je niet goed gehuisvest?"

"Of ik het was. U moest maar eens mijne mooie hut in Kentucky zien."

"Kreegt gij dan niet genoeg te eten?"

"O Heere mijn tijd! Niet genoeg te eten in Kentucky! meer dan genoeg."

De rechter, eenigzins ontevreden: "Zie hier, je had een goeden meester, volop te eten, niet te veel te werken, een goed onderkomen; ik kan dus niet begrijpen, wat in de wereld jou aanleiding gaf weg te loopen?"

"Wel rechter, ik heb de betrekking opengelaten. Gij kunt er dadelijk heengaan en haar krijgen."

De uitslag van dit gesprek was een vijfdollar banknoot, ten einde den onredelijken slaaf, die een vrij goed bestaan had opgegeven om als vrij man in de maatschappij te treden, eenigzins te gemoet te komen. Van dit oogenblik af werd de rechter een vurig voorstander van de afschaffing der slavernij, erkennende dat:

"Vrijheid heeft, ongetwijfeld, duizende gaven,
Die, hoe tevreden ook, niet gekend zijn door de slaven."

De verhouding van het gekleurde tot het blanke element wordt steeds minder en minder. In 1790 was het zeven en twintig per cent; in 1830 was het tot op achttien per cent teruggebracht en in 1880 bedroeg het slechts dertien per cent. Terwijl in een vijftigtal jaren de geheele blanke bevolking van het land van tien en een half tot drie en veertig en een half millioen is opgeklommen, is het getal der gekleurde inboorlingen slechts van twee en een kwart—tot zes en een half millioen gestegen. Deze bestendige vermindering ontstaat door twee oorzaken. Ten eerste wordt het gekleurde ras niet door emigratie gevoed, maar bepaalt zich alleen tot vermeerdering door geboorte; ten tweede is het bewezen, dat, ofschoon hun geboortevermeerdering betrekkelijk grooter is dan die der blanken, deze opweegt tegen de meerdere sterfgevallen. De vermeerdering van het gekleurde ras was van 1860 tot 1880 slechts acht en veertig per cent, tegen een en zestig per cent van dat der blanken.

De tijd is nog niet gekomen om te kunnen oordeelen, of met meerdere kennis en meer voorzichtige gewoonten, als gevolgen der vrijheid, deze buitengewone sterfte niet aanmerkelijk zoude verminderd worden; maar de gevolgtrekking, dat het gekleurde ras niet tegen de blanken in aanwas kan opwegen en

verder en verder ten achter raakt, is onvermijdelijk. Hoe geschikt de mensch ook is, kunnen wij nauwelijks verwachten, dat het heetere klimaat van het Zuiden, waar de negers wonen, een ras voortbrengen zal, hetwelk zóó gehard is als dat van de koelere Noordelijke Staten.

Wij eindigen dan met de bevestiging, dat de Republiek bevolkt is door een ras, dat werkelijk Britsch van oorsprong is, maar steeds meer en meer Amerikaansch door geboorte wordt; dat de in den vreemde geboren elementen in onbeduidendheid wegzinken, en bestemd zijn om misschien spoedig van geen grooter betrekkelijk gewicht te zijn in verhouding tot den Amerikaan bij geboorte, dan die der in den vreemde geboren inwoners van Brittanje tot hare inboorlingen. De Amerikaansche republikein kan nooit anders zijn in bloed en van natuur dan een echte Brit, een wezenlijke spaander van het oude blok, eene nieuwe uitgave van het oorspronkelijke werk, herzien en verbeterd, en als zijn eerste model in de duizend en een richtingen, waarvan sommige grootsch in hunne openbaringen zijn, die de dochter aan de moeder ketenen, die, te samen gezien, op de aanschouwers niet zoo zeer den indruk maken van twee gescheiden en op zich zelf staande persoonlijkheden, dan wel als twee leden van een en hetzelfde huisgezin.

HOOFDSTUK III.

GROOTE EN KLEINE STEDEN.

"Het is inderdaad voor een man van het oudere Engeland eene grootsche gedachte, een blik te slaan op de nieuwe haardstede, waarin zijn volk den zetel opgeslagen heeft. Het hart zwelt op, een gevoel van fierheid op zijne verwantschap overmeestert hem, als hij ziet, dat het zijn eigen volk is, dat meer dan eenige andere natie gedaan heeft om de aarde te vervullen en haar te onderwerpen. Hij, die denkt, dat de roem en grootheid van het kind iets anders is dan de roem en grootheid van den vader, is geen Engelschman in zijn hart en heeft geen oprecht gevoel voor den blijvenden band der verwantschap."

FREEMAN.

AMERIKA maakt geene uitzondering op den regel, dat de bevolking in beschaafde landen zich steeds naar groote middelpunten richt. Ofschoon hare onmetelijke landbouwkundige ontwikkeling aanleiding kon gegeven hebben deze beweging te doen ophouden, en den stroom der bevolking naar de plattelands districten af te wenden, is dit niet het geval geweest. Niettegenstaande de neiging tot het landelijk leven, veroorzaakt door vruchtbaar land voor nominale prijzen, zijn de steden gedurende de laatste halve eeuw veel sneller aangegroeid dan het platteland. De vervelende, sombere levenswijze op eene boerderij, wordt door den jongen man, wiens verstandelijke vermogens door zijne opvoeding zijn ontwaakt, onverdragelijk gevonden. De werkzame geest zoekt omgang met anderen en de genoegens van het stadsleven. Het is waar, dat de meeste groote mannen op het land geboren en opgevoed zijn, maar het is tevens waar, dat slechts zeer weinig groote mannen daar langer dan hun eerste levensjaren hebben doorgebracht. Het platteland is juist geschikt voor de uitersten van het leven—voor het begin der

kinderjaren en de prille jeugd, wanneer het lichaam in eersten wasdom is, en ook op het eind der dagen, "wanneer de natuur weder tot de aarde terugkeert", in rijpen ouden leeftijd, en zich uit den strijd terugtrekt:

> "In kalm gepeins verzonken
> Over al wat hij gezien, gehoord heeft, en gewrocht".

In 1830 woonden er slechts zes en een half per cent der bevolking in steden van acht duizend inwoners en hooger; in 1880 is de verhouding gestegen tot twee en twintig per cent. Dus nu is er op elke vier personen in Amerika één, die lid is van een bijenkorf van meer dan acht duizend menschelijke wezens. Maar vijftig jaar geleden was dit slechts het geval met één op de vijftien, want van vijftien personen woonden er veertien op het land of in kleine dorpen.

Dit is eene verbazende verandering en bewijst de ontwikkeling der Republiek van af den eersten homogenen toestand van haar landelijk werk tot de ongelijksoortige bezigheden van een hoogst beschaafd gehalte. De natie is nu volledig, als het ware, op zich zelf staand, en rijp voor eenen onafhankelijken werkkring. Haar mechanisch en vindingrijk vernuft heeft het ruimste veld in hare ontelbare bezigheden, die het noodzakelijk gevolg zijn eener hoogere beschaving en die eene nauwe verbinding der massa's noodzakelijk maakt.

De Amerikaan behoeft echter geene vrees te koesteren voor den ongezonden en abnormalen aanwas van zijne steden. Hij behoeft het voorbeeld niet na te volgen van hen, die de wetgevende maatregelen aanbevolen, welke dienen moesten om de uitbreiding van London te verhinderen, iets wat door Cobbett eene wrat op Engelands hand genoemd werd. Het vrije spel der economische wetten houdt alles in goeden gang, want de stads bevolking won op die van het landelijk gedeelte gedurende de laatste tien jaren (1870–1880), slechts een vierde meer dan in het voorgaande tijdperk.

O, wat zouden de grootsche, onveranderlijke, hoogst wijze wetten der natuurkrachten volmaakt werken, indien zij door menschelijke wetgevers met rust werden gelaten. Maar neen, er moet aan getornd worden. Men wilde den eenen dag het evenwicht der Europeesche macht behouden, door zwakke, kleine landstreken afgescheiden en onafhankelijk te houden,—eene onmogelijke taak, want onbeduidende Staatjes moeten met de grootere in één smelten—politieke zwaartekracht is even

zeker als natuurkundige; den volgenden dag zouden onze wijze wetgevers de innerlijke waarde van het zilver in Amerika willen verhoogen. Zoo doen al onze bestuurders over de geheele wereld het werk van Sisyphus—die steeds den steen op den berg wilde rollen, om dezen weder te zien terug vallen naar zijne plaats op den bodem, waar hij tehuis hoort.

Dat het platteland in zijne mededinging met de steden in de laatste tien jaren zulk eene goede figuur maakte, is grootendeels te danken aan het feit, dat de ontzaglijke verdiensten, onder een verbeterd landbouwkundig stelsel gemaakt, de verwisseling van standplaats der landelijke bevolking voorkomt. De algemeene gedruktheid in het fabriekswezen beteugelde bovendien de vestiging in de steden en dwong tot bevolking in het platteland. De handelspaniek ven 1873 verdreef honderdduizenden menschen uit de dicht bevolkte steden van het Oosten, naar de onbewoonde velden van het Westen. Trein na trein met inboorlingen, die als emigranten naar het Westen vertrokken, om boerderijen te beginnen, kon men zien voorbij snellen. Bij terugkeer tot normalen toestand kunnen wij aannemen, dat de steden wederom meer dan een gelijk aandeel tot zich trekken.

Het is altijd het gevolg van eene industrieele drukking in Amerika, dat de steden bevrijd worden van overbevolking, die in oudere landen in een staat van armoede en ellende blijft verkeeren, waardoor het aantal werkeloozen toeneemt. De raad van Horace Greely, "Ga naar het Westen, jong mensch!" wordt opgevolgd. Om echter de zaak volledig te maken, moet men er bijvoegen, "en blijf daar".

Het evenwicht tusschen voortbrengers en afnemers wordt dus hersteld en de welvaart van beiden is het gevolg. Indien er te veel voedingsmiddelen zijn, is het onvoordeelig meer graan te telen en het aantal lieden, die den boerenstand omhelzen, vermindert; indien de markt overladen wordt met fabrieksgoederen, wordt het fabriceeren onwinstgevend en deze tak van nijverheid minder gedreven. De bevolking, die intusschen met bijna twee millioen per jaar wordt vermeerderd, vordert spoedig dit overschot, zij het in voedingsmiddelen of in fabrieksgoederen. Amerika bezit honderdduizenden acres nooit bebouwde gronden, die op den ploeg wachten. Zijne terugkomende kracht ligt, even als die van den in de fabelleer vermaarden Antæus, in de aarde; gij behoeft deze slechts aan te raken, en zijne reuzenkracht is hersteld. Dit zal aanhouden totdat zijne bevolking die van Europa in dichtheid evenaart.

Volgens Dr. Swainson Fisher, bewoonden geen vijf duizend

blanken in 1835 de uitgestrekte landstreek tusschen Lake Michigan en de stille Zuidzee, eene landstreek, half zoo groot als Europa. Nu is zij als het ware bedekt met eene landbouwende bevolking, en bevat vele dicht bevolkte steden, waaronder Chicago, Milwaukee en St. Paul, om niets te zeggen van de steden aan de kust der stille Zuidzee. Omtrent den Staat Wisconsin, die een gedeelte dezer landstreek beslaat, schreef een lid der Wisconsin Historical Society, dertig jaar geleden, het volgende :

"In den zomer van het jaar 1836, kampeerde ik met een metgezel bij den oorsprong van het Mendota,—of Fourth Meer, binnen zes mijlen van de plaats, waar nu het Capitool staat (1856). Er was toen binnen twintig mijlen van dat punt geen enkele blanke te vinden, en, met uitzondering van eene enkele familie, geen enkele binnen de tegenwoordige grenzen van Dane County, eene uitgestrektheid van twaalf honderd en veertig vierkante mijlen".

Dane County, te dier tijde eene onbewoonde wildernis, bevatte in 1880 eene bevolking van meer dan zestig duizend zielen, terwijl Wisconsin er anderhalf millioen had. De dichtheid van bevolking in dezen jongen Staat overtrof in 1880 die van Maine en stond ongeveer gelijk met die, van de vroeger bevolkte Staten, zooals Georgia, Alabama en West-Virginia.

In 1830 hadden de Vereenigde Staten geene stad, die zich er op beroemen kon, eene bevolking van meer dan een kwart millioen zielen te tellen. New York zelfs had niet meer dan twee honderd twee duizend inwoners. In dat jaar waren er slechts veertien steden, die ieder meer dan twaalf duizend inwoners telden; inderdaad, slechts vijf en vijftig jaar geleden kon de Republiek zich slechts op enkele weinige dorpen beroemen. In 1880 waren er honderd zes en zeventig zulke steden, en nu gaat hun getal de twee honderd te boven.

New York City was in 1880 de eenige stad, die een millioen inwoners telde, ofschoon Philadelphia nu beweert, dat ook zij op die onderscheiding aanspraak maken kan. De volkstelling van 1880 accrediteerde de "Empire City" met minder dan een en een kwart millioen inwoners; maar indien de bevolking, die van af het stadhuis binnen een cirkel van acht mijlen woonachtig is, waren mede gerekend, zoude zij worden aangeschreven als meer dan twee en een kwart millioen zielen te tellen. Brooklyn, Jersey City en andere voorsteden van de stad, door rivieren gescheiden, staan onder afzonderlijke gemeentebesturen,

maar zijn niettemin vertakkingen van het groote middelpunt. Zoo volgt New York op het monster Londen, als een levendige bijenkorf van menschelijke wezens. Iedere tien jaren worden deze twee verzamelplaatsen der menschheid vermeerderd met een half millioen bewoners. De uitbreiding van New York staat in ronde cijfers gelijk met die van Londen, waardoor de verhouding van vermeerdering tot bevolking verdubbeld wordt. Terwijl Londen hare bevolking sinds 1840 heeft verdubbeld, heeft New York, met hare voorsteden, hiervoor de helft van dien tijd noodig gehad. Zoodat, indien de tegenwoordige vermeerderingsmaatstaf onveranderd blijft, binnen veertig jaren Londen hare bevolking éénmaal en New York de hare tweemaal zal hebben verdubbeld; hunne bevolking zal dan ongeveer gelijk staan. Het zal tusschen deze twee machtige steden een hardnekkige wedstrijd zijn, dien de wereld in 1920 te aanschouwen krijgt, met eene uitkomst even in het voordeel van New York. Het is voor haar gemakkelijker haar twee millioen te verdubbelen dan voor Londen haar vier millioen en buitendien kan men met vertrouwen verwachten, dat de godin Fortuna, aan hare sekse getrouw, haar geheime gebeden voor de jongere mededingster uitstort. Zij is zeer ingenomen met de jeugd en is wispelturig en schijnt werkelijk genegen, zich van hare oude liefde, dat dierbare, oude, rookerige Londen, los te rukken om eene nauwe verbintenis met dat nieuwe, glansrijke, rooskleurige en hoffelijke New York aan te knoopen. Laten wij hopen, dat zij zich zal voordoen in eene gestalte niet in tegenspraak met hare kunne en als tot nu toe moge voortgaan op beide minnaars glimlachend neer te zien. Als Jack zijne gunstelinge in iedere haven heeft, mag onze godin er zeker wel ééne in het Oosten en ééne in het groote Westen hebben.

Van de vijftig grootste steden der Unie, de minste met eene bevolking, in 1880, van 36,000 zielen, bestonden er in 1830 vijftien niet; deze waren nog niet gesticht. De plaats, waar ze nu liggen, was of de onbebouwde prairie, of een Indiaansch dorp met een fort en eenige blokhuisjes. Chicago is het meest schitterende voorbeeld. Vijf en vijftig jaar geleden was het een handelspost, waar strikkenspanners en Indianen hunne huiden voor sterken drank en krijgsvoorraad inruilden. Ik was zeer goed bekend met een der eerste bewoners van Chicago en hoorde hem dikwijls spreken over het kleine fort en de verspreide blokhuizen, die ongeveer zestig jaar geleden op de plaats stonden, waar zich nu de stad verheft. Er was daar, toen hij met de Indianen begon te handelen, nauwelijks eene blanke vrouw te

vinden. In 1833 waren de straten van de ontworpen stad afgebakend, maar men had nog niets aangelegd, zelfs nog geen slijkachtigen weg. De groei van "dezen kleinen paddenstoel", zooals een vroeger schrijver haar noemt, was zoo verbazend snel, dat men in 1846 opmerkte dat "vóór acht jaar (1838) de grond, waarop de geheele stad Chicago staat, had kunnen gekocht worden voor eene som, die nu (1846) gevraagd wordt voor eene uitgestrektheid van zes voet aan eene der straten." De overlevering verhaalt ons, dat een vroeger nederzetter verzekerde, den tijd gekend te hebben, dat men het geheele "vuile moeras" voor een paar oude laarzen kon koopen. Op de vraag—"waarom deed gij het niet"? gaf hij het zeer gepaste antwoord: "ach vreemdeling, ik had geen laarzen". Hoevele kansen in het leven laten wij bij gemis aan een paar laarzen voorbijgaan. De moraal hiervan is: "draagt zorg dat gij laarzen hebt".

In 1840 telde de bevolking van Chicago 4,500 zielen; tien jaar later 30,000; wederom tien jaar later 112,000. Nu heeft zij reeds meer dan 700,000 inwoners. Deze prachtige stad, "de Koningin van het Westen", staat aan het hoofd van drie takken van nijverheid; zij heeft de grootste houtmarkt, de voornaamste markt van levensmiddelen en, vreemde tegenstelling, de uitgebreidste fabrieken voor spoorwegmaterialen. Zulk eene vereeniging van "grootheden" heeft de wereld nimmer aanschouwd. De statistieken wijzen aan, dat zij ongeveer twee duizend millioen voet hout en negen honderd millioen dakspanen per jaar voortbrengt. Hare jaarlijksche ontvangst van koren komt twee honderd millioen schepels nabij. Zes en twintig millioen schepels kunnen opgestapeld worden in haar acht en twintig elevators—een voorraad, die de geruchtmakende oogsten van de oude Faraos in dezelfdemate in het niet doet zinken, als hare enorme verzendingen de zakken graan overtreffen, die Josefs broeders met zich voerden. Verleden jaar ontving zij ongeveer twee millioen stuks rundvee, een millioen schapen en vijf millioen varkens, dus meer dan vijf en twintig duizend dieren per dag. Op deze wijze loopt er in Chicago iederen dag van het jaar—Zaterdag en Zondag medegerekend—eene processie van slachtoffers, van twee en een halve mijl lang, tien beesten naast elkander gerekend. Het rundvee en de varkens waren alvorens zij uit Chicago verzonden werden, meestal in provisie veranderd. Het jaar 1881 was buitengewoon goed voor de varkensslagers, maar zeer slecht voor de varkens. Er vielen in Chicago alleen vijf en drie kwart millioen onder het hakmes—dat is in verhouding negentien duizend per dag.

"De beste plaats, alwaar de mensch kan sneven,
Is, waar hij voor het menschdom sterft".

De geschiktste plaats voor een varken is klaarblijkelijk Chicago, want iedere minuut, dag en nacht—het geheele jaar door—sterven er in deze slachtplaats dertien "voor de menschheid".

Chicago heeft buitendien binnen hare stadsgrenzen drie fabrieken voor het vervaardigen van stalen spoorstaven en een vierde binnen dertig mijlen. Hunne gezamenlijke werkkracht bestaat uit meer dan 500,000 ton per jaar—hetwelk voldoende is, om een lichte stalen staaf om de aarde te gordelen". Het volgende jaar zullen er in en nabij Chicago waarschijnlijk zoovele stalen spoorstaven gemaakt worden, als ander half maal de geheele opbrengst van de rails die in Groot-Brittanje vervaardigd worden. Haar wapenschild moest zijn: "Een dwarsbalk van stalen spoorstaven, afgewisseld door pijnboomen planken; bovenaan een varken, staande op zijne achterste pooten, rood". Het motto: "Het geheele varken".

San Francisco is een andere paddenstoel. In 1844 hadden zich vijftig menschen neergezet in blokhuisjes op eene onvruchtbare vlakte, nabij de kust der Stille Zuidzee. Eenige walvischvaarders en handelaars uit het Noord-Oosten bezochten soms deze nederzetting, ten einde voedingsmiddelen en kleeren te verruilen voor talk, huiden en hoorns. Langzamerhand nam de groei van dat pas geboren dorpje toe en in 1847 werden daar eenige plekjes gronds aan den waterkant verkocht, voor van £10 tot £20 per stuk. Zes jaar later—zoo spoedig stegen de prijzen—brachten perceelen van mindere waarde reeds van £1600 tot £3200 op; in veertien jaar van £20 tot £2000; vier kleine bouwgronden werden verkocht voor £240,000, dus tot £60,000 per stuk. Dit was in de bloeiende dagen, die Colonel Mulberry Sellers ons afschilderde, toen gij slechts de ligging van eene stad, verdeeld in perceelen—ieder aan een hoek gelegen—behoefdet ten toon te spreiden, en slechts op papier uwen verkoopprijs te berekenen, om het bedrag onmiddellijk in te palmen. Zeven en dertig jaren waren voldoende om eene nederzetting van vijftig personen tot eene prachtige stad met een kwart millioen inwoners te verheffen. Het ruilen van eenige huiden is aangegroeid tot een jaarlijkschen handel van meer dan twintig millioen P. St.

Jersey City, tegenover New York gelegen, levert een ander voorbeeld van snelle ontwikkeling op. De bevolking bedroeg in 1840 slechts 3,072 zielen; in 1880 was zij 120,722. Brooklyn

echter, de met New York verbondene voorstad aan de andere zijde van de New Yorksche haven, heeft iedere stad, met uitzondering van Chicago, in de schaduw gesteld. Hare bevolking van 12,000 zielen in 1830, was in 1880 aangegroeid tot 566,000. De aanwas van Cleveland, Ohio, is ook niet onbeduidend geweest. Zij had in 1830 slechts 1000 inwoners; nu meer dan 160,000. Hare avenues mogen op de schoonste woonhuizen bogen. Na alles gezien te hebben, wat de wereld in dien geest te aanschouwen geeft, verklaar ik Euclid en Prospect Avenues in Cleveland als de meest grootsche en prachtige; ofschoon de kleinere Prospect Avenue in Milwaukee en de Delaware Avenue in Buffalo en die te Detroit inderdaad zeer schoon genoemd kunnen worden en voor een tweeden en derden prijs in aanmerking komen.

De stad Milwaukee, met eene tegenwoordige bevolking van 125,000 zielen, bestond in 1834 uit twee blokhuizen. In 1835 werd zij als een dorp uitgelegd en in het volgende jaar vinden wij haar beschreven als een gehucht van ongeveer twee honderd inwoners. Te dier tijde waren de wegen, die naar die stad voerden, eenige weinige Indiaansche sporen. Af en toe kon men er een wagen van Chicago zien door rijden. Maar reeds in hare kinderjaren heeft Milwaukee, den ondernemingsgeest getoond, die haar voortdurend heeft onderscheiden. In 1840 kon de stad zich er op beroemen een steenen gebouw—een klein woonhuis van eene enkele verdieping, te bezitten. Er waren toen elf winkels in de stad. Gedurende de volgende tien jaar vermeerderde de bevolking van 1712 tot 20,061 zielen. In 1841 begon de verscheping van graan, een handel, die sinds dien tijd eene ontzettende vlucht heeft genomen. Vier duizend schepels tarwe—de eerste ooit uit Wisconsin gezonden—werden dat jaar uitgevoerd; maar de gelegenheid tot lading was zoo onvolmaakt, dat deze geringe verzending drie dagen vereischte om verscheept te worden. De handel op deze wijze begonnen, ging met reuzenschreden vooruit; en drie jaar later vinden wij, dat de Heer Higby, een der aldaar eerst gevestigde handelsmannen, een graanpakhuis uit Sheboygan *importeerde.* Het eigenaardige van dit gebouw was, dat het later naar verschillende andere plaatsen werd vervoerd. De geheele graan opbrengst dat jaar van Milwaukee verscheept, was niet grooter dan die, welke de volgende vijftien jaren per dag werd verzonden, of, merkwaardig feit, dan die, welke *nu in een enkel uur* wordt verscheept. De jaarlijksche graan-opbrengst bij verscheping te Milwaukee benadert veertig millioen schepels. Het wordt uit

schepen en karren afgeladen, dan naar het bovenste gedeelte der elevators geheschen, gewogen en in zakken en kisten geworpen, tegen den maatstaf van zeven duizend schepels per uur, zonder eenigen handen arbeid. Automatische machines zijn de reuzen, die het werk verrichten.

In Milwaukee woont een man, die eenig in zijne soort is, een man, die zoo nauw met haren buitengewonen aanwas is verbonden, dat, wanneer men over die stad spreekt, men onwillekeurig aan hem denkt. Die man is Alexander Mitchell, een Schot van geboorte, die vijftig jaar geleden Aberdeen als knaap verliet. Hem valt eene fiere onderscheiding ten deel, waarvan niemand hem kan berooven, want men kan in de geschiedenis van het menschdom nauwelijks verwachten, dat eene ontwikkeling van stoffelijke bronnen, welke het ook zijn moge, het Amerikaansche spoorwegstelsel kan evenaarden. Alexander Mitchell heeft meer mijlen spoorweg gelegd dan eenig mensch, die geleefd heeft, nu leeft, of nog leven zal. Hij ondernam het werk te Milwaukee, als President van den Milwaukee en St. Paul Spoorweg, eene betrekking, die hij nog bekleedt. Het is ternauwernood noodig hier bij te voegen, dat de gezegde Mitchell niet verzuimd heeft, een goed aandeel van dit reusachtig eigendom te verkrijgen, want men heeft ondervonden, dat hij een Schot is. Toen wij twee jaar geleden met onze Schotsche gasten te Chicago aankwamen, vonden wij zijn eigen waggon—een grooter hotel dan eenige Salon-wagen — op onze bevelen wachtend. De conducteur zeide ons, dat hem was opgedragen, ons te brengen, waarheen wij wilden, elken trein te doen stoppen of te laten vertrekken geheel naar onzen wensch en als wij ten laatste zijne diensten niet verder verlangden, ons met zijn waggon naar Milwaukee te brengen. Wij brachten menigen dag in dien waggon door, bezochten St. Paul in het Noorden en Davenport in het Westen; wij reden over geen enkele mijl van den spoorweg, die niet door dien Schotschen jongen was gebouwd en waar zijn woord niet als wet gold. "Schotland voor immer!" De heer Mitchell is een der twaalf rijkste menschen der wereld, een man waarop Aberdeen en Schotland en Amerika trotsch mogen zijn. Bovendien is hij een republikein van den waren stempel, even onbuigbaar als het graniet van Aberdeen. Een man, die door een ieder wordt geëerd.

De aangrenzende Staat Minnesota had in 1880 eene bevolking van ongeveer 800,000 zielen, waarvan er 88,000 in de hoofdstad St. Paul en in hare zusterstad Minneapolis woonden. In 1885 was de Staatsbevolking tot elf honderd duizend opgeklom-

men; drie en veertig per cent in vijf jaren. De vijfjarige bloei van de stad Minneapolis is echter het grootste wonder. In 1880 telde zij 47,000 inwoners; in 1885, 130,000;dus eene aanwinst van over 176 per cent. St. Paul rees van 41,000 tot 111,000—eene aanwinst van 168 per cent. Toch was deze geheele streek in 1848 slechts eene wildernis, wier omvang destijds bijna tweemaal grooter was dan die van den tegenwoordigen Staat en toen niet meer dan ongeveer 3000 inwoners telde. Waar St. Paul nu ligt, stond in 1842 een enkel huis, waar handel werd gedreven en waar om heen zich langzamerhand eene kleine gemeenschap van blanken en "half breeds" * schaarde, die met de Indianen en strikkenspanners ruilhandel dreven. In 1850 waren er 1135 zielen. Het is niet van onpas, hier de volgende zinsnede uit een schrijven van dien tijd, aan te halen: "St. Paul ligt in de wildernis. Waarheen gij ook uwe oogen wendt, overal is het oorspronkelijke karakter der omliggende landstreek onveranderd gebleven en de wilde dieren en de Indianen dwalen nog steeds om in de streek, die, door een verblijf van menige eeuw, hun als door het eerstgeboorterecht toekomt". Eenige mijlen verder waren een groep huizen zichtbaar, die in de nabijheid van den St. Anthony waterval gelegen waren. Daar werd in 1848 een zaagmolen in werking gebracht, met behulp van een tijdelijken dam, die dwars door de bedding ten oosten der rivier gelegd was. Toen de bosschen door de bijl van den houthakker vielen en de emigreerende landbouwers deze gronden beploegden, werden aan den waterval korenmolens opgericht en Minneapolis werd spoedig met de stedelijke waardigheid begiftigd. Door den oorlog van 1861 en meer nog door het Sioux bloedbad in 1862 in hunne ontwikkeling belemmerd, werden in 1864 en 1865 de zwaar beproefde steden Minneapolis en St. Paul weder door de fortuin begunstigd en sinds dien tijd zijn beiden steeds meer en meer vooruitgegaan. Zij namen hun weg dwars door de scheidende bosschen heen en ontmoetten elkander. Hunne voorsteden zullen na verloop van tijd ineenloopen en dus eene stad vormen van twaalf mijlen in omtrek, met eene bevolking van een millioen zielen. Het kind, dat dit en nog meer zal zien, leeft reeds.

Zooals wij een Alexander Mitchell bezitten, die Milwaukee beheerscht, denkt niemand aan Minneapolis, zonder dat de naam der "Gebroeders Washburn" hem in de gedachte komt. Hun levensloop is typisch Amerikaansch. Deze Washburns

(*) "Half-breeds" zijn de kinderen van een blanken vader en eene Indiaansche moeder, of omgekeerd; hoewel dit laatste niet zeer dikwijls voorkomt.

bestaan inderdaad uit eene familie van zeven zonen en ieder hunner is een man van beteekenis. Verscheidenen hunner hebben zich zoodanig onderscheiden, dat zij tot de geschiedenis van hun vaderland behooren. Hun stamboom bevat een Staatssecretaris, twee gouverneurs, vier congresleden, een majoorgeneraal in het leger en een onder-commandant der vloot. Twee bekleedden de waardigheid van gezant, twee waren Staatswetgevers en één voerde den titel van generaal-landmeter. Aangezien alle deze betrekkingen gedurende den burger oorlog werden waargenomen, kon men de Washburns bijna in ieder Staatsdepartement aantreffen en hetzij in het kamp of in den raad, voor het heil der Republiek werkzaam zien, met opoffering van alle persoonlijke belangen. Allen volgden dezelfde roeping, namelijk, om hunne vreedzame bezigheden op te geven en zich aan den dienst van het vaderland te wijden, en dit als hunnen hoogsten plicht te beschouwen. Sinds de Unie gered is, wijden zij zich weder aan hunne industrieele werkzaamheden.

Nu de natie geene vijanden heeft te overwinnen, besteden zij hunne zorg aan hare voedingsstelsel. Wordt op deze wijze het zwaard niet in eene ploegschaar en de speer niet in een snoeimes veranderd? Laat de natie in gevaar verkeeren, of eene omstandigheid plaats vinden, waar, volgens het oordeel en geweten van zulke menschen, hun hulp in het publiek—van meer nut zijn kan, dan in het privaat leven, dan treden zij wederom handelend op. De Republiek heeft zulke burgers bij duizenden, en toch doen de bevoorrechte klassen van Europa de bevolking daar gelooven, dat het der Republiek aan eerlijke en aanzienlijke mannen van edel karakter ontbreekt, om hare raadsvergaderingen te leiden. Gelooft mij, medeburgers, geene natie ter wereld kan bogen op zulke algemeene vaderlandsliefde, op mannen met zulk eene kracht van overtuiging en zoo groote bekwaamheid als zij, die nu in deze democratie zich rustig in de achterhoede houden, maar steeds gereed staan om in tijd van nood of onder moeielijke omstandigheden te voorschijn te treden. Door deze achterhoede bezit de Republiek eene macht, die haar in staat stelde haar geregelden loop voort te zetten. Deze achterhoede oefent het stemrecht uit of strijdt, naar gelang zulks noodig is en verzaakt nooit haren plicht. Wanneer het Staatsschip in kalm water zeilt, vereischen belangrijker zaken hare aandacht en gaat de heerschende macht benedenwaarts; maar houdt u overtuigd, dat, zoodra de wind opkomt, deze kapitein het dek bewandelt. Het werd der Republiek nooit toegestaan, te ver uit haren waren koers te zeilen en nimmer zal

dit haar vergund worden. Zij heeft te veel knappe lieden aan boord, die te ruimschoots onafhankelijke waarnemingen doen en ze vergelijken in het volle licht der zon, om de ware berekening niet te vinden en het schip niet nauwkeurig en voortdurend naar de haven van bestemming te richten. Men zag deze achterhoede met kracht optreden gedurende de vier jaren, toen de Republiek in gevaar was. Toen er een aanvoerder noodig was, werd er een gevonden in een procureurs kantoor in Illinois —een groote, een uit den hemel nedergedaalde aanvoerder, Lincoln. Toen de buitenlandsche betrekkingen hoogst gevaarlijk waren en zelfs ons moederland eene dreigende houding aannam, bewees Seward, dat hij een der grootste diplomaten was. Men had een man van buitengewoon talent als Secretaris van Oorlog aangesteld, een man die te Pittsburgh de rechtspraktijk uitoefende. Sedert den tijd van Carnot heeft niemand Stanton in oorlogs roem overtroffen. "De legers zullen nu voorttrekken", zeide een vriend, toen zijne benoeming was aangekondigd, "zelfs al zouden zij naar den duivel gaan". Ik was goed bekend met Stanton, een man naar het slag van Cromwell; hij ging recht op het doel af, ware het overwinnen of sterven. Hij kon en wilde zijn leven opofferen, opdat de natie leven zoude; dat was zijne plicht, overwinning of nederlaag moge komen, dat was zijn zaak niet. Toen er generaals gezocht werden, die de legermachten moesten leiden, werd de hoofdaanvoerder in eene leerlooierij te Galena gevonden; de tweede in een college, waar hij als leeraar werkzaam was. Al deze hoofdofficieren bekleedden betrekkingen des vredes en ieder hunner keerde na den oorlog tot het burgerlijke leven terug, even arm als hij het verlaten had. De familiën van verscheidenen hunner werden door bizondere inteekenlijsten onder vrienden met bijdragen ondersteund. Wanneer de wetten van een land volmaakt zijn en de gelijkheid van den burger is bereikt, is er belangrijker werk te huis te verrichten, dan in de wetgevende vergaderzalen. Daarom staan de beste en bekwaamste mannen in de Republiek niet gelijk met eene klasse, die haren tijd verbeuzelt met minder belangrijk, middelmatig werk te verrichten. Maar laten er gewichtige vraagstukken oprijzen, dan ziet gij wat er te voorschijn komt—eene reeks van mannen, die uitmunten boven allen, die op andere plaatsen in de wereld te vinden zijn.

Reeds is Minneapolis de grootste tarwe markt van het Westen en in tegenstelling met andere groote verzamelplaatsen, wordt er vier vijfden der tarwe, die daar ontvangen wordt, tot

meel verwerkt, alvorens het verzonden wordt. Verleden jaar werden er dikwijls een en een kwart millioen schepels in eene week verhandeld. De geheele ontvangst in 1884 was ongeveer driemaal grooter dan die van 1880, toen er negen en twintig millioen schepels werden aangevoerd. De maalindustrie heeft ook eene verbazende hoogte bereikt. Een vijfde gedeelte van al het meel, door de Vereenigde Staten uitgevoerd, wordt rechtstreeks met vrachtbrieven uit Minneapolis verzonden. De molens kunnen er dertigduizend vaten per dag verwerken; en een van de Washburn-molens alleen, heeft op één dag over de zevenduizend vaten meel gemalen. Verleden jaar werden er vijf en een kwart millioen vaten meel verwerkt, vijfmaal het aantal van 1876. Voorwaar, dit is eenig in de geheele wereld.

Toch is het malen van meel niet de eenige tak van nijverheid, die door deze jeugdige reuzin wordt beoefend. Drie honderdmillioen voet hout en honderd zes-en-dertigmillioen latten en dakspanen werden verleden jaar door de molens gezaagd. Minneapolis beroemt er zich terecht op "de stad der handwerkslieden" te zijn. Haar fabrikaat leverde in 1884 meer dan twaalfmillioen P. St. op, terwijl haar handel, uitgezonderd meel en hout, ongeveer dezelfde som opbracht. De geheele ontvangst en verscheping van Minneapolis nam gedurende het jaar 1884 tweehonderd zes-en-veertigduizend negenhonderd vijf-en-tachtig vrachtwagens in beslag. Een aldaar wonend kenner der statistiek heeft uitgerekend, dat "indien deze wagens in treinen werden verdeeld van twintig wagens ieder, er twaalf duizend drie honderd zeven en veertig treinen zouden gevormd worden, die datzelfde aantal locomotieven zouden noodig hebben, om hen in beweging te brengen; indien wagens en locomotieven in eene onafgebroken reeks aan elkander werden gehecht, zouden zij een trein van zeventien honderd mijlen lengte uitmaken; of, indien zij in vier treinen werden verdeeld, zou iedere trein van Minneapolis tot Chicago reiken; ook zou de lijn der vrachtwagens voldoende lengte hebben om Schotland en Engeland geheel te omheinen en dan door het midden van het land, waar het op zijn breedst is, een muur te vormen. Wij kunnen eenig denkbeeld vormen van de enorme hoeveelheid meel, die door de molens van Minneapolis verwerkt wordt, als wij aannemen, dat er tweehonderdvijftig brooden uit een vat kunnen worden gebakken. Dit zoude dan voor ieder van de zes-en-vijftig millioen inwoners, die de Vereenigde Staten tellen, vijf en twintig brooden per hoofd zijn. Als het meel, dat in een jaar te Minneapolis gemalen wordt, in vaten werd gestort en deze

naast elkander gezet en vastgebonden werden, zouden zij eene brug vormen van New York tot Ierland.

Een gelijksoortig verschijnsel van buitengewonen groei kan men in eene andere landstreek waarnemen. In 1870, was er behalve Superior en Duluth, het eerste een "afgedwaald klein gehucht" en het andere "op speculatie in het woud aan den oever van het meer gebouwd", geen stad, dorp of gehucht, westwaarts in de nabijheid of langs de richting, die den Northern Pacific Railroad was aangewezen, op meer dan eenduizend mijlen afstands te bespeuren. Tusschen den oorsprong van het meer en de mijndistricten in de Rocky Mountains in Montana, waren er, met uitzondering van twee of drie militaire standplaatsen en Indiaansche agentschappen, benevens eenige enkele afgezonderde handelsstations geene verblijfplaatsen van beschaafde menschen te vinden. Noordelijk Minnesota was een woud, waarin zelfs de houthakker nooit was binnengedrongen, behoudens eenige mijlen achter het meer Superior. Nu is het geheele spoorwegnet als bezaaid met bloeiende steden. "De stad, op speculatie in het woud aan den oever van het meer gebouwd", verdient eenige nadere vermelding.

Duluth spreidde zelfs in haar onvoltooiden staat zulk eene vroege rijpheid ten toon, dat zij de spotternij van eenen beroemden spreker opwekte. Met bijtenden scherts, maar met onbewuste voorspelling, betitelde hij haar "de zenith stad der zoutelooze zeeën". Hier hoort gij het geschreeuw van den Amerikaanschen arend, maar is dit niet poëtisch? De jeugdige stad is nu het eindstation van tienduizend mijlen spoorweg. Haar ontvangst van tarwe kwam in 1884 de veertienmillioen schepels nabij. Zaagmolens verrijzen als zoovele braambezien. In een enkel jaar zaagden zij tweehonderdvijf millioen voet hout, behalve vijf-en-tachtig millioen latten en dakspanen. De uitklaringen toonen, dat zevenhonderd stoombooten en ongeveer zeshonderd andere vaartuigen in 1884 te Duluth aankwamen. Haar banken verhandelden vier-en-dertig millioen dollars per jaar. Zij kan ongeveer tienmillioen schepels graan in hare pakhuizen opslaan, en de bevolking van deze tooverstad klom van duizendtweehonderd in 1875 tot achttienduizend zielen in 1884. Heeft men ooit, behalve in de zegevierende Republiek, van iets dergelijks gehoord?

Indianapolis, met hare tegenwoordige bevolking van negentig duizend inwoners, heeft ook eene geschiedenis, die de "oudste bewoner" uit eigene ondervinding verhalen kan. Hare eigenlijke historie dagteekent van de opening van den Madison-

Spoorweg in 1847. Vóór dien tijd was zij slechts eene kleine landelijke stad, zoo afgezonderd, dat haar handel vergeleken werd bij dien van de twee jongens, die, toen zij in eene kast waren opgesloten, geld verdienden, door hunne wambuizen te verruilen. De traagheid van haar aanwas vóór de komst van den spoorweg wordt door de volgende feiten, uit Holloway's "Local History" genomen, bewezen. De stad werd in 1821 gesticht. Tien jaar later bleven nog drie vierde deelen der stad onverkocht. De wetgevende macht van den Staat besloot, ten einde van de meeste bouwgronden af te komen, een minimum prijs van 10 dollars voor hen te eischen. Toen de verkoopen in 1842 gesloten werden, kwam men tot de gevolgtrekking, dat heel Indianapolis slechts $125,000 (£25,000) had opgebracht. De aldus verkochte stad bestond slechts uit een woud, behalve daar, waar eene gemaakte opening in het bosch, het daglicht vrijen toegang gaf. Ten einde de straten van belemmeringen vrij te maken, stelde men voor om het brandhout te geven aan een ieder, die het kappen wilde. Een man, Lismund Basey genaamd, sloot een contract voor Washingtonstraat, in de verwachting "een aardig duitje" uit zulk een voortreffelijken voorraad timmerhout te slaan. Hij begon toen zijne kansen te berekenen. Er waren geene molens en zonder deze waren zijne boomen van geenerlei waarde, zoodat hij al dat prachtige hout opeenhoopte en verbrandde, waarbij ook zijne vingers veel van het vuur leden. De straat, op die wijze geopend, honderd-en-twintig voet breed, is nu bezet met schoone, wit bepleisterde gebouwen; een enkel gedeelte van dezen straatweg is nu meer waard, dan de som, waarvoor de geheele stad werd verkocht. Indianopolis kan zich beroemen een der grootste spoorweg-centrums der geheele wereld te zijn. Veertien spoorwegen komen daar te zamen en omstreeks honderd-en-twintig passagiers-treinen gaan iederen dag de stad in en uit.

Kansas City levert een ander voorbeeld op van Westersche ontwikkeling. Dertig jaar geleden (1855) telde hare bevolking driehonderd zielen en in vijftien jaar (1870) was zij meer dan honderdvoudig toegenomen en tot twee-en-dertigduizend geklommen; in 1880 had zij zich weder verdubbeld tot drie-en-zestigduizend en op den tijd, waarin wij nu schrijven, bedraagt het getal inwoners ongeveer honderdvijf-en-twintigduizend. De belaste waarde van eigendommen steeg van $500,000 (£100,-000) in 1846 tot $20,000,000 (£4,000,000) in 1884. De geldhandel, zooals de verslagen van het plaatselijke "clearing house" ons te zien geven, nam toe van $20,000,000 (£4,000,000) in 1875 tot

$177,000,000 (ongeveer £35,400,000) in 1884. De postdienst heeft zich in hetzelfde tijdperk vijfvoudig uitgebreid. Omstreeks vier-en-twintigmillioen schepels graan werden ontvangen in 1884 tegen eenmillioen in 1871. Een-en-een kwart millioen varkens worden jaarlijks geslacht—omstreeks een vierde van Chicago's monster kudde en vijftienhonderd stuks rundvee worden tevens wekelijks als provisie verscheept. De handel in levend vee is alsmede zeer belangrijk; ongeveer twee en-een-halfmillioen stuks rundvee, varkens, schapen, paarden en muilezels trekken door haar markten—eene processie, die, vijf stuks naast elkander gerekend, van Inverness tot Londen zoude reiken.

Ontelbare andere voorbeelden kunnen worden aangehaald. Allegheny City, eene vertakking van Pittsburgh, een dorp van acht-en-twintighonderd inwoners in 1830, was in 1880 eene stad van negen-en-zeventigduizend zielen; terwijl de bevolking van Pittsburgh zelve, die gedurende datzelfde tijdperk twaalf duizend zielen telde, het cijfer van honderdzes-en-vijftigduizend bereikte. Buffalo vergrootte in die zelfde vijftig jaar de hare van tachtigduizend tot honderdvijf-en-vijftigduizend; Philadelphia van tachtigduizend tot bijna achthonderdvijftig duizend; Cincinnati van vier-en-twintigduizend tot tweehonderdvijf-en-vijftigduizend; Detroit van tweeduizend tot honderdzestienduizend; Rochester van vijftien personen in 1812 tot negen-en-tachtigduizend in 1880; Toledo van twaalfhonderd twee-en-twintig in 1840 tot vijftigduizend in 1880; Scranton van driehonderddrie-en-zestig in 1840 tot zes-en-veertig duizend in 1880.

Wij krijgen eene uitmuntende schildering over de ontwikkeling dezer steden in de volgende beschouwingen; de eerste van de pen van Kapitein Basil Hall, "den meest gehaten Engelschman" in Amerika, ongeveer vijftig jaar geleden, en de tweede door den Noor, Arfedson, in zijne beschrijving van Columbus, Georgia.

"Het eerste wat onze aandacht trok, was een lange weg, die door het kreupelbosch van eiken voerde. Onze gids verzocht ons, dezen als de voornaamste straat te beschouwen; daar het kreupelhout zoodanig was weggehakt, dat er eene laan van vier voet breedte ontstond, afgebakend door paaltjes, die met kleine tusschenruimten in den grond geslagen waren, konden wij onzen weg gemakkelijk vervolgen. Nadat wij nu het middelpunt bereikt hadden, riep onze vriend, toen hij om zich heen zag, in verrukking over het vooruitzicht der toekomstige grootheid van Columbus uit: "hier zijt gij in het midden van de stad". Toen wij ons gedurende eenigen tijd tusschen de boomen een weg hadden gebaand, kregen wij hier en daar

hutten in het gezicht, gedeeltelijk van planken, gedeeltelijk van boomschors samengesteld en bereikten ten laatste de voornaamste groep huizen, waarvan er zeer weinige ouder waren dan drie weken. Aangezien er nog geene stadsbouwgronden waren verkocht, was natuurlijk niemand zeker, dat de plaats, waarop hij zijn huis had opgeslagen, eenmaal de zijne worden zou. Verscheidene huizen waren daarom gebouwd op "trucks" of lage, sterke wielen zooals men voor kanonnen gebruikt, ten einde de huizen gemakkelijk te kunnen vervoeren, nadat de grond was verkocht geworden. Op vele gedeelten van dit vreemdsoortige tooneel stond het geboomte even dicht als ooit te voren, en zelfs waren er in de best aangelegen straten eenige boomen blijven staan. Tot nog toe was er geen tijd gevonden geworden om de tronken der gevelde boomen weg te ruimen en zelfs had men verscheidene boomen laten liggen, waar zij bij het hakken gevallen waren, zoodat het nu en dan moeielijk ging om vooruit te komen. Aan alle hoeken der straten vernam men het vroolijk geklink der aanbeelden, terwijl men zagen, bijlen en hamers overal tusschen het geboomte kon zien schitteren".

Columbus in 1832, slechts vier jaar later:

"Men kan het reeds eene bloeiende stad noemen. De bevolking ging reeds de tweeduizend zielen te boven; onder hen waren er verscheidene die vermogend konden genoemd worden. Het getal inwoners neemt iedere maand toe en men verzekerde mij, dat de uitbreiding van den handel hieraan evenredig was. Timmerlieden, metselaars en werklui van welken aard ook, waren nooit zonder betrekking en konden de huizen niet snel genoeg bouwen. De straten, in 1828 nog slechts afgebakend, waren nu zoo gevuld met volgeladen wagens, dat men met moeite kon passeeren. De voornaamste straat, die de stad doorkruist, terwijl zij den loop der rivier volgt, is even als de overige niet geplaveid, maar heeft zoovele winkels, die met verschillende goederen gevuld zijn, zulk een aantal nette huizen en ten laatste,gedurende de ochtendstonden,zulk een toeloop van volk, blanken zoowel als Indianen, dat men ternauwernood kan aannemen, dat dit dezelfde straat is, die in 1828 nog slechts was afgebakend. De meeste huizen zijn van hout en eenige van steen; enkele in Engelschen stijl, andere wederom in den Griekschen."

Als wij de voorafgaande berichten over de opkomst en den vooruitgang van onlangs opgerichte steden vergelijken met de langzame beweging van het oude Boston, is het verschil inderdaad groot. Boston werd het eerst in 1630 gesticht. Vijftig jaar later werd er de eerste brandspuit aangeschaft en de eerste brandweer ingesteld—een teeken van vooruitgang, dat door eene moderne stad reeds in hetzelfde aantal weken werd gegeven. In 1704 verscheen de *Boston News Letter*, het eerste nieuwsblad, ooit in de Britsche koloniën van Noord-Amerika uitgegeven. Nu wordt de drukpers bijna reeds opgezet in het eerste houten huis, dat gebouwd is en eene stad van slechts weinige mijnwerkers moet haar eigen nieuwsblad hebben. In

1710, tachtig jaar na de stichting der stad, werd er een postkantoor opgericht en brieven werden eens per week naar Plymouth en naar Maine en eens in de veertien dagen naar New York verzonden. In 1786 volbrachten de burgers hunne eerste groote onderneming en legden eene brug over de Charles rivier; op deze wijze had Boston honderd vijftig jaar noodig om eene hoogte te bereiken, die nu dikwijls door moderne steden der prairiën in even vele maanden verkregen wordt.

Tallooze andere voorbeelden van den buitengewonen groei van steden en dorpen, zouden kunnen worden aangehaald. Van het Oosten tot het Westen, van het Noorden tot het Zuiden, van boven tot beneden en dwars door de kaart der Republiek moge de weetgierige het land in de vlucht zijner verbeelding doorkruisen, hij kan zich verzekerd houden, overal deze groote en kleine steden te ontmoeten, die uit den grond oprijzen als paddestoelen en niettemin wortel schieten gelijk de eik.

Eene schoone eerbewijzing aan het moederland, vindt men in de namen der steden van het nieuwe land. Even als de strenge Puritein op de overvolle May Flower plaats kon vinden, om het madeliefje van zijn geboorteland mede te nemen en het zorgvuldig op te kweeken, zoo slaakt de burger, die uit zijn vaderland gedreven is, menige zucht, die beduidt: "Engeland, met al uwe fouten, heb ik u toch lief". En waarom niet? Hare fouten zijn gering, hare deugden groot. En als hij zijn nieuw verblijf een naam moet geven, roept hij, met hijgenden boezem en een betraand oog en met eene liefde voor het geboorteland, die geen einde kent, zich de plaatsen voor den geest, die hem het dierbaarste zijn en noemt zijn nieuw tehuis Boston, York, Brighton, Hartford, Stradford, Glasgow, Edinburgh, Durham, Perth, Aberdeen, Dundee, Cambridge, Oxford, Canterbury, Rochester, London, New Castle, Manchester, Birmingham, Cester, Coventry, Plymouth, of andere geliefde namen der plaats, waar hij in zijne jonge dagen over de zonnige velden had gedanst, den leeuwerik hoog in de lucht had hooren zingen en de lijster haar vroolijk gezang uit de haag had hooren verheffen. Er is in het oude land nauwelijks eene plaats, die niet haren naamgenoot in het nieuwe heeft. Neemt Pittsburgh, dat genaamd is naar den grooten Pitt en binnen een omtrek van slechts weinige mijlen kan de Engelsche bezoeker de straten van Soho, Birmingham en Manchester bewandelen. Deze waren eenige jaren geleden nog voorsteden en thans zijn zij even dicht bevolkt als hunne naamgenooten in de oude wereld. Brighton, Rochester, Newport, Middlesex, Newcastle zijn

slechts enkele mijlen verderafgelegen. Deze liefde voor de oude huishoudelijke woorden wordt zelfs nog verder gedreven. De Engelschman doorreist de Republiek en vertoeft in hotels, die Victoria, Clarendon, Windsor, Westminster, Albemarle enz. genaamd zijn. Hij kan zich dus geheel tehuis gevoelen, met dit verschil echter, dat de betere eigenschappen van de nieuwe hotels hem bij iedere gelegenheid in herinnering brengen, dat vele dingen nu anders zijn, dan waaraan hij gewoon is geweest. Hieruit volgt, dat onze huisgoden niet alleen dezelfde zijn in het nieuwe, als in het oude land, maar dat wij hen bovendien bij denzelfden naam noemen en liefde toedragen. Het gemoed van den banneling is altijd treurig, wanneer hij terug denkt aan de ééne plek op aarde, die alleen in den diepsten zin zijn tehuis wezen kan. Wie zal dan zijn geboorteland van zijn nieuw verblijf gescheiden houden? En welk Amerikaan, die dien naam waardig is, zal geen eerbied voor het huis zijner vaderen hebben en het niet allen voorspoed toewenschen ? Indien in het oude land het volk regeert, als dit in het nieuwe land geschiedt, zullen deze beide natiën één volk uitmaken en alle mogendheden ter wereld zouden den band, die hen verbindt, niet kunnen verbreken. De republikein aan deze zijde van den Atlantischen Oceaan strekt zijne hand uit naar zijnen broeder, aan den anderen kant. Zij omknellen elkaars handen. Democratie roept uit tegen Democratie; “Wij strijden voor de rechten van den mensch; weg met voorrechten. Luidt de klokken voor de regeering van het volk, de gelijkheid van den burger.” Geen gelui is zoo grootsch als dat, uitgezonderd de klank, die over de geheele wereld de vredelievende, scheidsrechterlijke beslissing in plaats van oorlog doet schalmen. En ook dit is in het republikeinsche stelsel begrepen. Alle partijen der Republiek staan borg voor deze leer. Hebt slechts geduld, mijne medeburgers, hebt slechts geduld.

HOOFDSTUK IV.

LEVENSTOESTANDEN.

"De ideaal Staat is een Staat, waarin ieder burger tevreden is met de wetten, waaronder hij leeft. Indien een of ander staatkundig lichaam daarin eene verandering wenscht te brengen, is dit een bewijs, dat er ontevredenheid bestaat; hierdoor wordt de Staat wanordelijk en verre van benijdenswaardig. Om algemeene tevredenheid mogelijk te maken, behoort men ieder burger met dezelfde maat te meten. De geringste ongelijkheid veroorzaakt verstoring, want alleen onder gelijkheid zijn de deelen vrij van overspanning en bij gevolg rustig. De staat, die in evenwicht is, heeft alsdan de volmaaktheid in zijn staatkundig stelsel bereikt.

EIGENRAC.

Te midden van al datgene, wat bewonderenswaardig is in de geschiedenis van Amerika, springt niets meer in het oog, dan de snelle verbetering der levenstoestanden. Eene eeuw geleden was het vasteland van Amerika voor het grootste gedeelte eene wildernis. Eene groote strook langs de Atlantische kust was dun bevolkt en eenige weinige steden waren ongelijk over de enge landstreek verspreid. Maar daar achter was het land in denzelfden woesten toestand, als, toen honderd-en-vijftig jaren vroeger, de Pelgrim Vaders hier aan land stapten. Er lagen weinig wegen door de boschlanden en de inwoners van Massachusetts waren even zoo ver verwijderd van die van Virginia, als van die van hunne vroegere haardstede, daar al het onderling verkeer der kolonies met kustvaarders plaats vond. Na de onafhankelijkheids-verklaring (1776), leidde de jeugdige natie, die vol geestdrift en met het warme bloed der jonkheid bezield was, zich echter met kracht toe, op de ontwikkeling van het land. Kanalen werden gegraven en straatwegen aangelegd, zoodat omstreeks het jaar 1830 de gezamenlijke heerbanen eene

oppervlakte van 115,000 mijlen besloegen, terwijl al de kanalen tezamen eene lengte maten van meer dan 2000 mijlen en over de $65,000,000 (£13,000,000) kostten. Kanalen en straatwegen waren toen de machtige hefboomen der beschaving, de wonderbare middelen van verplaatsing!

Acht mijlen per uur met de postkoets en zes mijlen per uur met de pakketboot op het "onstuimig kanaal" Waar was de wereld toe gekomen!

Niettegenstaande dit, was het land zeer ten achter, en was er weinig, uit een oogpunt van moderne geriefelijkheid beschouwd, om het leven levenswaardig te maken. Door de nieuwsbladen van dien tijd en door boeken, door reizigers geschreven, verkrijgen wij een flauw begrip van de ongemakken, waaronder het vorige geslacht moest arbeiden; maar de volle beteekenis van verschillende kleine verslagen, die vijftig jaar geleden zijn geschreven, kan, in deze dagen van weelderige beschaving en verfijnd gemak, niet begrepen worden. Hier is, bij voorbeeld, een uittreksel uit "Niles' Register", gedateerd, 20 Maart, 1830.

"Op eenen brief, te Baltimore gescheven, kwam 41 uur later, bij stoom een antwoord uit Norfolk, een afstand van ongeveer vier honderd mijlen!"

Het uitroepingsteeken achter het verslag geplaatst, maakt in deze dagen van telegraphie, telephoon en het snelle postwezen, eene koddige figuur. De moeilijkheid van het verkeer in die dagen wordt verder door voorbeelden aangetoond, in het verslag van den *American Quarterly Observer* van Juli 1834, hetwelk zegt:

"Een pakket boeken kan van Boston gemakkelijker naar Londen, dan naar Cincinnati gezonden worden. Een boek in Boston in het licht gegeven, ziet zijnen tweeden druk te Edinburg, alvorens het Cincinnati heeft bereikt."

En nu voegen wij hierbij eenige uittreksels uit Miss Martineau's "Society in America," gedateerd, 1834-5:

"De groote steden worden thans nog slecht door tusschenkomst van het platteland voorzien. De levensmiddelen zijn zeer duur: — het vleesch is, het geheele land door, minder, wat qualiteit betreft, dan het zijn zal, wanneer meerdere werkkrachten en betere vervoermiddelen de verbetering der weilanden en de zorg voor het vee zullen aanmoedigen. Daar uit Vermont steeds gevogelte, boter en eieren naar Boston gezonden worden, kan men, bij voorbeeld, een stuk malsch vleesch niet machtig worden. In een huis in Boston, waar eene talrijke familie op zeer goeden voet leeft en

waar ik zeer dikwijls groote diners bijwoonde, zag ik nooit een ons vleesch, uitgezonderd ham. De tafel was bedekt met allerlei gevogelte, alles was zeer goed toebereid, maar het vleesch bestond uit gevleugelde dieren. Het eenige malsche rundvleesch, dat ik in dit land gezien heb, was een lendenstuk in Charlestown, en de geheele provisie van een rijkelui's tafel in Kentucky. Op eene plaats kwam er, gedurende eene geheele maand, niets anders dan kalfsvleesch op de tafel; in eene stad, waar ik tien dagen had vertoefd, was niets anders dan rundvleesch voorhanden en op zijn tocht door het Zuiden, vindt de reiziger weinig anders op zijne tafel dan varkensvleesch, onder allerlei gedaanten, en gevogelte."

In een brief, geschreven uit Philadelphia, maakt Miss Martineau nog de volgende opmerking:

"Iedere dame uit eene niet verafgelegene landelijke stad, droeg of handschoenen, die te slecht waren om te verstellen, of in het geheel geen, omdat er in de laatste dagen geene langs het kanaal waren aangevoerd geworden."

In Washington moest ik eenig lint voor mijn hoed hebben en niettegenstaande het juist in het seizoen was, kon ik in de geheele stad maar zes stukken lint vinden om uit te kiezen. (Nu zoude zij er zestig winkels, die ieder met lint als opgevuld zijn, kunnen vinden).

"Door het geheele land (de steden niet inbegrepen), was ik getroffen door het aantal gebroken vensterglazen, die men aan elke zijde te zien kreeg. Groote boerderijen, die overigens in eenen bloeienden toestand verkeerden, hadden vensters, die er allerellendigst uitzagen. Personen, die het geluk hebben in de nabijheid van een kanaal, of een anderen bevaarbaren waterweg te wonen, krijgen van de steden manden met glas van verschillende grootte gezonden en zetten zelf de glazen in de vensters. Maar over een hobbeligen of modderigen kalkweg is geen glas te vervoeren. Zij, die geen andere straatwegen hebben, moeten zich behelpen met zulke vensters, als het den kinderen en het weder mogen behagen ze te laten."

Zelfs tot op 1845 was deze afzondering het lot van allen, die op een afstand der kust woonden. Sir Charles Lyell, die in dat jaar de stand Milledgeville, Georgia, had bezocht, verhaalt, dat de eigenares van het hotel Lady Lyell als een soort merkwaardigheid beschouwde, omdat zij geen zeep kon maken en de goede dame vertelde haar, hoe de dienstboden "bijna alles in het huis vervaardigen, tot zelfs de mutsen, die ik draag". En het blijkt uit gelijktijdige verslagen, dat zeep en kaarsen tot vele jaren na dien tijd tehuis werden vervaardigd en dat kleederen, die te huis geweven waren, over het algemeen door het volk werden gedragen. Op het platteland van New-England hebben nog vele gezinnen het oude familie spinnewiel en den weefstoel op hunne zolders.

William Cobbett, in zijn schrijven in 1823, zegt het volgende:

Daar, en inderdaad in alle Amerikaansche Staten ten noorden van Maryland, en hoofdzakelijk in de New-Engeland Staten wordt bijna al het linnen en de wol, die op het platteland en voor een groot gedeelte in de steden wordt gebruikt, in de boerenwoningen bereid. Er zijn verscheidene duizenden huisgezinnen, die geene andere stoffen gebruiken, dan die, welke door hen zelven vervaardigd zijn. Met uitzondering van het weven wordt alles door het gezin vervaardigd. In ieder huis is een weefgetouw en de wever gaat van huis tot huis. Op eene harddraverij op Long Island zag ik eens drie duizend arbeiders, of beter gezegd, landbouwers, waarvan, naar mijne meening, er geen vijfhonderd waren, die geen eigengemaakte jassen droegen. Wat het linnen betreft, niemand denkt eraan, dit te koopen."

De ongemakken van het leven voor hen, die in langer bezette streken woonden, waren onbeduidend, in vergelijking met die, welke ondervonden werden door nederzetters, die zich naar het Westen begaven. Dienaangaande zegt een schrijver in *De Bow's Review* in 1825, als volgt:

"Na eene lange voorbereiding werd hunne reis ondernomen. Deze was moeielijk, langzaam en kostbaar. Zij waren genoodzaakt hunne zware gereedschappen en groote werktuigen voor landbouwkundig gebruik, hunne keukenbenoodigdheden en breekbaar huisraad langs moeilijke vaarwegen en over ongebaande paden te vervoeren; verscheidene jaren waren noodig om eene kleine ruimte (*clearing*) te maken, ruwe verbeteringen in te voeren en voldoende, allereenvoudigst voedsel voor huishoudelijk gebruik machtig te worden."

En na al deze inspanning komen de levenstoestanden dikwijls overeen met die, welke in de volgende lakonieke samenspraak in de Engelsche taal beschreven wordt:

"Wiens land hebt gij gekocht?"
"Dat van Mogg" (Moggs').
"Hoe is de grond?"
"Moerassig" (Bogs).
"Hoe is het klimaat?"
"Mistig." (Fogs).
"Wat krijgt gij te eten?"
"Varkens." (Hogs).
"Waar bouwt gij uw huis van?"
"Van blokken." (Logs).
"Wie zijn uwe buren?"
"Kikvorschen." (Frogs).

Ofschoon dit eene schertsende overdrijving is, waren er vele kolonisten, wier lot ternauwernood meer benijdenswaardig was dan dat van den man, die temidden der moerassen woonde, die hij van Mogg gekocht had. Ver verwijderd van alle middelen van verkeer, was de oorspronkelijke westelijke nederzetter feitelijk van de wereld afgescheiden. Geen alomtegenwoordig poststelsel gaf hem gelegenheid, de gemeenschap met zijne vrienden "in het Oosten" of in "de oude wereld" op te houden. Nieuwsbladen drongen slechts zelden door tot de woeste streken, waar hij woonde en indien hij zijnen naasten buurman wilde bezoeken, moest hij vele mijlen door eene ruwe en soms vijandelijke landstreek met paard en wagen afleggen. De reiziger op de Westelijke rivieren zag af en toe een enkel wezen, misschien eene vrouw in eene kano den stroom oproeien, om een buurman die twintig of dertig mijlen verder woonde, op te zoeken. Brieven voor de kolonisten werden naar de naaste stad gezonden wellicht honderd mijlen van de plaats van bestemming, waar zij maanden lang lagen, vóórdat de persoon, voor wien zij bestemd waren, of zijn buurman, tijd kon vinden ze af te halen.

Het posttarief was in die dagen zeer hoog. Voor eenen brief van een enkel vel papier, die binnen eenen afstand van slechts dertig mijlen vervoerd werd, bedroeg de port zes cent, en dit bedrag werd verdubbeld of verdriedubbeld, indien de brief twee of drie vel bevatte. Voor elken afstand, vier honderd mijl te boven gaande, werd 25 cent (een Eng. Shilling) berekend,—eene som, waarvoor men toen tweemaal meer koopen kon, dan tegenwoordig.

Er heerschte destijds in de gemeentelijke besturen, voor zoo verre die bestonden, oorspronkelijke eenvoud. Eene kennisgeving, van den muur der gelagkamer van de dorpsherberg te Landisfield, Massachusetts, in 1833 afgeschreven, toont dit op duidelijke wijze aan:

"Hun, die verzuimd hebben hunne belastingen of rekeningen te voldoen," welke aan Josiah H. Sage, ontvanger, betaald moeten worden, wordt hierbij ter kennisse gebracht, dat, naar aanleiding der ziekte van genoemden ontvanger, de rekeningen ten mijnen huize berusten, waar zij, die genegen zijn te betalen, zulks kunnen doen, als zij het spoedig doen willen; zij, die hierin nalatig zijn, worden blootgesteld aan de invordering daarvan door tusschenkomst van een konstabel, die gerechtigd is tot de daaraan verbondene onkosten".

De straatreiniging werd door biggen verricht, die men vergunde geheel vrij door de straten te loopen. Sir Charles Lyell

zegt in zijne beschrijving, dat zij in groote getallen door Cincinnati rondliepen, terwijl niemand op het eigendomsrecht over hen aanspraak maakte. Zelfs in New York werden deze straatvegers voor langen tijd op de voetpaden geduld, ter oorzake van hunne veronderstelde nuttigheid. Het was vijf-en-dertig jaar geleden niets ongewoons voor den voetganger om door den onreinen snuit van een of ander stadsvarken op den grond geduwd te worden; een juist aangekomen Ier verklaarde, toen hij op deze wijze in de goot werd geworpen, dat het "een vreemdsoortig land was, waar de biggen los en de steenen opgesloten waren."

De straten der steden waren gewoonlijk des nachts niet verlicht. New York, echter, verbruikte in 1830 vijf en dertig duizend gallon olie voor twee honderd negen-en-negentig straat lantaarns, "behalve het gas." In eene beschrijving van Cincinnati in 1831, zegt een medewerker van het *New England Magazine*, als volgt:

"Ieder burger, die bij donkere maan zich buitenshuis waagt, draagt zijne eigene lantaarn, of loopt gevaar zijn nek te breken. Het is een merkwaardig gezicht, die lichten zich naar alle kanten te zien bewegen; zij verdwijnen, verschijnen weder en zweven heen en weer alsof zij dansen op eene maskerade van geesten."

In 1837 had New York geen toevoer van helder, gezond water. In ieder gedeelte der stad waren talrijke bronnen, voorzien van pompen; maar het pompwater werd over het algemeen als nadeelig voor de gezondheid beschouwd. Daar de meeste huizen van goede regenbakken waren voorzien, werd er door de burgers een groot gebruik van regenwater gemaakt. Een schrijver uit dien tijd zegt:

"Vele gedeelten der stad worden nu van water voorzien, dat van de hoogere gedeelten in vaten wordt bezorgd en voor tafelgebruik dient. Het water van de Oost-en North rivieren is bij sommige gelegenheden zuiver en bij andere is de drinkbaarheid slechts weinig beter dan het tegenwoordige bronwater. De tafels der gegoeden zijn voorzien van zuiver water, terwijl de armere klassen hunne toevlucht moeten nemen tot de bronnen en pompen, die in hunne nabijheid te vinden zijn. Men heeft verzekerd, dat er nu door waterkarren zeshonderd okshoofden naar de stad worden vervoerd, waarvoor een dollar en vijf-en-twintig cent per okshoofd, (of omstreeks een cent per gallon) betaald wordt, hetgeen dus een bedrag van $750 per dag, of $273,750 per jaar uitmaakt, alleen voor water op deze wijze verkregen."

Het is niet te verwonderen, dat onder deze omstandigheden New-York, thans eene der best van zuiver water voorziene steden

der wereld, verschillende strenge epidemieën van cholera had te doorstaan, die in 1832 "vreeselijk woedde en haar bijna ontvolkte." Inderdaad, de aanvoer van water in New York is gelijk aan die van het monster Londen; zoodat de New Yorkers tweemaal meer water verbruiken dan de inwoners van Londen. Het verbazende karakter der werken, die in Amerika worden ondernomen, springt bij dit waterleidingsvraagstuk duidelijk in het oog. Een onderaardsche weg, gemiddeld tweehonderd-en-vijftig voet beneden de oppervlakte, groot genoeg voor eenen dubbelen spoorweg en meer dan dertig mijlen lang, wordt thans aangelegd om den watertoevoer tot de "Machtige Stad" te vermeerderen. Vijf mijlen zijn reeds gereed en men verwacht, dat het geheele werk drie jaar eerder voltooid zal zijn, dan bij het contract bepaald is. In eenige jaren zal dus de watertoevoer tot New York vierhonderdmillioen gallon per dag zijn of viermaal meer, dan nu door Londen wordt verbruikt.

De wereld heeft lang hooren spreken over het plan om tusschen Dover en Calais een tunnel aan te leggen. Zie hier een langere tunnel, van gelijke breedte, die in stilte wordt gebouwd en waarover ternauwernood iets gezegd wordt.

Andere steden waren even slecht van water voorzien, eene omstandigheid, die in het oog springt, wanneer zij in verband wordt gebracht met de groote branden, die met tusschenpoozen groote gedeelten der steden van de Unie verwoestten. Deze herhaalde rampen waren toe te schrijven aan den onvolmaakten toestand der bluschmiddelen. De brandspuiten werkten zoo gebrekkig, dat in een verslag van een brand te New Orleans, opgenomen in *Niles's Register* van 8 Mei, 1830, wordt verhaald, dat, ofschoon binnen honderd yards van de Mississippi, er toch weinig water kon worden verkregen. Het was niet vóór 1853 dat de stoombrandspuit tot een bruikbaar werktuig verbeterd werd en eerst veel later kwam zij algemeen in zwang. Nu is de uitrusting der brand-brigade van Amerika de volmaaktste ter wereld. Overal is er electrische verbinding, zoowel in alle gedeelten der steden als tusschen vele huizen en er bestaan zeer vele brandweerposten. Eene minuut, nadat de brand is overgeseind door op een electrischen knoop te drukken, spoeden zich van verschillende kanten een half dozijn brandspuiten naar de plaats van het ongeval. In vele steden doet dezelfde drukking eene machine in beweging stellen, die de paarden van hunne halsters bevrijdt, het tuig op hunne ruggen doet vallen en de staldeuren opent.

In vroegere dagen, toen men een geheel vasteland had te

onderwerpen en dit werk door de onvolmaaktheid der machinerie eens zoo moeilijk was, was de levenstaak meer dan gewoon werk— een werk in den meest Carlyleaanschen zin van inspanning; onverslapte arbeid. Men had geen tijd, zich met eene of andere tijdkorting in te laten; zelfs aan genoegens van ernstiger gehalte kon men, behalve in oudere oostelijke steden, zelden deel nemen. Mrs. Trollope, wier naam sedert langen tijd als een wangeluid in Amerikaansche ooren klonk, zegt over deze omstandigheid het volgende:

"Nooit heb ik een volk gezien, dat zoo weinig uitspanning genoot, als de inwoners van Cincinnati. Het spelen van billard en van kaart is bij de wet verboden. Hij, die in Ohio een spel kaarten verkoopt, wordt gestraft met $50 boete. Zij hebben geene openbare bals, uitgezonderd, naar ik meen, zes gedurende den kersttijd. Zij hebben geene concerten en geven geene diners."

Voor dit nadrukkelijk *nooit* moet waarschijnlijk Sullivan Gilberts' wijziging "bijna nooit" in de plaats komen. Om te zeggen, dat de inwoners van Cincinnati, vijftig jaar geleden, *nooit* naar bals gingen,*nooit* concerten bijwoonden, *nooit* uit eten gingen, is in het oogvallend de letterlijke waarheid overdrijven. Toch is het ontegenzeglijk waar, dat de maatschappelijke uitspanningen in die dagen zeer gering en ver te zoeken waren.

Ofschoon de feiten bewijzen, dat de algemeene maatstaf van geriefelijkheld in het eerste gedeelte van het tijdperk, dat wij beschouwen, veel lager stond dan thans, heerschte daar toch een graad van algemeene welvaart, die terzelfder tijd in Europa onbekend was. Arfedson, een Zweedsch reiziger, die dit land in 1832—34 bezocht, heeft aldus zijne indrukken in zijn verslag weergegeven:

"Een Europeaan, die in deze richting (Staat New York) reist, moet het algemeene verschijnsel van geriefelijkheid en voorspoed, dat zoo bizonder te voorschijn treedt, bewonderen. Voor den bewoner van het Scandinavische schiereiland, die aan verschillende tooneelen gewoon is, is het bizonder streelend, in plaats van prachtige paleizen naast armoedige hutten, eene reeks van nette landhuizen te aanschouwen, die door onafhankelijke landbouwers worden bewoond."

Eene Zweedsche dienstbode, die ter dier tijd kortelings in Amerika was aangekomen, bemerkte, terwijl zij om zich heen zag, den algemeen verspreiden gelukkigen toestand en riep met verwondering en karakteristieken eenvoud uit: "Mijnheer, heb de goedheid mij te zeggen, waar de boerenstand in dit land woont?"

In werken, die in dat tijdperk over Amerika geschreven zijn, vinden wij overal uitdrukkingen van verwondering over de afwezigheid van bedelaars. Sir Charles Lyell, die in zijn "First visit" in 1840, onderzoek doet, "aan welken samenloop van omstandigheden het welslagen van nationale opvoeding is toe te schrijven" geeft, terwijl hij zijn eigen vraag beantwoordt, eene verklaring, die hier toepasselijk is. Hij zegt:

"Eerstens verkeert hier geene enkele klasse in gebrek of diepe armoede gedeeltelijk omdat het żoo gemakkelijk valt voor hen, die buiten werk zijn om naar het Westen te trekken en ook gedeeltelijk door den hoogeren maatstaf waarnaar de laagste klassen streven, waaraan dagelijks, door betere opvoeding, hoogere eischen gesteld worden en waardoor ondoordachte huwelijken worden tegengegaan."

Als verder gevolg van dezen algemeenen voorspoed werden er hier minder misdaden gepleegd dan in de oudere landen, waar het leven zoo moeizaam was.

"Het aantal van hen, die in 1882 door de Londensche politie werden gevangen genomen, bedroeg twee en zeventig duizend, acht honderd vier en twintig personen. Daar de bevolking van Londen twintig maal grooter is dan die van Boston, moest eene gelijke verhouding drieduizend, zes honderd een-en-veertig arrestatien, in plaats van het juiste getal, een duizend, negenhonderd-en-vier, voor Boston aantoonen."

Maar het grootste contrast van alles lag misschien in het verschil tusschen den lagen trap van den fabrieksarbeider in Engeland en het hooge standpunt dat dezelfde klasse in Amerika inneemt. In Engeland was een fabrieksarbeider veertig jaar geleden louter een werktuig—een slaaf, die slecht gevoed en slecht gehuisvest was en zich aan lage genoegens overgaf, zonder eenige hoop voor deze wereld en ternauwernood bekend met den hemel. In Amerika waren de fabrieksarbeidsters gewoonlijk boerendochters, die op eene fabriek gingen werken, ten einde een weinig geld over te leggen, om, wanneer zij trouwden, er eene huishouding mede in te richten. Dat hunne geestelijke ontwikkeling eenen hoogen trap had bereikt, wordt bewezen, door dat in Lowell, Massachusetts, een tijdschrift werd uitgegeven, dat geheel bestond uit artikelen en gedichten, geschreven door meisjes, die in de fabrieken werkzaam waren. Een zorgvuldig toezicht bewaakte hunne zeden en geen hunner was het geoorloofd in onaanbevolen kosthuizen te wonen; het gevolg hiervan was, dat de meisjes

der fabrieken te Lowell zoowel voor hunne deugd, als voor hunne meerdere geestelijke ontwikkeling beroemd waren. Ongelukkigerwijze is dit alles veranderd. Uitgeweken werklieden kwamen uit Europa en onderkropen die van New-England en tegenwoordig wordt de toestand van den Amerikaanschen fabrieksarbeider, ofschoon beslist beter dan die van zijn Europeesche broeders, als niet meer zoo goed beschouwd, als voor veertig jaar geleden.

De vluchtige blikken, die wij aldus over een tijdperk van vijf-en-vijftig jaren (van af 1830) konden slaan, toonden ons een volk, dat grootendeels langs de kusten van den Atlantischen Oceaan was verspreid. Eenige volksophoopingen te Boston, New York, Philadelphia en Baltimore hadden getoond, dat zij waard waren den naam van "stad" te voeren.

De wegen in Amerika, die nog, op weinige uitzonderingen na, misschien de slechtste in de beschaafde wereld zijn, waren toen slechts slijkerige lanen, die gedurende het regen-seizoen meestal onbegaanbaar, maar gedurende den zomer of 's winters in vriezend weer, uitmuntend waren. Postwagens hadden tusschen de verschillende steden eene dienstregeling, die ons zeer gebrekkig zoude toeschijnen, en pakketbooten door stoom voortgestuwd, en op de kanalen afzonderlijke trekschuiten door paarden getrokken, verdeelden met de postwagens het passagiers-vervoer. Ondernemende inwoners van de eerste nederzettingen drongen het Westen in, voorbij het Alleghanie gebergte tot in de Ohio vallei en zelfs zoover als de vlakten van Illinois. De landverhuizer reisde in zijne eigene wagens naar zijne nieuwe woonplaats in het toenmaligen "verre" Westen. Gedurende de lange en gevaarlijke reis leefde zijne familie als zwervende heidens.

De kleeding van het volk bestond uit de goedkoopste stoffen en was naar den meest eenvoudigen trant gemaakt. De mannen, wanneer zij op hun best gekleed waren, droegen pakken van ruw laken, gedeeltelijk van wol en gedeeltelijk van katoen vervaardigd en slechts enkele vrouwen der voornaamste steden streefden naar eene zijden japon. In 1830 werden door de meeste vrouwen, zelfs door die der gegoede klassen, katoenen stoffen gedragen. Het dienstboden-vraagstuk, dat ten huidigen dage voor de Amerikaansche huisvrouw zoo veel bezwaar oplevert, was toen veel gemakkelijker op te lossen; want, daar er toen minder vreemde vrouwen gevonden werden, die voor huiselijken arbeid geschikt waren, moest men de toevlucht nemen tot inboorlingen. Men noemde dezen niet "meiden" maar

"helpsters" en zij waren gewoon aan den familiedisch plaats te nemen en in alle opzichten als gelijken, ja zelfs als leden van het huisgezin beschouwd te worden. Zulk eene inrichting kon, waar zooveel eenvoud heerscht, nauwelijks een ongemak genoemd worden. Er bestond een besliste afkeer tegen onderscheiding in kleederdracht. Geen koetsier werd ooit in livrei gezien, evenmin kleedden zich de meiden in een voorgeschreven kostuum. Naar aanleiding van dezen karaktertrek schrijft Miss Martineau:

"Eene lachwekkende eigenaardigheid bij het Britsche Gezantschap (te Washington) was de verwarring van spraken onder de dienaren, die u in het Spaansch, Italiaansch, Duitsch, Hollandsch, Iersch of Fransch vragen om visch, vleesch en gevogelte te gebruiken. De dienstbodenkwestie is eene ware plaag voor de vreemde gezanten. Geen Amerikaan verkiest livrei te dragen en er bestaat geene rede waarom hij dit zoude doen. Maar de Britsche gezant moet bedienden in livrei er op na houden. Hij maakt elke mogelijke schikking, staat zijn volk toe, behalve bij gelegenheden van staat, zonder livrei buitendeurs te verschijnen; maar hij is verplicht, vreemdelingen als bedienden te nemen, en wel dezulken, die gedurende eenen korten tijd zich op eene of andere wijze een bestaan moeten verschaffen, maar vast besloten zijn den dienst te verlaten, bij de eerste gelegenheid, die zich voordoet om eene betrekking te vinden, waarbij het dragen van livrei geen vereischte is."

De afkeer voor livrei was zoo groot, dat politie agenten gelijk gewone burgers gekleed gingen. Zelfs de stad New York gaf tot op het jaar 1845 haar politie geen uniformen. Andere steden volgden dit voorbeeld later; totdat het nu moeilijk zijn zoude de politie van eenige Amerikaansche stad van die der Londensche stadspolitie te onderscheiden. De livreien van de koetsiers zijn minder opzichtig in Amerika dan in Europa. Wij hebben tot nog toe geen koetsiers met gepoederd haar of livrei bedienden met opgevulde kuiten, of schitterend gekleurde koetsen aangenomen.

Ik herinner mij zeer goed, dat, toen de Pennsylvania Spoorweg Maatschappij besloten had, de conducteurs en spoorbeambten op hare lijnen, door een eenvormige ambtelijke kleeding van passagiers te doen onderscheiden, men ernstig betwijfelde, of deze bepaling geene aanleiding zoude geven, tot algemeene weigering om livrei te dragen. In dit geval echter, evenals bij de politie, kwamen de ondergeschikten spoedig tot de overtuiging, dat het veel beter voor hen was, een ambtsgewaad te dragen.

Deze afkeer voor het dragen van dienstmerken is een gevoe-

len, dat wel mag worden toegegeven, uitgezonderd daar, waar het noodig zijn kan, onderscheidingen te hebben. Tenzij dit het geval is, laten de Amerikaansche burgers liever onafhankelijk blijven en vrij in de keuze van kleeding.

In die dagen hield men, in de westelijke steden, nauwelijks een enkel eigen rijtuig er op na. Men reed te paard of in ruwe wagens, of hoogstens, in chaisen met één paard bespannen. Eene oude dame, eerst onlangs gestorven, waarmede ik zeer goed bekend was en die ik hoogachting toedroeg, hield de eerste koets in Pittsburgh er op na; en de dame, die het eerst een livrei knecht hield (hij was een neger die, veel van zwier hield) is nog in den bloei des levens,

Waren de kleederen, de geriefelijkheden en de woningen van het volk van het eenvoudigste karakter, evenzoo was het met het voedsel gesteld. Dit was echter zeer goedkoop. Eieren kostten drie half-pence het dozijn, en een lamsbout niet meer dan een shilling. Geimporteerde wijn was zoo zeldzaam en kostbaar, dat men ze nauwelijks kende. De invoer van wijn, in 1831 bedroeg slechts anderhalf millioen dollars. Ruiling was eene gewone wijze van betaling. Arbeiders ontvingen twee-en-zestig cents (drie shillings) per dag en twee dollars (acht shillings) per dag werd voor geruimen tijd als een bizonder hoog loon beschouwd en alleen aan zeer bekwame werklieden betaald. De salarissen waren zelfs naar verhouding nog lager. De vorige President van den grooten Pennsylvania Spoorweg ontving slechts $1,500 (£300) per jaar, en dit nog in 1855, toen hij hoofdopzichter der westelijke afdeeling van de lijn was. Ik was versteld, toen mij, als zijn opvolger, £50 meer per jaar werd toegestaan. Niettegenstaande de lage loonen, stelden de regelmatigheid van het werk en de eenvoudigheid van het leven het volk in staat, ieder jaar aanzienlijke sommen over te leggen.

Voor zoo verre er mode bestond, werd deze opgehouden in eene eenvoudige levenswijze, zonder praalvertooning in verblijfplaats, huisraad, kleeren, voedingsmiddelen of rijtuigen. Het was republikeinsch, eenvoudig, ongekunsteld, openhartig en van het volk te zijn. Kalfsleeren handschoenen, zwarte rokken en zijden japonnen, waren nauwelijks bekend ten westen van de Alleghanies. In die dagen waren er geen millioenairs. Men sprak toen door het geheele land over menschen, die van vijftig tot honderdduizend dollars (£10,000 tot £20,000) bezaten, even als men nu over millioenairs spreekt. En inderdaad, er zijn nu waarschijnlijk meer millioenairs in de stad New York,

dan er in 1830 door het geheele land menschen bestonden, die honderdduizend dollars waard waren.

De eerste piano fabriek was in 1822 opgericht, maar deze was zoo onbeteekenend, dat zij in 1853 slechts vijftien piano's per week afleverde. Tot op 1840 werden er weinig rijtuigen gemaakt. Kunstwerken zag men zelden. De eerste schilderijengallerij van eenige beteekenis was die van de Pennsylvania Academie te Philadelphia, welke in 1811 geopend was. Andere steden bleven tot later datum zonder belangrijke kunstverzamelingen. Bibliotheken bestonden in hoogere scholen en in de openbare gebouwen van het Capitool van den Staat, maar weinige boekenverzamelingen waren voor het volk toegankelijk. Kort voor 1830 waren er slechts drie of vier steden, die dergelijke bibliotheken bezaten en deze waren zeer onbelangrijk. In dien tijd had ieder dorp en elk landelijk distrikt zijn duizendkunstenaar, die voor alles bekwaam was, van het trekken van een tand, tot het maken van eene klok toe. De dominie oefende te zelfder tijd gewoonlijk de betrekking van geneesheer uit. De dokter van het lichaam had geen broeder dokter voor de ziel; deze beide ambtsbezigheden waren in één persoon vereenigd. De advokaat was te gelijker tijd procureur, verdediger, makelaar in onroerende goederen, bankier en raadgever. Toen de bevolking toenam, werden de ambachten en beroepen meer gespecialiseerd; en zelfs de kleine plaatsen zijn nu over het algemeen wel voorzien van menschen, die eene bepaalde opleiding genoten hebben in het vak, dat zij uitoefenen.

Eene schare van zwoegers met een onontgonnen land voor hen—ontbloot van de verfijndheden des levens—ziedaar het beeld, dat de Republiek, nu vijftig jaar geleden, te aanschouwen gaf. Wanneer wij het verschil vergelijken tusschen het toen en thans, komen wij haast tot de gevolgtrekking, dat wij op eene andere planeet wonen en onderhevig zijn aan verschillende eerste toestanden. Indien de wegen door het geheele land nog zeer slecht zijn in vergelijking met die van Europa, doet het gemis van goede wegen zich minder gevoelen door den alomtegenwoordigen spoorweg. Het is de voortreffelijkheid van den ijzeren rijweg in Amerika, die de aandacht van de landelijke wegen heeft afgeleid. Bij Macaulay's maatstaf van beschaving, waardoor een volk wordt beoordeeld naar den toestand van de wegen in zijn land, moeten in deze eeuw van stoom, de spoorwegen worden gevoegd. De gemeenschap tusschen de verschillende plaatsen is nu goedkooper en geriefelijker

dan in eenig ander land. De voornaamste spoorweg maatschappijen hebben wagons — prachtige salonwagens over dag en slaapkamers bij nacht, die gedurende den winter met warme en zuivere lucht en des zomers met koele lucht worden ververscht. Passagiersbooten, die de meren en rivieren bevaren, zijn van reusachtige afmetingen en voorbeelden van sierlijkheid. De verscheidenheid en hoedanigheid der voedingsmiddelen in Amerika munten uit boven die, welke in andere landen gevonden worden en zijn eene blijvende verrassing voor de Europeanen, die de Staten bezoeken. De kleederdracht is nu van het rijkste karakter—verre boven dat van ieder ander volk, klasse bij klasse vergeleken. De geriefelijkheid van de Amerikaansche woning in het algemeen, steekt gunstig af bij die van andere landen, terwijl de verblijven der meer welgestelde klassen die van eenig land ter wereld overtreffen.

De bouw en inrichting der Amerikaansche heerenhuizingen van den tegenwoordigen tijd, wekken de afgunst op van iederen vreemdeling. Eene aanraking van den electrischen knoop roept een boodschapper op, twee aanrakingen brengen een telegraaf jongen, drie doen een politie agent verschijnen, vier geven een teeken aan de brandweer. Telephonen zijn zoo algemeen in gebruik, dat Europa zich daar nauwlijks een denkbeeld van kan vormen; zelfs stallen, tuinhuizen en andere nevengebouwen zijn telephonisch met het woonhuis vereenigd. En het spreekdraad verbindt de huizen der vrienden even dikwijls als de kantoren. Spreekbuizen verbinden de zitkamer met de keuken en het middagmaal wordt "gloeiend heet" door een lift opgebracht. Heete lucht en stoompijpen zijn door het geheele huis gelegd en bij het omdraaien van eene kraan wordt de temperatuur van iedere kamer geregeld naar den wensch van den bewoner. Het electrisch licht komt door het geheele land in zwang als een bijgevoegd huiselijk gemak. Er is inderdaad geen paleis of voornaam huis in Europa te vinden, dat ook slechts de helft der gemakken en wetenschappelijke toepassingen bezit, die de beste Amerikaansche woningen kenmerken. New York's Central Park is geen onwaardige mededinger van Hyde Park en Bois de Boulogne in zijne vertooning van equipages en in den winter vormen de honderden sierlijke narresleden, die langs de wegen voortstuiven, eene schoonere schilderij, dan iets, waarop Londen zich kan beroemen. De opera gebouwen, theaters en publieke zalen van het land munten in pracht uit boven die van andere landen, uitgezonderd de meer moderne gebouwen van die soort in Parijs en Weenen, waarmede de opera huizen in

New York en Philadelphia overeenkomen. De beurzen en de indrukwekkende gebouwen der levensverzekering-maatschappijen, die der nieuwsbladen, de hotels en vele inrichtingen door rijke firma's gebouwd, niet alleen in New York, maar ook in de steden van het Westen, laten nooit na, de bewondering van Europa op te wekken. Het postwezen is in ieder opzicht gelijk aan dat van Europa. De brieven worden vervoerd door de sneltreinen, vervolgens daar gesorteerd en aan alle belangrijke plaatsen zonder oponthoud afgeleverd. In iedere stad van eenige beteekenis worden de brieven verscheidene malen per dag bezorgd. Het algemeene briefport is voor alle afstanden, die dikwerf drieduizend mijlen te boven gaan—slechts twee cents (een penny) per ons.

In één woord, men kan zeggen, dat de levenstoestanden in Amerikaansche steden, gedurende de vijftig jaar, waarvan wij spreken, die van Brittanje zijn nabij gekomen. Naar mate de bevolking vermeerdert, komt elk jaar de algemeene maatstaf van veraangenaming van het leven in de kleine westelijke steden, die der oostelijke steden meer nabij. Herbert Spencer was buitenmate verwonderd over hetgeen Amerikaansche steden hem te aanschouwen gaven. "Geen enkel boek", zeide hij "heeft mij een volkomen denkbeeld gegeven der verbazende ontwikkeling in stoffelijke beschaving, die ik overal aantrof. De uitgestrektheid, de weelde en pracht van uwe steden, en voornamelijk de luister van New York, hebben mij verbaasd doen staan. Ofschoon ik Chicago, het wonder van het Westen, nog niet heb bezocht, deden toch eenige van uwe kleinere moderne steden, zooals Cleveland, mij, door de wonderbare uitkomsten van de werkzaamheid van één geslacht, genoegzaam verwonderd staan. Somtijds, toen ik plaatsen van ongeveer tien duizend zielen bezocht, waar de telephoon algemeen gebruikt wordt, was ik eenigzins beschaamd over onze steden, waar geen ondernemingsgeest wordt aangetroffen; vele plaatsen van vijftigduizend inwoners en meer maken er geen gebruik van."

Er is weinig verschil tusschen de gemeentelijke inrichtingen van het nieuwere en het oudere land, maar geen contrast kan grooter zijn, dan dat tusschen hunne landelijke distrikten. Het ongelukkige volk onder de Engelsche regeering heeft oorzaak den Amerikaan in vele opzichten te benijden, echter nooit feller dan in den volmaakten trap, dien zijne stedelijke- en zijne plattelandsinstellingen hebben bereikt. Indien mijne Amerikaansche lezers ook maar eene oppervlakkige kennis hadden van de verwarring, die in de landelijke distrikten van Engeland

heerscht, zoude het moeilijk voor hen zijn te begrijpen, hoe een Engelsch sprekend volk dit zoo lang kon dulden. De Kerk heeft een zeker aandeel in plaatselijke aangelegenheden, hoofdzakelijk wat de opvoeding betreft; en de geestelijken, vicarissen, rectoren en hulppredikanten hebben immer zitting in den raad, die de plaatselijke aangelegenheden bestuurt. Ook hebben "de heeren der landgoederen" de landeigenaars, aandeel hierin. De *squire* (de voorname heer) en de geestelijke, zijn de wezenlijke machthebbers, die voor alles zorg dragen en alles naar eigen goeddunken beheeren. Het paleis van den Lord Hertog wordt geschat op minder belasting dan de eenvoudige buitenplaats van den man, die niet tot de regeerende coterie behoort. Ieder onbeduidend landelijk distrikt heeft zijn bizonderen "kring". Waar de Republiek één "kring" heeft, zijn er in Engeland twintig. De landsposten worden natuurlijk verdeeld onder de gunstelingen der landheeren en geestelijken. Het volk van het arrondissement heeft in deze aangelegenheid, sinds het uitgesloten is van stemming voor gewestelijke beambten, volstrekt geen stem. Slechts zij, die eene zekere hoeveelheid eigendom bezitten en in groote huizen wonen en hooge huur betalen, is het vergund, als stemgerechtigden op te treden. Het gevolg is, dat de meerderheid van het volk in de gemeenschap als gemeenschap geen belang stelt. Er is geene vruchtbare aarde voor den bloei van plaatselijke vaderlandsliefde.

De Britsche steden, echter, geven ons juist het tegendeel te zien van de zooeven vertoonde treurige schilderij. In de steden heerscht een meer algemeen stemrecht en in vele, zoo niet in alle, zijn vrouwen, die eigendom bezitten, gerechtigd tot stemmen. Het gevolg hiervan is, dat het beste deel der burgers van de steden eene belangstelling in hun gemeentebestuur toonen, die zelden of in het geheel niet in Amerika, buiten de grenzen van die Staten, waar de eerste nederzettingen plaats vonden, wordt aangetroffen. De verslagen van den gemeenteraad, waarin de redevoeringen der leden zijn opgenomen, worden geregeld volledig in de plaatselijke nieuwsbladen gedrukt. Somtijds worden door het verslag van dit plaatselijke Parlement vier kolommen ingenomen; en geene lecturer verschaft meer genot, of wekt grootere belangstelling in de gemeente op, dan deze verhandelingen. Het is waar, de buitenwereld glimlacht bij het lezen van redetwisten tusschen werkelijk bekwame mannen—fabrikanten en kooplieden in zulk eene stad—over de juistheid eener rekening groot vijf Pond, zes shillings en acht pence, voor het repareeren van de stadhuisklok, of over eene verhooging met

tien pond van het salaris van den gemeentesecretaris; maar het keizerlijke Parlement zelfs, houdt zich niet zelden bezig met beuzelachtige zaken, en het is deze achtgeving op bizonderheden, die een juist beheer der publieke gelden en eene uitmuntende stadsregeering verzekert.

De magistraten en raadsleden worden in hooge eer gehouden en men hoort in Brittanje spreken over den "premier" Provoost Matthews of Provoost Donald en plaatselijke verbeteringen worden gezegd gedurende deze of gene "administratie" te zijn ingevoerd. De bewoner der stad kent de namen der voorname mannen, die eene publieke rol spelen, maar dit zijn louter afgetrokken denkbeelden voor hem, doch in den provoost ziet hij de glorie, welke in één punt vereenigd is, de luister der macht, de "werkelijke tegenwoordigheid" als het ware.

De voornaamste leiders der natie hebben in den gemeenteraad zitting gehad. De heer Chamberlain en Alderman Kenrick begonnen hunne staatkundige loopbaan in dien van Birmingham; de heer Story in dien van Sunderland en wijlen George Harrison in dien van Edinburgh. Mijne ondervinding der stadsgemeenschap in Brittanje, geeft mij de hoogst mogelijke waardeering van de macht der massa's, om weldadige veranderingen te weeg te brengen door mannen te kiezen, die het best voor hunnen werkkring geschikt zijn.

De tijd is nog niet gekomen, dat de stedelijke instellingen in ieder gedeelte der Republiek zoo volledig en krachtdadig zijn, als die in Brittanje, maar wij zien, dat in de meer bevolkte gedeelten wij tot dezelfde toestanden genaken. Terwijl daarom de gemeentebesturen in het oude land niet door die van het nieuwe worden overtroffen en zelfs in verhouding beter zijn, hebben de landelijke districten van Brittanje instellingen, die het volk tot schande strekken. De domme onwetendheid der massa, hare schijnbare tevredenheid met een leven, dat den zwijnenhoeder van vroegere Saksische tijden paste; hare afhankelijkheid van hen, die zij haar "meerderen" noemt en de kruiperigheid die de aristocratische overheersching altijd bij de armen teweegbrengt, moeten den Amerikaan met afkeer vervullen. Natuurlijk vergelijkt hij dezen toestand met dien van zijn eigen land en kan niet nalaten, de mannen en vrouwen, die door beide stelsels gevormd worden, tegenover elkander te stellen.

"Gij ziet nu", zegt de bekrompen, niet onderrichte Tory Squire, terwijl hij zijnen Amerikaanschen bezoeker den toestand der om hem heen wonende bevolking toont, "gij ziet hoe vol-

strekt onbekwaam dit volk is, voor wat gij zelfregeering en gelijkheid der burgers noemt. De hemel bescherme u! Indien wij geene zorg voor hen droegen, zouden zij niet kunnen leven". Hij hoort niet altijd het gepaste antwoord, maar ik vlei mij dat dit menigmaal het geval is. "Geef dit volk alle rechten en voorrechten, welke gij in dit distrikt bezit, en voordat gij dit leven verlaat, tenzij dan dat dit plotseling geschiede, zal de uitkomst u verwondering baren. Nooit kunnen zij uit den staat van eene soort lijfeigenschap gevoerd worden, dan door hen de burgerplichten op te leggen en hen dan ook op te leiden tot de juiste vervulling dier plichten. Gij kunt het beste vergeleken worden met de dwaze moeder, die niet wilde toestaan, dat haar zoontje te dicht bij het water kwam, totdat hij zwemmen had geleerd. Werp hem er in. Blijf bij hem om te zien, dat hij niet verdrinkt, maar vooral, help hem niet te veel. Ondersteun hem niet, voordat hij is uitgeput en op het punt staat te zinken." Deze zelfde Tory Squire zal aan tafel lange redevoeringen houden over de taak, die zijn land op zich genomen heeft om te zorgen voor de verbetering der onbeschaafde rassen over de gansche wereld, terwijl hij geheel vergeet, dat het moeilijk zijn zoude, onder de verdrukte rassen van eenig deel der wereld eene meer onwetende, verlaagde en armoedige horde te vinden, dan die, welke het aristocratische stelsel van zijne klasse binnen enkele uren afstands van zijne eigene deur heeft tevoorschijn geroepen. Niemand ziet zoo spoedig den splinter in zijns broeders oog, zonder den balk in zijn eigen oog op te merken als de landedelman van Engeland. Hij stelt het grootste belang, althans hij geeft voor, het grootste belang te stellen, in ieder volk, behalve in dat, van zijn eigen land.

Eene korte beschrijving van de republikeinsche staatsinstellingen zal waarschijnlijk belangstelling opwekken bij het Nederlandsche volk en zelfs bij den Amerikaan, die te zeer genegen is om hare zegeningen te genieten, zonder veel acht te slaan op hare bronnen. De verdeeling van Staten in gewesten en van gewesten in distrikten met het oogmerk op plaatselijke zelfregeering, is niet overal gelijk. De vroegere Staten vertoonen vele punten van verschil in deze verdeelingen, maar toch kunnen de nieuwere Staten van het Westen en Noord-Westen, die eene veel grootere uitgestrektheid beslaan, geacht worden hetzelfde hoofdbeginsel te volgen. Ik denk, dat dit hoofdbeginsel alleen eene beschrijving waard is, aangezien het zoo kenmerkend Amerikaansch en van zoo laten datum is.

Iowa is een der beste Staten in de Unie en ik zal trachten u

een blik te doen slaan in zijne gemeentelijke besturen. Het ontstaan zijner gemeentelijke parlementen is zeer eenvoudig. Eerst komt een met eene bijl gewapende kolonist, die eene ruwe hut opslaat, den grond schoon maakt en het zaad, dat het toeval hem heeft bezorgd, in de aarde strooit. Dan komt een ander en weer een ander, die hetzelfde op aangrenzend land doen, totdat er een dozijn of meer families dicht bij elkander wonen. Twee behoeften doen zich nu gevoelen—wegen of paden tusschen deze huizen en tusschen het gehucht en de naaste marktstad of spoorwegstation en eene school voor de kinderen. Er is geene centrale overheid om hierin te voorzien, zoodat de onverschrokken kolonisten ten laatste besluiten tot het houden eener vergadering, ten einde deze zaken te bespreken. Zij besluiten om eene onderling belasting te heffen, en beginnen te bouwen. Er moet iemand benoemd worden, die de belasting schat, iemand om ze te innen, iemand om het werk te overzien en iemand om de rekeningen op te maken enz. Zie hier den oorsprong van den belastingschatter, den ontvanger, den distriktsopzichter en den gemeentesecretaris, en na eenigen tijd worden hierbij de konstabel en de vrederechter gevoegd.

Verschillende gemeente registers beginnen als die van Burlington, in Calhoun County, Michigan.

"Opgericht in 1837 en hield hare eerste gemeente vergadering den 3den April van dat jaar, verkiezende Justus Goodwin, als opzichter; O. C. Freeman, als gemeentesecretaris; Justus Goodwin, Gibeson Sanders en Moses S. Gleason tot vrederechters; Leon Haughtailing, als Konstabel en ontvanger; wees de algemeene richting aan van zes wegen, stond $100 toe voor het bouwen van eene brug over de St. Joseph Rivier en $50 voor die over Nottawa Creek; $50 voor gemeentescholen en loofde $5 handgeld uit voor de schedels van wolven".

O! Deze $50 voor gemeentescholen! Dat was de stem der stemmen, mijne heeren. Let eens op; welke geringe bronnen van het nationale leven wij ook beschouwen, overal borrelt opvoeding, opvoeding, opvoeding, als de ware panacea voor alle kwalen van het politieke lichaam op. Door de geheele geschiedenis van het land straalt deze bezorgdheid voor den gouden draad der kennis, waarmede de zegeningen en verrichtingen van eene wel opgevoede, zegevierende democratie zoo innig verbonden zijn.

En wilt gij ook opmerken, dat er bij de zooeven vermelde verkiezing van de "geboorte" of "den rang" van deze dorps Hampdens geene melding was gemaakt. Men kan gerust de gevolg-

trekking maken, dat in deze democratische vergadering noch aan het eene, noch aan het andere was gedacht. Het was de geschiktste en waardigste man, die de omstandigheid vereischte en zonder twijfel was er eene wijze keuze gemaakt, gegrond op de eenige verstandige basis:

"De gereedschappen voor hen, die ze het best weten te gebruiken".

Het gemeentegebied is in den regel zes vierkante Engelsche mijlen in omtrek, daar alle landstreken door de gouvernements landmeters in zulke vlakten zijn verdeeld. Als de bevolking vermeerdert, vereenigen zich twaalf tot vijftien gemeenten te samen en vormen de grootere politieke afdeeling, "het gewest", den grooteren kring der zelfregeering.

De gewestelijke ambtenaren worden gewoonlijk voor twee jaar gekozen, ofschoon er in verschillende Staten jaarlijksche verkiezingen worden gehouden. Het stemrecht is onveranderlijk algemeen en de kiesarrondissementen zijn gelijkmatig ingericht. Alle ambtenaren worden betaald,maar hun salaris is slechts zeer middelmatig. De gewestelijke hoofdplaats wordt natuurlijk volgens democratisch gebruik bij eene eerlijke stemming uitgekozen. Het volk kiest niet alleen alle politieke gewestelijke ambtenaren, waaronder de sheriffs en andere machthebbende overheden, alsook de gewestelijke schoolopzieners, de opzichters der wegen en de armbeheerders, maar bovendien de rechters. En waarom dan ook niet? Wie koestert eene diepere belangstelling in de zuivere en onpartijdige rechtsbedeeling dan de volksmassa? Onder "volksmassa" bedoelen wij de armere volksklassen, van wie men zich verzekerd kan houden, dat zij mannen zullen kiezen, die het minst genegen zullen zijn, ten onrechte partij te trekken voor de meer gegoeden, de machthebbers en de aanzienlijken. Indien rechters partij moeten kiezen, aangezien zij slechts menschelijk zijn, en daardoor zelfs onbewust door hunne omgevingen in zekere mate worden beheerscht, dat dan die onvolmaaktheid in hun karakter, zich aan de zijde der deugd moge scharen, die immer, op weinige uitzonderingen na, het meest uitkomt onder armen en zwakken.

De verschillende gewesten vormen ten laatste den derden en laatsten kring van zelfregeering, namelijk den Staat, die op zijne beurt met de andere Staten het bondgenootschappelijk stelsel der Republiek vormt. Deze gewesten zijn kleine middelpunten, vervat in de grootere middelpunten der zelfregeering en de ondervinding, die men heeft opgedaan van hunne nuttigheid in

politieke zaken, heeft geleid tot het aannemen van den algemeenen regel, dat de centrale overheid geen werk doe, dat door den Staat ten uitvoer kan worden gebracht, en wederkeerig, dat de Staat zich niet menge in zaken, die het gewest gemakkelijk zelf kan doen en eindelijk, dat het gewest zich niet bemoeie met dingen, die het gemeentebestuur eigenhandig beheeren kan. Zoo zeker als men de zon ziet schijnen, zoo zeker kan men aannemen, dat, naarmate de regeering zich van het volk, dat er onmiddellijk bij betrokken is, verwijdert, er ook naar die mate misslagen in het bestuur sluipen. Welk gezag dan ook in de constitueerende vergaderingen van nut kan zijn, behoort daar geplaatst te worden, want daar is het zeker, dat er bevredigende uitkomsten zullen worden bereikt.

Jefferson was inderdaad een ver vooruitziend staatsman, toen hij zeide:

"Deze wijken, die in New-England gemeenten worden genoemd, zijn het levensbeginsel van hunne regeeringen en hebben bewezen de wijste uitvindingen te zijn voor de volmaakte uitoefening en de instandhouding van zelfregeering, ooit door 's menschen geest uitgedacht".

De Amerikaan gelooft in zelfregeering tot in de kleinste verdeelingen, en hij heeft een bewonderenswaardigen afkeer van centralisatie getoond. Hij zal geen beroep doen op welke overheid ook, zoolang hij zichzelf helpen kan. Verdeelt de maatschappij in zoovele kleine deelen als u goeddunkt, toch zal het kleinste een volledig begrip—een microscopisch deel van het geheel blijven. De stadsraad is eene volmaakte miniatuur van de vergadering in het Lagerhuis. De opmerker herkent de zakuitgaven van Cleveland, Gladstone, Blaine en Salesbury; de stad heeft zijn plaatselijken Beecher en den plaatselijken Spurgeon, Spencer, Fiske, Huxley, Marsh, de Drs. Flint, Dennis, Mackenzie, Black en Howels. Ja, zij heeft zelfs haar Arnold; Holmes, Lowell, Browning en Whitman—allen natuurlijk in miniatuur, zooals dit het kleine tooneel, waarin deze weinig beduidende acteurs optreden, past. Mannen en vrouwen verdeelen zich in eenige weinige klassen en deze bestaan in ieder dorp. Hoe kleiner het lichaam is, des te scherper komt hunne afscheiding in de samenleving uit. O, ja, er is zelfs samenleving en er zijn zelfs toonaangevers in deze dorpen—de ongerijmdste dingen, zoowel als de beste, zijn er vertegenwoordigd, niet één ontbreekt er; want gelijk ieder greintje marmer, dat het stuk marmer bevat, in zich al de eigenschappen vereenigt, die van

marmer marmer maken, zoo heeft iedere verzameling van mannen en vrouwen, hoe onbeduidend dan ook, alles in zich, wat staten tot staten maakt. Staatslieden hebben, om eensgezinde handelingen te weeg te brengen, slechts vrij spel aan deze machten te laten. De Amerikaan doet dit altijd in de stad en op het land. De Brit heeft, met uitzondering van de steden, en dat heeft slechts kortelings plaats gevonden, eene verschillende richting ingeslagen, en de uitwerking der uitsluiting van het beheer hunner plaatselijke aangelegenheden op het karakter der massa's in de landelijke distrikten, was betreurenswaardig. Zij zijn nog geene vrije mannen, zij hebben nog den geest van lijfeigenen. Maar toen hun verleden jaar het stemrecht voor leden van het Parlement werd verleend en zij "in massa" tegen de regeerende klasse stemden, nam de stroom eene andere wending en er moet spoedig onder hen eene onweerstaanbare beweging voor de zelfregeering hunner eigene kleine kringen ontstaan.

De meest juiste beschrijving, die ik heb kunnen vinden, aangaande den toestand der Amerikanen, die in dorpen en kleine steden wonen, in onderscheiding van de groote steden en van het platteland, is die, betreffende New-England, in het kleine maar uitmuntende boek van Professor Fiske, getiteld: "American Political Ideas". Ik geef mijnen lezers deze beschrijving en sta voor de waarheid ervan, volkomen in.

"In den regel behoort het huis en de grond, waarop het gebouwd is, aan het hoofd van iedere familie, daar woonachtig. De betrekking tusschen verhuurder en huurder, ofschoon niet onbekend, wordt er niet veel gevonden. Geen maatschappelijke onderscheiding of politiek voorrecht is met het eigendom van land verbonden en het wettelijke onderscheid tusschen eigendom in roerende en onroerende goederen, voornamelijk met betrekking tot gemak in overdracht, is zoo gering mogelijk gemaakt. Ieder landbezitter, alhoewel volkomen eigenaar, kan daarom niet een miniatuur landsheer genoemd worden, omdat er geene voortdurende afhankelijke klasse, zooals in zulk eene uitdrukking ligt opgesloten, bestaat. Iedere grootere bezitter zorgt persoonlijk voor de bebouwing van zijn eigen land, misschien bijgestaan door zijne zonen of door buurlieden, die voor huurloon werken in den ledigen tijd, dien zij niet op hunne eigene kleinere bezittingen behoeven te besteden. Geen huishoudelijk werk wordt er verricht, wat niet gewoonlijk door de moeder van het huisgezin en hare dochters wordt uitgevoerd. Toch heeft, niettegenstaande deze algemeenheid van het handenwerk, het volk geenzins het voorkomen van boeren. Armzalige of schamel gekleede menschen worden zelden aangetroffen, en er is niemand in het dorp, tot wien het geraden is, hem op een soort beschermenden toon aan te spreken, of die het niet als eene grove beleediging zoude beschouwen, als men hem een schelling aanbood. Zooals het met de armoede is gesteld, zoo is het met het drinken van borreltjes en het begaan van misdaden; allen

schitteren door hunne afwezigheid. In een dorp van duizend inwoners bestaat een armenhuis, waar vijf of zes afgeleefde menschen op algemeene kosten worden onderhouden; men zal er eene enkele herberg vinden, waar men niet gemakkelijk iets sterkers kan bekomen dan licht bier of appelwijn. Het gevaar voor dieven is zoo gering, dat men het niet altijd noodzakelijk acht, de buitendeuren van het huis des nachts te sluiten. De algemeenheid van letterkundige ontwikkeling is even merkwaardig, als de vrijheid, waarmede zich een ieder aan handenarbeid toewijdt. Het is zeer waarschijnlijk, dat een dorp van duizend inwoners eene openbare bibliotheek bezit en welks boeken worden uitgeleend, waarin gij Professor's Huxley's *Lay Sermons*, of Sir Henry Maine's *Ancient Law* kunt vinden; het zal zonder twijfel eene school voor middelbaar onderwijs en een half dozijn lagere scholen bezitten. Een persoon, die lezen noch schrijven kan, is er een even groote zeldzaamheid als een albino, of een persoon met zes vingers. De landman, die zijn eigen koorn dorscht en zijn eigen brandhout hakt, heeft hoogst waarschijnlijk eene piano in zijn woonvertrek, met de *Atlantic Monthly* op zijne tafel en Milton, Tennysson, Gibbon en Macaulay op zijn boekenplanken, terwijl zijne dochter, die 's morgens brood heeft gebakken, misschien 's middags klaar staat, om op porcelein te schilderen. In vroegere tijden hielden theologische vraagstukken de aandacht van het volk in hooge mate bezig en er is waarschijnlijk geen deel der wereld, waar de Bijbel met meer oplettendheid is gelezen geworden, of waar de geheimen der Christelijke leer zoo algemeen het onderwerp van ernstige besprekingen in ieder huisgezin uitmaakten. Van daar, dat wij tegenwoordig in New-England zulk eenen diepen godsdienstzin, vereenigd met eene zonderlinge buigzaamheid van geest en vrijheid van gedachte aantreffen."

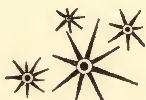
Aldus is de volksregeering. Aldus zijn de levenstoestanden. Kan men, in tegenwoordigheid van zulk eene schildering nog volhouden, dat het beheer van het volk verderfelijk is voor gouvernement en Godsdienst? Waar hebben de Engelsche instellingen ooit eene gemeenschap ontwikkeld, die zoo genotvol, zoo ontwikkelend en zoo vrij van misdaden of armoede is – eene gemeenschap waar het hoogste goede voor het grootste getal zoo ten volle is bereikt en die zoo wel berekend is, de toename van zichzelf eerbiedigende mannen te bevorderen?—Want dat is het doel der beschaving.

"Want, voor dat menschen burgers van ons maakten,
Had God ons mensch gemaakt".

Het is een vereischte, dat de republikein zijne eigene waarde gevoelt: immers de wetten van zijn land, geheel in overeenstemming met de wetten van God, beginnen, met inderdaad een mensch van hem te maken, de gelijke van andere menschen; en geloof mij, lezers, het kan bewezen worden, dat de man, die zich zelven eerbiedigt, ook de rechten en gevoelens van anderen het beste zal eerbiedigen.

De landelijke democratie van Amerika kon even spoedig bewogen worden, de verbeurdverklaring van den eigendom harer rijkere buren toe te staan, of te stemmen voor een geweldigen of schandelijken maatregel, als zij kon overgehaald worden, den President voor een erfelijken heerscher te verwisselen. Vrije instellingen ontwikkelen altijd de beste en edelste kenmerken, en deze leiden immer in de richting van den gouden regel. Dit eerlijke, oprechte, tevredene, ijverige, vaderlandslievende volk doet werkelijk, wat het wenschen zou, dat andere volken ervoor zouden doen. Het vraagt zichzelven af: wat is recht en billijk? Er bestaat in Brittanje geen zoo behoudingsgezinde klasse van menschen; maar het is dan ook de gelijkheid van den burger—gelijke en rechtvaardige wetten—het republikeinsch begrip, dat dit volk besloten is te handhaven. Om dit te bewaren is het ten allen tijde bereid, het zwaard op te vatten en als het moet, zelfs te sterven; immers voor hem, die eens van de elixir der politieke gelijkheid heeft geproefd, heeft het leven onder ongelijke toestanden geene aantrekkelijkheden.

Aan iederen mensch is, in zekeren zin, als een heilig toevertrouwd pand, de verheffing van den mensch opgedragen. Dit mag hij niet schenden en evenmin aan anderen toestaan het te doen. Erfelijke waardigheden, politieke ongelijkheden, maken inbreuk op de rechten van den mensch en moeten derhalve niet geduld worden. De echte democraat moet leven als de gelijke zijner medemenschen of sterven in de worstelingen om dit te kunnen doen. Voor hen, die in Engeland nog steeds in de netten van het leenroerig stelsel verward zijn, blijft er niets anders over, dan voor hun recht, om de volle waardigheid van gelijkstelling in burgerschap te verkrijgen, te strijden, en het daarna te verdedigen, sinds deze toestand door het grootste gedeelte van het Engelsch sprekende ras reeds door de zegevierende volksregeering werd bereikt.

HOOFDSTUK V.

BEZIGHEDEN.

"Elk volk ontving, uit den hooge, zijne roeping;
Elke natie is de draagster eener haar bezielende gedachte
Voor de volmaking en het genot der menschheid:
Eene is er, die leeren moet, dat arbeid adelt."

LOWELL.

Dit is de roeping der Republiek, want er zijn weinig luiaards in den republikeinschen bijenkorf, en dezen zijn niet in eere. Als een man eten wil, dan moet hij werken. Zijn tijd in ledigheid door te brengen, is den burger onwaardig. De Republiek is hem geen bestaan verschuldigd, hij is het, die aan de Republiek een nuttig leven verschuldigd is. Dit is het republikeinsche idee.

Gedurende het koloniale tijdperk werd de nijverheid beperkt en onderdrukt door de onvrijzinnige staatkunde van het koninklijke gouvernement. De bezigheden van het volk waren noodwendig bepaald tot zulke, die met het bebouwen van den grond verbonden waren. De meeste beroepen, die hier nu uitgeoefend worden, waren toen onbekend. "De kolonies hebben geen recht, zelfs om een nagel voor een hoefijzer te vervaardigen", was de uitspraak van een aan het bewind zijnden Engelschen staatsman; volgens dezen stelregel waren de eerste nederzetters belemmerd door bepalingen, die, als het niet ware om de schade, die zij der Amerikaansche nijverheid hebben toegebracht,aan ons, uit den nieuweren tijd, belachelijk zouden toeschijnen. Het maken van hoeden was verboden; dat van papier werd als wetsovertreding beschouwd en zelfs het weven van kleeren voor huiselijk gebruik werd aangemerkt als de openba-

ring van een oproerigen geest. IJzer mocht alleen maar in ruwen staat bewerkt worden en geene dan de Engelsche schepen werden toegestaan, met de kolonisten handel te drijven.

Doch laten wij dit niet aan ons moederland verwijten. Zelfs in het volgen dezer staatkunde was het niet achterlijk in vergelijking met andere natiën. Waar dienden de kolonies anders voor, dan van direct voordeel te zijn voor het land, dat hen voortgebracht en gekweekt had? Waarom zou Brittanje voor haar volk en handel nieuwe uitwegen scheppen, indien haar kinderen bewezen ondankbaar te zijn en het eenige doel, dat het moederland beoogde om hen in het leven te houden, vernietigden? Zulks was het heerschende denkbeeld van dien tijd, betreffende de koloniale bezittingen. Het spreekt gunstig voor Brittanje, dat zij nu inziet, hoe nutteloos de poging is, om haar handel door kolonisatie uit te breiden, of zich in de binnenlandsche aangelegenheden harer kinderen te mengen. Zij staat hen toe te doen wat hun goeddunkt, met alle naties handel te drijven op zulke voorwaarden, als de kolonies zelven stellen. Het is waar, men moet erkennen, dat haar kroost niet uit zeer dankbare kinderen bestaat; zij verzetten zich tegen hunne moeder met verwonderingbarende hardheid. Wanneer geldelijke bijstand wordt verlangd, vleien onze in Canada gevestigde vrienden de lieve oude dame, opdat zij hare beurs moge openen en het bedorven kind geve, wat het zoo deemoedig afvraagt. Canada is bij dergelijke gelegenheden zeer plichtbeseffend, maar het belast niettemin de producten van zijne moeder, ten einde het fabriekswezen op zijn eigen grond te bevorderen.

De Republiek heft stoutmoedig een tarief, en geeft te kennen, dat het hare bedoeling is, het fabriekswezen, waarin hare moeder uitmuntte, zich zelf toe te eigenen en zelfs, indien mogelijk, haar te overtreffen; en zij is het grootste fabrieksland geworden, dat de wereld ooit heeft aanschouwd. Mij bevalt deze koenheid; de Republiek, nu zij zichzelf heeft gevormd en een vrije, onafhankelijke Staat is, heeft het recht te doen, wat haar goeddunkt. Canada's schijnheilig en ondankbaar gedrag verdient en boezemt alleen afschuw in. Het heeft geen recht het fabrikaat van zijne goede moeder te belasten, ten einde zijn eigen werk te beschermen, maar indien het dit doet, dat dan op het minst zijn gekerm ophoude en het op eerlijke wijze de verklaring aflegge, dat het het voornemen heeft, de verantwoordelijkheid van zijn nationaal bestaan op zijne eigene schouders te nemen, zonder langer op zijns moeders bijstand te steunen.

Maar waarom van Canada of over andere enkele kolonies te

spreken? Welk boek, welke uitvinding, welk standbeeld of welke schilderij, welk ding heeft eene Engelsche kolonie ooit voortgebracht, of welke man heeft in eene Engelsche kolonie zijn opvoeding genoten, die buiten zijn eigen plaatselijk distrikt bekendheid verwierf? Niet een enkel persoon. Evenmin kan eene Engelsche kolonie iets van waarde aan het menschdom verschaffen, dan hout, koorn en rundvleesch. Indien Canada en de Australische kolonies vrije en onafhankelijke republieken waren, zoude de wereld in de edele werken spoedig de vruchten der zelfregeering herkennen, en voor groote geesten en voor de moeder van deze naties zoude de uitkomst oneindig beter zijn, zelfs met betrekking tot den handel. Daarenboven zou zij met trotsch op hare afstammelingen kunnen wijzen, wat in zichzelf geene slechte vergoeding uitmaakt voor zulk eene liefhebbende moeder als zij is.

Indien Lord Rosebery slagen kon in zijn koddig droombeeld van een keizerlijk verbond (wat gelukkig onmogelijk is), zouden deze onvoldragen naties in hunne wiegen verstikken. Stelt u voor het groote democratische vasteland van Australië werkelijk onderworpen aan het kleine eiland, en aan het kluchtige koningschap met zijne verouderde vormen. Ik heb vroeger reeds gehoord van den staart, die den hond deed bewegen, maar het moet een zeer groote staart en een zeer kleine hond geweest zijn. De kleine staart van Brittanje zal het Australië van het komende geslacht zeer klein toeschijnen. Neen; de vastelanden van Amerika en Australië, waar de Engelsche taal wordt gesproken en moeder Brittanje zullen afzonderlijke politieke gemeenschappen blijven, maar eens zullen zij vereenigd worden tot een bond van vrede, waarvan eene bepaling zal luiden, dat alle internationale geschillen zullen worden bijgelegd.

Met de onafhankelijkheid van de Republiek kwam de natuurlijke reactie tegen de beperking der bezigheden, waar zooeven over is gesproken. Tot zelfs op den huidigen dag is die reactie niet volkomen uitgewerkt, zoo moeilijk is het, de nationale verbittering, die het gevolg is van verdrukking, te doen verdwijnen. Met bewonderenswaardige zielskracht begon het volk den toestand van koloniale afhankelijkheid in dien van nationale onafhankelijkheid te veranderen, zoowel op industrieel- als op staatkundig gebied. De langdurige Europeesche oorlogen, die volgden, bevorderden de ontkiemende takken van nijverheid der Republiek, door de invoering van Europeesch fabrikaat te verhinderen; eene uitkomst, die verder door een tarief werd bevorderd en ofschoon dit stelsel bij te strenge toe-

passing een rampzalig gevolg had, was de latere toestand in hooge mate bevredigend. Met het jaar 1830 waren hechte grondslagen gelegd voor vele takken van nijverheid en sinds dat tijdperk is hunne ontwikkeling met zulk eene regelmaat voortgegaan, dat zelfs de verschrikkelijke burgeroorlog dien vooruitgang niet kon vertragen.

De bezigheden van het volk, van eene halve eeuw geleden, komen, in vergelijking met die van tegenwoordige tijden, ons buitengewoon primitief voor. Het verschil gelijkt inderdaad meer op vijf eeuwen dan op vijf tientallen jaren. Laten wij, als voorbeeld, de schoenenfabrikatie te Lynn, Massachusetts, nemen. Vijftig jaar geleden zoude de bezoeker van dit dorp uit de loodsen, die tegen de muren der huizen waren opgeslagen, het onophoudelijk geklop van vele hamers hebben waargenomen. Dit geluid werd voortgebracht door de leerlingen van St. Crispijn, die, met de leest op de knie, aan den arbeid waren en wellicht een paar schoenen per dag vervaardigden. Gedurende den zomer werden dezelfde mannen boeren of visschers en in het dorp was het geluid van de hamers der schoenmakers verstomd. De tegenwoordige stad Lynn, met vijf en veertig duizend inwoners, heeft ontelbare schoone gebouwen van groote lengte en hoogte die lijnrecht van de kleine houten loodsen van vijftig jaar geleden afstammen. In deze gebouwen worden schoenen en laarzen bij de millioenen vervaardigd, zonder ternauwernood door de zonen van St. Crispijn gehanteerd te worden. De machinerie snijdt, hamert en naait nu. Massachusetts is de schoenenstaat bij uitnemendheid. Volgens Mulhall waren er in 1835 dertigduizend schoenmakers meer dan in 1880, ofschoon in het laatste jaar de opbrengst der fabrieken $70,000,000 (£14,000,000) grooter was dan in 1835.

Even belangrijke veranderingen in den aard van het werk vonden in de weefindustrie plaats. In 1830 was het vervaardigen van linnen-, wollen- en katoenen stoffen in de huishouding zeer algemeen. Wij lezen in Hinton's "Topography of the United States" dat verscheidene duizenden gezinnen hunne eigene kleeren, beddelakens, tafellinnen enz. spinnen en weven. Zij koopen katoengaren en vermengen dit meermalen met hun linnen en wol. Dekens, spreien of dekkleeden, in een woord, bijna alle artikelen voor huishoudelijk gebruik, worden grootendeels door de familie gemaakt. Men veronderstelt, dat twee derden van al de kleeren, het linnen, de dekens enz. der bewoners van het binnenland, tehuis zijn vervaardigd. Het is evenzoo met zeep en kaarsen gesteld. Maar vele krachten waren aan

het werk, die eene omwenteling zouden teweegbrengen in de wijze van werken van dien tijd. De stoommachine verving geleidelijk het waterrad, of nam zijne plaats in als de winter de rivieren had doen bevriezen. Hierdoor verzekerde zij geregeld werk aan de arbeiders der fabrieken, en bevrijdde de fabrikanten van het schrikbeeld, gedurende de helft van het jaar een renteloos kapitaal te bezitten. Vervolgens werden door spoorwegen en kanalen de hulpmiddelen tot het vervoeren der producten van ieder fabriekscentrum snel verbeterd. De groote verbeteringen in het machinewezen brachten tevens den handenarbeid meer en meer op den achtergrond. Zoo doende spon een spil in 1834 gemiddeld van een zesde tot een derde meer dan eenige jaren vroeger. Inderdaad, men beweerde in 1834, "dat een persoon in een gegeven tijd meer dan het dubbele gewicht in garen kan spinnen, dan hij in 1829 kon doen."

En zoo ontstond er eene volledige verandering in de levenswijze van het volk. In plaats van in boerderijen met het oude spinnewiel, of in afgelegen hutten met den weefstoel te werken, vestigen zich de spinners en wevers gezamenlijk in groote steden. En dit is eene der oorzaken van den grooten bloei der steden, in vergelijking met het landelijk gedeelte, waarop reeds in een vorig hoofdstuk is gewezen.

Een groot gedeelte van het volk hield zich vijftig jaar geleden bezig met den landbouw, een ander vak, waarin de werktuigkunde eene totale verandering heeft gebracht. Deze vervorming werd met verrassende levendigheid in twee extracten wedergegeven :

"Onder de nieuwe uitvindingen, die de armoede van Engeland verhoogen zal, merken wij eene draagbare stoom-dorsch-machine op." *New York Evening Star*, Augustus 1834.

"Dr. Glin, van California, heeft vijf en veertig duizend acres, die met tarwe zijn begroeid. Op deze hoeve wordt eene verbeterde machine gebruikt; ieder dusdanige machine kan per dag zestig acres tarwe snijden, dorschen, ziften en verpakken." *Mulhall's Progress of the World.* p. 499, (dat. 1880).

Met het oog op zulk eene tegenstelling hebben wij nauwelijks de verzekering van den heer H. Murray noodig, die in 1834 schreef; "De landbouw is in de Vereenigde Staten in zijne kindsheid." Het verslag, dat volgt, is tevens belangwekkend: "Het land," zegt hij, "is bedekt met uitgestrekte donkere wouden. Zelfs de Staat New-York bestaat nog voor drie vierden uit bosschen." Sinds dat tijdperk is de uitbreiding van

den landbouw een algemeen verschijnsel geworden. De boerderijen van Amerika beslaan eene oppervlakte, die gelijk staat met het geheele gebied van het vereenigd Koninkrijk, Frankrijk, België, Duitschland, Oostenrijk, Hongarije en Portugal. De koornvelden evenaren den omvang van Engeland, Schotland en België, terwijl de graanvelden Spanje geheel kunnen bedekken. De katoenvelden beslaan eene oppervlakte, die grooter is dan Holland en tweemaal zoo uitgestrekt als België. De rijstvelden, suiker- en tabaksplantages zouden ook koninkrijken van geen onbeteekenenden omvang vormen. En de trap van vooruitgang, die door de Amerikaansche landbouwkundigen bereikt is, is zoodanig, dat Mulhall berekent, dat eene boerderij, zooals die van Dr. Glin of van den heer Dalrymple, met een tarwe veld, dat honderd vierkante mijlen oppervlakte beslaat, en met behulp van vier honderd boerenknechten, evenveel graan kan verbouwen als vijf duizend eigenaars van boerderijen in Frankrijk.

Niettegenstaande dit, is het aangenaam te weten, dat deze reusachtige boerderijen, zelfs met het voordeel, dat hierin gelegen is, niet in staat zijn den strijd vol te houden, tegen de kleinere hofsteden, die aan families behooren en door hen bebouwd worden.

De Republiek is tegenwoordig, zoo als zij immer was, eene natie van arbeiders. Luiaards zijn er dun gezaaid, veel minder dan onder eenige andere groote natie. Voor den Amerikaan ligt een land, dat op ontwikkeling wacht. De werkloonen zijn hoog, en in iederen werkkring kunnen prijzen worden gewonnen. De familie, die moedig koers naar het westen zet, zich op het land neerzet en dat bewerkt, kan met vertrouwen de toekomst tegemoet zien en zal lang vóórdat de ouderdom komt in onafhankelijke omstandigheden verkeeren. De handwerksman verheft zich door ervarenheid en geestkracht tot meesterknecht, om eindelijk, met of zonder deelgenoot, voor eigene rekening zaken te doen. Als het land meer bevolkt wordt, is het natuurlijk moeilijker, deze prijzen te bemachtigen; maar dit besef is juist eene bijkomende drijfveer en spoort den mensch aan "het ijzer te smeden, als het heet is".

De Amerikaan werkt veel harder dan de Brit. Zijn ijver is grooter, zijne uren zijn langer; zijne feestdagen minder. Nog zeer kort geleden was eene nietwerkende klasse hier bijna onbekend en zelfs heden kan een man, die geene nuttige bezigheid aan de hand heeft, geene aanspraak maken op de achting zijner medeburgers. De Amerikaan moet zich bezig houden, zelfs al is hij meer geneigd een werkeloos leven te leiden; hij is ge-

dwongen, zich bij de rangen der werkers te voegen, door de loutere onmogelijkheid, geschikte metgezellen te vinden, om er de ledige uren mede door te brengen. Iemand, bekend met het moederland en met dat van haar kind, staat verbaasd over het verschil in dit opzicht tusschen Britten en Amerikanen. Als men een gezelschap van wel opgevoede heeren noodig heeft om aan een pleiziertochtje deel te nemen, zullen er in Brittanje twintig voor worden gevonden, tegen één onder dit zoo bezige Amerikaansche volk. De Amerikaan heeft altijd zoo veel te doen. Zelfs wanneer de familie gedurende den zomer van huis gaat, zal de echtgenoot bijna iederen dag naar de stad terugkeeren, om de eene of andere bezigheid te verrichten. De Engelschman, integendeel, schijnt immer eenige dagen voor zijn eigen genot te kunnen besteden. Dames staan in dit opzicht aan beide zijden van den Oceaan gelijk. De Amerikaansche vrouw schijnt even veel ledigen tijd te bezitten, als hare Engelsche zuster. Ik behoor echter niet voorbij te zien, de teekenen van verandering, die zich voordoen. Een klein gedeelte van de waardigste mannen van het tegenwoordige geslacht, voornamelijk in de Oostelijke steden, die fortuinen geërfd hebben, wijden zich nu aan algemeene belangen, zonder zich daarom altijd in de politiek te begeven, zooals een Brit denken zoude en verbannen de lage eerzucht om datgene, wat voldoende is, door bijvoeging te vermeerderen. Het ruwste en meest dringende werk, namelijk, het land geschikt tot bewoning te maken, was reeds op uitgebreide schaal verricht en de invloed der beschaving en verfijning wordt nu overal gevoeld. Op deze wijze ontwikkelt eene vrije maatschappij datgene, wat geschikt is, om haar hoogste doel te bereiken.

De volkstelling van 1880 toont ons, dat het getal personen, die winstgevende en eervolle bezigheden uitoefenden, meer dan zeventien en een kwart millioen bedroeg, of vier en dertig en een half per cent van de geheele bevolking. Deze verhouding is grooter dan die, welke de volkstelling van 1870 aanwijst. Zonder twijfel is elke volgende volkstelling meer volledig dan de voorgaande, zoodat de laatste de meest volledige telling was, ooit door eenig volk volbracht. Maar zelfs wanneer wij dit toegeven, dan nog is het duidelijk, dat, door de groote vlucht, die het fabriekswezen genomen heeft, door de betere verdeeling van den arbeid en hoofdzakelijk door het grootere aantal bezigheden voor vrouwen opengesteld, de verhouding van Amerikanen, die nu arbeiden, grooter is dan ooit te voren. De toeneming van betrekkingen, die voor vrouwen openstaan, is zeer opmerkelijk.

In 1880 was de verhouding tot een duizend honderd-en-negentig opgeklommen, tegen een duizend in 1870, bijna twaalf per cent, terwijl die der mannen slechts van een duizend tot een duizend en zeven-en-zestig is toegenomen, dus minder dan zeven per cent. Het is duidelijk bewezen, dat de Amerikaansche vrouw haar recht ziet zegevieren, om met den man de verschillende bezigheden te deelen, waarvan zij te voren uitgesloten was. Maar ik vrees, dat haar vooruitgang meer bepaald in verband staat met de toenemende noodzakelijkheid, om de verdiensten van het huisgezin te helpen vermeerderen.

Toen Lowthian Bell in Amerika vertoefde, maakte hij de opmerking, dat hij altijd had hooren spreken van groote uitvindingen in het fabriekswezen door Amerikanen gedaan, en over hunne verwonderlijke bekwaamheid op dit gebied van nijverheid; maar niettegenstaande dit, bespeurde hij, dat de Britten voor een groot gedeelte de eigenlijke uitvinders waren. Dit wordt bevestigd door de paardenhoevenmachines van den heer Burden, een wakkere Schot; door den heer Thomas, een inboorling van Wales, die het eerst ruw ijzer door "anthracite" kool liet smelten; door den heer Chisholm van Dunfermline, Schotland, die de uitgestrekte ijzeren spoor-en staaldraad fabrieken in Cleveland heeft opgericht; door Isaac Stead, een ondernemenden Engelschman, die het eerste tapijtwerk in Philadelphia weefde; door den heer Wallace, den stichter van de vermaarde metaalgieterij te Ansonia, en door vele anderen.

Het is inderdaad hoogst belangwekkend op te merken, hoe, in verhouding, een groot gedeelte van het fabriekswezen van Amerika in handen is van den Brit. Negen en veertig per cent van alle Schotten en Engelschen in de Vereenigde Staten zijn bij het fabriekswezen betrokken—eene grootere verhouding dan die, welke eenige andere nationaliteit aantoont. Landverhuizers van Britsch Amerika zijn ook grootendeels in fabrieken werkzaam, de verhouding hiervan is vier en veertig per cent. De Amerikaan van geboorte is meestal in den landbouw werkzaam, slechts negentien per cent der ingeborenen wijden zich aan het fabriekswezen. Drie en veertig per cent van de Ieren zijn werkzaam in persoonlijke en beroepsdiensten. Aldus kunnen de Britten zich erop beroemen, dat zij het fabriekswerk der wereld vervaardigen, en wij moeten ons ras crediteeren, niet alleen met de ontzettend groote voortbrengst der producten van ons geboorteland, maar ook met een groot gedeelte der nog aanzienlijkere productie van die der Republiek. Negentien van

iedere honderd Amerikanen, hier geboren, zijn in fabrieken werkzaam, tegen negen en veertig per cent van deze taaie eilanders—juist in verhouding van hun aantal drie maal zoo veel—een maatstaf, die waarschijnlijk door hun nageslacht onveranderd zal worden opgehouden. Wij mogen den Yankee niet toestaan zich erop te beroemen, het oppergezag, dat zijn land, wat het fabriekswezen aangaat, heeft verkregen, te weeg te hebben gebracht. Wat zoude dit geweest zijn, zonder het oorspronkelijke geslacht ? De democratie houdt haar recht op alles, want in het geheele land is niet een enkel persoon te vinden, die geen democraat is. Maar, tusschen den inboorling democraat en de ingevoerden democraat ligt dat verschil, dat aan den invloed van het Britsche bloed, dat nog nooit werd overtroffen, indien reeds geëvenaard, het grootere aandeel in het fabriekswezen moet worden toegekend. Gij ziet, mijne landgenooten, waartoe een volk in staat is, als het bevrijd is van onrechtvaardige wetten, en onder republikeinsche instellingen met ieder ander gelijk wordt gesteld. De mensch is een geestelijk wezen; de man uit het Westen, die twee honderd pond oplichtte, toen hij slaperig was en meer dan twee duizend pond bij het ontwaken, verkeerde in denzelfden toestand als zijn in Engeland geboren natuurgenoot, aan wien reeds bij de geboorte gelijkstelling is ontzegd, vergeleken met zich zelf, wanneer hij onder de republiek met den mantel der souvereiniteit is bekleed. De slaperige Brit wordt hier een krachtig wezen.

De verdiensten van het volk, vergeleken met die van Engeland, waar de arbeid beter betaald wordt, dan in eenig ander deel van Europa, zijn als volgt :

De gemiddelde verhouding in katoenspinnerijen.	s.	d.		De gemiddelde verhouding in wolspinnerijen.	s.	d.	
In Engeland, - - - -	19	7	per week.	In Engeland, - - - -	26	7	per week.
In Amerika, - - - - -	24	1	„ „	In Amerika, - - - - -	40	3	„ „

De gemiddelde verhouding voor handwerkslieden.

	s.	d.	
In Engeland, - - - - -	31	0	per week.
In Amerika, (New York)	54	6	„ „
In Chicago, - - - - - -	50	6	„ „

De gemiddelde verhouding aller werklieden bedraagt £35. 6s. 1d. per jaar in Engeland, tegen £73 in de Vereenigde Staten.

De heeren Clark & Co. en Coates & Co. de groote garenfabrikanten van Paisley, Schotland, die dergelijke fabrieken aan deze zijde van den Oceaan bezitten, hebben ten bewijze hiervan verklaard, dat de loonen, die zij in hunne Amerikaansche fabrieken betalen, ruim het dubbele bedragen van die, welke zij in Paisley uitkeeren. In alle takken van staal-en ijzerfabricage bedragen de loonen het dubbele van die in Brittanje.

Het levensonderhoud is in de Republiek kostbaarder; niet omdat de werkman hier minder goedkoop leven kan dan in Brittanje, maar van wege zijn onwil om dien weg in te slaan. Hoog loon en zekerheid van gestadig werk leiden tot vermeerdering van behoeften en tot hunne bevrediging. De werklieden verlangen betere huizen, fraaier huisraad, beter voedsel, schoonere kleeren, meer boeken en nieuwsbladen en besteden hunne verdiensten om hierin te voorzien. Er worden in Amerika elk jaar honderd vijf en zeventig duizend pianos, orgels en harmoniums gemaakt en drie vierden hiervan blijven in het land. Niets is meer sprekend dan het feit dat duizenden zich hier deze instrumenten aanschaffen, terwijl zij, die dezelfde positie in andere landen bekleeden, er niet aan zouden denken dergelijke zaken aan te koopen.

De betrekkelijke levenskosten in Brittanje en Amerika, zijn gedurende de laatste jaren ten gunste van het laatstgenoemde land zeer veranderd. Het is verwonderlijk zoo goedkoop als het voedsel en de kleeren voor de massa's zijn geworden. Het voedles was natuurlijk nooit zoo duur als in Brittanje, daar de meeste levensmiddelen van deze zijde komen. In kleederdracht was de Amerikaan veel ten achter. Men beweert, dat dergelijke artikelen nu door geheel Amerika even goedkoop als in Brittanje kunnen worden gekocht. De huishuur is inderdaad veel lager geworden.

De beste autoriteit, die wij hiervoor hebben, is de heer Jos. D. Weeks, de Secretaris van de "Western Iron Association," een Engelschman van geboorte, die aan de andere zijde veel tijd besteedde om dit belangrijk onderwerp te onderzoeken. Hier is zijn brief, dien hij mij schreef:

PITTSBURGH, PA., DECEMBER 16, 1885.

MIJN WAARDE HEER CARNEGIE:

"Afwezigheid uit de stad heeft mij verhinderd U een vroeger antwoord betreffende de betrekkelijke levenskosten in de Vereenigde Staten en Groot Brittanje te doen toekomen.

De dollar, als een middel van aankoop, heeft voor den Amerikaanschen werkman meer waarde dan zijn equivalent in de handen van den Engel-

schen arbeider zoude hebben. Dat wil zeggen, met een dollar koopt men meer voedsel in de Vereenigde Staten dan met 4 s. 1½ d. in Engeland. Men kan er belangrijk meer meel voor koopen (zoo als u bekend zal zijn, wordt er in dit land, vergeleken met andere landen, slechts weinig brood gekocht, omdat de meeste families hun eigen brood bakken), ook meer vleesch, provisies, spek, ham, groenten, eieren, boter, kaas, allerlei producten der boerderijen, thee, koffie, meer olie, een weinig minder suiker, en in vele streken van het land meer brandstoffen. Wat linnengoed en kleeren betreft, krijgt men voor dit geld meer linnen voor beddelakens en hemden, meer katoen en stoffen en ook vele soorten van kleedingstoffen voor werklieden geschikt, hoewel sommige stoffen in Amerika duurder zijn. Men moet natuurlijk in het oog houden, dat ik spreek van kleedingstukken, die gewoonlijk door werklieden gedragen worden. Het spreekt van zelf, dat ingevoerde lakens hooger in prijs zijn, hetgeen ook het geval is met de fijnere stoffen". Ik heb eens eene zorgvuldige begrooting gemaakt met de volgende uitkomst:

Opsomming der Uitgaven.	Percentsgewijze uitgaven van een gezin met een inkomen			
	Van $300 tot $450 (£60 tot £90) per jaar.		Van $450 tot $600 (£90 tot £120) per jaar.	
	Per cent.		Per cent.	
Voeding - - - -	64	97	63	95
Kleeding - - -	7		10.5	
Huur - - - - -	20		15.5	
Brandstof - - -	6		6	
Kleine onkosten -	3	3	5	5
Totaal - -	100		100	*

"De Amerikaansche werkman nu, heeft, volgens mijne meening, ten minste vijf en twintig per cent voordeel op zijne voeding; op zijne kleeding niets; de Engelsche werkman heeft drie en dertig en een derde per cent voordeel, wat huishuur betreft en de onkosten van brandstof en de kleinere uitgaven schat ik ongeveer gelijk. Bovenstaande tabel heeft den dollar als maatstaf voor de uitgaven van den Amerikaanschen werkman".

	De betrekkelijke uitgaven van een Amerikaanschen en een Engelschen werkman.			
	Inkomen $300 tot $450 per jaar.		Inkomen $450 tot $600 per jaar.	
	Amerika.	Engeland.	Amerika.	Engeland.
Voeding - - - -	64	80	63	78 75
Kleeding - - -	7	7	10 5	10 50
Huur - - - - -	20	13	15 5	10 37
Brandstof - - -	6	6	6	6
Kleine onkosten -	3	3	5	5
Totaal - -	100	109	100	110 62

*Het bovenstaande is volgens het verslag van het "Massachusetts Bureau of Labor Statistics".

"Dit is, wanneer de betrekkelijke levenswijze in Engeland en in de Vereenigde Staten van twee klassen van werklieden gelijk is, die in Engeland omtrent tien percent meer kosten zal dan in de Vereenigde Staten".

"Maar in den regel leeft de Engelsche werkman niet zoo goed als de Amerikaansche en juist hierin ligt de dwaling der bewering, dat het den Amerikaanschen werkman meer kost om te leven dan den Engelschen. En zoo is het want hij leeft beter, geeft meer geld uit; dit is echter niet de ware basis voor eene vergelijking". De werkelijke vraag is: "In welk land kan men met een dollar, of zijne gelijke waarde, de meeste levensmiddelen van eene bepaalde hoedanigheid koopen?"

"Ik antwoord zonder dralen, over het geheel genomen, in de Vereenigde Staten.

Steeds de Uwe,

JOS. D. WEEKS".

De Amerikaansche werkman is in den regel, standvastiger dan zijn makker in Brittanje—hij is veel matiger en bezit een fijneren smaak. Onder zijne amusementen vindt men nauwelijks een spoor van de ruwe gewoonten, die in de fabrieks districten van Engeland heerschen, zoo als hanengevechten, het kwellen van dassen, hondengevechten en vuistvechten. Van vrouwenmishandeling wordt ternauwernood gehoord en dronkenschap komt zelden voor. De fabrikant in Amerika beschouwt dit als een der redenen voor onmiddellijk ontslag en handelt volgens deze theorie en legt hierdoor tevens eene basis voor matigheid gedurende de werkuren. Gedurende mijn langen omgang met werklieden, heb ik zelden een Amerikaan van geboorte onder den invloed van sterken drank aangetroffen, noch ooit gehoord van eene ernstige ongelegenheid of tijdverlies in het werk, veroorzaakt door de onmatigheid van de arbeiders. Zelfs op den vierden Juli gaan de metaalfornuizen hun geregelden gang en als de "Roemvolle Vierde" met goed gevolg voorbijgaat, zijn de andere verzoekingen natuurlijk zonder gevaar. Als er eenen dag op den kalender is, wanneer de arbeidende burger behoefte gevoelt zijn gevoel van niet te onderdrukken vreugde in vurige betoogen te uiten, dan voorzeker is het op den dag der onafhankelijkheidsverklaring. Dit brengt mij de geschiedenis in herinnering van een der voornaamste ijzerfabrikanten van West-Pennsylvania in vroegere dagen. Toen hij op den vierden Juli ter vervulling van zijnen vaderlandslievenden plicht op weg was naar de kerk, (want in die tijden werd er op dien dag dienst in de kerken gehouden en de predikanten waren gewoon den Amerikaanschen adelaar te kwellen, totdat hij schreeuwde), passeerde hij zijne fabriek en hoorde het geluid van hamers, die de klinknagels

deden rammelen. Terwijl hij zijne sjees liet stilstaan, luisterde hij een oogenblik als in twijfel, steeg toen af, wandelde naar de plaats en vond een gedeelte der arbeiders hard aan het werk met het herstellen van een lekkenden stoomketel. Aan het werk op den Vierden Juli! Ontaarde republikeinen! Aan het werk, als hij op weg was naar de kerk om God voor de stichting der onvervreemdbare rechten van den mensch zijn dank te betuigen! Hij was de zoon van een Engelschman en zijn vader had, uit hoofde van zijne republikeinsche denkbeelden, Engeland verlaten. Dit kon hij niet verkroppen en dreef iederen man zijne fabriek uit, zwerende geen man in zijnen dienst te willen hebben, die een slag werk op dien geheiligden dag durfde doen.

Zijne berisping aan den opzichter was niet minder nadrukkelijk. "Wat doet gij", bulderde hij, "heden ketels herstellen? Zijn er voor dit soort werk niet genoeg Zaterdagavonden en *Zondagen* voorhanden?" Tot zijn laatsten dag heeft deze opzichter nooit ten volle het vertrouwen en de achting van mijnen ouden dierbaren vaderlandslievenden vriend kunnen herwinnen. Deze ontheiliging van den vierden Juli was, ofschoon vergeven, nooit vergeten. De verstandhouding met den overtreder was niet meer dezelfde, want ofschoon mijn vriend toegaf dat de opzichter een bekwaam man was, moest altijd een onderscheidend "maar" zijne lofrede besluiten. En wij allen wisten dat dit "maar" betrekking had op dien eenen onvergeeflijken misslag.

De menschelijke bijen van den Amerikaanschen korf werken in vier groote afdeelingen. De eerste bestaat uit zeven en drie kwart millioen lieden, welke Moeder Aarde zoolang met den schoffel streelen, totdat zij met eenen oogst pronkt; en uit hen, die de kudden hoeden—het rundvee op duizend heuvels en de schapen in de bedauwde velden, waar de murmelende beekjes, die aan de weilanden het groenend aanschijn geven, doorheen stroomen. Dat is een aangenaam, heilzaam leven, welriekend gemaakt door de zoetste geuren der natuur, nog vol van den vrede en de rust van de vroegere kalme dagen. Deze zwoegers betreden een met rozen begroeid levenspad en moeten benijd worden; en al is het boerenbestaan in Amerika een zwoegers leven, het is er niet te slechter om. Het is de leeglooper, die medelijden verdient. De landman is degene

"Die met vreugde zijn ploeg bestuurt".

Na deze benijdenswaardige arbeiders onder den vrijen hemel

komt de tweede afdeeling,— de fabrieksarbeiders, drie millioen acht honderd duizend in aantal—ongeveer het halve getal van de dienaren van Ceres tellen deze geharde zonen van Vulkaan. Iedereen, die eenen vindingrijken geest of eene werktuigkundige bekwaamheid bezit, vindt eene geschikte bezigheid in dit leger. Verscheidenheid in beroepen is voor de natie een levensbeginsel en dit vinden wij hier. Van s'morgens tot s'avonds opgesloten in molens en fabrieken, te midden van het onophoudelijk geraas der machines, vervaardigen deze handige, met rook en roet bedekte zwoegers de dingen, die door s'menschen geest ontworpen zijn—van spelden tot ankers. In deze klasse zijn begrepen zij, die letterlijk in de ingewanden der aarde leven, die in de diepste der ondoorgrondelijke mijnen, de aarde van hare verborgene schatten berooven en ze aan het daglicht brengen, ten dienste van het menschdom. Het is opmerkenswaardig, dat, terwijl in den landbouw slechts zeven per cent van de afdeeling vrouwen zijn, de verhouding in dezen tak niet minder dan zestien per cent bedraagt. Vrouwen verrichten het lichtere fabriekswerk; meer dan zeshonderdduizend hunner houden zich zoo bezig. Deze afdeeling wekt onze deelneming op; haar werk is het minst aangename van alles. Afgesloten van het lucht ruim en opgesloten in mijnen of fabrieken, schijnt zij uit de tegenwoordigheid der natuur verbannen te zijn. Dit is de klasse, die in onze Zondagsverordeningen het meest moet worden bedacht. Laat haar op dien dag ten minste in de natuur den God der natuur beschouwen. De gevangenen op den zevenden dag binnen de muren te houden, waarbinnen zij reeds zes dagen gekerkerd waren, zoude wreedaardig zijn. Is er geen hervormer, die handelen wil volgens de bewering, dat de bosschen de eerste tempelen Gods waren en de zwoegers daar wil heenleiden op hun eenigen vrijen dag? De jaarlijksche bijeenkomsten in de bosschen worden steeds minder en toch hadden deze hunne voordeelen. Arme mannen en vrouwen vingen daar een vluchtigen blik op van de natuur.

De volgende afdeeling, die der dienstbaren, overtreft de voorgaande klasse even in aantal, want deze bereikt vier millioen. De beroepsvakken—zoo als die van geestelijke, geneesheer, advokaat, schrijver enz, zijn hieronder begrepen; gelukkig behoeven de "edele", wapenberoepslieden (dat wil zeggen de menschenslachters) niet in de Republiek medegeteld te worden. De huisbedienden vormen een leger op zich zelven; het Iersche, meer dan eenig ander ras, is in dien tak vertegenwoordigd. Als een natuurlijk gevolg zijn in deze klasse de vrouwen per-

centsgewijze in grooter aantal aanwezig dan in eenige andere hoofdafdeeling. Een millioen drie honderd-en-zestig duizend Amazonen, dus een derde van het geheele lichaam, doen als zoodanig dienst.

Het vierde en laatst industrieele lichaam bestaat uit hen, die bij den handel en het vervoerwezen werkzaam zijn en is vertegenwoordigd door ongeveer een millioen acht honderd duizend personen, waarvan slechts zestig duizend tot de vrouwelijke kunne behooren.

Deze vier afdeelingen vormen de zeventien millioen werkbijen, die den honig bereiden voor den nationalen korf, waarin geene plaats is voor hen "die niet werken noch spinnen". In dezen korf worden de luiaards niet bij tusschenpoozen doodgestoken, maar hun wordt eenvoudig niet toegestaan tot leven te komen. Indien het een exemplaar gelukt, de slachting te ontsnappen en hij rondwandelt zonder nuttige bezigheid te verrichten, waardoor hij recht op zijn bestaan verkrijgt, wordt hij door het publiek aangezien als de buitenman den "fat" beschouwde, dien hij ontmoette, toen hij voor het eerst op Broadway wandelde: "Wel heere mijn deugd, wat vreemdsoortig wild komt men tegen, als men het huis zonder zijn geweer verlaat!" Er heerscht een overgeërfd denkbeeld in den republikeinschen geest, dat het beste wat men doen kan voor den nutteloozen, ledigloopenden en genoegen najagenden man, ook in het voordeel van den Staat, is, zoo hem al niet neer te schieten dan hem ten minste "weg te jagen". Toen eene der jonge Amerikaansche schoonen, het voorname heertje, dat onlangs haar land de eer van een bezoek aandeed, vroeg, hoe de aristocratische, niet bezige klassen hun tijd doodden, antwoordde hij: "O, die gaan van het eene huis naar het andere begrijpt u niet, en zij vermaken zich, begrijpt U? Nooit doen zij eenig werk, weet U." — "O," was haar antwoord, "wij hebben ook dergelijk volk,—landloopers."

Allah! Allah! roept de vreemd'ling,
Welke wond'ren zien wij niet;
Maar het grootste is voorzeker,
Waar de slak de mier gebiedt.

Het was klaarblijkelijk niet de democratische afdeeling van het Engelsche volk, dat de Oostersche reiziger bezocht, maar het arme verdrukte land der aristocratie, waar eerlijke arbeid lager geschat wordt, dan erfelijke ledigheid.

HOOFDSTUK VI.

OPVOEDING.

"Daar, waar opvoeding is, zal geen verschil van klassen bestaan".

CONFUCIUS.

"Opvoeding is het eenige belang, dat de ernstige, allesbeheerschende begeerte van den diepdenkenken mensch waardig is".

WENDELL PHILLIPS.

"Het eerlijke stelsel van justitie, door Numa ontworpen", zegt Plutarchus, "werd snel vernietigd, omdat het de opvoeding niet tot grondslag had". Geene warer rede kan er worden gegeven voor het verval van iedere goede instelling in den Staat. Men kan op geen anderen grondslag dan op dien van volksopvoeding een gebouw van voortdurende beschaving oprichten. Deze is de basis van alle bestendigheid en zij onderschraagt iederen vooruitgang. Zonder haar bouwt de staatkundige bouwmeester te vergeefs.

Of de koene Pelgrimvaders vertrouwd waren met de denkbeelden van de Grieksche wijsgeeren, die geheel vervuld waren met plannen van algemeene opvoeding, of dat zij bedreven waren in de bespiegelingen van Plato's "Republiek", of in de "Politiek" van Aristoteles is twijfelachtig; maar zeker is het, dat zij doordrongen waren van den geest, dien Luther en Knox bezielde, met betrekking tot de opvoeding der menigte. De ware moeder der hedendaagsche opvoeding was de Hervorming; immers was het niet Luther, die zeide, dat, ware hij geen predikant, hij onderwijzer zoude willen zijn, omdat hij dit als eene belangrijkere betrekking beschouwde? John Knox eischte in iedere parochie van Schotland eene openbare school en het was het Protestante Duitschland, dat zich het eerst de opvoeding

van het geheele volk aantrok. Het is inderdaad gelukkig voor de wereld, dat het verlangen voor godsdienstvrijheid noodzakelijk de onschatbare weldaad van openbare opvoeding met zich bracht.

De inleiding van de schoolwet van 1642 in Massachusetts levert daarvoor bewijs op en luidt als volgt:

"Daar het een der voornaamste doeleinden van den ouden misleider, Satan, is, om het menschdom van de kennis der Heilige Schrift af te houden, door haar, zooals vroeger gebeurde, in eene vreemde taal te begraven of zooals in latere tijden geschiedde in de wijze harer verklaring verwarring te veroorzaken, zoodat voor de meesten de ware zin en beteekenis van het oorspronkelijke met den valschen uitleg der bedriegers bedekt en bedorven werd; en ook om te verhinderen dat het onderwijs begraven wordt in de rustplaatsen onzer voorouders, maar integendeel zal bevorderd worden voor het heil der Kerk en het gemeenebest, waartoe de Heere onze pogingen ondersteune".

"Daarom gebiedt deze Rechtbank bij haar gezag, dat in iedere gemeente binnen haar rechtsgebied, waar de Heer het aantal huisgezinnen tot vijftig heeft doen toenemen, onmiddellijk iemand, die binnen hare grenzen woont zal worden aangesteld om al de kinderen, welke hem zullen worden toevertrouwd lezen en schrijven te leeren. Zijne bezoldiging zal worden betaald, *of* door de ouders of voogden van zulke kinderen, *of* door de inwoners in het algemeen, bij wijze van toelage, zooals de meerderheid van hen, die het bestuur der gemeente in handen hebben, zal bepalen; mits dat zij, die hunne kinderen zenden, niet worden gedwongen meer te betalen, dan waarvoor zij hen in andere plaatsen kunnen doen onderwijzen".

In 1700 belichaamde de Staat Connecticut zijn stelsel van openbaar onderwijs in den vorm eener wet, die als eerste verplichting het volgende bevatte:

Ouders en voogden van kinderen zijn verplicht te voorkomen, "dat eenig kind of leerling niet in staat zal zijn Gods heilig woord en de weldadige wetten der kolonie te kunnen lezen", en tevens. "hen op te leiden tot een of ander wettig beroep of betrekking" onder boete voor overtreding.

Het recht van eigendommelijk oordeel, veronderstelt verstandelijke vermogens om daarmede oordeel te vellen. Dit veronderstelt wetenschap, die het gevolg is van opvoeding. Zoo dat de eerste plicht van den Staat, volgens het inzicht van de Vaders, was, hunne kinderen op te voeden. Onze Pelgrim Vaders brachten van hunne vroegere haardstede de werkelijke beteekenis van dat belangrijk onderwerp naar hun nieuw verblijf mede. Van hen mag met recht gezegd worden wat Froude van de Schotten zeide:—"Opvoeding was hun een hartstocht", want ternauwernood hebben zij daken over hunne hoofden, of zij

richten scholen op en stellen schoolmeesters aan. Hier is een afschrift van een der eerste verslagen van Boston:

"Den 13den van de 2de maand van 1635. Het werd toen algemeen besloten dat een verzoek aan onzen broeder Philemon Purmount gericht worden zal om als schoolmeester op te treden en al onze kinderen te onderwijzen en op te leiden".

Het volgende jaar, slechts zes jaren na de stichting van Boston, werden vier honderd ponden sterling toegestaan voor de stichting van eene hoogeschool. Deze som was grooter dan de geheele opbrengst der koloniale belasting van dat jaar.

De Staat Massachusetts maakte elf jaar later het onderhoud der scholen verplichtend en opvoeding algemeen en vrij; en wij lezen dat, "in 1665 iedere stad eene vrije school bezat en als zij over de honderd families bevatte eene school had, waar hooger onderwijs werd gegeven. In Connecticut was iedere stad, die niet minstens drie maanden per jaar school hield, strafbaar met eene boete."

Zoodanig was het staatkundig beginsel, aangenomen door de mannen uit het volk, die deze vriendelijke stranden hadden opgezocht, om burgerlijke en godsdienstige vrijheid te stichten en hare zegeningen te genieten.

Geheel verschillend was de staatkunde van het aristocratische element, waarmede Virginië was opgescheept. Sir William Berkely, Gouverneur van Virginië, schreef twintig jaar nadat, volgens de wet in New-England, de vrije scholen waren opgericht:

"Goddank dat er geene vrije scholen noch drukkerijen zijn, en ik hoop dat wij ze in geen honderd jaar zullen hebben. Want onderwijs heeft ketterij, ongehoorzaamheid en verschillende gezindten in de wereld gebracht; de drukkunst heeft hen verspreid alsmede lasterschriften tegen de beste regeeringen.

God behoede ons voor beiden."

Zelfs in het eerste gedeelte der achttiende eeuw, zegt Sir Charles Lyell, "was er in Virginië noch boekwinkel, noch drukpers" ofschoon "er verscheidene in Boston waren met niet minder dan vijf drukkerijen: een feit dat te meer tot eere van den Puritein strekt, omdat in datzelfde tijdperk (1724) er niet minder dan vier en dertig graafschappen in het moederland waren, waaronder ook Lancashire behoorde, waarin geene drukkerij te vinden was."

Zoodanig verschil bestaat er tusschen de denkbeelden en leerwijzen der democratie en die der Engelsche aristocratie. De eerste streeft steeds naar de opvoeding der menigte, de laatste tracht steeds, naar hare natuurlijke gezindheid, de opvoeding aan slechts enkelen deelachtig te doen worden, omdat zij goed begrijpt dat voorrechten uitsterven als kennis zich verspreidt. Het was hoogst gevaarlijk een slaaf te leeren lezen. De aandrift,die den slavenhouder aanspoorde zijn slaaf in onwetendheid te laten, was zeer natuurlijk.Onderricht den mensch en zijne ketenen vallen. Men kan vertrouwen dat vrije opvoeding iederen hinderpaal verbrijzelt, die den weg der democratie naar haar doel, de gelijkheid van den burger, belemmert en dit zal zij rustig en zonder geweld bereiken even als het jonge boompje zich allengskens ontwikkelt. "Stemming, geen kogels" is het motto van het opgevoed republikeinsch beginsel en "gehoorzaamheid aan de wet", zijn eerste eisch.

Wegens de onvolledigheid van vroegere volkstellingen is het niet gemakkelijk den waren toestand van de opvoeding in 1830 te bepalen. Maar gelijktijdige schrijvers maken soms berekeningen, die aannemelijk zijn. Van deze leeren wij, dat in 1831 de verhouding der schoolkinderen tot de bevolking van Amerika vijftien per cent was, het dubbele van de gemiddelde verhouding van Europa en dat zij op die van Pruisen volgde. Zij zoude zelfs twee en twintig percent geweest zijn (veel grooter dan de verhouding in Pruisen) indien in de slavenstaten de negers onderwijs genoten hadden. Een Europeesch bezoeker zeide in 1832:

"De staat New-York staat bovenaan op de lijst der schoolkinderen. In verhouding tot het getal zijner inwoners telt het een op drie en een half; in de New-England Staten, een op vijf; in Pennsylvania en New-Jersey, een op acht; Illinois, een op dertien; Kentucky, een op vijf en twintig, en zoo voort. Bij wijze van vergelijking kan ik vermelden, dat Wurtemburg er een op de zes heeft; Beieren en Pruisen, een op de zeven; Schotland een op de tien; Frankrijk, een op zeventien en een half; Rusland, een op honderd zeven en zestig".

De toestand van het land wordt, wat de opvoeding betreft, door een tijdgenoot als volgt opgegeven.

"In de New-England Staten worden er niet minder dan vijfhonderd duizend kinderen in de lagere scholen opgevoed en in 1830 waren er in deze Staten vier honderd drie en zeventig duizend vijf honderd en acht blanken, tusschen den leeftijd van vijf en vijftien jaren; de vermeerdering

der bevolking in aanmerking nemende, durven wij beweren, dat de vruchten van het lager onderwijs algemeen zijn verspreid".

"In de Staten ten zuiden en ten westen van New-York, echter, bestaat er grond te gelooven, dat er een millioen twee honderd en tien duizend kinderen beroofd waren van de kennis en de vruchten der opvoeding".

Velen onzer lezers zullen zonder twijfel verwonderd zijn, te vernemen, dat het algemeene gouvernement, in welk opzicht ook, niets met de opvoeding van het volk te maken heeft. Deze plicht rust op de verschillende Staten en wordt door hen, ieder volgens zijn eigen inzicht, vervuld. Het stelsel van openbare opvoeding is in werking in iederen Staat en elk grondgebied der Unie, en acht en twintig van de acht en dertig Staten hebben normaalscholen gesticht voor de opleiding der onderwijzers. Er zijn acht en negentig van deze instellingen. Allen zijn doordrongen van den plicht, dat ieder kind eene vrije lagere school doorloope en tot ondersteuning van dit doel heeft het algemeene gouvernement herhaalde malen milde giften van publieke gronden aan de verschillende Staten geschonken. Reeds ten tijde van het "continental" Congres werd de kwestie van subsidie voor het onderwijs te berde gebracht en in 1785, onmiddellijk na het einde van den onafhankelijkheidsoorlog, bekrachtigde het Congres eene akte, die het zestiende gedeelte der publieke landen van ieder grondgebied voor schoolaangelegenheden afzonderde. Toen deze gebieden tot Staten werden verheven, werden zij tot beheerders van deze landen aangesteld. Onder deze en volgende wetten kwamen twaalf der nieuwe Staten der Unie, die in het bezit waren van prachtige opvoedkundige stichtingen. In 1848 stond het Congres een ander gedeelte van ieder distrikt voor hetzelfde doeleinde af. Nagenoeg acht en zestig millioen acres land zijn op deze wijze aan zeven en twintig Staten geschonken geworden.

Verder zijn er van tijd tot tijd bizondere giften van land gemaakt voor de stichting van Staats-Universiteiten; en in 1862 ontving iedere Staat eene gift, hetzij in land binnen den Staat, of een hiermede overeenkomende schuldbekentenis, voor de stichting en het onderhoud van scholen voor landbouw-en werktuigkundige wetenschappen. De geheele oppervlakte van het land, dat tot hiertoe door het algemeen bestuur voor inrichtingen van onderwijs is afgezonderd geworden, gaat de acht en zeventig millioen acres te boven; eene vlakte, die grooter is dan Engeland, Schotland en Ierland te samen.

Gedurende het gansche bestaan der Republiek werd er altijd eene groote vrijgevigheid in de giften voor schoolaange-

legenheden tentoongespreid. Het volk, dat niet te bewegen is de salarissen der ambtenaren te verhoogen tot de helft van die hunner broeders in onbeduidende Europeesche landen, noodzaakt zijne vertegenwoordigers te stemmen voor millioenen en millioenen voor de instandhouding van het onderwijs. De verhouding van het geld, dat voor het leger wordt besteed, tot dat, wat voor opvoeding wordt uitgegeven, staat in een verrassend verschil met dat van Europa. Amerika is het eenige land, dat meer aan onderwijs, dan aan oorlog of toebereidselen voor oorlog besteedt. Groot Brittanje geeft niet een vierde, Frankrijk geen elfde en Rusland geen drie en dertigste gedeelte uit voor opvoeding van wat zij voor het leger besteden. Hier zijn de cijfers, welke de geduldige democratie van Europa eens goed moet overwegen. Hoe lang nog zal de mensch, opgehitst door aristocratischen naijver, zijn rijkdom en zijne beste krachten wijden aan de slachting van zijn natuurgenoot!

JAARLIJKSCHE UITGAVEN VOOR

	Krijgstoerustingen	Opvoeding
Vereenigd Koninkrijk - -	£ 28,900,000	£ 6,685,000
Frankrijk - - - - - -	35,000,000	3,200,000
Duitschland - - - - - -	20,000,000	6,900,000
Rusland - - - - - - -	33,000,000	1,000,000
Oostenrijk - - - - - -	13,400,000	2,900,000
Italië - - - - - - - -	18,900,000	1,100,000
Spanje - - - - - - - -	6,300,000	1,200,000
Andere Europeesche Staten	8,300,000	2,100,000
	£ 163,800,000	£ 25,085,000
Vereenigde Staten - - -	£ 9,400,000	£ 18,600,000

Dus voor ieder pond, dat door Groot-Brittanje besteed wordt voor de opvoeding van zijn volk, worden meer dan vier pond verkwist voor het leger en de vloot. De Republiek doet het tegenovergestelde van deze praktijk en geeft bijna twee pond voor opvoeding uit, tegen eén pond voor krijgstoerustingen.

Longfellow schreef terecht:

"Ware half de macht, die de wereld doet ontstellen,
Ware half het geld, besteed voor krijgsgeweld,
Gebruikt om 's menschen geest van dwaling te herstellen,
De dagen van den krijg, zij waren ras geteld".

Des krijgsknechts naam, hij ware diep veracht;
En zoo een land de oorlogstrom deed roeren
En zijne legers in 't oorlogsveld deed voeren,
Het bleve steeds met Cain's merk bevracht".

Terwijl de New-England Staten reeds vroeg in hunne geschiedenis het denkbeeld van vrij en algemeen openbaar onderwijs ten volle hadden opgevat, had de groote, nabijgelegen Staat New-York vele jaren met moeilijkheden te kampen, voor dat hij die hoogte bereikte. Het was niet voor 1851 dat de volksstem het beginsel aannam, dat de Staat zorg moest dragen voor de opvoeding van al zijne kinderen. Deze Staat besteedt nu voor opvoeding jaarlijks elf millioen dollars (meer dan £2,000,000). Eene inrichting voor kosteloos hooger onderwijs in de stad New-York wordt bereikt door de beste leerlingen der openbare scholen; eene even vrije normaalschool voorziet in hooger onderwijs voor onderwijzeressen en in ieder gedeelte van den Staat leveren de normaalscholen een groot getal talentvolle onderwijzers op.

De bedragen, door iederen Staat voor opvoeding der scholieren besteed, loopen per hoofd van $18,70 (£3,15s.) in Nevada, tot 85c. (3s. 6½d.) in North-Carolina en 81c. (3s. 4½d.) in New-Mexico. Het is een opmerkenswaardig feit dat de Staten, die naar evenredigheid het meeste geld besteden voor opvoeding, niet de oude, gevestigde "New-England" Staten zijn, maar de jonge, krachtige Staten van het Noord-Westen. Iowa geeft naar verhouding van haar geldelijk vermogen bijna het dubbele uit van Massachusetts. En Idaho, ofschoon nog niet tot Staat verheven, spant in dit opzicht boven alle Staten de kroon. Wisconsin, Minnesota, Kansas en Nebraska zijn alle de New-England Staten verre vooruit. De Zuidelijke Staten staan ten achteren, doch niet zoo veel als men zoude verwachten. Inderdaad, verscheidene hunner, zooals Maryland, Virginië, West-Virginië, en South-Carolina, overtreffen de gemiddelde verhouding der New-England Staten.

De Vereenigde Staten zijn, op hun weg naar het algemeen vrij onderwijs, de godsdienstige tegenkampingen niet ontsnapt; maar gelukkig heeft de tegenkanting tegen dit stelsel zich slechts tot eene sekte—de Roomsch-Katholieke—bepaald, terwijl alle andere gezindheden zich vereenigd hebben om het met allen ijver te ondersteunen. De ontevreden Katholieken waren zelfs in de stad New York, waar zij machtiger zijn dan ergens anders in de Unie, niet sterk genoeg, om het niet-leerstellig onderwijs, dat de openbare scholen overal in Amerika kenmerkt, te weren.

Gewoonlijk worden er eens per dag, bij wijze van openbare oefening, eenige verzen uit den Bijbel gelezen, zonder er uitlegging van te geven. Hierin ziet niemand eene beleediging en iedereen, met uitzondering der Katholieken, is tevreden, omdat men begrijpt, dat de openbare school niet de eigenlijke plaats is voor godsdienstig onderricht.

Het onderwijs wordt door geheel Amerika als van zulk een levendig belang voor het kind beschouwd, dat zelfs de strenge tucht der Roomsch-Katholieke Kerk niet sterk genoeg is, de Katholieke ouders te verhinderen, hunne kinderen naar openbare scholen te sturen. Krachtige betoogen tegen deze zielverwoestende praktijk werden gelijktijdig onlangs in alle Katholieke kerken van Pittsburgh, Penn. gehouden en de schimpwoorden, die den overtreders naar het hoofd werden geslingerd waren zoo krachtig, dat de *Commercial Gazette* een grondig onderzoek liet instellen om zich te vergewissen, in hoe verre de Katholieken van de openbare scholen gebruik maakten. Er werden aan de hoofdonderwijzers van zes en vijftig scholen opgaven verzocht, waaraan er vier en twintig gehoor gaven. De anderen weigerden, uit nauwgezetten schroom, een onderzoek naar het geloof hunner leerlingen in te stellen. Zeer opmerkenswaardig is dit ten opzichte der verdraagzaamheid, die in dit land op het gebied van godsdienst heerscht en dit is ongetwijfeld niet zonder waarde om Brittanje te overtuigen, hoe weinig de hinderpalen, indien zij werkelijk bestaan, invloed uitoefenen in het versperren van den weg, die naar het vrije wereldlijke onderwijs voert. Dit was de oorzaak dat de opgaven van sommige der sterkste katholieke districten niet ingeleverd werden. Niettemin is het klaarblijkelijk bewezen, dat de helft der Katholieke kinderen de openbare scholen bezoeken, niettegenstaande de banbliksems der priesters en het bevel van den Vicaris van Christus, den hoogsten opperpriester, die bij den onlangs plaats gevondenen aanval te Pittsburgh tegen de goddelooze openbare scholen te pas werd gebracht. Ik was over deze uitkomst zoo verwonderd, dat, alvorens hiervan gewag te maken, ik, om zeker te zijn, mij tot de best bevoegde overheidspersonen wendde. Onder hen bevond zich mijn geachte landgenoot de Heer William Wood, die lang zitting had in de Commissie van Onderwijs in de stad New-York. Hij verklaarde, dat de uitslag van Pittsburgh niet alleen aangenomen kan worden als de gemiddelde verhouding door het geheele land, maar dat in New-York en andere groote steden de Katholieke kinderen in even groote getallen naast die der

Protestanten hunne opvoeding in de Staatsscholen ontvangen. Dus laat de Kerk maar gerustelijk voortgaan hare bevelen tegen het vrije, goddienstlooze onderwijs uit te vaardigen. Daar de Paus onfeilbaar is, moet hij zichzelven gelijk blijven en dit is zijn negentiende eeuwsche bul aan de wereld en deze zal waarschijnlijk van evenveel kracht zijn, als de vorige.

De openbare scholen worden grootendeels door direkte belastingen onderhouden en geene belasting wordt zoo gaarne betaald als die voor de school. In 1880 werden er twee en tachtig-en-eenhalf millioen dollars (zestien-en-eenhalf millioen pond sterling) opgebracht voor de scholen—vier vijfden bij directe belasting en het andere vijfde gedeelte door rente, verkoop of opbrengst van schoolgronden.

Na de openbare scholen, waarin ieder kind gerechtigd is kosteloos lager onderwijs te ontvangen, komen wij tot de verschillende inrichtingen van hooger onderwijs, waarmede de Staat niets te maken heeft. Deze zijn grootendeels bizondere scholen en bestaan van gelden, die de scholieren opbrengen. Sommige zijn door de Staatswetten bevoegd verklaard graden en diploma's te verleenen, maar daar de standpunten der Staten ten opzichte van het hooger onderwijs zoo opmerkelijk verschillen, is het mogelijk, dat eene school, die gerechtigd is in Tennessee den naam van Universiteit of College te dragen, in Massachusetts voor geen van beide in aanmerking komt. Wij moeten daarom onze lezers waarschuwen, zich niet te laten misleiden door de cijfers, die in den eerstgenoemden Staat zooveel meer Colleges en Universiteiten aantoonen, dan in den laatst vermelden.

Er zijn in de Vereenigde Staten drieduizend zeshonderd en vijftig instellingen waar hooger onderwijs gegeven wordt en die ongeveer een half millioen studenten tellen. Daaronder zijn begrepen driehonderd vierenzestig Universiteiten en Colleges met negen-en-vijftigduizend vijfhonderd vier-en-negentig studenten.

Het getal openbare lagere scholen in het geheele land wordt geschat op honderd zeven-en-zeventig duizend een honderd, dus met de hoogere scholen een geheel uitmakend van honderd negen-en-zeventig duizend achthonderd vier-en-tachtig scholen. Het leger onderwijzers bestaat uit tweehonderd drie-en-zeventig duizend personen, waarvan er honderd vier-en-vijftigduizend drie honderd vijf-en-zeventig vrouwen zijn. Welk een roemrijk leger is dit. Staat mij toe, een uittreksel te geven van het verslag, dat de Eerw. Heer Frazer eenige jaren geleden aan het Britsche gouvernement zond:

"Amerikaansche onderwijzers zijn zelfbeheerschend, doorzettend en zonder vrees, uitmuntende handhavers eener goede tucht, standvastig, zonder gestrengheid, geduldig zonder zwakheid; hunne wijze van onderricht is opwekkend en hunne uitleggingen zijn duidelijk. Geene klas zal ooit bij hen in slaap vallen. Zij zijn trotsch op hunne betrekking en bezield met eene prijzenswaardige eerzucht om den goeden naam der school op te houden; zij zijn een weinig te gevoelig voor berisping en een weinig te gretig op lof, maar een zeer keurig en bekwaam lichaam, dat voor een edel doel arbeidt."

De toestand van Amerika in 1880,betreffende het kunnen lezen en schrijven is als volgt: van de zes-en-dertig en drie vierde millioen menschen van tien jaar en ouder, zijn er ongeveer vijf millioen of dertien per cent niet in staat te lezen en zes-en-een kwart millioen of zeventien per cent niet bij machte te schrijven. In 1870 was de percentsgewijze verhouding van weerszijden zestien en twintig percent, zoodat de weg der onkunde steeds minder betreden wordt. Het getal personen, die schrijven kunnen, is aanmerkelijk vermeerderd. Voor iedere duizend inwoners die in 1870 niet lezen konden, waren er in 1880 slechts acht honderd drie-en-vijftig en voor iedere duizend inwoners, die in 1870 niet in staat waren te schrijven telde 1880 er slechts acht honderd zes-en-twintig. De neger bevolking nam aan deze verbetering op bijna gelijke schaal met de blanken deel, hetgeen hunne vrienden aanmoedigt, hoopvol naar hunne toekomst op te zien.

Een verblijdend verschijnsel is de groote verbetering der ontwikkeling van het in den vreemde geboren element, want van iedere duizend inwoners, elders geboren, die in 1870 zonder eenige ontwikkeling waren, vond men er in 1880 slechts zeven honderd negen-en-vijftig, hetgeen een bewijs is, dat het karakter van de laatste landverhuizing veel hooger is geweest dan ooit te voren. Het is natuurlijk, dat de inboorlingen, die geheel ongeletterd zijn, grootendeels in de Zuidelijke Staten en onder de negers gevonden worden. Van de negers boven den ouderdom van tien jaar, telde men in 1880 niet minder dan zeventig percent, die niet in staat waren te schrijven, terwijl van de blanke inboorlingen (Noordelijke zoowel als Zuidelijke) er slechts acht-en-zeven tienden percent tot deze klas behoorden. In de Zuidelijke Staten, als een geheel genomen, kunnen er niet meer dan zestig van de honderd inwoners, die tien jaar of ouder zijn, schrijven.

Dat de toestand van de zwarte bevolking aan omstandigheden en niet aan eenig overerfelijk gebrek aan bevattelijkheid of

aanleg te wijten is, wordt het beste bewezen door het feit, dat, terwijl in de Zuidelijke Staten vijf-en-zeventig en zes tienden per cent van deze klasse ongeletterd zijn, de gemiddelde verhouding van de ongeletterdheid in de Noordelijke Staten van de Noord-Atlantische groep drie-en-twintig en twee tienden per cent bedraagt, of nog geen derde gedeelte van die der Zuidelijke.

Men kan zeggen, dat door het geheele Noorden, waar het grootste gedeelte van het volk woont, de in het land geboren Amerikaan, zoowel man als vrouw, lezen en schrijven kan, want de percentsgewijze verhouding van hen, die dit niet kunnen, bedraagt niet meer dan gemiddeld vijf per cent. Vijf personen uit iedere honderd; en hiervan zijn zonder twijfel de meesten bij gebrek aan verstandelijke vermogens voor het ontvangen van onderwijs ongeschikt.

Indien wij het getal blanken van het mannelijk geslacht van een-en-twintig jaar en daarboven, die lezen noch schrijven kunnen, vergelijken met die van tien jaar en daarboven, zien wij opeens, hoe het onderwijs gedurende de laatste jaren is vooruitgegaan. De percentsgewijze verhouding van alle Staten rijst één graad in elk geval waar sprake is van opvoeding van kinderen beneden de tien jaren; de Staten, die in dit geval tusschen twee en vijf per cent opgeven, wijzen tusschen vijf en tien per cent aan, wanneer zij, die den ouderdom van een-en-twintig jaar bereikt hebben, in aanmerking komen. Met andere woorden, de kinderen van den huidigen dag zijn over het algemeen beter onderwezen dan die, van het vorige tiental jaren.

De gemiddelde percentsgewijze verhouding der blanke mannen van een-en-twintig jaar en daarboven, die lezen noch schrijven kunnen, is zeven-en-acht tienden per cent en die der blanke vrouwen is elf per cent; dus slechts drie vrouwen meer dan mannen op ieder honderdtal. Hierdoor wordt bewezen, dat de vrouwen in de Republiek niet ver tenachteren zijn. In 1870 was de percentsgewijze verhouding als volgt: ongeletterde mannen: achttien en zes-en-twintig honderdsten percent; ongeletterde vrouwen: een-en-twintig en zeven-en-tachtig honderdsten percent. De afneming der ongeletterdheid in tien jaren tijds is eene der verwonderlijkste en meest in het oog springende verschijnselen van den vooruitgang van het land.

In 1880 waren er twee honderd zeven-en-twintig scholen voor hooger onderwijs voor vrouwen, die vijf-en-twintig duizend zeven honderd-en-tachtig studenten telden.

In 1870 waren er slechts een honderd en vijf-en zeventig dergelijke scholen met elfduizend twee honderd acht en-tachtig

studenten. Deze statistieken toonen eene verhouding van vermeerdering aan, grooter dan die van eenigen anderen tak en bewijzen, hoe spoedig de vrouwen in het onderwijs zijn vooruitgegaan.

De gemiddelde salarissen, die maandelijks aan de onderwijzers worden uitbetaald verschillen zeer veel in de onderscheidene staten. In Nevada ontvangen de onderwijzeressen $77 (*£15 8s 0d*) en de onderwijzers $101.47 (*£20 5s 10d*), hetwelk het hoogste is; Massachusetts $30.59 (*£6 2s 4d*) en $67.54 (*£13 10s 2d*); South Carolina $23.89 (*£4 15s 7d*) en $25.24 (*£5 1s 0d*).

De gemiddelde verhouding van het schoolbezoek in de Staten bedroeg in 1880 van vier-en-zestig in Maine tot negentien in Louisiana en het gemiddelde getal schooldagen bedroeg van vier-en-vijftig in Noord-Carolina tot een honderd twee en negentig in New-Jersey.

Zooals wij reeds gezien hebben, kostten de openbare scholen van Amerika in 1880 over de zestien millioen pond sterling. Dit bedrag wordt zeer ongelijk over de Staten verdeeld. Virginia City, Nevada, besteedt per hoofd het meeste voor hare scholieren, namelijk $34.81 (bijna £7). Dan komt Sacramento, California, met $34 (£6.16s.) per hoofd. De stad Boston, Massachusetts, volgt dan, de derde in rangschikking, met $33,73 (£6.19s) per hoofd, hetwelk meer dan drie maal zoo veel bedraagt, als hetgeen Londen hiervoor uitgeeft.

Terwijl de Amerikaan bij zijn leven steeds veel belang in opvoeding stelt, vergeet hij dit belang niet bij zijnen dood en hij vermaakt zeer dikwijls groote sommen aan zijne geliefkoosde school of college. In 1880 overtroffen dergelijke schenkingen een bedrag van vijf-en-een half millioen dollars (£1,100,000).

Laten wij nu eens zien, welken invloed aristocratische instellingen op de gevoelens van vermogende lieden in dit opzicht uitoefenen. Groot-Brittanje is, na haar kind, het rijkste land ter wereld. Hare aristocratie is, als eene klasse, op verre na de rijkste in de wereld. In de Republiek is er niets, wat daarmede in vergelijking komen kan. Maar wie hoorde ooit van eenen edelman, die groote sommen naliet voor inrichtingen van hooger onderwijs ten dienste zijner medeburgers, of inderdaad voor eenig publiek belang, welk ook? Een geneesheer te Londen, Sir Erasmus Wilson, sterft en vermaakt honderd duizend pond, de helft van zijn geheel vermogen, aan het College van geneesheeren en heelmeesters, om de uitbreiding dezer inrichting daardoor te bevorderen. Wie kan een lid der Engelsche aristocratie aanwijzen, die in dit opzicht zich verhief boven den cirkel zijner familie, hetgeen slechts een

andere naam voor hemzelven beteekent? De ijdele wensch, om eene familie te bezitten of te onderhouden, of om hare inkomsten en haar grondgebied te vermeerderen is de onedele eerzucht der bevoorrechte klasse. Wat zij, als klasse geeft of nalaat, is, op weinige uitzonderingen na: "Niets aan niemand." Van de meeste Engelsche pairs kan men zeggen:

> De rampzalige, die geheel in zichzelf opgaat,
> Zal bij zijn leven zijn goeden naam prijsgeven,
> En zal bij zijn dood tot het stof, vanwaar hij kwam, terugkeeren,
> Zonder beweend, geëerd of bezongen te worden.

De weinige schitterende uitzonderingen, te meer opmerkelijk wegens hunne zeldzaamheid, zijn geheel en al buiten staat hunne rangen te zuiveren van den verdienden blaam, dat zij van den te toegevenden Staat alles verlangen wat te verkrijgen is en dit ten hunnen eigen bate gebruiken. Zij kunnen misschien, en met recht, den invloed van voorbeelden in de hoogste klassen aanvoeren, waar men zeker betere dingen verwachten kon, want zelfs Engelsche vorsten staan alleen hunne eigene belangen voor. Maar dit is slechts het onafscheidelijke gevolg van het aristocratische beginsel. Geene goede uitkomsten kunnen van bizondere voorrechten verwacht worden.

De millioenairs der Republiek hebben haar met een groot aantal inrichtingen voor opvoeding begiftigd, zooals de Johns-Hopkins Universiteit, de Cornell Universiteit, de Vanderbilt Universiteit, het Packer Instituut, het Vassar College, het Wellesley College, het Smith College, het Peryn Mason College en het Stevens Instituut. Ieder dezer hebben vele millioenen dollars gekost. John Hopkins alleen heeft eene gift van $5,000,000 (£1,000,000), nagelaten; eene schenking van eenen enkelen man. Slechts zeer kort geleden werd er bekend gemaakt, dat Leland Stanford, de president van den Central Pacific Spoorweg en thans Senator van de Vereenigde Staten, afgevaardigd door California, eigendom ter waarde van zeven millioen dollars had afgestaan om eene waardige Universiteit aan de kust der Stille Zuidzee te stichten.

De verhouding der bevolking tot die der studenten, die in 1880 in de verschillende inrichtingen van onderwijs waren ingeschreven, toont, dat één op de vijf de openbare scholen bezoekt terwijl een op de vier honderd vijf-en-vijftig meer uitgebreid onderwijs geniet; de Universiteiten en Colleges worden bezocht door één student op de acht honderd twee-en veertig; één op de duizend acht honderd acht-en-veertig

ontvangt eene handelsopvoeding; één op de vier duizend drie honderd een-en-twintig eene wetenschappelijke opvoeding; één op de negen duizend vijf honderd acht-en-zestig legt zich op de godgeleerdheid toe en één op de zestien duizend-en een wijdt zich aan de studie der rechten. Zie hier de opgaaf der inrichtingen voor opvoeding in alle vertakkingen, zooals de volkstelling van 1880 ons te aanschouwen geeft.

De moraal, die door iedere natie uit Amerike geput kan worden, is deze: "Zorg eerst voor het onderricht van het volk en alle politieke zegeningen zullen u worden toegevoegd". De partijtwisten, de kansen der politiek, deze of gene maatregel of hervorming, zijn maar oppervlakkige zaken van kortstondig belang. De opvoeding van het volk is de ware grondslag, waarop welmeenende mannen, ten nutte van hun land, hunnen werkkring willen vestigen. Het kan niet ontkend worden, dat in dit hoogst prijzenswaardig werk, de Republiek de eerste plaats bekleedt.

Het is en zoo was het immer, met alle Amerikanen als met Jefferson, waar hij zegt: "Een algemeen opvoedingsstelsel, hetgeen al onze burgers, vanaf den rijkste tot den armste, zal bereiken; zooals het begin was, zoo zal het einde zijn en in alles, wat het publiek aangaat, zal ik mij veroorloven deel te nemen". Hier spreekt de bezielde stem der zegevierende Volksregeering, die als haren eersten plicht beschouwt, de algemeene opvoeding van het volk. Van alles, waar zij zich op beroemen kan, van al hare overwinningen, is dit het voornaamste en het beste. Wij zeggen tot de wereld: "Aanschouw de Democratie, die, als hare natuurlijke vrucht, een onderwezen volk voortbrengt".

HOOFDSTUK VII.

GODSDIENST.

"De godsdienst van een volk, waar en wanneer zij de overhand ook hebben moge, is de hoogste uiting, waartoe het volk in staat is."

DE betrekking van Kerk tot Staat is eene van die vraagstukken, waarvan men mag zeggen, dat zij door de Republiek is opgelost. Het is beslist, dat zij geen godsdienst, welken ook, als den haren beschouwt.

De Republiek staat in dezelfde betrekking tot den godsdienst als tot de geneeskunde; en als zij de homœopathie als haar geneeskundig stelsel zoude willen vaststellen, kon zij even goed de Episcopaalsche kerk tot hare Staatskerk verheffen. Als zij voor het heil der ziel werkt, mag zij evengoed zich het lot van het lichaam aantrekken, en inderdaad veeleer, sinds dit eene veel eenvoudiger taak is.

Men beschouwt in de Republiek de regeling der godsdienstige overtuigingen van Staatswege even ongerijmd, als de regeling der kleederdracht. De Staat heeft zelfs het recht niet, eene bizondere wijze van eeredienst—veel minder eene sekte—ten nadeele van andere geloofsuitingen te beschermen. Buddhisme, Confucianisme of het onbeschaafde Fetichisme staan in dezelfde verhouding tot den Staat, als iedere andere sekte, wier geloof rust op hetgeen Christus heeft geleerd. Geen formulier van vereering, geen enkel godsdienstig geloof wordt door den Staat de voorkeur gegeven. De "heidensche Chinees" in New-York mag zijne voorvaders vereeren met de kalme bewustheid, dat de Christen, die, gekleed in het zwart, met een verguld kerkboek voorbijgaat, om zich naar zijne kerk te begeven, volstrekt niet meer bevoorrecht wordt door den Staat, van wege zijne godsdienstige beginselen, dan hij.

En hoe is de uitwerking van deze volmaakte godsdienstige gelijkheid? Verrassend voor alle sekten in het algemeen; veel

beter dan de voorstanders van het stelsel der Staatskerk in het moederland gelooven konden; voor de Anglicaansche Kerk in het bizonder, wier sterkte door den ouderlijken stam wel mag worden benijd. Dat de godsdienst in geenen deele door het volk verwaarloosd wordt, bewijst het getal gebouwen voor eeredienst ingericht, die in verhouding tot de bevolking veel grooter in aantal zijn in Amerika dan in Brittanje en zij worden even druk bezocht. Er zijn in Engeland vijf-en-dertig duizend kerken of een honderd vier-en-veertig op iedere honderdduizend inwoners; in de Vereenigde Staten vindt men twee-en-negentig duizend kerken of een honderd een-en-tachtig op iedere honderd duizend inwoners. Van deze laatsten zijn er meer dan tachtigduizend in het bezit der Protestanten.

De stappen, die tot deze merkwaardige resultaten geleid hebben, dragen hetzelfde karakter, als elke andere soort van vooruitgang in Amerika: met reuzenschreden voortschrijdende vorderingen. In het begin van deze eeuw hadden de studenten van Yale en Harvard de gewoonte elkander aan te spreken met de namen van Fransche of Duitsche ongeloovigen; slechts een klein gedeelte der studenten in Colleges behoorde tot de kerk. Dit alles heeft verandering ondergaan. Van 1870 tot 1880 promoveerden er te Harvard, de voornaamste van alle Amerikaansche universiteiten, meer dan veertienhonderd jonge lieden, waaronder er slechts twee waren, die openlijk bekenden "twijfelaars" te zijn. In 1800, toen de bevolking der Vereenigde Staten slechts vijf millioen zielen sterk was, bedroeg het getal avondmaalgangers in de verschillende kerken drie honderd vier en-zestig duizend, eene gemiddelde verhouding van één op vijftien der bevolking. In 1880, met eene bevolking van vijftig millioen zielen, was het getal der Protestantsche avondmaalgangers meer dan tien millioen, eene verhouding van één tot vijf. Indien de leden der Katholieke Kerk werden mede geteld, zoude de verhouding belangrijk vermeerderd worden.

De vermenigvuldiging van schoone kerkgebouwen verdient ook opmerking. Vele Amerikaansche kerken staan voor hunnen sierlijken bouw bekend. Alle groote steden hebben voorbeelden van kerkbouwkunde, die geene oneer zouden doen aan steden, welk op eene geschiedenis kunnen bogen, zoo oud als die van Coventry; in landelijke districten zijn er even vele torenspitsen zichtbaar, die zich boven de hutten en boomen verheffen, als boven de gehuchten van het oude land. Een van de meest grootsche kerken van den tegenwoordigen tijd is zonder twijfel de Roomsch Katholieke Domkerk in de vijfde Avenue te New-

York, een massief Gotisch gebouw van wit marmer; en in dezelfde Avenue staan ongeveer een half dozijn andere kerken van bizonder fraaien bouw.

Dertig millioen, of ongeveer drie vijfden van de geheele bevolking worden geschat den christelijken godsdienst te belijden. Hiervan behooren er vier-en-twintig millioen tot de Protestantsche kerk. De Methodisten en Doopsgezinden beweren hiervan het grootste aantal te bezitten; dan komen in volgorde, de Presbyteriaansche, de Roomsch-Katholieke, de Luthersche, de Christelijke (leerlingen van Christus), de Congregationalisten, de Episcopaalsche en de Vereenigde Broeders en nog een aantal gezindheden, wier opnoeming tot verveling aanleiding zoude kunnen geven. De gebouwen en de andere eigendommen, die aan deze verschillende lichamen behooren, worden berekend eene gezamenlijke waarde te vertegenwoordigen van $350,000,000 (£70,000,000).

De geestelijken in de Vereenigde Staten, meer dan zeven-en zeventig duizend in getal, worden alleen door de belijders hunner kerk onderhouden. Het gouvernement geeft natuurlijk aan geen hunner eenige subsidie. Er is geen “verschil in gevoelen” omdat aan geene sekte de voorkeur gegeven wordt.

De groote rol, die de godsdienst tijdens de volksplanting van dit vasteland speelde, had eene uitwerking, die den Amerikaan van den huidigen dag nog kenmerkt. Hij is een kerkgaand persoon en een milde gever voor alles, wat de kerk betreft, ofschoon hij het nauwgezette en strikte geloof van vroegere dagen niet meer belijdt.

Zelfs tot op 1705 vaardigde het aristocratische Virginia een besluit uit, waarbij ieder, die ten tweeden male zijn ongeloof betreffende de Drieëenheid en de H. Schrift staande hield, gestraft zoude worden met drie jaar gevangenis en menige politieke ontzeggingen; maar minder bekrompen was het gouvernement van Nieuw-Amsterdam, want het besloot in 1664, dat geen persoon, die tot het Christendom behoorde, lastig gevallen, of met gevangenis of boete bestraft zoude worden, wegens verschil in godsdienstig begrip.

De revolutionaire strijd versnelde den gang naar volmaakte godsdienstvrijheid. De vrees, dat Engeland de Episcopaalsche Kerk in Amerika als staatsgodsdienst zoude vaststellen indien de kolonien onderworpen bleven, vereenigde alle andere sekten en de voorstanders van godsdienstvrijheid en zij verzet'ten zich daarom tegen de eischen van de Engelsche Kerk.

John Adams zegt:“ dit draagt, evenals elke andere oorzaak,

ertoe bij, om de aandacht op te wekken, niet alleen der weetgierigen, maar ook van het gewone volk en spoort hen aan de grondwettelijke macht van het Parlement over de koloniën in rijpe overweging te nemen." En de hevigheid waarmede door de koloniën tegen de instelling eener Staatskerk gestreden werd, wordt bewezen door de bizondere lastgevingen der Staats Vergadering van Massachusetts aan haar agent te Londen in 1768: "De instelling van eene Protestantsche bisschoppelijke kerkregeering in Amerika wordt door een gedeelte van het Britsche Parlement zeer ijverig verdedigd; het is zeer ontmoedigend voor een volk, welks voorvaders, tengevolge der onrechtvaardigheden, die zij onder zulk eene instelling ondervonden, verplicht waren hun geboorteland te ontvluchten, om tot eene wildernis hunne toevlucht te nemen, teneinde ongestoord hunne voorrechten—zoowel de burgerlijke als godsdienstige—te genieten. Wij vertrouwen dat God niet toelaten zal, dat zulk eene instelling ooit in Amerika tot stand kome en wij dringen erop aan, dat gij u daartegen krachtdadig verzetten zult!" Niet alleen dus is de staatskerk een groote oorzaak van ontevredenheid in het vaderland, maar zij kan ook aangemerkt worden als eene der voornaamste oorzaken, die geleid hebben tot het verlies der kolonies in het buitenland.

Toen de koloniën zegevierden en er eene grondwet vastgesteld moest worden voor hun gouvernement als natie, bleef er slechts een enkele weg over te volgen. Daar aan geene sekte de voorkeur gegeven kon worden en vooral niet aan de Episcopaalsche, die van alle het minst getrouw was gebleven aan de zaak der onafhankelijkheid, was het gevolg, dat volmaakte gelijkstelling van alle gezindten moest worden vastgesteld. De Staat moet alle gezindheden gelijke rechten verleenen; en derhalve bepaalt de grondwet, dat het Congres geene wet zal uitvaardigen, de vaststelling betreffende van eenen godsdienst of eenig verbod eener vrije uitoefening daarvan. Dit leidde tot eene wetgeving, waaronder Jood en Heiden, Christen, Mahomedaan en Hindo op gelijken voet gesteld zijn en zij hunne rechten verzekerd zien. De verschillende Staten, met Virginia aan het hoofd, volgden spoedig den geest dezer wet op. De grondwetten werden vrij gehouden van eenige bepaling voor ondersteuning aan de geestelijkheid en toch is het godsdienstig leven in Amerika in beteren toestand en krachtdadiger in zijne werking, dan ergens anders op de wereld. Dit is het gevolg van eene vrije Kerk in eenen vrijen Staat.

Wij zijn niet in staat vergelijkingen te maken, tusschen de

gelden, die vijftig jaar geleden en die welke nu voor godsdienstige doeleinden worden bijgedragen. omdat de verslagen der volkstelling daarvan geene melding maken. Gedurende de Revolutie (1776) waren er een duizend negen honderd een-en zestig bedienaren van den godsdienst en een duizend negen honderd een-en-vijftig kerken; dit was een predikant op iedere twee duizend drie-en-vijftig zielen en eene kerk voor iedere een duizend vijf honderd drie-en-vijftig. Het is een bewijs, dat, ofschoon dit land op eene ongeloofelijke wijze in bevolking is toegenomen, iets wat te voren in de geschiedenies van het menschdom nooit was voorgekomen,—zijne kerken en predikanten niet alleen hiermede gelijken tred gehouden, maar dit zelfs overschreden hebben. Waar de Amerikaan zich ook moge nederzetten, onmiddellijk richt hij er school en kerk op.

De voornaamste sekten, volgens de volkstelling van 1880, zijn, in reden hunner getalsterkte, als volgt:

Methodisten - - - - -	3,286,158
Doopsgezinden - - - - -	2.430,095
Presbyterianen - - - - -	885,468
Lutherschen - - - - - -	569,389
Leerlingen van Christus - - -	556,941
Congregationalisten - - - -	384,800
Episcopalen - - - - - -	333,669

De Roomsch Katholieke Kerk beweerde, in 1883, in Amerika 6,832,954 aanhangers van dat geloof te tellen, maar het lidmaatschap der kerk is niet opgegeven. Deze opgave sluit alle leden der families in, die er op eenige wijze mede verbonden zijn. Daarom kan men het lidmaatschap der volwassenen schatten op twee vijfden van het bovenstaande—ongeveer twee en drie kwart millioen.

De Amerikaansche lezer weet, dat in Brittanje de staat voortgaat eene sekte onder de verschillende Protestantsche sekten als *de* kerk te erkennen en met geld ondersteunen. Deze sekte is bekend als *de* Kerk van Engeland, en eene andere als *de* Kerk van Schotland; met bewonderenswaardige onpartijdigheid verheft de Staat den Episcopaalschen vorm van Eeredienst als *De Kerk*, dat is, het ware en goddelijke stelsel, ten zuiden van den Tweed, en is te gelijker tijd verzekerd, dat ten noorden van die kleine rivier de aristocratische, apostolische opvolging onbruikbaar wordt en dat het democratische, Presbyteriaansche denkbeeld *De Kerk* vormt. Het Parlement is hun beider overheid en hare Majesteit is niet alleen de verdedigster van *het* geloof maar van beide gelooven. In Engeland is zij eene god-

vruchtige Episcopaalsche, in Schotland eene Presbyteriaansche; maar daar geheel Schotland het laatste geloof belijdt en de sekten alleen zijn vertegenwoordigd door eene geringe minderheid van ontevredenen, zooals er altijd zullen voorkomen onder de twistlievende Schotten, hetzij in wereldlijke of godsdienstige instellingen, is de Staatskerk, ofschoon zij haar voordeel doet met het beginsel van voorrechten en derhalve beleedigend wordt voor de andere sekten, door het te kennen geven hunner ondergeschiktheid, in Schotland niet in denzelfden graad de prikkelbare en bijna onverdragelijke grief, welke zij in Engeland is. Eene Presbyteriaansche familie in Schotland mag niet tot de "gevestigde Kerk" behooren en toch hare maatschappelijke positie behouden. In Engeland zoude dit bijna, indien niet geheel, onmogelijk zijn, want de "Kerkaanhangers" vormen er uitsluitend den kring van gezellig verkeer. De Episcopaalsche is de eenige godsdienstige vorm, die den toon aangeeft, de eenige vorm, dien men als den "goeden vorm" beschouwt. Dit is de regel en hierop zijn weinig uitzonderingen, want de Episcopaalsche geestelijken in de landelijke districten weigeren omgang te hebben met geestelijken van andere gezindheden, die, volgens de meening van deze eenige ware opvolgers der Apostelen, in het geheel geen geestelijken zijn. In plaats van een vredebond tusschen het volk in Engeland teweeg te brengen, heeft de door den Staat bevoorrechte sekte den godsdienst tot een twistappel gemaakt, die meer tweedracht veroorzaakt, dan de Episcopaalsche Kerk kan heelen. Deze bittere geschillen eindigen zelfs niet bij het graf; de meest ongepaste en schandelijke twisten vinden zelfs daar plaats, over het al of niet toestaan van het begraven van leden van andere kerken, tusschen hun eigen volk, in de eenige begraafplaats van het district. Het moet verwondering baren, dat een volk, dat zoo gehecht is aan uiterlijken schijn, tooneelen toestaat, welke ongetwijfeld niet hun weerga vinden in de meest onbeschaafde landen. Een onlangs door het Parlement uitgevaardigd besluit omtrent de regeling van begrafenissen voorziet er eenigszins in om het kwaad te verhinderen, maar de zaak is nog verre, van op een goeden voet te zijn.

De verkooping van betrekkingen gedurende het leven is een ander schandaal, dat den Amerikaan wellicht evenzeer verwonderen zal. Menigmaal gaat daar met het koopen van land het recht gepaard eenen geestelijke in het district te benoemen en indien de emolumenten hieraan verbonden groot zijn, dan brengt zulk een ambt bij verkoop eene belangrijke som op. Evenals zoovele toegevoegde akkers de waarde van het eigendom ver-

hoogen, is dit hiermede het geval en herhaalde malen zien wij advertentiën, waarin eene predikantsbetrekking tegen eenen zekeren prijs wordt aangeboden. Het karakter of het talent van den kooper wordt niet in aanmerking genomen; indien hij slechts tot den geestelijken stand behoort en het gereede geld bezit om zijne aanstelling te koopen, is hij de wettige geestelijke van de ongelukkige gemeente, die allen invloed op zijne benoeming of verkiezing mist.

Dit stelsel doet een ander kwaad voortspruiten. De rijke kooper heeft wellicht volstrekt geen lust, zijne heilige roeping voort te zetten. Hij koopt een inkomen van, laat ons zeggen, een duizend pond sterling per jaar en hij huurt een armen hulppredikant voor een honderd-en-vijftig pond en het verschil is zijne winst in de geldbelegging. Indien mijne lezers in staat zijn nog iets meer monsterachtigs te gelooven, zullen wij een stap verder gaan op den weg, dien deze staatskerk volgt. Het recht, om een predikant te benoemen bij het overlijden van den ambtsbekleeder, wordt dikwijls bij publiek opbod verkocht. Een arm, getrouw geestelijke is oud en moet spoedig sterven. Hoeveel biedt gij voor zijne plaats, heeren? Eenmaal, andermaal, toegeslagen!

Dit is het kerkelijke leven in Engeland. Ik verwonder mij dikwijls, hoe het mogelijk is, dat een van onze bisschoppen der Episcopaalsche Kerk partij kan kiezen voor zijne broeders van dienzelfden geestelijken rang in Engeland, voor deze ontvangers der schandelijke vruchten van dit stelsel. Aartsdeken Farrar was juist zoo welwillend ons mede te deelen, dat hij dit niet verstoord wenscht te zien. Natuurlijk niet, maar hij is niet in de gelegenheid onpartijdig te oordeelen, omdat ook zijne handen niet geheelenal rein zijn.

Het kwaad, dat deze Staatskerk sticht, vloeit voort uit hare moeder, het Engelsche Koningschap, waarvan zij de wettige afstammelinge is. Hare aartsbisschoppen en bisschoppen, die in paleizen wonen en zich in weelde baden, zijn de godsdienstige aristocratie; de duizenden arme predikanten, die hun bestaan voortslepen op een zeer bekrompen inkomen, vertegenwoordigen de massa's. De inkomsten der Staatskerk gaan de vijf millioen ponden sterlings te boven. De Kerk bezit alle soorten van eigendom en is nimmer moede om meer te verzwelgen. Een hoofdartikel in de *London Times* vestigde onlangs de aandacht op de beschuldiging, dat de Aartsbisschop van Canterbury, wanneer hij tusschen zekere zijner residenties of kerken in Londen wandelde, ongeveer eenhonderd herbergen, in den trant

van paleizen ingericht, voorbijkwam, die op het land der Kerk waren opgericht, en waarvan de huur verhoogd werd naar gelang der nering; maar de kerkelijke machten, die het recht verkoopen, de zielen der menschen te genezen, aarzelen natuurlijk evenmin het recht te verkoopen, hunne lichamen te verwoesten, beiden uitdrukkelijk tegen gereed geld. De tegenwoordige Kerk van Engeland is, volgens de toestanden die ik zooeven heb beschreven, de gemeenschap met hare edeler afstammeling in de Republiek niet waardig. Mijne lezers zullen evenwel hebben opgemerkt, dat alle gebreken, waarmede zij behept is, veroorzaakt worden door here vernederende betrekking tot den Staat, daar onze eigene Episcopaalsche Kerk voldoende bewijst, dat de gebreken niet een gevolg zijn van het stelsel als zoodanig. Als het politieke aanzicht der zaak beslecht zal zijn, zooals zulks hier het geval is, dan eerst wordt de tak der Episcopaalsche Kerk in Brittanje even zuiver als de andere.

Na een proeftijd van vrij en onafhankelijk bestaan is niets meer zeker, dan dat, indien de Protestansche Episcopaalsche Kerk in Amerika hetzelfde standpunt door den Staat zoude aangeboden worden, dat nu de Episcopaalsche Kerk in Engeland inneemt, dit aanbod met algemeene stemmen afgewezen zoude worden, door de overtuiging van de nadeelige gevolgen daarvan, zoowel ten opzichte van het bestaan en het nut der inrichting, als ook van wege het ware standpunt van den godsdienst. Indien de Kerk van Engeland slechts gedeeltelijk bevrijd kon worden van Staatsbeheer, zoude zij eveneens nimmer meer bewogen kunnen worden tot hare tegenwoordige afhankelijkheid van den Staat terug te keeren.

Zooals de Britsche grondeigenaren op dit oogenblik staan, nadat zij eens de rampzalige gevolgen, die de herroeping der graanwetten zouden veroorzaken, betreurden; zooals de Amerikaansche slavenhouder stond, die eens een verschrikkelijk bloedbad in het zuiden voorspelde, toen de slaven werden bevrijd—zoo zal de Engelsche Kerkman staan, wanneer hij voorziet, dat de ondergang der Staatskerk zal aanvangen, op den dag, dat zij van den Staat zal worden gescheiden. Kortzichtige mensch ! Vanaf den dag dat de Kerk van Engeland vrij en onafhankelijk van den Staat zal zijn, zullen haar invloed en hare macht met verdubbelde kracht beginnen te groeien en alle andere sekten zullen door hare vermeerderde inspanning opgewekt worden. Inderdaad, eene onafhankelijke Kerk van Engeland, die niet langer de minderheid van andere gezindheden in zich opsluit, zal bewijzen, dat zij de macht heeft alle andere sekten ten laatste tot

zich te trekken en in Groot Brittanje de eenheid te herstellen van godsdienst, die het ongelukkig verloren heeft, toen de politiek zich op godsdienstig terrein begaf. Het breede inzicht, de groote verdraagzaamheid, het wegkwijnende gewicht gehecht aan leerstellingen, die uitvindingen van menschen zijn, welke de tegenwoordige Kerk kenschetsen, zijn uitermate geschikt voor een grondslag waarop, nadat de schandalen, die uit Staatsbeheer voortvloeien, zullen zijn verdwenen, eene Kerk kan worden gebouwd, welke al het godsdienstige volk binnen hare grenzen brengen zal en in werkelijkheid den naam zal erlangen van *de* Kerk van Engeland.

Wij bespeuren in de Republiek nog geen neiging tot uitwissching der sekten, maar wij zien echter, dat de eerste grondslagen hiervoor gelegd, zich ontwikkeld hebben. De sekten vermengen zich meer en meer met elkaar in het tenuitvoerbrengen van vele groote werken. Medewerking van alle gezindheden is duidelijk op te merken. De Joodsche rabbi, de Katholieke priester en de Episcopaalsche predikant, en die van alle andere gezindheden, worden voortdurend te samen gezien, op hetzelfde spreekgestoelte, dezelfde stellingen verdedigende. Wanneer deze stand van zaken, die naar eenheid voert, ten volle is ontwikkeld, is de volgende stap niet ver meer af.

Zonder kerkelijke belasting of tienden, zonder ondersteuning of toezicht van den Staat, heeft de godsdienst in Amerika van zelf eene macht verkregen, die geene politieke ondersteuning haar zoude hebben kunnen geven. Hij is eene kracht, die in het leven van het volk dringt en de natie wat eenheid van gevoelens betreft, vaster aaneensluit; eene macht, die ongemerkt arbeidt zonder eenig spoor van de wrijving, welke in het moederland hare oorzaak vindt in eene vereeniging met den Staat, die, zooals wij gezien hebben, hoofdzakelijk ertoeleidt, verdeeldheid onder het volk te doen ontstaan. De kracht der Kerk in Amerika moet gezocht worden, zooals Burke zeide van eene ideale aristocratie, "niet in rottende perkamenten, onder lekkende of bouwvallige muren, maar in volle kracht, optredend met geestdrift en macht, in het karakter der toongevende mannen en der natuurlijke belangen van het land". Zelfs wanneer men de middelen in aanmerking neemt, die de Kerk ten dienste staan, en de sommen gelds voor hare inrichtingen ten beste gegeven, dan nog kan de Democratie gerustelijk beweren, dat zij, meer dan eenig ander gedeelte van het Engelsch sprekende volk, eene godsdienstige gemeenschap heeft gevormd, die tot nu toe eenig in haar soort is.

HOOFDSTUK VIII.

ARMOEDE EN MISDAAD.

"Er zullen zich altijd arme lieden zoowel als misdadigers onder u bevinden, maar de mogelijkheid bestaat, het getal armen veel geringer te doen worden en de misdadigers minder gevaarlijk te maken, tengevolge van gepaste maatregelen door den Staat. Er is geen betere toetssteen omtrent den trap van beschaving, die een land heeft bereikt, dan in de lichtheid der bedreigde straffen en de zorg, die het draagt voor de armere klassen. Een gevoel van medelijden voor deze ongelukkigen en niet dat, wat de gestrenge hand der wet vertegenwoordigt, is gewoonlijk het pad, dat op het einde leidt tot vermindering der misdaden en der armoede, en het beste strookt met eene beschaafde maatschappij. Het doel van alle bestraffingen, het eenige, wat hen rechtvaardigt, is niet zoo zeer de wraak voor de schending der wet, als wel het streven naar de verbetering van den overtreder."

GEDACHTEN DER WIJZEN.

IN de oude boeken, tijdschriften en nieuwsbladen, die geraadpleegd werden om gegevens te verkrijgen, die licht verspreiden over den toestand van Amerika een vijftigtal jaren geleden, werden dikwerf verwijzingen gevonden naar het feit, dat er in Amerika betrekkelijk weinig armen of bedelaars aangetroffen worden. Een schrijver in *De Bow's Commercial Magazine*, in dat tijdperk uitgegeven, zeide:

"Door het grootste gedeelte van Virginia en Kentucky wordt armoede bijna niet gekend. Eenigen tijd geleden kwam ik het armhuis van Campbell County, Kentucky, voorbij....en daar was niet een enkel persoon in. En ik heb eene volkrijke streek in Virginia gekend, waar er slechts één was". Gedurende eene langdurige reis door Kapitein Alexander, van het Britsche leger, in 1832 door de Staten ondernomen, "was er slechts één bedelaar gezien".

Maar ondanks verschillende dergelijke bewijzen van de afwezigheid van armoede onder de Amerikanen vijftig jaar geleden,

klaagde men, dat een groot aantal Europeaansche bedelaars werd overgebracht. Zoo lezen wij in het *New England Magazine* van 1833, dat eene memorie was ingediend door den Mayor en den Gemeenteraad van Baltimore, aan de Algemeene Vergadering, welke hare aandacht vestigde op de onheilen, die uit de instrooming van vreemde armen voortspruiten. De memorie gaf te kennen, dat het getal emigranten, dat de haven van Baltimore in 1831 binnenkwam, vier duizend drie honderd een-en tachtig bedroeg en in 1832 zeven duizend negen honderd-en-zes en veertig, waarvan een groot gedeelte ontbloot was van alle middelen van bestaan. Alsmede, dat van de een duizend honderd en zestig personen, die in 1831 in het armhuis werden opgenomen, er vier honderd-en-zeven-en-tachtig vreemdelingen waren; dat van dit getal er twee honderd een-en-tachtig minder dan zes maanden, en honderd een-en-twintig minder dan éène week vóór hunne opneming, in het land waren geweest."

De *National Gazette* te Philadelphia vermeldde in 1834, dat "een ijverig en wel ingelicht armenverzorger dier stad verklaard heeft, dat het onderhoud van onze eigene armen slechts eene weinigbeteekenende uitgave zoude vormen, maar dat *meer dan drievierden* der behoeftigen in het armhuis uit Europa zijn ingevoerd. Somtijds komt eene geheele familie onmiddellijk van het schip naar het armhuis".

De *Advertiser* van New-York verhaalt, "dat in den loop van het tegenwoordige jaar (1834), een gewapend Oostenrijksch schip van dat land naar hier werd gezonden, met een groot getal personen aan boord, die van zulk een karakter waren, dat het Oostenrijksche Gouvernement hen niet langer op zijn eigen grondgebied duldde en hen deswege op de zooeven vermelde indrukwekkende wijze vandaar verwijderde, en hen in de stad New-York aan land deed zetten".

Twintig jaar later was er dezelfde rede tot klagen. In de "History of New-York", door Booth geschreven, wordt verhaald, dat, "gedurende den winter van 1855 er door de armen van New York veel geleden werd. Zij, die geen werk konden vinden, doortrokken de stad met banieren en vaandels, waarop zinspreuken waren aangebracht, waarin om hulp werd gesmeekt. Soepkeukens, waar de hongerigen van dag tot dag werden gevoed, werden in elke wijk der stad geopend. Alleen in de zevende wijk der stad werden er op éénen dag in Januari, negen duizend personen door openbare liefdadigheid gevoed. Niet één hunner—wij mogen het hier wel aanstippen—was een Amerikaan van geboorte".

En ook op dit oogenblik verzet men zich wederom tegen den invoer van behoeftigen. Maar het was niet alleen de armoede, die men tegen deze vreemdelingen inbracht; zij maakten een groot deel der misdadige klasse uit. De crimineele statistieken van vroegere volkstellingen zijn zoo onvolledig, dat zij geen vertrouwen waardig zijn. Maar het verslag van Mulhall, dat hedendaagsche feiten vermeldt,spreidt tevens licht over deze zaak in het verleden. Hij zegt: "Het is opmerkelijk, dat, ofschoon de vreemdelingen slechts een zevende gedeelte der bevolking uitmaken, zij veertien duizend overtreders voortbrengen, of dertig percent van het geheel."

De verhouding der hulpbehoevenden tot de geheele bevolking is minder in de Vereenigde Staten, dan in eenig ander land. Inderdaad, het verschil is zoo groot, dat men het bijna niet kan aannemen. Brittanje heeft een leger armen, dat meer dan een millioen in aantal bedraagt of één arme op iedere vier-en-dertig personen. Amerika heeft met hare grootere bevolking slechts een kwart millioen, of één hulpbehoevende op iedere twee honderd harer inwoners. Dit verslag geeft het juiste onderscheid op, dat er bestaat tusschen de Republiek en de Europeesche natiën. Toch is in een of twee gevallen het verschil ten gunste der Republiek nog grooter, zooals in het volgende overzicht wordt aangetoond:

	Armen ondersteund	Verhouding tot Bevolking
Vereenigd Koninkrijk	1,037,000	33 per 1000
Italië	1,365,000	48 " "
Pruisen	1,310,000	50 " "
Oostenrijk	1,220,000	35 " "
Frankrijk	1,151,000	32 " "
Holland en België	1,010,000	105 " "
Spanje en Portugal	596,000	30 " "
Scandinavië	301,000	38 " "
Zwitserland	140,000	54 " "
	8,130,000	41 " "
Vereenigde Staten	228,000	5 " "

Het blijkt dus, dat voor iedere hulpbehoevende in de Vereenigde Staten er een en-twintig in Holland en België zijn, en zes in het Vereenigde Koninkrijk.

Men zij tevens indachtig, dat, van de geregistreerde behoef-

tigen, die op publieke kosten in Amerika worden onderhouden, er meer dan een derde vreemdelingen zijn. De armen, die in het land geboren zijn, vormen tien honderdsten percent van zijne inboorlingen,het getal der armen, die uit het buitenland gekomen zijn, bedraagt vier-en-dertig honderdsten percent; van de elders geboren elementen dus driemaal zooveel als zij volgens hunne getalsterkte zouden kunnen hebben.

Het geeft voldoening op te merken, dat het gekleurde ras de geringste verhouding van bedeelden aanwijst, hetgeen dus de ondoordachte voorzeggingen betreffende de luiheid en verkwisting, die hunne bevrijding noodzakelijkerwijze met zich brengen moest, ten zeerste logenstraft. Teruggebracht tot eene percentsgewijze verdeeling van het geheel van ieder element, tellen de armen der blanken veertien honderdsten en die der zwarten negen honderdsten van de bevolking.

Het stelsel der Amerikaansche armenzorg verschilt zeer veel van dat, wat in Engeland zoo veel gedaan heeft, om de luiheid en de zorgeloosheid ten koste van den werkzame en voorzichtige te bevorderen. In vele steden verbinden liefdadigheidskantoren de openbare met de private bedeeling van aalmoezen en dezen verschaffen den nooddruftigen dikwijls werk, in plaats van hun onderstand te geven. Zij, die in Amerika onderstand ontvangen, werden niet geleerd altijd tot den Staat om geldelijke hulp uit te zien; de vereeniging van openbare en private weldadigheid brengt het hare bij, om dezen gewenschten geest onder de armen levendig te houden. Waar armen de liefdadigheid als een recht beschouwen, zijn zij geneigd haar in te roepen, in gevallen, waar zij aarzelen zouden gunsten te verzoeken. De kosten van het stelsel, vergeleken met die van Groot-Brititanje, waar jaarlijks vijftig millioen dollars voor de armen worden besteed, is het grootste bewijs van zijne voortreffelijkheid. De Republiek geeft niet een derde uit voor hare armen, van hetgeen Engeland hiervoor besteedt.

De oorzaken van de betrekkelijke vrijheid van armoede in Amerika, vergeleken met andere landen, is niet ver te zoeken. In een nieuw land behoeft niemand, die werken wil, armoede te lijden; en er is in Amerika geene klasse te vinden, die ermee tevreden is, een nutteloos leven te leiden. Vervolgens is het aantal der gebrekkigen hier minder in verhouding tot de bevolking dan in oudere landen, waar de levenstoestanden bezwaarlijker zijn en gebrek aan goed voedsel, kleeren en huisvesting aanleiding geven tot onvolmaakte ontwikkeling. De kleine verhouding van doove, stomme en blinde personen in de Ver-

eenigde Staten is ook een verschijnsel, dat zijn oorsprong te danken heeft aan de gezonde natuur van het vreemde element; gebrekkige personen blijven in Europa en alleen de gezonden en krachtigen emigreeren. De macht van dezen factor wordt bewezen door het feit, dat, terwijl er in de Vereenigde Staten slechts één blinde op de twee duizend zeven honderd-en-twintig inwoners voorkomt en een doofstomme op de twee duizend vier-en-negentig, de verhouding in Ierland, een blinde op de acht honderd vier-en-negentig en een doofstomme op de een duizend drie honderd-en-veertig bedraagt. Private weldadigheid brengt tot het lenigen van armoede en gebrek in Amerika veel bij. Weeshuizen, nijverheidsscholen, toevluchten, inrichtingen voor blinden en dooven zijn er in grooten getale en nemen nog voortdurend toe. Het verslag der volkstelling toont aan, dat er in deze private,-ongeveer evenveel bewoners zijn,als in de openbare inrichtingen. Er zijn ook vier honderd dertig instellingen van liefdadigheid, die niet kunnen worden geklassificeerd. Behalve deze bestaan er zes-en-vijftig stichtingen voor doofstommen, dertig voor blinden en dertien scholen voor kinderen van zwakke geestvermogens.

Wat de behandeling betreft van deze drie meest belangrijke klassen van gebrekkigen is de Democratie verre vooruit. De berichten van vreemde schrijvers schijnen eensluidend te zijn, in de meening, dat in geen land ter wereld zooveel zorg voor hen wordt gedragen als in Amerika. Vele der thans bestaande verbeteringen in hun onderricht, hebben het eerst in Amerika ingang gevonden.

Derhalve heerscht in Amerika niet alleen de minste armoede maar het bezit ook het beste stelsel tot leniging ervan. Meer dan de helft van het aantal behoeftigen binnen zijne grenzen worden door vrijwillige liefdadigheid ondersteund, en deze treedt meer en meer in de plaats der openbare liefdadigheid. Het is voor de wereld een beslist voordeel, wanneer de gedwongen weldadigheid, zoo als in Brittanje, waar jaarlijks tien millioen ponden sterlings hiervoor door de belastingschuldigen moeten worden opgebracht, wordt vervangen door de liefdadigheid, die tegelijk zegent hun die geven en hun die ontvangen en deze schifting van het openbare,—tot het private, stelsel van liefdadigheid vindt in Amerika meer en meer aanhangers. Men kan met zekerheid voorspellen dat met het steeds aangroeiende onafhankelijkheidsgevoel, dat de republikeinsche instellingen kweeken, de openbare liefdadigheid hoofdzakelijk beperkt zal worden tot dezulken, die ten gevolge van wangedrag tot bedelarij zijn vervallen.

De nauwe verwantschap, die er bestaat tusschen armoede en misdaad, is herhaaldelijk met nadruk aan het licht gebracht geworden, sedert Quetelet voor het eerst de uitkomsten zijner onderzoekingen in het licht gaf. In Engeland is het herhaalde malen bewezen dat slechte tijden de misdaden vermeerderen; en Dr. Mayr heeft door bewijzen gestaafd dat in Duitschland met de rijzing in den prijs van het meel het aantal diefstallen toeneemt. Van de andere zijde heeft goedkoop voedsel vermindering der misdaad met zich gebracht. Een wetenschappelijk beginsel geeft dus leven aan de gedachte, die in de hier volgende regelen uit het lied getiteld "*The English Roast Beef*" ligt opgesloten.

"De menschen, die goed doorvoed zijn, heeren,
Zullen nooit eens anders goed begeeren."

Dientengevolge vinden wij dat diefstal, naar verhouding, in de Vereenigde Staten minder voorkomt, dan in de Europeesche landen.

De invloed van vrij en algemeen onderwijs, gepaard met dien der politieke instellingen, waardoor op ieder punt het gevoel van eigenwaarde aangewakkerd en het eergevoel opgewekt wordt, heeft grootendeels het hare toegebracht om de Republiek het meest van alle landen te vrijwaren tegen armoede en mismisdaad.

De vooruitgang in de meer menschlievende behandeling van misdadigers in Amerika is geheel en al het werk geweest van de laatste vijftig jaren. Het huidige geslacht zal nauwelijks in staat zijn, geloof te slaan aan de berichten der onmenschelijke behandelingen, die de misdadige klassen tijdens het voorgaande geslacht ondergingen. Zie hier eenige weinige, aan geloofwaardige bronnen ontleende, voorbeelden, die ons een treurig beeld uit het verledene te aanschouwen geven.

"Gedurende meer dan vijftig jaar (van 1773 tot 1827) had de verlichte Staat Connecticut eene onderaardsche gevangenis in eenen ouden mijnput in de heuvelen nabij Gunsbury, die alles wat er bekend is aangaande Europeesche en Amerikaansche gevangenissen in afschuwelijkheid overtrof.

De toegang tot de "New gate Prison", zooals zij genoemd werd, werd bereikt door middel van een ladder opgericht in de schacht, die tot de holen in het binnenste van den heuvel leidde. Kamers van planken getimmerd dienden tot onderkomen voor de veroordeelden en een hoop stroo was hun

bed. De afschrikwekkende duisternis van deze kerkers kan alleen worden beseft door hen, die hunne eenzame gangen hadden doorkruist. De ondoordringbare uitgestrektheid die de verschrikkelijke massa, die boven haar hoofd drukte, ondersteunde, het druipende water, dat als tranen van hare zijden vloeide, de onderaardsche echo's—dit alles spande samen om de aanschouwers van schrik en verbazing te doen ontstellen".

Hier werden gedurende den nacht van dertig tot honderd gevangenen opeengehoopt, hunne voeten aan ijzeren staven vastgehecht, terwijl zij met den hals aan de balken der zoldering waren vastgeketend. De bedorven lucht van het opgehoopte vuil in de holen veroorzaakte onophoudelijk besmettelijke koortsen. De gevangenis was het tooneel van voortdurende oproeren en de wreedste en meest onteerende straffen waren niet in staat de gevangenen te verbeteren. "Dit stelsel", zegt de zoo even aangehaalde schrijver, "was zeer geschikt om menschen in duivels te veranderen". De gevangenen onderrichtten elkaar in het begaan van misdaden. De middernachtelijke bijeenkomsten waren dikwijls gelijk aan eene vergadering van tijgers, waardoor slaap en rust geheel onmogelijk gemaakt werden !

"In Northampton, Massachusetts, was een kerker van slechts vier voeten hoogte, zonder raam of schoorsteen, terwijl de eenige luchtververschíng verkregen werd door het geheim gemak en twee openingen in den muur. In Winchester was er eene dergelijke cel van slechts drie voet hoogte en elf voet in omtrek, zonder raam of opening. De lucht kwam er binnen door het geheim gemak en de spleten der deur. Deze cel was verbonden met eene dergelijke kamer voor krankzinnigen. Te Concord was eene cel op dezelfde wijze ingericht en men verhaalt, dat in Schenectady, New-York, drie mannen, die slechts eenige uren in zulk een hol waren opgesloten geweest, bewusteloos werden gevonden, ofschoon zij naderhand weder bijkwamen.

"Mr Edward Livingstone, de groote strafhervormer van dit land, deelde in 1832 mede, dat er jaarlijks in de stad New-York van vijftienhonderd tot tweeduizend personen van beiderlei kunne werden gearresteerd, terwijl allen verondersteld werden onschuldig te zijn, hetgeen met de meesten werkelijk het geval was. Zij waren verplicht in gezelschap van geroutineerde misdadigers te eten, te drinken en te slapen en na van hen lessen in het bedrijven van misdaden ontvangen te hebben, werden zij in vrijheid gesteld om die lessen te gaan opvolgen."

Dit waren de goede oude tijden, waarvan wij dikwijls hooren maar nimmer lezen. De barbaarschheid der straffen, welke het tijdperk kenmerkte, dat onmiddellijk na de Revolutie volgde, was vóór 1830 zeer verminderd en sedert dien tijd is de oplegging van steeds milder straffen hand in hand gegaan met de verbetering van het gevangenisleven der misdadigers. Rechtvaardiger veroordeelingen en lichter straffen duiden de vorderingen aan in de hervorming van het strafstelsel. In een of twee eeuwen zal de machtigste afschrik tegen het bedrijven van misdaad waarschijnlijk bestaan in de volgende eenvoudige bekendmaking in de dagbladen : "In het gerechtshof heeft gisteren de

jury het gedrag van "zoo en zoo" afgekeurd". Een "volbloed" behoeft zweep noch spoor. Een welopgevoed man, geboren uit goed opgevoede ouders, is de eigenlijke menschelijke "volbloed".

De vooruitgang, die er gemaakt is in het behandelen van jeugdige misdadigers, moet ook aan de halve eeuw, die wij beschouwen, worden toegeschreven. Vóór 1830 was er weinig of niets gedaan, om in de gevangenis eene onderscheiding of zelfs eene afscheiding te maken, tusschen kinderen en volwassene misdadigers. Het gevolg van eenen ongestoorden omgang tusschen hen, kan men zich voorstellen. De knaap, die zich aan eene eerste misdaad schuldig had gemaakt, was verloren. De veteraan in de misdaad werd zijn held en hij haakte alleen naar zijne bevrijding, om in staat te zijn, datgene, wat men hem leerde, in praktijk te brengen. Jonge meisjes werden op dezelfde wijze opgesloten met de misdadigste vrouwen, met hetzelfde gevolg. Het zal mijne tegenwoordige lezers bevreemden, dat eerst in 1824 en niet vroeger, het eerste verbeteringshuis, *The New York House of Refuge*, werd opgericht. De goede invloed, die dit uitoefende, werd op eenmaal gevoeld en spoedig werden er andere opgericht en in 1874, juist vijftig jaren na de eerste pogingen tot hervorming, waren er vier-en-dertig verbeteringsgestichten in het land, die eene waarde vertegenwoordigden van ongeveer achtmillioen dollars. Het gemiddelde getal bewoners dezer inrichtingen bedroeg acht duizend negen honderd vier en-twintig; terwijl er tot op dien datum niet minder dan een en negentig duizend vier honderd-en-twee jongens en meisjes waren opgenomen geworden en er ongeveer zeventig duizend waren opgegeven als verbeterd—dus "gered" te zijn.

"Deze nuttige instellingen hebben een onberekenbaar voordeel over de gevangenissen, die hen voorafgingen. De jeugd is niet langer in gezelschap met den schuldige, die in de misdaad is volleerd, de seksen zijn tevens afgescheiden; des nachts is er als algemeene regel slechts een kind in iedere cel, of indien de kinderen eene groote slaapzaal betrekken, worden zij zorgvuldig bewaakt, ten einde ongeoorloofde gemeenschap met elkaar te verhoeden. Allen worden nuttige beroepen geleerd en ontvangen dagelijks schoolonderricht en bovendien des Zondags godsdienstonderwijs. Nadat hun straftijd is uitgediend, of voor dien tijd, als hun goed gedrag hiertoe aanleiding geeft, worden zij bij achtenswaardige landbouwers en handwerkslieden geplaatst."

Talrijke vereenigingen worden er in de groote steden ge-

vonden voor de verzorging van behoeftige kinderen; de meest bekende dier vereenigingen is: *The Children's Aid Society of New York.* Haar bloei en welslagen zijn werkelijk opmerkenswaardig. Zij begon haren werkkring in 1853 en heeft meer dan dertigduizend verlaten kinderen van een tehuis en van werk op het land voorzien. Haar slaaphuizen herbergen gemiddeld zeshonderd kinderen per nacht. Hare industrieele- en avondscholen, voeden en kleeden meer dan tienduizend kinderen per jaar. Haar voornaamste doeleinde is, de rondzwervende, verlatene en halfmisdadige kinderen der stad te redden, door hen naar plaatsen te voeren, waar zij onderricht en onderkomen genieten en hen daarna in het binnenland, waar altijd aan een onbeperkt aantal kinderen werk verschaft kan worden, uit te besteden. De gevolgen van deze pogingen zijn verrassend. Het aantal inhechtenisnemingen voor landlooperij verminderde in New-York van tweeduizend een honderd een-en-zestig in 1861 tot negenhonderd-en-veertien in 1871, en dat van jonge meisjes voor kleine diefstallen van eenduizend eenhonderd drie-en-dertig in 1860 tot vijfhonderd twee-en-zeventig in 1871, terwijl de bevolking bovendien gedurende dezen tusschentijd nog met zeventien percent is vermeerderd. Hier is het ware punt vanwaar men de misdaad moet gaan bestrijden; juist in den aanvang van het kwaad, alvorens het onschuldige kind bekend is met de wegen zijner oudere metgezellen.

Amerika was niet ten achteren in het invoeren van moderne denkbeelden omtrent de behandeling van gevangenen. De gevangenissen steken hier gunstig af bij die van andere naties, terwijl waarschijnlijk geen ander volk zoover is gegaan in de verzachting zijner strafwetten. De afkeer voor de doodstraf is zoo sterk, dat zij in verschillende Staten is afgeschaft. De groote Staatsgevangenissen houden hunne gevangenen gedurende den dag gestadig aan het werk en zonderen hen des nachts in hunne cellen af. In sommige gevallen werken de gevangenen voor aannemers, die zooveel per man betalen, maar men zegt, dat de gevolgen van dit stelsel niet zeer bevredigend zijn, aangezien het geen zeer gunstigen invloed op de gevangenen uitoefent. Het ware meer wenschelijk, dat de staatsbeambten het opzicht over het werk houden konden en dan daarover beschikken mochten. Vele gevangenissen onderhouden zichzelven, hetzij geheel of gedeeltelijk, terwijl die van Ohio een jaarlijksch voordeel aan den Staat afwerpt. Geene gevangenis in dien Staat is zoo goed als die, in de stad Columbus. In deze wordt de straf van iede-

ren gevangene bij goed gedrag met vijf dagen op elke maand verminderd en het wordt hem toegestaan, over hoogstens een tiende gedeelte van zijne verdiensten voor zichzelven te beschikken. Als zijn straftijd is afgeloopen en hij zijne volle vermindering van straf heeft verdiend, wordt hij hersteld in zijne burgerrechten. Geene wreede of onteerende straffen worden toegepast en evenmin wordt den gevangenen een gevangenispak aangetrokken. De bibliotheek der gevangenis wordt veel gebruikt. Zondagsschooloefeningen en bedestonden worden voortdurend bijgewoond en er zijn tweehonderd leden der Kerk, die zich behoorlijk gedragen. In de Staatsgevangenis van Massachusetts hebben de veroordeelden eene vereeniging voor gemeenschappelijke debatten en zedelijke verbetering opgericht. Onderwijzers en godsdienstleeraars zijn in de gevangenissen aangesteld en bibliotheken voorzien in de geestelijke behoeften der gevangenen. Kortom, deze inrichtingen worden bestuurd volgens het denkbeeld, dat het niet zoo belangrijk is den misdadiger te straffen voor wat hij gedaan heeft, als wel om hem zoozeer te verbeteren, dat hij de wetten niet licht meer zal overtreden. Op geen gebied in Amerika heeft de geest der menschlievendheid eene grootere verbetering aangebracht, dan in de behandeling van de rondzwervende en misdadige klassen. "Hoe den onwetenden en misleiden overtreder te straffen", wordt niet zoo ernstig beraadslaagd als wel de wijze waarop men hem zal behoeden voor het opgroeien in onwetendheid en zonde; evenmin staat de vraag, "hoe den schuldige te straffen", gelijk met het veel belangrijkere vraagstuk, "hoe het mogelijk zal zijn, hem te verbeteren". Dit wordt het eerst in aanmerking genomen en hij is omgeven door bibliotheken, onderwijzers en geestelijken, die hem zooveel mogelijk tegen slechte invloeden gedurende zijn gevangenisleven behoeden en, indien mogelijk, zijne slechte karaktertrekken zullen verbeteren.

In de "Geschiedenis van het Strafrecht" door Du Boys wordt onze ergernis opgewekt, als wij lezen, dat in de veertiende eeuw drie zwijnen voor eene wettelijke rechtbank werden gebracht en ter dood veroordeeld, omdat zij een schaapherder hadden vermoord. "De geheele kudde werd tevens als medeplichtig veroordeeld en de uitvoering van dat gedeelte van het vonnis werd alleen achterwege gelaten, omdat men in hooger beroep kwam bij den Hertog van Bourgondië, die genade verleende, onder alle in dien tijd gebruikelijke wettelijke vormen". En Berriat Saint-Prix maakt gewag van meer dan tachtig ter

dood veroordeelingen of verbanningen, die van 1120 tot 1741 waren uitgesproken tegen iedere diersoort, vanaf den ezel tot den sprinkhaan. Voor ons zijn zulke koddige vonnissen, uit naam der Justitie geveld, onbegrijpelijk. Het volgende of het daarop volgende geslacht zal waarschijnlijk met afgrijnzen lezen, dat wij op menschelijke wezens de doodstraf toepasten. Twee duizend jaar geleden vroeg de koning aan Confucius, of de gewetenlooze niet ter wille van den brave gedood moest worden. De wijsgeer antwoordde door eene andere vraag te stellen: "Sire, als gij wilt regeeren, waarom zoudt gij dooden?" Gewis, de tijd is nu gekomen dat wij dezelfde vraag herhalen. Het is niet het geringste kenmerk van de stelling, die de Republiek onder de naties inneemt, dat in vele Staten de doodstraf reeds tot het verledene behoort.

De beschaving van een volk kan geschat worden naar gelang van het karakter zijner straffen. Des te zachter deze zijn, des te beschaafder is de natie, evenals het huisgezin, waar het mildste stelsel van ouderlijk gezag wordt uitgeoefend, waar eene vermaning wordt toegediend in den zachtst mogelijken vorm en toch voldoende is, als het beste in het geheele land kan worden aangemerkt. Aan dezen maatstaf getoetst, doorstaat de Democratie de proef met het gunstigste gevolg.

HOOFDSTUK IX.

LANDBOUW.

"En zij zullen hunne zwaarden slaan tot spaden, en hunne spiesen tot sikkelen: het *eene* volk zal tegen het *andere* volk geen zwaard meer opheffen, en zij zullen geen oorlog meer leeren."

JESAJA.

CERES is de voornaamste godheid in de Republiek. Aan haar bewijst de Amerikaan zijne diepste gehoorzaamheid. In vergoeding daarvoor beloont zij hem met hare zoetste glimlachjes.

In 1880 stond de waarde der opbrengsten van den landbouw en de veeteelt der voornaamste natien als volgt: De Republiek staat aan het hoofd, met $3,020,000,000 (£604,000,000); in minder dan eene eeuw is zij van den laagsten trap, dien zij toen innam, opgeklommen tot haar tegenwoordig standpunt, dat alle andere overtreft. Rusland, met zijne onmetelijke uitgestrektheid en eene bevolking van honderd millioen zielen volgt op eenen eerbiedigen afstand met $2,545,000,000 (£509,000,000). Het Keizerlijke Duitschland met zijn $2,280,000,000 (£456,000,000) wordt zoo dicht door het schoone Frankrijk gevolgd, dat het den strijd om den voorrang zeer belangwekkend maakt, want Frankrijk volgt met $2,220,000,000 (£444,000,000). Hiervan vormen $255,000,000 de opbrengst der saprijke druif. Hierna komt Oostenrijk met driehonderd twee en twintig millioen als opbrengst harer uitgebreide korenvelden en Hongaarsche vlakten. En dan, als de zesde in de rei, komt het schoone Eiland der Zee, klein maar machtig, met $1,280,000,000 (£256,-000,000)–eene verbazende som voor zijne kleine uitgestrektheid. Italië, Spanje, Australië en Canada staan het laagste op de lijst,

met eene gezamenlijke opbrengst, die weinig meer bedraagt dan de helft van die der groote Republiek. Wat zullen de volgende tien jaren ons te aanschouwen geven? Waarschijnlijk geene verandering in de rangregeling waarin de naties staan, maar zeker is het, dat de Republiek steeds verder en verder zal vooruitgaan en, meer verwijderd van allen, haar standpunt zal behouden.—God zegene haar!

Geene overwinning des vredes was zoo lang vertraagd, of zoo volledig toen zij kwam, als de verovering van den grond. Honderd jaar geleden was de landbouw over de geheele wereld in een niet veel beteren toestand dan voor duizend jaar. Inderdaad, men hield stoutmoedig staande, dat de Grieken, Romeinen, Egyptenaren en Assyriërs hunnen grond beter bebouwden, dan dit voor honderd jaar met eenig ander deel der aarde het geval was. De afwisseling der oogsten was bijna onbekend. De velden, die door den telkens terugkeerenden zelfden oogst waren uitgeput, liet men, evenals in de tijden van Mozes, braak liggen. Waar er afwatering werd toegepast, was het op de gebrekkigste wijze en de oogst van dien doorweekten grond was dun en van slecht gehalte en ongezond als voedsel. Landbouwgereedschappen waren alle nog in zeer ruwen staat van bewerking. De ploeg, die algemeen in gebruik was, was niet veel beter dan die, door de tijdgenooten van Virgilius gekend, en raakte den grond slechts even aan. De zaaier wandelde over de velden met eene mand door middel van een koord om zijn hals gehecht en wierp handen vol graan aan iedere zijde, zooals in de gelijkenis wordt beschreven en nu nog wordt afgebeeld in plattelands almanakken. De sikkel, die bijna zoo oud is als de heuvels waar het golvende koren in zijn vollen bloei prijkte, was het eenige middel om het te maaien, terwijl alleen dat soort van "dorschvlegel" waarvan Burns spreekt, den landman in staat stelde, het koren van het stroo te scheiden.

In het aanfokken en opkweeken van het vee was de vooruitgang even onbeteekenend. De hoedanigheid van het voedsel, dat men aan het vee gaf, was zoo slecht, dat zelfs de zorg, voor het aanfokken besteed, weinig hielp om het ras te verbeteren. Het gemiddelde gewicht van ossen en schapen, die op de Smithfield markt verkocht werden, is sedert het midden der laatste eeuw meer dan verdubbeld, eene uitkomst, die evenzeer aan het verbeterde voedingsstelsel als aan de meer zorgvuldige behandeling tijdens het paren, moet worden toegeschreven.

De oorspronkelijke toestand van den landbouw in Amerika een-en-een vierde eeuw geleden, is zeer juist beschreven in het

volgende uittreksel van een werk door den Zweedschen reiziger Kalm. Hij zegt, sprekende over de kolonisten aan de James River:

"Zij bemesten ternauwernood hunne korenvelden. Wanneer een stuk door herhaalde bebouwing is uitgeput, bewerken zij een ander stuk land en wanneer ook dit uitgeput is, slaan zij de handen aan een derde. Zij laten hun vee ongehinderd door de bosschen en woeste gronden loopen, waar het bijna van honger omkomt, doordat het zeer lang geleden al het gras had vernield; want alvorens dit zijne bloemen kon vormen of zijn zaad kon schieten, was het reeds in het voorjaar tot voedsel dienstig gemaakt."

En de onvoldoende voeding was oorzaak, dat het vee geslacht na geslacht in grootte verminderde, totdat het eindelijk zoo klein en achterlijk opgroeide, dat het den eigenaardigen naam verkreeg van "runts" eene Engelsche benaming voor dieren, die hun vollen wasdom niet bereikt hebben.

De vooruitgang, gedurende de laatste halve eeuw in landbouw en veeteelt gemaakt, is verbazend. Veel hiervan is men verschuldigd of aan de mechanische hulpmiddelen, door het vernuft van den Amerikaan uitgevonden, of aan de Europeesche vindingrijkheid, gesterkt door Amerikaansche mededinging. Van de vroegste tijden af hebben Amerikaansche staatslieden hunne krachten gewijd aan de bevordering van den landbouw. Washington, niettegenstaande een last van zorgen, zooals slechts weinigen hebben getorst, vond tijd voor landbouwkundige werkzaamheden en het nemen van proeven op dat gebied. De invloed van den landbouw op de beschaving vormde den inhoud van zijne laatste jaarlijksche boodschap aan het Congres en zijne laatste voortreffelijke pennevrucht, slechts eene week voor zijnen dood geschreven, was een lange brief, die uit twee en dertig folio bladzijden bestond, aan den bestuurder zijner boerderijen, en waarin hij opdrachten gaf voor hunne bebouwing gedurende eene reeks van jaren. De meesten van Washingtons opvolgers wijdden hunne persoonlijke aandacht aan den landbouw. Een der beroemdsten van hen, de heer Jackson, was de uitvinder der "hill side" ploeg; en Adams, Calhoun, Clay en Webster vergaten de beslommeringen der staatkunde in de vredelievende bezigheden van het boerenleven. Dus zeer vroeg reeds was en bleef de vooruitgang van den landbouw de eerste zorg van den Amerikaanschen staatsman en van het Amerikaansche volk, met dit gevolg, dat de Republiek niet alleen de wereld leidt in de hoeveelheid der landbouwkundige producten maar ook in de uitmuntendheid harer landbouwkundige methodes.

Een vierde gedeelte van Amerika's geheelen rijkdom wordt gebruikt voor de bebouwing van den grond en dit is ongeveer de verhouding waarin de opbrengst van den landbouw tot die van alle andere takken van nijverheid staat. Daar men de statistieken, vóór 1830 gemaakt, geen vertrouwen kan schenken, kunnen er met een vroeger tijdperk geene vergelijkingen worden gemaakt; maar indien wij de cijfers van de volkstelling van 1850, die zeer volledig was, in overweging nemen, vinden wij, dat in het korte tijdsverloop van dertig jaren, het aantal ontgonnen gronden meer dan verdubbeld was. De volgende tabel toont ons den omvang en de regelmaat van de gemaakte vorderingen aan:

	1850	1860	1870	1880
Het geheele getal acres als boerderijen - - - - - -	293,560,614	407,212,538	407,735,041	536,081,835
Ontgonnen acres - - -	113,032,614	163,110,720	188,921,099	284,771,042
Getal boerderijen - - -	1,449,073	2,044,077	2,659,985	4,008,907
Gemiddelde grootte der boerderijen - - - - - -	203	199	153	134

Men zal zien, dat men tegenwoordig meer geneigd is kleine, dan groote boerderijen te bebouwen, niettegenstaande de reusachtige bouwhoeven, die gedurende de laatste jaren in de Noord-Westelijke Staten onder den ploeg werden gebracht. De betrekkelijke grootte van elke boerderij nam af van tweehonderd en drie acres in 1850, tot op honderd vier en dertig acres in 1880. Daar dit heeft plaats gevonden onder een stelsel van volmaakte vrijheid, gelooven wij gerechtigd te zijn te beweren, dat het bebouwen van kleine pachthoeven door eene enkele familie, zonder hulp van anderen, geacht wordt het meeste voordeel op te leveren. Toen de schrijver de uitgestrekte bouwhoeven in het Noord-Westen bezocht, voorspelden scherpzinnige landbouwers uit de omgeving, dat de kleine landbouwers op hunne tachtig of hoogstens honderd zestig acres na verloop van tijd de groote kapitalisten, die het ondernomen hadden duizenden acres door anderen dan henzelven te doen bebouwen, zouden verdrijven. Dit is gewis hoogst welkom nieuws, want het is ongetwijfeld voor den Staat veel beter dat eene klasse van burgers, die hun eigen heer en meester zijn het land bewonen en een klein gedeelte ervan het hunne noemen, dan dat een enkel man meester zoude zijn over duizenden akkers en honderden boerenarbeiders. Politieke en economische doeleinden vereenigen zich gelukkig in dezen grootsten der takken van nationale

nijverheid. De centralisatie, die in het fabriekswezen onvermijdelijk schijnt te zijn, overschrijdt—en wij kunnen ons hiermede troosten—de grenzen van het rijk der landbouwkunde niet. De Staat verlaat zich nog altijd met zekerheid op de millioenen die den grond, in kleine hofsteden verdeeld, bezitten en bebouwen. Zulke burgers zijn het ware levensbloed der Republiek.

In 1880 was er slechts vijftien percent van het geheele land ontgonnen, maar zelfs toen reeds bracht het, volgens Mulhall, dertig per cent van al het graan der wereld op. Het kapitaal, belegd in boerderijen en in het boerenbedrijf, bedroeg $10,600,000,000 (£2.120,000,000). Dit is driemaal zooveel als belegd is in het fabriekswezen, dat als industrie op den landbouw volgt. Het verschil tusschen "acres in boerderijen" en "ontgonnen acres" bestaat hierin, dat de eerste "boschgronden en wouden" bevatten, die, ofschoon zij aan den landbouwer toebehooren, nog niet voor den oogst geschikt zijn. Hieruit bestaat gemiddeld de helft van de boerderij, zoodat het getal van de voortbrengen de acres in het land zeer spoedig zal en kan vermeerderd worden, door tusschenkomst van den tegenwoordigen landbouwer, zonder dat het getal boerderijen noemenswaardig vergroot zal behoeven te worden. Het geheele getal acres, die een oogst opleveren, is gestegen tot twee honderd vier en tachtig millioen zeven honderd een-en-zeventig duizend en twee-en-veertig, waarvan er een-en-zestig millioen zeven honderd drie duizend acht honderd acht-en-negentig afgezonderd zijn voor weidevelden, boom- en wijngaarden, terwijl de overblijvende bouwland zijn en ook land bezaaid met gras, in afwisseling van koren of ander gewas.

Het was een grootsch schouwspel, toen men in het begin dezer eeuw kon terug zien op vijf-en zestig duizend vierkante mijlen, die in de voorafgaande tien jaren (van 1790 - 1800) ontgonnen waren geworden. Tusschen 1850 en 1860, echter, zijn er twee honderd-en-vijftien duizend vierkante mijlen en tusschen 1870 en 1880 twee honderd en negen-en-zeventig duizend vierkante mijlen tot boerderijen omgezet. Zoodat in tien jaren tijds een grondgebied, gelijkstaande met dat van Groot-Brittanje en Frankrijk, bij het bebouwde land van Amerika werd gevoegd. Zelfs nu nog gaat de ontwikkeling steeds vooruit. Gedurende het laatste jaar werden er meer dan zestien millioen akkers publiek land aan kolonisten verkocht—eene oppervlakte gelijk aan die van België en Denemarken te samen. In Dakota alleen besloegen de nieuwe boerderijen in 1883 eene oppervlakte

van meer dan zesmillioen acres–een derde van geheel Schotland. Met zulke feiten voor oogen is het duidelijk, dat de Amerikanen het grootste volk der wereld op landbouwkundig gebied zijn en dat geen ander ras zulk eene groote oppervlakte zoo vlijtig en zoo voordeelig bewerkte.

In 1880 werd er voor het eerst in de Vereenigde Staten onderzoek ingesteld betreffende het houden der boerderijen— n. l. of zij bewerkt werden door de eigenaars zelven, of door pachters, of op aandeelen. De uitkomst van dat onderzoek vinde men in de onderstaande tabel.

Acres in bouwhoeven	Door eigenaars bewerkt.		Gepacht.		Op aandeelen bewerkt.	
	getal	per cent	getal	per cent	getal	per cent
Onder 3	2,601	60	875	20	876	20
3 en onder 10	85,456	63	22,904	17	26,529	20
10 " " 20	122,411	48	41,522	16	96,816	36
20 " " 50	460,486	59	97,399	13	223,697	28
50 " " 100	804,522	78	69 663	7	158,625	15
100 " " 500	1,416,618	84	84,645	5	194,720	11
500 " " 1000	66,447	87	3,956	5	5,569	8
1000 en meer	25,765	96	1,393	5	1,420	5

Dit bevestigt de algemeen verspreide meening, dat de meerderheid der bouwhoeven in Amerika door hunne eigenaars worden bebouwd, daar ongeveer driemillioen van de vier millioen bouwhoeven tot deze klasse behooren. Acht percent van het geheel werd bebouwd op aandeelen. De bouwhoeven, die het meest voor geld verhuurd worden zijn zonder twijfel de kleinste en hun getal neemt steeds af. Alleen in het zuiden is het huurstelsel, voornamelijk dat, voor een aandeel in de opbrengst, meer algemeen in zwang gebleven. Dit stelsel heeft zich uitgebreid sinds den oorlog en wel door de onderverdeeling der groote plantages, waardoor de meeste huurders tot het gekleurde ras behooren. Het is een teeken van tijdelijke ontwikkeling, die op slavernij volgt en zal zeker verdwijnen, als de huurders in staat zijn, het land van de tegenwoordige eigenaars, hunne voormalige meesters, te koopen. De strekking van het vrije spel der individueele krachten is om den bebouwer van den grond tot zijn eigenaar te verheffen. Er bestaat geen eerstgeboorte recht of wet van voorwaardelijken erfovergang in Amerika en de overdracht van land is nauwelijks moeielijker dan de verkoop of aankoop van een paard.

De waarde der bebouwde gronden wordt geschat op $19.21 per acre, ongeveer £4, niet veel meer dan de jaarlijksche huur van sommige stukken land in Brittanje. Zij loopt van $34 (ongeveer £7) in de Noord-Atlantische Statengroep tot $7.35 (£1.10) in die van de Zuid-Centrale groep.

Van 1850 tot 1860 is de waarde der bouwhoeven meer dan verdubbeld, terwijl de bevolking slechts met vijf en dertig per cent toenam. Naar aanleiding van den burgeroorlog was de stijging in prijzen van 1860 tot 1870 minder, dan de toename der bevolking, maar van 1870 tot 1880 werd hare waarde met zeven en dertig percent verhoogd, hetgeen zeven percent meer was, dan de toename der bevolking, zoodat zich hier het verschijnsel voordoet, dat de percentsgewijze toename der waarde van den grond tot nog toe meerder is dan de percentsgewijze toename der bevolking. Daardoor is de pachter in Amerika gedurende de laatste dertig jaren zoo uiterst voorspoedig geweest, want zelfs al kon hij alleen maar door de opbrengst en de verbetering van zijnen grond in zijn eigen onderhoud en dat van zijn gezin voorzien, heeft hij op het oogenblik een eigendom, dat drie en een half maal de waarde heeft van dat van dertig jaar geleden. Voor iedere $500 (£100) die hij in zijne boerderij belegd heeft, bezit hij nu $1,750 (£350). Indien hij zijne pachthoeve van den een of anderen grooten eigenaar had gehuurd zoude dit onverdiende voordeel dien eigenaar toegekomen zijn en de bewerker zoude juist gestaan hebben, waar hij begonnen was, behalve het weinige geld, dat hij wellicht bespaard had. De stijging in waarde waartoe hijzelf zooveel bijdroeg, zoude geen voordeel voor hem opgeleverd hebben. Hij ware niet half de man, die hij nu is, evenmin ware hij half zooveel waard voor den Staat. De Staat is alleen dan zeker van vrijheid van gewelddadige maatregelen, als zijn grond het eigendom is van een groot aantal zijner gegoede burgers.

Verbeterde gereedschappen en machines hebben het landbouwstelsel in Amerika als omgekeerd. De waarde der landbouwwerktuigen werd in 1830 op slechts $150,000,000 (£30,000,000) geschat en in 1850 was zij tot meer dan $450,000,000 (£90,000,000) gestegen. Het algemeen gebruik der machines is hoofdzakelijk aan drie oorzaken te wijten, namelijk, aan de schaarschte van werkkrachten, die op hare beurt oorzaak was van de menigvuldige Amerikaansche uitvindingen op dit gebied en de vaardigheid, die bijna tot in ongeduld overging, waarmede de pachter de laatste en beste werktuigen in gebruik nam. Dan ook, doordat het grootste gedeelte van den grond, die bebouwd

wordt, vlak en zonder hindernissen is en dus uitmuntend geschikt is voor het bewerken met machines. Het is geen wonder, dat Amerika onder zulke omstandigheden de voornaamste landbouwende natie ter wereld is. Geen ander land op aarde heeft kans, hiermede in vergelijking te komen. Zelfs het reusachtige Rusland brengt niet meer dan half zooveel voort. Hier is het verslag dat Mulhall geeft:

LANDEN.	KORENVELDEN.	OPBRENGST IN BUSHELS
Vereenigde Staten - - -	118,000,000	2,698,000,000
Rusland - - - - - - -	158,000,000	1,585,000,000
Duitschland - - - -	43,000,000	990,000,000
Frankrijk - - - - - -	40,000,000	840,000,000
Oostenrijk-Hongarije - -	35,000,000	520,000,000
Vereenigd Koninkrijk -	12,500,000	445,000,000
Spanje - - - -	15,000,000	300,000,000
Italië - - - -	18,000,000	270,000,000
Canada en Australië - -	14,000,000	140,000,000

Laat uw oog gaan over den vooruitgang der laatste dertig jaren en gij zult overtuigd worden, dat de Republiek als met reuzenschreden is vooruitgesneld. In 1850 werden er slechts achthonderd zeven-en-zestig millioen "bushels" voortgebracht; tien jaar later, eenduizend tweehonderd millioen; weêr tien jaar later, eenduizend vierhonderd millioen en eindelijk in 1880, dus wederom tien jaar later werden er twee duizend zeven honderd millioen "bushels" van den schoot der edelmoedige moeder "aarde" ontvangen.

Van deze hoeveelheid bestonden er eenduizend zeven honderd-en-vijftig millioen uit maïs, vier honderd-en-zestig millioen uit tarwe en vier honderd-en-zeven millioen uit haver. De oogst van maïs of het Indiaansche koren is dus het dubbele van dien van tarwe en haver. De mais, die grootendeels in het land zelf wordt gebruikt is het voornaamste voedsel voor het varken; echter worden de paarden en het andere vee er ook veel mede gevoed; niettemin wordt het elk jaar meer en meer uitgevoerd. Twintig jaar geleden werd er voor eene waarde van nog geen $10,000,000 (£2,000,000) naar het buitenland verzonden; in 1880 bedroeg de uitvoer meer dan vijfmaal die som.

Een grootsch gezicht levert een maïsveld op een warmen dag op. Ik herinner het mij nog, toen ik in het Zuiden van Illinois op een trein was, die, wegens eene onveiligheid langs den weg, verscheidene uren moest stilstaan. Over de groote, evene vlakte zag men niets dan maïs. Ik wandelde tusschen de

slanke "stokken", waarvan sommige op zijn minst veertien voet hoog waren; gedurende den nacht had het sterk gedauwd en de heete morgenzon stond reeds hoog aan den hemel. Knap op knap deed zich hooren, als zoovele pistoolschoten. Het was de maïs, die hare omhulsels deed barsten. Ik verbeeldde mij, dat ik het werkelijk kon zien groeien; ik weet, dat ik het zoo *voelde*! Wat zou Amerika doen, zonder zijne mais en katoen, de twee pilaren waarop zijne landbouwkundige grootheid zoo stevig rust. Het is echter geheel zeker wat zijne toekomst betreft, want op geen ander deel der aarde kunnen deze zoo voordeelig worden geteeld.

Engeland stelt meer belang in zijne tarwe, dan in den maïsoogst. De vermeerdering van dit onmisbaar graangewas is zelfs grooter geweest dan die van eenigen anderen oogst. Het is twijfelachtig, of eenig ander gewas in de laatste dertig jaren zoo in verbouw toenam als de tarwe. Tot 1859 toe voerde de Republiek van tijd tot tijd tarwe van Europa in; toch is zij nu de leverancier dezer eerste levensbehoefte van het menschdom in Europa en brengt meer dan een vierde van den geheelen oogst der wereld voort. In 1850 groeiden er slechts een honderd millioen "bushels", in 1860 bestond de oogst uit een honderd drie en zeventig millioen, dat niet slecht kan heeten, daar de toename zeventig percent in tien jaar bedroeg. Maar in 1870 was het bedrag der opbrengst twee honderd zeven-en-tachtig millioen en in 1880 vinden wij, dat de oogst vier honderd negen-en-vijftig millioen "bushels" heeft opgebracht. Verleden jaar leverde de oogst meer dan vijfhonderd millioen "bushels" op.

Vijf en twintig jaar geleden (1860) bracht de uitvoer van tarwe en meel gemiddeld tusschen de zes en acht millioen p. st. op. In 1880 werd er ter waarde van $190,000,000 (£38,000,000) uitgevoerd, waarvan Brittanje alleen de waarde van $175,000,000 (£35,000,000) ontving.

De afname der tarwecultuur, die het officieel rapport van 1885 aanwees en die hare aanleiding vond in de lage prijzen, is, volgens mijne meening, slechts van tijdelijken aard en in afwachting eener onderwerping aan een lageren standaard van waarde. Dat noodzakelijke graangewas zal hier gekweekt worden en in steeds toenemende hoeveelheden naar Britsche havens worden uitgevoerd tegen prijzen, die zelfs nog lager zijn zullen (indien dit noodig zij), dan die, welke zoovele deskundigen hebben verbaasd doen staan. De Britsche commissarissen, die ons onlangs bezochten en verslag gaven omtrent onzen landbouwkundigen toestand, hielden geene rekening met de vermindering

der buitensporige winsten, die de bebouwing, het vervoer en den handel in tarwe tot hiertoe bij iedere gelegenheid afwierpen. Ik verschil met de meeste buitenlandsche deskundigen in meening, en geloof, dat eene voortduring van de tegenwoordige drukking, die zich over de geheele wereld doet voelen, aanleiding zal geven tot een overvloed van tarwe, die door Amerika naar Britsche havenplaatsen zal worden gezonden tegen lagere prijzen dan die, van den huidigen dag. Wij zullen zien. De Republiek heeft tot nu toe nimmer behoeven te toonen wat zij kan ten uitvoer brengen, als zij ertoe wordt gedwongen.

Men is verwonderd te vernemen dat er in Amerika zoo veel haver groeit, omdat er van dit bescheiden gewas zoo weinig wordt gehoord in vergelijking met de veelbesprokene tarwe. De Noordwestelijke Staten zijn uitmuntend voor zijnen groei geschikt en in plaats van Schotschen en Ierschen haver als voedsel in te voeren, zooals men vroeger deed, heeft men nu ingezien dat het inlandsche product in hoedanigheid ten volle daarmede gelijk staat. Dit werd gedurende de voorlaatste Parijsche tentoonstelling bewezen. Inderdaad, niets wekte meer mijne verwondering op, dan van mijne Schotsche vrienden, die mij drie jaren geleden in Amerika kwamen opzoeken, te vernemen, dat de brij, die van Amerikaansch havermeel was gekookt, die van Dunfermline overtrof. Het andere onontbeerlijke gerief voor een Schot werd echter als "ellendig" door hen uitgemaakt; "Bourbon" noch "Old Monongahela" kon hen bekoren. De uitspraak was, dat alleen in eene uitbarsting van beleefdheid deze stof den eerenaam van "whiskey" kan worden toegekend. Dit is echter aan den smaak overgelaten, want er zijn meer drinkers in de wereld die het republikeinsche dan het Schotsche artikel hunne voorkeur geven.

De gersteoogst neemt snel in belangrijkheid toe. De volkstelling van 1850 toont, dat er toen slechts vijfmillioen "bushels" werden gewonnen. In tien jaren was het tot zestienmillioen opgeklommen, weder tien jaar later (1870) tot negen en twintig millioen, terwijl 1880 een oogst van vier en veertig millioen "bushels" opleverde. Dit getuigt van den aanwas van het gersteverbouw. Het aantal acres met gerst begroeid was (in 1880) iets minder dan twee millioen; iedere akker bracht dus twee en twintig "bushels" op. Het Vereenigd Koninkrijk had toen zeshonderd en zestig duizend akkers meer, die met dit graan beplant waren, zoodat de gerste oogst van Amerika nog niet met dien van het moederland gelijk staat, maar toch is hier de toeneming van den oogst buitengewoon, want tusschen 1850 en 1860

vermeerderde deze met twee honderd-en-zes per cent. Het is in tien jaar meer dan verdubbeld. California staat bovenaan in den verbouw van gerst en dan volgt New-York.

In 1880 waren er in de Vereenigde Staten een millioen acht honderd-en-veertig duizend acres met rogge begroeid, die twintig millioen "bushels" opbrachten. Rogge komt in de verslagen van Brittanje, die voor mij liggen, niet voor; deskundigen zeggen, dat daar nu weinig geteeld wordt.

Toch is het noch maïs, katoen, tarwe, haver, gerst of rogge, die in het Koninkrijk van den landbouw den schepter zwaait, het is een meer zedig gras. Het hooi is Amerika's meest belangrijke oogst; de hoeveelheid, die in 1850 gemaaid werd, bestond uit meer dan zes-en-dertig millioen ton, over meer dan dertig millioen acres verspreid. Het heeft met zijne mededingers gelijken tred gehouden, want in 1850 bracht de hooioogst nog geen veertien millioen ton op. Zelfs twintig jaar geleden werden slechts negentien millioen ton opgegeven, zoodat in twee tien tallen jaren de oogst zich bijna heeft verdubbeld.

Sorghum is de eenige belangrijke plant, die kortelings werd ingevoerd. Ofschoon uitheemsch, schijnt zij in haar nieuw land welig te tieren en men begint haar reeds op vele plaatsen aan te kweeken. In 1880 werden meer dan acht en twintig millioen gallons (8 liters) suikerstroop uit haar gestookt, meer dan een halve gallon voor ieder man, vrouw en kind in het land.

Wij zullen nu overgaan tot de beschouwing van het groote stapelproduct van het Zuiden, Koning Katoen. Voorzeker een oud en eerbiedwaardig potentaat, want zegt Herodotus ons niet in het jaar vier honderd-en-vijftig v. Chr., dat de Indianen er toen kleederen uit weefden en deed ook Cæsar niet het Forum en den Heiligen Weg met katoenen schermen overdekken, ten einde de waardigheidsbekleeders der Keizerlijke stad tegen de zonnestralen te beschutten ? In 1621 werd de eerste katoen in Amerika geplant. Het klimaat, echter, was hiervoor niet gunstig. Vele proefnemingen mislukten, ofschoon op verschillende tijden en plaatsen herhaald; en meer dan honderd-en-zestig jaren gingen voorbij voordat er een pond katoen naar het buitenland werd verzonden. "In 1784, werd eene kleine hoeveelheid katoen naar Liverpool uitgevoerd waar het in het eerst werd beschouwd als eene onwettige handelsverrichting, daar men het niet kon veronderstellen, dat dit het product van een der Staten van de Unie kon zijn; en toen er omstreeks hetzelfde tijdperk in het Congres der Vereenigde Staten een voorstel werd gedaan om eene belasting te heffen op den invoer van uitheemsch ka-

toen, verklaarde een der vertegenwoordigers van South-Carolina, dat de katoenbouw door de planters van South-Carolina en Georgia in ernstige overweging genomen werd, en dat, wanneer men goed zaad kon verkrijgen, de katoencultuur wellicht eene goede uitkomst zoude opleveren".

Men behoort nooit een nieuw ontwerp, wat het ook moge zijn, schielijk op te geven, want dikwerf gelukt het na de laatste poging. De zes volgende jaren bestond de uitvoer naar Engeland achtereenvolgens uit honderd-en-negen, drie honderd negen-en-tachtig en dan uit acht honderd twee-en-veertig zakken. Na de onafhankelijkheidsverklaring (1776) begon het katoen bizondere oplettendheid tot zich te trekken. Whitney's uitvinding om de zaden uit de vezels te verwijderen, nam de eenige hinderpaal weg, tot hare bijna onbegrensde voortbrenging. Een tarief op den invoer van katoenen stoffen gaf aanleiding tot het vervaardigen van katoenstoffen in het land zelf en doordat de verbouw van katoen dus grooter aanmoediging ontving, werd Amerika al zeer spoedig het voornaamste katoenland der wereld. Zonder meer dan eene halve eeuw terug te gaan zien wij, dat de oogst in 1830 negen honderd zes en zeventig duizend acht honderd-en-vijf-en-veertig balen had opgebracht; in 1880 bestond hij uit vijf millioen zeven honderd zeven-en-vijftig duizend drie honderd zeven-en-negentig balen, die op $275,000,000 (£55,000,000) geschat werden. Van den oogst van 1820 werd er voor $30,000,000 (£6,000,000) uitgevoerd; van dien van 1880 voor $220,000,000 (£44,000,000) waarvan Engeland ongeveer twee derden ontving. Deze laatste verzending bestond echter ook uit geweven katoen, wat niet in 1830 het geval was. Zoodat de waarde van het uitgevoerde katoen $30,000,000 (£6,000,000) grooter was dan die van de tarwe.

De tabakscultuur verkeert steeds in Amerika in eenen bloeienden toestand, ofschoon zonder twijfel de toekomstige man geen rooker zijn zal. Het pruimen behoort reeds tot het verledene en de pijp en sigaar zijn ook al veroordeeld. Na een zeker tal van jaren zal het rooken als even walgelijk worden beschouwd als nu het pruimen. De tabaksoogst in Amerika nam van 1870 tot 1880 met tachtig percent toe en op het oogenblik zijn er zes honderd acht-en-dertig duizend acres met tabak begroeid. Hare waarde bedroeg in 1880 drie-en-een half millioen p. St. Broeder Jonathan verdeelt zijne tabak met het overschot van het menschdom op eerlijke wijze, want hij zond juist ongeveer de helft naar andere landen, en rookt de andere helft zelf. "Neem een sigaar" zegt hij en geeft er een aan minder bevoorrechte

handen, terwijl hij er slechts een voor zichzelf houdt. Edelmoedige broeder Jonathan.

Wij mogen de zoogenaamde oud-Iersche vrucht, den aardappel, die echter van echten Amerikaanschen oorsprong is, niet stilzwijgend voorbijgaan. Amerika brengt het hare bij in de teelt van deze appels der aarde. In 1880 bracht zij twee honderd drie millioen "bushels" voort, dat is een weinig meer dan vier "bushels" voor elken man, vrouw en kind. Ik geloof niet, dat ik het mij toekomend gedeelte, dat voor iederen volwassene uit zes "bushels" bestaat, heb ontvangen, evenmin denk ik, dat er iemand in Amerika is, die bekennen wil, zijn aandeel te hebben verbruikt. Hij zal liever de waarheid der verslagen van de volkstelling willen bestrijden. Als er geene werden uitgevoerd, zouden wij voor een aardappeletend volk moeten doorgaan, of wij zouden onze medeburgers van Iersche afkomst moeten verdenken, van meer dan hun aandeel gegeten te hebben, wat misschien wel het geval was.

De enorme hoeveelheid vruchten, die in Amerika groeien en verbruikt worden, zal de verwondering van den bezoeker van dit land opwekken. Niettegenstaande hunne goedkoopheid werden de voortbrengselen der boomgaarden van 1880 op $52,500,000 (£10,500,000) geschat en er werden gemiddeld zes pond vruchten voor iederen persoon ingevoerd, welke invoer eene gezamenlijke waarde had van $20,000,000 (£4,000,000).

De geheele waarde van de opbrengst van één jaar der boerderijen van Oom Sam bedroeg in 1880 $2,225,000,000 (£445,000,000) en dit was zelfs nog niet een goed jaar voor prijzen. Hij heeft sinds veel meer dan dat ontvangen,—meer dan $2,500,000,000 (£500,000,000). Inderdaad, Mullhall schat de gezamenlijke landbouwkundige producten van 1884 op niet minder dan $2,721,500,000 (£544,300,000).

Laten wij nu een blik werpen op het levend gedeelte van zijne reusachtige boerderij en zien, wat hij ons daar te aanschouwen geeft. Eerst vraagt hij ons zijne varkens in oogenschouw te nemen, eene gemengde massa, afdalende van den patriciër Howard (het Parlementslid van Belford) tot den plebejer, het langsnuitige varken, dat "ontwortelen of sterven" moet. Zes en vijftig-en-drie kwart millioen marcheeren voorbij. Stelt u hun groet voor. Iedere man, vrouw en kind heeft één varken en iets meer. Nu komen zijne runderen met hunne schitterende oogen en hun getal bedraagt ongeveer zes-en-veertig millioen stuks. Hiervan zijn er achttien-en-een half millioen melkkoeien, de meest verspreide en meest gelijkelijk verdeelde

beesten van zijne kudde. Geheel Amerika door heeft iedere familie van drie personen eene melkkoe en een gedeelte van eene andere. Dan laat hij u zijne schapen zien, vijf en veertig millioen in aantal en buitendien genoegzaam over om een gewoon land te voorzien. Alhoewel niet een geheel schaap voor iederen inwoner, toch niet veel minder.

Zal het u nu behagen Oom Sam's paarden in oogenschouw te nemen? Laat hen in draf loopen. Twaalf-en-een half millioen van deze nuttige, edele dieren, afdalende van de snelste dravers in de wereld, vanaf "Maud S" met haar "record" van een mijl in twee minuten en acht-en-drie kwart seconden, tot de half-wilde "tackey" van Florida. Daar zijn zij, gevolgd door meer dan twee millioen muilezels en ezels, die den langen optocht besluiten.

De volkstelling bewijst, dat gemiddeld iedere familie in het land in werkelijkheid een paard, eene koe, vier varkens en drie schapen toebehoort; voorzeker geen slecht begin voor een jongen landman.

Indien het levend vee, dat op het gebied van Oom Sam loopt, eene processie ging vormen met reien van vijf naast elkander, en ieder beest geschat werd eene plaatsruimte in te nemen van vijf voet lengte, en zij om de wereld zouden trekken, zouden het hoofd en de staart van den optocht elkander raken. Dit was het leger van 1880; dat van 1885 zoude nog grooter zijn en steeds groeit het van dag tot dag en niemand kan het einde van zijn groei voospellen.

Nadat wij het vee gezien hebben zal ik u nu het melkhuis binnenleiden om de boter- en kaasafdeelingen in oogenschouw te nemen. In 1880 werden er vier honderd duizend ton boter gemaakt, dat is gemiddeld ongeveer zestien pond voor ieder man vrouw en kind in het land. Het brood van den Yankee is op meer dan eene zijde met boter bestreken. Er werden in 1870 tachtigduizend tonnen kaas gemaakt; in 1880 een honderd en twintig duizend ton. Sinds het fabrieksstelsel is ingevoerd, is het vervaardigen van kaas buitengewoon vooruitgegaan. De Amerikaan hecht niet dezelfde waarde aan kaas als zijn voorvader het deed. Wat hij vervaardigt wordt grootendeels naar het buitenland verzonden, om als stilton, cheshire of cheddar in Brittanje te verschijnen; want hij maakt alle soorten van kaas en gij kunt het republikeinsche artikel niet van zijn monarchaal oorspronkelijk model onderscheiden. De waarde der kaas, die in 1881 werd uitgevoerd, bedroeg meer dan drie en een kwart millioen p. St. De statistieken die de *National Butter, Cheese,*

and Egg Association bij hare kortelings gehoudene vergadering te Chicago werden voorgelegd, wijzen uit, dat de jaarlijksche opbrenst der melkerij en zuivelbereiding in dit land $100,000,000 (£20,000,000) bedraagt, terwijl men zegt, dat het kapitaal, dat in koeien is belegd, $40,000,000 (£8,000,000) grooter is, dan dat wat in bankaandeelen is gestoken.

Wat doet de Amerikaan met al deze voortbrengselen zijner melkerij en zuivelbereiding ? In de eerste plaats voorziet hij in zijne eigene behoeften—en deze zijn groot: want de zes-en-vijftig millioen zielen,die het welvarendste volk ter wereld uitmaken, en waarvan iedereen vast besloten is het beste te nemen van wat te krijgen is en die gewoon zijn het duurste voedsel te genieten, verbruiken er eene buitengewoon groote hoeveelheid van. Het overschot wordt uitgevoerd en Brittanje ontvangt verreweg het meeste en neemt van vele artikelen de helft, van al datgene wat de Republiek missen kan.

In 1870 begon er een nieuwe handel—de uitvoer van levend vee—waarvan eene waarde van $400,000 (£80,000) naar Brittanje werd gezonden; in 1880 werd er voor meer dan $12,500,000 (£2,500,000) uitgevoerd. De uitvoer van versch rundvleesch werd beproefd in 1875 en in 1880 bedroeg de waarde van dit uitgevoerde artikel $7,500,000 (£1,500,000).

Het Amerikaansche varken was gedurende de laatste twintig jaren in Europa zeer gewild. In 1860 bedroeg de waarde van de hammen en het spek, die werden uitgevoerd, slechts $2,050,000 (£410,000); in 1880 was de vraag er naar zoo groot, dat er voor veel meer dan $50,000,000 (£10,000,000) waarde werd verscheept. Brittanje neemt het grootste gedeelte. Welk een vooroordeel heerschte daar vroeger tegen Amerikaansche hammen en Amerikaansch spek ! Ik herinner mij nog dat ik eens de inrichting van een inzouter in eene Engelsche stad bezocht, waar de varkens van het district geslacht werden en waar men veronderstelde, dat alleen het onvervalschte inlandsche artikel werd verhandeld. De zouter leverde ongetwijfeld de zoozeer geprezen ham en het zoete spek, waarop mijne vrienden zich zoozeer beroemden, als zeer verschillend van het uitheemsche artikel te zijn. Een stapel half verborgen kisten, gemerkt Chicago, trof mijn oog. Ik riep den eigenaar ter zijde en vroeg, of de inhoud beter of slechter was dan het inlandsche goed. Hij glimlachte en zeide: "Somtijds het eene en somtijds het andere," er bijvoegende, "wij zijn een zonderling volk". Het Amerikaansche artikel wordt nu naar gelang van zijne verdienste gewaardeerd, maar menige ton ervan wordt nog steeds als onvervalscht

Engelsch verkocht. Het jaarlijksch inkomen, dat Oom Sam uit zijne varkens trekt, is $85,000,000 (£17,000,000).

Er wordt echter weinig schapenvleesch naar het buitenland gezonden. De waarde van den uitvoer in 1884 was minder dan $300,000 (£60,000). Maar met de voortdurende en snelle verbetering in het aanfokken van schapen in Amerika, voorzien wij spoedig eenen grooten handel in dit artikel, die voor Australië zoo veel voordeel oplevert.

Twintig jaar geleden kon men het schapenvleesch van Amerika nauwelijks eten. Nog is het minder, wat de hoedanigheid betreft, dan het Britsche, maar het wordt ieder jaar beter. Of het ooit de hoedanigheid van het beste Schotsche bereiken zal is twijfelachtig, maar de vooruitgang in de schapenteelt wordt bewezen door de vermeerdering van wol, die grooter is dan de vermeerdering van het getal schapen. Tusschen 1850 en 1860 was de hoeveelheid wol met veertien percent toegenomen; gedurende het volgende tiental jaren met zes-en-zestig per cent en tusschen 1870 en 1880 met niet minder dan eenhonderd zeven en veertig per cent. In 1850 woog eene schapenvacht gemiddeld slechts twee-en-drie tiende pond; in 1880 woog zij bijna het dubbele (vier-en-vier tiende pond). De vacht van een schaap in het Noorden weegt gemiddeld meer dan vijf pond, maar in het zachte Zuiden behoeft het dier niet zulk een warm kleed. Indien God ter wille van het geschoren lam den wind matigt, maakt Hij ook de vacht geschikt voor het klimaat en zorgt, dat het Zuidelijke schaap niet overladen wordt. Wat deze schapenbedekking betreft, hierin is men het met den wijze eens, die zeide, dat, "ofschoon God den wind ter wille van het geschoren lam tempert, de Heer het den mensch als plicht oplegt, het dier *niet te kaal te scheren*".

De opbrengst van wol in Amerika wijst de gewone vermeerdering aan. In 1830 bedroeg het gewicht der schapenvachten slechts achttien millioen pond; in 1860 twee-en-vijftig millioen; in 1850 zestig millioen en in 1870 honderd millioen pond. Zou iemand kunnen gelooven, dat Amerika meer dan tweemaal zooveel wol voortbrengt als het Vereenigd Koninkrijk! Het verwonderde mij, toen ik ontdekte, dat dit wel degelijk het geval is, want de wol in 1880 in Brittanje gewonnen woog slechts een honderd-en-twaalf millioen pond. Als men door Brittanje reist, men kan gaan waar men wil, zal men zelden uit het gezicht of buiten het gehoor zijn van het alomtegenwoordige schaap. In de Engelsche weilanden en op de met heide begroeide heuvelen, overal vindt men schapen.

Gedurende onzen rijtoer scheen het, alsof wij eindelooze kudden schapen aan beide zijden van den weg voorbij reden, terwijl wij aan deze zijde van den Atlantischen Oceaan ter nauwernood een dezer onschuldige diertjes aantreffen, veel minder wat men eene kudde noemt; het laatste is inderdaad een zeer zeldzaam gezicht. Toch overtreffen hier deze dieren, die over vijfmillioen vierkante mijlen zijn verspreid, de dichte kudden van Brittanje, welks landelijke schoonheid zoozeer door hen wordt verhoogd. Volgens Mulhall bedraagt de gemiddelde hoeveelheid wol, die een schaap in het Vereenigd Koninkrijk afwerpt, vier pond en die van een Amerikaansch schaap vijf pond. Indien men de schapen uit het zuiden niet mede rekent is deze opgave juist. Het is eene nieuwe verrassing voor mij. Ik zoude gezegd hebben, dat de gemiddelde hoeveelheid wol, die de Britsche schapen voortbrengen, die van hunne schijnbaar minder voordeelig geplaatste overzeesche makkers ver overtrof. Het is duidelijk, dat Amerika voor de schapenteelt beter geschikt is, dan over het algemeen verondersteld wordt. Zou er wel iets zijn op het gebied van landbouw en veeteelt waarin dit land niet kan uitmunten ?

Laat ik mijne lezers opmerkzaam maken op het veel beteekenend feit, dat in Amerika gedurende de laatste jaren op geen der artikelen van algemeen gebruik eene verhooging van prijs is gesteld, behalve op rund- schapen- en varkensvleesch, die op ongeregelde wijze in prijs zijn gestegen, wegens den uitvoerhandel naar Europa, die natuurlijk tot vermindering van voorraad in het land zelve aanleiding gaf. Op deze uitzonderingen na, zijn de prijzen der eerste levensbehoeften belangrijk verminderd. De bloei van den zooeven genoemden uitvoerhandel wordt door de volgende cijfers aangetoond. In 1870 bedroeg de waarde van den geheelen uitvoer van vleesch,zoowel versch als gedroogd, slechts $17,500,000 (£3,500,000) in vijf jaar was het bedrag tot ongeveer $70,000,000 (£14,000,000) geklommen en in 1880 werd er voor niet minder dan eene waarde van $117,500,000 (£23,500,000) aan de binnenlandsche markt onttrokken. Amerika was op dezen onverwachten uitvoer niet voorbereid, vandaar de verandering in waarde. De waarde van het uitgevoerde rundvleesch was in 1870 minder dan $20 (£4) per kop en in 1880 was zij niet ver van $75 (£15). Tien jaar geleden kon men dus drie-en-een halven os bekomen voor den zelfden prijs waarvoor men er in 1880 één koopen kon. Hetzelfde vond plaats met de waarde van schapen wier prijs, negen jaar later, van $2 (8s.) in 1871 tot $4,25 (17s.) per kop gestegen is. Hetzelfde was het geval met de

levende varkens, ofschoon deze hunne hoogste waarde in 1874 bereikten, toen ieder varken dat uitgevoerd werd, meer dan $10 (£2) kostte. Beperkende wetgeving door verscheidene vreemde landen heeft den handel in varkens veel afbreuk gedaan en de prijzen waren daardoor in 1880 gemiddeld $5 (£1) per kop. Maar zelfs, al waren er geen beperkende wetten in kracht getreden, dan nog zoude de geschiktheid van dit land, om in korten tijd eenig getal varkens voort te brengen, eene snelle daling in prijzen hebben veroorzaakt. Wat er met varkens heeft plaats gevonden, moet spoedig met runderen en schapen gebeuren. Let er maar op of er niet spoedig ook in dezen eene sterke daling in prijzen zal voorkomen in vergelijking met die van het jaar 1880. De Republiek werd onverhoeds aangegrepen. Laten wij zien welk antwoord zij eenige jaren later geven zal op de vraag voor hare steeds aangroeiende kudden.

Om met een kort begrip van het geheel te besluiten diene het volgende. De boerderijen van Amerika beslaan eene oppervlakte van acht honderd zeven-en-dertig duizend zes honderd acht-en-twintig vierkante mijlen, eene vlakte ongeveer gelijk aan een vierde deel van Europa en uitgestrekter dan de vier grootste Europeesche landen (uitgezonderd Rusland), namelijk, Frankrijk, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije en Spanje te samen. Het kapitaal, in landbouw belegd, zoude voldoende zijn om geheel Italië, met zijne rijke olijfboschjes en wijngaarden, zijne oude, geschiedkundige steden, kathedraals en paleizen, zijn koning en aristocratie, zijn paus en kardinalen en elk ander overblijfsel van het leenstelsel, te koopen. Of indien de Amerikaansche pachters er op uit waren om te verkoopen, konden zij het geheele Pyreneesche schiereiland met alle zijne overleveringen van middeleeuwsche grootheid en nog veel meer land in Europa, met al wat erop gebouwd is, daarvoor in bezit nemen. Indien hij zijn spaargeld van drie jaren ervoor over had, kon de Yankee pachter zich het schoone Zwitserland als zomerverblijf aanschaffen, zonder zijn eigenlijke vermogen daarvoor aan te raken, want de jaarlijksche verdienste gaat de $550,000,000 (£110,000,000) te boven. De korenoogst van 1880 bestond uit meer dan twee-en-een half billioen "bushels" Indien dit in eene massa werd bijeen vergaderd zoude het een berg van drie en een half billioen kubieke voeten vormen. Indien het op een hoop werd gestapeld tot eene hoogte als die van den dom van St. Paul (drie honderd en vijf-en-zestig voet) en eene breedte als die van de zijvleugels der kathedraal (twee honderd en vijf en tachtig voet), zoude die dichte graanmassa zich uitstrekken

van Fleet street en de geheele lengte van het Strand tot Piccadilly; vandaar naar Knightsbridge, Hammersmith on South Kensington, tot op een afstand van meer dan zes mijlen. Of het zoude eene pyramide vormen, driemaal zoo groot als die van Cheops. Indien het op karren werd geladen, zoude het alle paarden van Europa en nog een millioen meer (drie-en-dertig en een half millioen) vereischen om ze in beweging te brengen, ofschoon ieder paard dan een gewicht van twee ton zoude voorttrekken. Geladen op eene aaneenschakeling van goederenwagens zoude de korenoogst een trein vormen die anderhalfmaal de aarde zoude omspannen. Zijne waarde is gelijk aan de helft van al het goud, dat uit de mijnen van Californië gegraven is, gedurende de vijf-en-dertig jaren, sedert daar goud gevonden werd. De koren-en katoenvelden van Amerika vormen koninkrijken, die in grootte sommige van de Europeesche overtreffen.

In 1884 werden er meer dan een half millioen levende beesten naar Europa gezonden, terwijl er bovendien ongeveer een billioen pond vleesch werd uitgevoerd. En vier jaar geleden bedroeg de geheele waarde van het vleesch, zoowel versch als gedroogd, dat naar Europa werd verzonden, $1,175,000,000 (£235,000,000). Het is moeielijk te begrijpen wat deze monstering werkelijk te beduiden heeft. Als de Atlantische Oceaan doorgetrokken kon worden, evenals het leger van Mozes de Roode Zee doortrok en deze dieren tien op eene rei werden geplaatst, en ieder gemiddeld vijf voet in lengte was, zoude de optocht vijftig mijlen (ongeveer zeventien uren) lang zijn. Zulk eene lijn stuurt de Republiek ieder jaar naar Europa; het "geslachte vee", echter, vertegenwoordigt eene grootere waarde, want als gewoonlijk zien wij het doode in vergelijking tot het levende "de groote meerderheid" uitmaken. Verleden jaar (1884) werd er een honderd-en-dertien millioen pond kaas uitgevoerd, terwijl er eenvijfde dier hoeveelheid aan boter werd gezonden, om het brood, dat de Republiek naar Europa uitgevoerd heeft, ermede te beleggen. Het is niet vrekkig, dit grootere Brittanje; het verspreidt zijne giften niet alleen op verkwistende wijze, maar weet ook het verhemelte van den mensch te streelen. Dat zijne geschiktheid voor goede werken nooit moge verminderen!

Deze enorme uitvoer van voedingsmiddelen geeft aanleiding tot ernstige overdenkingen voor de toekomst. De bevolking der Oude Wereld vermeerdert zich ras zonder eenige uitbreiding der gronden, of daarmede in verband staande vermeerdering der levensmiddelen. Sedert het begin van deze eeuw zijn de een honderd twee-en-zeventig millioen Europeanen tot drie honderd

en twaalf millioen aangegroeid. Dit is een vooruitgang, die in de geschiedenis der Oude Wereld zijn weerga niet heeft gevonden. Zonder de enorme scheepsladingen van voedingsmiddelen uit Amerika en andere landen, zoude zulk eene vermeerdering waarschijnlijk onmogelijk zijn geweest. Het tegenwoordige verbruik van voedingsmiddelen door Europa is oneindig veel grooter dan hetgeen het voortbrengt. Het tekort in graan per jaar bedraagt drie honderd en tachtig millioen "bushels"; meer dan een "bushel" voor ieder man, vrouw en kind in Europa, terwijl dat van vleesch acht honderd en drie-en-vijftig duizend tonnen bedraagt, dat is zes pond voor ieder man, vrouw en kind. De toekomstige aanwas van Europa hangt daarom hoofdzakelijk af van den toevoer van levensmiddelen uit den vreemde—voornamelijk uit Amerika; iedere bijvoeging tot de bevolking moet voor het grootste gedeelte door het buitenland gevoed worden. Vooral is het Vereenigd Koninkrijk in dien geest afhankelijk. De heer Giffen berekent, dat reeds twaalf millioen, of een derde der geheele bevolking, door van buiten ingevoerd voedsel in het leven wordt gehouden.

Het zoude moeielijk zijn de gevolgen van dit feit, dat altijd in belangrijkheid toeneemt, te overdrijven. De maatschappelijke en staathuishoudkundige veranderingen, die dit medebrengt, kunnen van het meest radicale karakter zijn. Zonder twijfel, zooals de heer Caird en andere uitstekende deskundigen beweren, kan, bij betere en zorgvuldigere bebouwing van den grond van Europa en dien van Groot-Brittanje in het bizonder, eene verbetering tot stand gebracht worden, maar wij veronderstellen dat dit alleen kan bereikt worden ten koste van veel kapitaal en dan nog tot een beperkten omvang. Het deel der bevolking van Europa, dat, wat levensmiddelen betreft, van de Nieuwe Wereld afhangt, zal waarschijnlijk van jaar tot jaar grooter worden. Gelukkig heeft zij nog genoeg onontwikkelde hulpbronnen, die voor voldoende exploitatie vatbaar zijn om in elken mogelijken eisch te voorzien gedurende een tijdperk, dat, ofschoon niet zoover strekkende als wij geneigd zijn vooruit te zien, toch zeker zoover strekt als wij dit kunnen doen, hoewel dit eene zeer verschillende zaak is. Wanneer wij de veranderingen nagaan, die er plaats gevonden hebben gedurende de laatste vijftig jaren van het bestaan dezer Republiek, moeten wij voorzeker aarzelen ons in beschouwingen te verdiepen over hetgeen de volgende vijftig jaren ons brengen zullen; doch wij gelooven te kunnen voorspellen, dat Amerika, vijftig jaren later, al het voedsel geven kan, dat Europa dan zal verlangen. En laat dan

de nakomelingschap verder voor zichzelve zorgen. Hij, die altijd tegen U zegt, wat hij zoude hebben gedaan "als hij daar en daar geweest ware" zal onder geene omstandigheid er ooit komen. En geen mijner lezers zal "ooit komen" tot dien dag, wanneer de Republiek niet meer zal kunnen beantwoorden aan eene vraag,—welke het ook zijn moge—voor hare landbouwkundige voortbrengselen. Millioenen en millioenen vruchtbare akkers, onder een zonnigen hemel en gedrenkt door verfrisschende regenbuien, liggen nog braak en wachten op den ploeg om door het voortbrengen van voedsel in de behoeften van den mensch te voorzien.

Het is in de bebouwing van dit erfdeel, in de stichting van steden en in het aanleggen van straat- en spoorwegen, benevens in de uitbreiding van het telegraafnet dat hiermede gepaard moet gaan en het bouwen van scholen en kerken door het geheele land, dat het Amerikaansche volk zijne behoorlijke ontwikkeling zal vinden, doch niet in het vervoer van koopwaren op de groote zeeën, waarvan slechts nadeel te verwachten is. Nog minder moet het erop aandringen, dat er oorlogsschepen zullen worden gebouwd. Het tegenwoordige gemis eener vloot, verzekert der natie eene waardige stelling. Het is een der meest goede eigenschappen van de Republiek, dat zij haar geld op eene betere wijze besteedt en niet eens een schip heeft, dat op den naam van oorlogsschip aanspraak maken mag. Indien zij eenige kleine schepen bouwt en die met den naam van vloot bestempelt, lokt zij eene vergelijking uit, die alleen de Republiek in een belachelijk daglicht stellen zal, want zij behoeft, óf de sterkste vloot ter wereld, óf in het geheel geene. Indien zij de zwakste schepen bouwt, zoo bouwt zij deze om ze door den sterkeren vijand te laten nemen of te doen zinken, indien zij ooit een vijand hebben zal, hetgeen te betwijfelen staat; tenzij zij op de andere mogendheden groote monsterschepen afstuurt, met het doel verderf te stichten. Men heeft eene poging aangewend om vrees aan te jagen, naar aanleiding van den onverdedigbaren toestand harer zeekust; men zeide, dat iedere kleine mogendheid hare havens kon aanvallen en dan belastingen heffen. Indien de een of andere man, die langs Broadway wandelt, door een onordelijken kerel wordt aangevallen, zal toch niemand ons in bedenking geven, daarom een harnas aan te trekken. Er is geene haven in Amerika, die niet behoorlijk, indien dit noodig zij, tegen iederen aanvaller gesloten kan worden, vóórdat hij gelegenheid zoude hebben, ze te bereiken; er bestaat echter weinig vooruitzicht dat de Republiek, indien zij ongewapend

blijft, ooit zal worden aangevallen. Indien natiën zich wapenen, alleen met het doel zich te verdedigen, is het zeker, dat *beleediging* in de achterhoede schuilt, evenals de schaduw de wezenlijkheid volgt. Shakespeare zegt:

"Hoe dikwerf maken de middelen die tot misdaad leiden
De misdaad reeds volbracht".

Ik raad mijne Republikeinsche medeburgers ten sterkste aan, om aan sommige rijken de dwaasheid en de misdaad over te laten, van het bouwen en onderhouden van deze verdelgingsmachines, wier bezit oorlog verwekt tusschen volken, die anders in vrede zouden hebben geleefd.

Van al de lessen, die de Democratie gaf of kan geven aan volkeren, die in eenen minder gevorderden staat van politieke ontwikkeling leven, is deze de voornaamste, namelijk, dat de overwinningen des vredes die van den oorlog in roem verre overtreffen. De Republiek kan in zooverre zichzelf gelukkig gevoelen, dat de roem van haar land niet op veroveringen of aanvallende oorlogen gegrondvest is, maar op de meer edele basis van vredelievende, ordelijke en nijvere ontwikkeling. Mannenbroeders, laat ons erop toezien, dat onze vertegenwoordigers dit deel onzer geschiedenis niet bezoedelen, door der Republiek het staatsiekleed des gouden vredes af te scheuren en haar te bedekken met de wapenrusting des barbaarschen krijgs.

HOOFDSTUK X.

FABRIKATEN.

"Als algemeenen regel kunnen wij met zekerheid voorspellen, dat de natie, die op de meest afwisselende takken van nijverheid kan bogen en in alle andere zaken hiermede gelijken tred houdt, het meest welvarende, machtige en tevredene land zal worden. De landbouw, ofschoon het eerste en meest wezenlijke van alle beroepen, levert uit het oogpunt van handel en nijverheid nog volstrekt niet de beste uitkomsten op". "ENGLAND'S SUPREMACY".—JEANS.

CHANNING zegt: "Men heeft ontdekt, dat de arbeid de grootste veroveraar is, die de naties rijker en machtiger maakt dan de roemrijkste veldslagen".

Van deze waarheid geeft de Repnbliek het voldoendste bewijs, want zij is door arbeid en niet bij geluk het grootste fabrieksland der wereld geworden.

"Wat door menschen geluk wordt genoemd,
Is het voorrecht van kloekmoedige geesten".

Het Amerikaansche volk heeft sinds het eerste tijdperk zijner geschiedenis groote aandacht gewijd aan- en ongewone geschiktheid getoond voor, het fabriekswezen. De eerste kolonisten waren reeds van de belangrijkheid ervan volledig overtuigd en zij wijdden zich met zooveel ijver aan zijne ontwikkeling dat in 1670, toen de bevolking nog geen tweehonderdduizend zielen telde, de bloei ervan reeds de jaloerschheid van het moederland begon op te wekken. Niettegenstaande Groot-Brittanje alles in het werk stelde om den vooruitgang van hare koloniale nijverheid te beperken, namen de handel en het fabriekswezen van Amerika steeds in omvang toe. Die vooruitgang werd echter gemaakt ten koste van het zedelijk bewustzijn der natie.

Dit kan worden nagegaan door het feit, voor welks waarheid de Edel Achtbare Heer David A. Wells borg staat, dat de kolonisten uit eene natie van wetsovertreders bestonden. "Negen tienden van de kooplieden der kolonie waren smokkelaars. Een vierde gedeelte van hen, die de Onafhankelijkheids-Verklaring teekenden, was in den sluikhandel betrokken. John Hancock was de vorst der sluikhandelaars. Hij stond, met John Adams als zijn advocaat, voor het admiraliteitshof te Boston terecht, terzelfden tijd dat de slag van Lexington plaats vond, ter oorzake eener boete van een half millioen dollars, die hem was opgelegd wegens het smokkelen van goederen". De onheilen en het lijden, die door de bekrompene staatkunde van het moederland werden veroorzaakt, kunnen slechts onvolkomen worden begrepen, zelfs met het oog op dit groot zedenbederf onder een edelmoedig en anders weteerbiedigend volk. De pogingen van Brittanje om de nijverheid van Amerika te fnuiken eindigden niet, zoo als men veronderstellen zoude, met het welslagen van de Revolutie. Overzeesche fabrikanten trachtten hunne beteugelende maatregelen voort te zetten, nog lang nadat de onafhankelijkheid reeds was verklaard en hunne wijze van handelen liep dikwijls uit op hun eigen nadeel. Bishop, de geschiedschrijver der Amerikaansche nijverheid zegt:

"De gevreesde mededinging van het aanwassende, doch nog onrijpe fabriekswezen in Amerika te verijdelen, werd door de Engelsche fabrikanten beschouwd als een doel, dat groote opofferingen waardig was. Zij stuurden daarom groote hoeveelheden goederen in consignatie, die op openbare verkoopingen op de gemakkelijkste termen aan kooplieden werden verkocht. Dat deze wijze van handelen de goedkeuring van beroemde Britsche staatslieden wegdroeg, blijkt uit de opmerkenswaardige woorden van den heer Broughton, gesproken in het Parlement, kort na den vrede (1815), toen hij, met betrekking tot de verliezen door Engelsche fabrikanten in deze verschepingen geleden, verklaarde, dat het geen kwaad kon doen bij den eersten uitvoer verlies te lijden, opdat de groote overvloed van goederen deze opkomende fabrieken in de Vereenigde Staten, die de oorlog tegen den natuurlijken loop van zaken in, in het leven had geroepen, in de wieg zoude doen verstikken,"

Dit alles behoort tot het verledene en is alleen vermeld om eene werkelijk goede verklaring te geven van het onderwerp, dat wij behandelen. Brittanje handelde zoodanig, omdat te dier tijde niemand beter wist, zooals wij in het hoofdstuk over de bezigheden hebben uitgelegd.

De gestadige vooruitgang van het Amerikaansche fabriekswezen wordt aangetoond, door de steeds toenemende verhouding

van het aantal fabrieken tot den aanwas der bevolking. Dit wordt door Mulhall aangetoond als volgt:

PRODUCT PER INWONER.

1830,	£1.8	1850,	£9.1	1870,	£21.2
1840,	£5.7	1860,	£12.2	1880,	£22.0

In vijftig jaar eene vermeerdering van meer dan tienmaal het product per inwoner.

Het is een belangrijk verschijnsel dat, toen het land dichter bevolkt werd, de belangrijkheid van het fabriekswezen met betrekking tot den landbouw vermeerderde. In 1850 was het kapitaal, in het fabriekswezen belegd, slechts acht percent van dat van den landbouw. In 1860 was het dertien percent; in 1870 negentien percent en in 1880 bereikte het drie-en-twintig percent, of ongeveer een vierde van hetgeen in den landbouw was gestoken. In 1870 bedroeg de waarde van de voortbrengselen der fabrieken, behalve die der grondstoffen, een-en-zeventig percent van de waarde der landbouwproducten, terwijl in 1880 de verhouding tot bijna negenentachtig percent gestegen was. Zoodat, groot als de bloei van den landbouw in Amerika geweest is (en de weerga hiervan werd nog nimmer gezien) die van het fabriekswezen nog grooter was. Geene bewering in dit boek zal waarschijnlijk meer verwondering baren dan die,waarin gezegd wordt, dat niet Groot-Brittanje, maar de jonge Republiek het grootste fabrieksland der wereld is, want men houdt het er algemeen voor, dat zij alleen groot is in den landbouw.

De jaarlijksche voortbrengst van iederen arbeider is in waarde vooruitgegaan van $1,100 (£220) in 1850 tot $2,015 (£403) in 1880; eene uitkomst, die grootendeels te danken is aan de verbetering in de wijze van bewerking en aan de machines. Deze oorzaak, in verband met de vermeerdering van het getal werklieden, gaf aanleiding, dat de geheele waarde der fabrieksgoederen opklom van $1,060,000,000 (£212,000,000) in 1850 tot $5,560,000,000 (£1,112,000,000) in 1880—eene verhooging van ongeveer zeshonderd percent in dertig jaren. Gedurende hetzelfde tijdperk was de verhooging van Britsche fabrieksgoederen niet veel meer dan honderd percent. Hunne geheele waarde in 1880 was slechts $4,055,000,000 (£811,000,000).

Eene nijverheid, die gedurende de vijftig jaren, welke wij hier beschouwen, eene reusachtige vlucht heeft genomen, is die der koren- en maalmolens. Inderdaad, indien wij naar de waarde der producten oordeelen, is deze zeker de voornaamste tak van nijverheid der Vereenigde Staten, want hare producten gingen

in 1880 meer dan $500,000,000 (£100,000,000) te boven. Het kapitaal, in dezen tak van nijverheid belegd, bestond uit $177,400,000 (ongeveer £36,000,000), terwijl er niet minder dan vier en twintig duizend koren- en maalmolens in werking zijn, die dagelijks vijf millioen "bushels" kunnen afleveren—genoegzaam, indien het noodig zij, om niet alleen de vijftig millioen Amerikanen van meel te voorzien, maar ook de driehonderd millioen Europeanen, die jaarlijks een billioen drie honderd en zeven-en-veertig millioen "bushels" verbruiken.

De waarde van het voedsel wordt door het malen met dertien percent van den prijs van het graan verhoogd. Gedurende het tiental jaren, dat met 1880 eindigde, vermeerderde het kapitaal, waarmede men in deze industrie werkte, met zes-en-veertig percent; het graan, daarvoor verbruikt steeg zeven-en-veertig per cent; de loonen stegen negen-en-veertig per cent. De handenarbeid verminderde echter allengskens—eene omstandigheid, die het gevolg is van de verbeteringen, aangebracht in het machinewezen. Dit wordt steeds meer karakteristiek in alle Amerikaansche takken van nijverheid; het zware werk wordt aan levenlooze werktuigen overgelaten, terwijl de geest en de spieren der menschen naar hoogere kanalen worden opgevoerd.

De industrie, die volgens de waarde der producten in belangrijkheid volgt, is het slachten en verpakken van vleesch. Ofschoon in vergelijking later beoefend, heeft deze tak van nijverheid enorme verhoudingen aangenomen. Het kapitaal, dat in 1880 daarvoor aangewend werd, bestond uit ongeveer tien millioen p. St., en verschafte werk aan meer dan zeven-en-twintig duizend menschen, wier loonen tot $10,500,000 (£2,100,000) liepen, dat is gemiddeld $400 (£80) ieder. Het getal geslachte koeien bedroeg een millioen zeven honderd duizend; dat van schapen, twee millioen twee honderd duizend; en dat van varkens, zestien millioen. Dit was genoegzaam om ieder man, vrouw en kind in Amerika en Groot-Brittanje eenmaal per week, gedurende een geheel jaar, een half pond vleesch te geven. Dat deze nijverheid groote ontwikkeling moet verkrijgen, wordt bewezen door de zorg, die aan de veeteelt wordt besteed; het vee, dat aan de boerderijen behoorde, vermeerderde met drie-en-dertig percent gedurende het verloop der tien jaren, eindigende met 1880. Er waren in dat jaar ongeveer honderd vijftig millioen koeien, schapen en varkens in de Vereenigde Staten.

Het is te Chicago, dat de reiziger het moordend werk op de grootste schaal ziet plaats vinden, want in 1880 werden er vijf en drie kwart millioen varkens geslacht en een half millioen

runderen "verpakt". Deze tak van nijverheid ontwikkelt zich zoo snel, dat verleden jaar in Chicago alleen, een millioen een honderd-en-tachtig duizend en negen honderd runderen werden geslacht. De volmaaktheid van de machines, die gebruikt worden, wordt aangetoond door de bewering der inwoners van Chicago, dat men namelijk een levend varken in de eene zijde der machine kan zien drijven en de hammen aan de andere zijde er ziet uitkomen, voordat het geschreeuw van het dier uit uwe ooren is. Matthew Arnold zeide, toen men hem vroeg, dit in werkelijkheid te zien, of ten minste de grond waarop deze geschiedenis rust, "waarvoor zoude ik varkens zien dooden; waarvoor zoude ik varkens hooren schreeuwen?" Hij weigerde. Mijne lezers kunnen derhalve, indien zij lust hebben, eene vertooning gaan zien, die een beroemd reiziger miste, iets, wat immer een groot voordeel is.

De ijzer- en staalindustrie volgt dan in belangrijkheid met eene waarde der producten voor 1883 van $400,000,000 (£80,000,000). De productie van ruw ijzer is op verbazende wijze toegenomen. In 1883 werden er vijf en een kwart millioen tonnen uit de aarde gehaald, hetgeen meer dan dertienmaal de hoeveelheid van 1840 bedraagt. Met deze onvergelijkelijke vermeerdering in hoeveelheid, is eene daarmede overeenstemmende verbetering in hoedanigheid gepaard gegaan, waardoor het Amerikaansche ijzer en staal op gelijken voet werden geplaatst met het beste voortbrengsel van den ijzerkoning, Groot-Brittanje.

In 1870 stonden de Vereenigde Staten verre beneden Frankrijk of Duitschland, wat het vervaardigen van staal betreft; tien jaar later brachten zij meer voort dan deze landen te samen. Amerika vervaardigt nu een vijfde van het ijzer en een vierde van het staal der geheele wereld en volgt onmiddellijk op Groot-Brittanje, dat de hoogste plaats inneemt op het gebied der ijzer- en staalindustrie. In 1890 zal Amerika waarschijnlijk aan het hoofd staan van de staalfabricage, zooals uit de volgende korte tabel kan worden opgemaakt:

	1850	1870,	1881.
	Tonnen	Tonnen.	Tonnen.
Groot-Brittanje,	49,000	245,000	1,780.000
Vereenigde Staten,		64,000	1,374,009
Duitschland, - -	22,000	170,000	865,000
Frankrijk, - -		94,000	418,000

De snelste ontwikkeling, die de wereld wellicht ooit heeft aanschouwd, werd bereikt in de bereiding van het Bessemer staal in Amerika. Zooals de bovenstaande tabel aantoont, werden in 1870 slechts vier-en-zestig duizend ton staal van alle soorten gemaakt. Hiervan waren slechts veertigduizend ton Bessemer ; twaalf jaar later, 1882, liep het product tot een millioen twee honderd en vijftig duizend ton. Deze vooruitgang geschiedde niet met horten en stooten, maar met eene groote vaart, eene vaart zonder ophouden, die Amerika tot den grootsten fabrikant van Bessemer staal heeft verheven. Verleden jaar maakte de Republiek een millioen drie honderd en drie en zeventig duizend vijf honderd-en-dertien ton, hetgeen vier en zeventig duizend ton meer was dan Groot-Brittanje had vervaardigd. Hare meerderheid in het fabriceeren van spoorstaven treedt nog meer op den voorgrond. Groot-Brittanje leverde zes honderd zeven-en-veertig duizend ton, tegen negen honderd vier-en-vijftig duizend, die in de Vereenigde Staten werden vervaardigd.

Pennsylvania draagt de ijzeren kroon. Ongeveer de helft van het kapitaal, dat daar aanwezig is, is in dezen tak van nijverheid belegd, terwijl het zes-en-veertig percent van het geheele product voortbrengt. Ohio is de tweede in rang, dan volgt New-York, met Illinois, dat het bijna op de hielen trapt.

De toekomst van de ijzer- en staalindustrie in Amerika is zeer bemoedigend; want in de meeste der onlangs opengestelde Staten van het Westen heeft men ijzererts in meerdere of mindere hoeveelheid ontdekt. Het verwerken van ijzer werd tusschen 1870 en 1880 in niet minder dan zes Staten begonnen, namelijk in Colorado, Kansas, Nebraska, Oregon en Texas en tevens in den oostelijken staat New-Hampshire. Deze juist ontluikende takken van nijverheid ontwikkelen zich snel, maar er moet in deze Staten eene groote toename van bevolking plaats vinden, alvorens het gezamenlijke produkt een hoog cijfer kan bereiken. Pennsylvania zal waarschijnlijk in de toekomst zijne ijzer- en staalproductie even snel vermeerderen als deze nieuwe districten.

Op het ijzer- en staalfabrikaat volgt de houthandel, een eigenaardige, Amerikaansche tak van nijverheid. Sinds 1850 is de waarde van de jaarlijksche opbrengst viervoudig vermeerderd, terwijl het kapitaal, hierin gestoken, in dezelfde verhouding toenam. In 1880 gaf deze tak van nijverheid aan eenhonderd acht-en-veertigduizend handen werk, die loonen ontvingen, wier gezamenlijk bedrag bijna $32,000,000 (£6,400,000) beliep.

Het product had eene waarde van $233,268,725 (£46,653,745). De voornaamste zetel dezer nijverheid is Michigan, eene landstreek, waar vijftig jaar geleden nog geen houthakker was binnengedrongen. Het kapitaal, dat in dien Staat in den houthandel is belegd, bedroeg in 1880 bijna veertig millioen dollars, of meer dan een vijfde van het bedrag van alle gelden, die in den houthandel van het land zijn belegd. De hoeveelheid van het betere soort van hout, dat in 1880 in de drie voornaamste hout staten, Michigan, Wisconsin en Minnesota was gekapt, bestond uit zeven billioen vijf honderd millioen voet. Dit is buiten de vele millioenen spoorwegbalken, duigen en andere zaken, die uit eene minder goede soort hout worden vervaardigd. In 1880 werd in de Zuidelijke Staten meer dan een billioen vijfhonderd millioen voet pijnboomen gekapt; terwijl men berekende, dat er niet minder dan twee honderd-en-zestien billioen voet was overgebleven. Volledige statistieken van de ontzaglijke hoeveelheid hout, die in de verschillende Staten voorhanden is, zijn echter niet te verkrijgen. Men zegt, dat er in Texas een-en-twintig billioen voet pijnboom van eene zekere soort voorhanden is, waarvan in 1880 een en zestig en-een-half millioen werd gekapt. Indien men de hoeveelheid hout die tegenwoordig gekapt wordt, als maatstaf aanneemt, zal de houtvlakte van Michigan, Wisconsin en Minnesota nog van twintig tot vijf-en-twintig jaren hout kunnen opleveren, maar men zegt, dat die van het Zuiden, welke viermaal grooter is, voor een onbepaald tijdperk genoeg heeft. Enorme wouden zijn in Washington Territory, Oregon en Noord-California opengesteld geworden. Het houthakken mag in de toekomst wellicht meer methodisch plaats vinden dan in het verledene, maar er bestaat weinig gevaar, dat de voorraad verminderen zal. Er zijn uitgebreide streken in Amerika, waar het kweeken van houtgewas de eenige mogelijke bebouwing is en andere plaatsen, waar boomen beter kunnen groeien dan iets anders. Dit zal altijd zoo blijven, zoodat er geene vrees behoeft gekoesterd te worden, dat óf de bosschen geheel zullen worden uitgeroeid, óf dat de voorraad hout, voor den handel geschikt, zal ophouden. De hoedanigheid en verscheidenheid van Amerikaansch hout zijn te goed bekend, dan dat het noodig zou zijn, hier met nadruk op te wijzen. Het esschen,–kersen,-ahorn,–mahonie,-noten–en vele andere soorten van hout worden naar Europa uitgevoerd, menigmaal gezaagd en geschaafd en geheel klaar om als voltooid werk in elkaar gezet te worden. De rijkdom van Amerika's bosschen wordt aangetoond door de verzameling inheemsche houtsoorten in het

Museum van Natuurlijke Historie te New York, hetgeen meer dan vierhonderd verschillende soorten bevat. De rijkdom der Republiek zoude slechts gedeeltelijk kunnen worden geschat, indien wij geen gewag maakten van het "groeiend hout", dat op Oom Sams groot gebied wast, van af den levenden eik van Zuidelijk Florida, tot den "vervaarlijken pijnboom der North Western Hills".

Yzergieterijen en machinefabrieken volgen in rang. Men schat hunne waarde op meer dan $214,000,000 (£42,800,000): zoodat de waarde der ijzerindustrie van Amerika, die wij reeds gegeven hebben, bij deze som behoort te worden gevoegd.

Het fabriceeren van katoenen goederen is in vele landen zeer toegenomen, maar nergens zoo snel als in Amerika. In Engeland werden in 1880 bijna zesmaal meer van deze goederen vervaardigd dan in 1830; die van Amerika vermenigvuldigden zich achttien-en-een half maal. De mededinging in dezen belangrijken tak van nijverheid tusschen het Moederland en Amerika wordt in de volgende tabel, die tevens de kleine hoeveelheid, die andere landen verbruiken, aantoont, weergegeven.

VERBRUIK VAN KATOEN IN MILLIOEN PONDEN.

	1830	1840	1860	1870	1880
Groot-Brittanje,	250	454	1,140	1,101	1,404
Vereenigde Staten,	52	135	410	530	961
Duitschland, - -	56	120	220	260	390
Frankrijk, - -	87	110	215	250	340
Verschillende kleinere landen,	162	231	286	239	649
	607	1,050	2,271	2,380	3,744

Uit het bovenstaande blijkt, dat de katoenindustrie van Amerika bijna driemaal sneller is toegenomen, dan die van eenig ander deel der wereld. Het moederland staat echter nog altijd aan het hoofd. Groote, moedige wedlooper. Men ziet niet gaarne dat een groote reus U, met zijn zevenmijls laarzen aan, nazit, maar wees niet te zeer ontmoedigd. Hij is uw eigen zoon en voorspelt geen leed. Gij hebt hem geleerd, wat zijne kracht vermag. De prijs zal steeds in de familie blijven. Gij, die aan uw eerstgeboorterecht zooveel waarde hecht (iedereen zijn smaak), kunt ongetwijfeld uw oudsten zoon niets benijden.

In het begin van deze eeuw, ofschoon de katoenoogst slechts een zeven-en-zeventigste bedroeg van die in 1880, werd er slechts twee percent in het binnenland bewerkt, tegen een-en-dertig

percent in 1881. In deze, als in vele andere takken van nijverheid, zien wij het moederland en dat van haar kind in vriendschappelijken wedijver de groote massa tot zich trekken, terwijl zij aan het overschot der wereld nauwelijks eene plaats in den wedstrijd gunnen. De twee naties te samen nemen twee derden van het geheel en laten slechts een derde aan de rest der wereld over. Het kapitaal, dat in 1880 in Amerika in de katoenfabriecage belegd was, bestond uit $208,000,009 (£41,600,000). Het getal arbeiders bedroeg een honderd twee-en-zeventig duizend vijf honderd-en-vier-en-vijftig. wier loonen een gezamenlijk bedrag van $42,000,000 (£8,4000,000) uitmaakten. De waarde van het product overschreed $192,000,000 (ongeveer £40,000,000). Vergeleken met de cijfers van de voorgaande tien jaren, zien wij, dat het kapitaal met zeven en veertig percent, het getal weeftouwen met negen-en-veertig percent, het getal werklieden met acht-en-twintig percent en het verwerkte katoen met acht en vijftig percent is toegenomen. Het is een feit, der vermelding waardig, dat de Amerikaansche wijze van katoenfabricage de meest werkbesparende is der geheele wereld. Een Amerikaansch arbeider vervaardigt een zesde meer dan de Britsche werkman; een derde meer dan de Duitsche, twee-en-een half maal meer dan de Fransche of Oostenrijksche en vijf maal meer dan de Russische. Dit kan gedeeltelijk worden verklaard door het feit dat de verhouding van werklieden in Amerikaansche fabrieken grooter is dan in Europeesche; ofschoon het betere gehalte van de Amerikaansche machinerie de hoofdoorzaak is van dat verschil. De Amerikaan in zijn land geboren en zelfs de Europeaan, voor een tijd in dit land gevestigd, is niet tevreden eene positie te blijven bekleeden, die even goed of beter door eene machine kan worden vervuld. Indien zulk eene machine niet bestaat gebruikt hij zijn vernuft en vindt er eene uit en de wet op het patentrecht verleent hem tegen betrekkelijk geringe kosten voldoende bescherming. Dit is de hoofdoorzaak waarom Amerika per hoofd meer voortbrengt dan eenig ander land.

De Amerikaansche wollenindustrie is gedurende de laatste jaren ook zeer vooruitgegaan. Sinds 1860 is zij drievoudig toegenomen, een aanwas welke zes maal grooter is dan die van Brittanje, die gedurende dat tijdperk slechts vijftig percent bedroeg. In 1880 bedroeg de geheele productie der Vereenigde Staten slechts weinig minder dan die van Groot-Brittanje, hetgeen door de navolgende tabel duidelijk wordt aangetoond.

	Millioen Ponden	Ponden per inwoner	Waarde
Vereenigd Koninkrijk	338	9.8	£46,000,009
Vereenigde Staten.....	320	6.6	43,000,090

Sedert 1880 heeft de Republiek zonder twijfel hare moeder verre achter zich gelaten. Er werden gedurende 1883–4 ongeveer drie honderd zes en negentig millioen ponden wol in de Vereenigde Staten verbruikt en hiervan waren drie honderd en twintig millioen ponden in het land zelf gewassen. De wolproductie is nu ongeveer zesmaal grooter dan vijf-en-twintig jaar geleden; en reeds nemen de cijfers van den uitvoerhandel groote verhoudingen aan. Oom Sam is misschien spoedig geroepen zijn Europeeschen broeder te kleeden, zoowel als hem te voeden.

Het kapitaal, dat in 1880 in de wolindustrie belegd was, bedroeg ongeveer negentien millioen p. St. Er waren meer dan zes-en-tachtig duizend werklieden, wier gezamenlijke loonen $26,000,000 (meer dan £5,000,000) bedroegen; gemiddeld ongeveer $300 (£60) per hoofd. Ofschoon tusschen 1870 en 1880 het kapitaal, daarin belegd, met een-en-twintig-en-een half percent vermeerderde, verminderde het getal fabrieken met een-en-dertig percent. Nu de machinerie verbeterd is en op grooter schaal aangewend wordt, dringen de groote kosten ervan de kleine kapitalisten uit de mededinging en geven aanleiding tot vermeerdering van de gemiddelde grootte der fabrieken. De groote verbetering in machinerie, die gedurende dit tiental jaren plaats vond, wordt aangetoond door het feit, dat de waarde, die één man met behulp van de fabrieksmaterialen kon voortbrengen,met zeventien en-een-kwart percent toenam; en dat er samentrekking van den arbeid in de grootere fabrieken plaats vond, wordt bewezen door eene vermeerdering van zes-en-zeventig en-een half percent van-het gemiddelde kapitaal per fabriek en eene vermeerdering van acht-en-vijfig percent in de uitbreiding van werkkracht in iedere fabriek.

De productie van allerlei soort geweven goederen bereikte in 1880 eene waarde van $66,250,000 (£13,25,000). De zijde fabrikage vereischte een kapitaal van $19,000,000 (£3,800,000) en een en dertig duizend werklieden, die $9,146,705 (£1,829,341) in loon ontvingen. De netto waarde van de noodige materialen bedroeg $18,500,000 (£3,700,000) en de waarde der producten was $34,500,000 (£6,900,000). Het sajetfabrikaat werd datzelfde jaar geschat op $33,000,000 (£6,600,000), terwijl de gebreide en geknoopte goederen eene waarde van $29,000,000 (£5,800,000) bereikten.

Wij zien in den tapijthandel, welke eerst van lateren datum is, een ander voorbeeld van de samentrekking van kapitaal en arbeid in groote fabrieken. Sinds 1870 is de vermindering van het getal fabrieken duidelijk in het oog geloopen, Toch is het kapitaal bijna verdubbeld en het product vermeerderde gedurende dat tiental jaren met drie-en-tachtig percent. In 1880 was het product $21,750,000 (£4,350,000) waard en bestond uit twee-en-twintig millioen "yard" tweedraads ingrain, negen-en-een half millioen yard tapijt, vier millioen yard Brussels en twee millioen yard Venetiaansch tapijt.

Men staat verbaasd te vernemen, dat er in en om Philadelphia alleen, meer tapijten geweven worden dan in geheel Groot-Brittanje. Het is nog geen twintig jaar geleden sedert de Amerikaan zijne tapijten invoerde en nu maakt hij er meer op eene enkele plaats, dan het grootste fabrieksland van Europa er in zijn gansche grondgebied vervaardigt. Waarlijk, de oude landen worden onbeduidend kleine gemeenschappen, in vergelijking met dien Reus van het Westen!

Het vervaardigen van schoenen en laarzen is een der oudste en meest belangrijke takken van nijverheid van Amerika. Het is tevens een der meest ontwikkelde—ontwikkeld niet alleen in omvang, maar ook in verbetering in de wijze van fabriceering. Hier schijnt machinerie het hoogste toppunt te hebben bereikt. De menschelijke hand doet weinig meer, dan het materiaal van de eene machine tot de andere te brengen; het hameren, kloppen en naaien, dit alles wordt door middel van den nimmer uitgeputten stoom volbracht. Het is geen verdichtsel, als men zegt, dat de werklieden het leder in de eene zijde der machine brengen, terwijl het aan de andere zijde als een volmaakten schoen te voorschijn komt. Door middel van zulk eene machine kan een man drie honderd paar laarzen per dag maken en eene enkele fabriek in Massachusetts levert jaarlijks evenveel laarzen af, als twee-en-dertig duizend laarzenmakers in Parijs. In 1880 had Amerika drie duizend een honderd van deze mechanische St. Crispijns, die iedere vier maanden nieuw schoeisel maken voor vijftig millioen menschen. De ouderwetsche schoenlapper met zijne leest enz. is zoo zeker ter vergetelheid gedoemd, als de Maori van Nieuw-Zeeland. Zelfs de kleine kapitalist, die de nieuwste en meest verbeterde machinerie zoude willen invoeren, indien hij daartoe in staat ware, wordt door zijne machtige mededingers *hors de combat* gesteld. In 1870 had Amerika drie duizend een honderd een-en-vijftig schoenenfabrieken, die aan een-en-negentig duizend zeven honderd en twee arbeiders

werk verschaften. Tien jaar later was het getal werklieden tot een honderd elf duizend een honderd twee en vijftig geklommen; het getal fabrieken daarentegen was gedaald tot een duizend negen honderd negen-en-vijftig, eene vermindering van bijna acht-en-dertig percent. Zelfs nu nog gaat men steeds voort, verbeteringen in de machines aan te brengen. In het tiental jaren, dat met 1880 eindigde, was de vermeerdering van werkkrachten slechts een-en-twintig en een kwart percent, maar de vermeerderde waarde van de producten bedroeg drie-en-veertig-en-een kwart percent. Hoever de samentrekking van het kapitaal bestemd is te gaan, kan niemand voorspellen. De overleving van den geschiktste meent hier de overleving van den meest spaarzame. Dat groote fabrieken spaarzamer zijn dan kleine is bewezen door de niet overleving van de laatste. Het is waarschijnlijk, dat de eenige grens voor de samentrekking van werk zal bestaan in de bekwaamheid van den besturenden geest, aan wiens leiding het werk is toevertrouwd.

Er zijn vele andere takken van nijverheid, die door hunne belangrijkheid aanspraak op vermelding maken; maar uit vrees dat bizonderheden den lezer zouden vervelen, zijn in onderstaande tabel eenige opgaven van de meest belangrijke takken van nijverheid, tot hiertoe onvermeld, opgeteekend. Maar zelfs den meest nauwgezetten lezer is hierbij vergunning gegeven—en het wordt hem zelfs aangeraden—ze ongelezen te laten. Zooals gij weet, is zij niet het werk van den schrijver, en hij heeft slechts belang bij den tekst.

FABRIKAAT.	Fabrieken.	Kapitaal.	Arbeiders.	Loonen.	Waarde der Producten.
Lederbereiding -	2,319	$16,878,520	11,053	$4,845,413	$71,351,297
Leerlooierij - -	3,105	50,222,054	23,821	9,201,243	113 348,336
Scheepsbouw - -	2.188	20,979,874	21,345	12,713,830	36,800 327
Papier - - -	692	46,421,202	24,422	8,525,355	55,109,914
Glas - - -	211	19,844,699	24,177	9,144,100	21,154,571
Verven en opmaken -	191	26,223,981	......	....	32,297,420
Suiker en Stroop -	......	....	......	....	155 484,915
Drukken en uitgeven -	......	....	......	....	90,789,442
Landbouwgereedschappen	......	....	......	....	68,640,486
Meubelen - - -	......	....	......	....	68,037.902
Rijtuigen en wagens -	......	....	......	....	64,951,617
Medicijnen en Chemicaliën	......	....	......	....	38,173,658
Gemaakte manskleeren	......	....	......	....	209,548,460
Gemaakte vrouwenkleeren	......	....	......	....	32,004,794
Spoorwagens en Trams	......	....	......	....	27,997,591
IJzerwaren - - -	......	....	......	....	22,653,693
Naaimachines - -	......	....	......	....	13,863,188

In deze tabel komen twee items voor, die hoogstwaarschijnlijk verwondering zullen opwekken. Het zijn die, welke ons schijnen te vertellen, dat de eenvoudig gekleede man zesmaal meer voor zijne kleederen uitgeeft, dan de meer bont gekleede tak van het ras. De verklaring hiervan wordt gevonden in de enorme uitgebreidheid van het artikel gemaakte kleeren in dit land. Blijf een oogenblik stilstaan voor de ramen van een dezer kleedingmagazijnen, welke doorgaans in de meeste steden geheele pleinen innemen en zie dan, tegen welke buitengewoon lage prijzen werkelijk goede kleeren worden aangeboden. Weinige dingen zouden een Brit meer verwondering baren. De prijzen zijn niet hooger dan die in Brittanje en de kleeren zijn beter gemaakt; het is mogelijk, dat de stof niet zoo goed is, omdat het inlandsch product meestal met stof van minder goede hoedanigheid wordt vermengd. Toch is het zeer goed en dienstig en neemt voortdurend in hoedanigheid toe. Er wordt in dezen tak eene andere ontwikkeling van het denkbeeld van den groothandel gevonden, waaraan Amerika zijne goede en goedkoope horloges en vele andere dingen te danken heeft. In het fabriceeren van manskleeren worden de mannen in klassen verdeeld en voor iedere klas worden er uit dezelfde stof een duizend pak kleeren gesneden en met machines genaaid. Alleen de misvormde man is nu verplicht, zich kleeren te laten aanmeten. Kleeren voor knapen, door deze groothandelaren in kleedingsstoffen te koop aangeboden, zijn zoo verschillend wat smaak betreft en zooveel goedkooper dan men ze van kleinere kleerenmakers kan bekomen, dat men zeggen kan, dat deze tak geheel en al in de handen der fabrikanten is. De prijzen zijn lager dan die, welke in Brittanje voor dezelfde kleeren gevraagd worden. Niet alleen de werkende klassen maar allen, met uitzondering van de weinige rijken, zijn spoedig klanten van deze gemaakte-kleerenmagazijnen geworden, die—en het moet vermeld worden—alleen zaken tegen dadelijke betaling doen. Dit is op zichzelven eene der oorzaken van de lage prijzen en heeft eenen beslisten invloed ten goede op de gewoonten van het armere volk. Hier zien wij wederom de wet der samentrekking, die onafscheidelijk met het fabriceeren verbonden schijnt te zijn; de kleinere fabrieken worden voortdurend in de grootere opgelost.

Als wij echter tot eene beschouwing der kleederen van de liefelijke, ijdele vrouwen komen, zien wij, dat deze samentrekking geheel ophoudt. Hunne smaken of hunne grillen zijn zoo talrijk, zoo verschillend, dat zij zich zelven in hunne kleeding

moeten uitdrukken en somtijds zeer luide ook; toch kunnen wij, zonder vrees voor den uitslag, de geheele wereld verzoeken te oordeelen over den smaak der Democratie. De Amerikaansche vrouw van alle klassen geeft in kleederdracht een voorbeeld aan hare zusters in andere landen. Zelfs de vrouw van den mijnwerker van Californië, die "er boven op is gekomen" of de vrouw van den speculant in olie in Pennsylvania, "wien de fortuin begunstigd heeft", schijnt, voordat zij zich in het openbaar te New-York of Washington vertoont, zich aan het oordeel van eene bevoegde modiste te onderwerpen. Er bestaat nog geene mogelijkheid dat eene poging om duizend hoeden of japonnen voor vrouwen naar een en hetzelfde model te vervaardigen, met goeden uitslag zoude bekroond worden. Indien eene vrouw zou ontwaren, dat een ander lid van hare sekse denzelfden hoed of dezelfde japon draagt, zoude zij zich in de hoogste mate teleurgesteld gevoelen. Als zij een hoed koopt verlangt zij, dat deze eenig in zijne soort zij. Deze mag zijns gelijke niet hebben, noch in de hemelen, noch op de aarde, noch beneden onder den grond of in het water, en in vele gevallen kan men inderdaad het evenbeeld van dien hoed niet vinden. Door deze oorzaak, indien men het eene oorzaak noemen kan, geeft de volkstelling op, dat mannen zesmaal zooveel voor kleeren besteden als vrouwen. Indien de ontvangsten der duizenden kleine modisten, die de voornaamste deelen der vrouwenkleeding maken, bekend en opgegeven waren, zouden wij ongetwijfeld zien, dat de cijfers geheel werden omgekeerd.

De kracht, die in de fabrieken der Vereenigde Staten wordt aangewend, is gelijk aan drie millioen vier honderd tien duizend acht honderd zeven-en-dertig paardenkracht—eene kracht, die voldoende is een gewicht van zeventien billioen pond een voet hoog op te lichten. Van deze kracht wordt vier-en-zestig percent door stoom voortgebracht en zes-en-dertig percent door water. De vermeerdering der totale kracht tusschen 1870 en 1880 bedroeg vijf-en-veertig percent. In dienzelfden tijd vermeederden de producten der fabrieken met acht-en-vijftig percent, een ander voorbeeld van de verbetering van het machine wezen. De vermeerdering van handenarbeid in alle takken van nijverheid beliep tien percent, hetgeen duidelijk aantoont, hoezeer de handenarbeid gedurende dit tijdperk door mechanische toepassingen werd verdrongen. Dit verschijnsel gaat nog steeds voort, en de mensch dwingt de natuur voortdurend om meer en meer arbeid voor hem te verrichten. Honderd jaar geleden deed zij weinig meer dan zijn koren, vleesch en wol voortbrengen.

Nu maait zij het koren, verzamelt, bindt, dorscht, maalt, en bakt het tot brood en brengt het naar 's menschen deur. Zij spint de wol, weeft het en maakt er kleeren van en houdt niet op, voor dat zij het binnen het bereik van den toekomstigen drager daarvan heeft gebracht, al woont hij ook nog zoo ver weg. Of zij brengt hem, waar mijnheer ook maar heen wil worden gevoerd. Zij vliegt met zijne boodschappen over landen en onder zeeën. Altijd gehoorzaam, immer onvermoeid, altijd vaardig, wordt zij steeds meer verantwoordelijk en gedienstig, naarmate haar meester meer van haar verlangt. Zij heeft reeds het zware werk, dat den mensch lang tot last was, op zich genomen, en onder de zegevierende Democratie neemt zij steeds ander werk in beslag, om hem te verlichten en hem meer vrijheid te geven tot het leiden van een gelukkig leven. In vele andere landen zijn de menschen niet zoo gelukkig. In plaats van op de natuur veroveringen te maken, streven zij naar heerschappij over elkaar. Maar het einde is nabij. Het is waarschijnlijk, dat het leenstelsel en de staande legers door eene nijverheidsverovering zullen vervangen worden, en dit heeft reeds een aanvang genomen. Amerika, gezegend land des vredes, overlaadt de wereld niet alleen met zijne producten, maar zegent haar ook met zijn evangelie der gelijkheid van den mensch als mensch en de oudere natien zullen spoedig verplicht zijn hunne gezindheid voor oorlog te veranderen in eene neiging voor de werken des vredes.

De hoogte, die Amerika bereikt heeft, niet alleen in het vervaardigen van ruwere producten, maar ook in werken van smaak en kunst is opmerkenswaardig. In alle voorwerpen uit zilver vervaardigd, bijvoorbeeld, kan geene natie er mede wedijveren. Eene fabriek te New York, die alle dergelijke inrichtingen in de wereld in de schaduw stelt, verkreeg de gouden medaille voor artistiek zilverwerk op de Parijsche tentoonstelling van 1855, alsmede op die van 1878, benevens de gouden medaille van den Keizer van Rusland. Twintig percent der enorme productie dezer New-Yorksche fabriek wordt nu in het buitenland verkocht. In dezen tak van kunst, evenals in het graveeren, heeft de republikeinsche werkman groote voortreffelijkheid bereikt. Dit is echter slechts het begin van zijn triumf op hooger kunstgebied. Andere zullen zoo zeker volgen, als de zon haar licht verspreidt, want de kloekheid en de naarstigheid van den werkman, gepaard met zijn standpunt van gelijkheid in den Staat, moet uitdrukking vinden in zijn werk.

Wij vinden een belangrijk voorbeeld van republikeinsche

voortreffelijkheid in een anderen tak van nijverheid, n. l. in dien van het maken van horloges. Het is nog niet lang geleden sedert ieder horloge, dat een Amerikaan droeg, werd ingevoerd. Op het oogenblik voert Amerika een groot aantal van zijne eigengemaakte horloges naar andere landen uit, hoofdzakelijk naar Europa. Deze onmisbare artikelen werden vroeger in kleine fabrieken met de hand gemaakt. Zwitserland, dat land van goedkoopen arbeid, was de hoofdzetel van dit fabrikaat. Vijf en dertig jaar geleden kwamen de Amerikanen op het denkbeeld om op eene reusachtige schaal horloges door middel van machinerie te vervaardigen. Tot op 1854 maakte de voornaamste fabriek slechts vijf horloges per dag, Tegenwoordig worden er dertien honderd per dag gemaakt en er worden maandelijks zes duizend horloges naar het agentschap te Londen verzonden. Drie andere fabrieken, op dezelfde schaal ingericht, houden hunne werklieden even druk bezig. Om kort te gaan, de Republiek is nu de horlogemaker der wereld. Niettegenstaande de arbeid hier meer dan tweemaal zoo goed wordt betaald als in Europa, stellen de enorme hoeveelheid van het maaksel, de grootere vaardigheid van den werkman en de ontelbare Amerikaansche uitvindingen, die op het vak betrekking hebben, den Republikein in staat, allen mededingers het hoofd te bieden. En zoo zal het spoedig het geval zijn met alle artikelen, die in groote hoeveelheden naar één model kunnen gemaakt worden, want in dergelijke gevallen neemt de enorme inlandsche markt van den Amerikaan zooveel meer af van eenig artikel dan de inlandsche markt van een buitenlandschen fabrikant, dat hij in staat is, zijn zaken op reusachtige schaal te drijven, en zijn overschot in het buitenland te plaatsen. Als bevestiging hiervan zullen wij het fabriceeren van garen vermelden, waarin de twee Schotsche firma's te Paisley, Schotland, zulk eenen wereldberoemden naam hebben verworven.

De eerste firma begon haren werkkring te Paisley in 1798, de andere volgde in 1820. Zij richtten in de Vereenigde Staten in 1868 en 1869—dus *nog geen twintig jaar geleden*, fabrieken op. Nu is hun gezamenlijk kapitaal in dit werk aan deze zijde reeds gelijk aan dat te Paisley, de vrucht van een zestigtal jaren. Met andere woorden, twintig jaren in de Republiek staan gelijk met zestig in Schotland. Nog een twintigtal jaren en Clarke & Coates zullen hoogst waarschijnlijk hunne oorspronkelijke fabriek in het dierbare, monarchale Paisley slechts als een tak van den hoofdstam in de Groote Republiek beschouwen.

Een ander voorbeeld van hetzelfde karakter wordt in de bewerking van ruw ijzer gezien, De schrijver herinnert zich

zeer goed, dat er aan de tafel van een der ijzerkoningen, de Bairds, een gelach opging, toen er voorspeld werd, dat zelfs hunne enorme productie spoedig door eene Amerikaansche firma zoude worden geëvenaard. Waar blijft dat gelach nu? De Bairds fabriceeren nu op verre na niet zooveel als de Amerikaansche firma en in het volgende jaar zal het verschil in het voordeel van den republikeinschen fabrikant veel grooter zijn, daar zijn vermogen, om de steeds aangroeiende eischen van het nieuwe land te gemoet te komen, voortdurend toeneemt. En zoo is het in iederen tak van het fabriekswezen en het geschiedt zoo snel, dat het kind hare roemrijke moeder spoedig in rang zal overtreffen. Men behoeft slechts vertrouwen in de Republiek te stellen. Zij heeft nooit het hoofd, dat op haar vertrouwde, of het hart, dat haar beminde, bedrogen.

In het vermaarde boek van den heer Pidgeon, "Old World Questions and New World Answers", hetgeen, over het geheel genomen, het beste boek in zijne soort is dat ik ken, zien wij, dat de schrijver voornamelijk de aandacht vestigt op het eene geheim van het welslagen der Republiek, namelijk: de achting, die men voor den arbeid heeft. Indien ik een der scherpste contrasten ter wereld zou wenschen aan te toonen tusschen menschen en menschen (en weinigen zullen mij het recht van oordeel daarin betwisten) zoude ik zeggen, het verschil dat er bestaat tusschen den werkman van het monarchale Groot-Brittanje en dien van het republikeinsche Amerika. Ik beaam ieder woord van den heer Pidgeon:—

"Bewimpel het zooveel gij kunt en toch bestaat er een groote afgrond tusschen de denkbeelden van Oud- en Nieuw-Engeland, omtrent de radicale vraag over de waardigheid van den arbeid. In het algemeen gesproken is het doel van onze bezigheden op het gebied der nijverheid, hoofdzakelijk het geldbejag. De plaatsen waar en het volk waardoor het bedreven wordt, zijn slechts economische factoren en daarmede houdt alles op. Het is niet door onze zaken maar wel door ons "standpunt" dat wij in onze eigene oogen of die van onze buren uitblinken. Het sociale wetboek van dit land drijft jaarlijks een aantal jonge lieden, die onze openbare scholen en universiteiten verlaten hebben, óf naar de overvolle wetenschappelijke beroepen óf naar gouvernementsklerksbetrekkingen, wier nauwe kring van onverantwoordelijke plichten het oorspronkelijke karakter doet verstijven en het zelfvertrouwen verzwakt. Bekwame, wel opgevoede meisjes smachten naar eene "carriére" in Engeland, terwijl in New-England zelfs de meest belangrijke betrekkingen bekleed worden door "jonge dames", onze gelijken in de volle beteekenis van den zin, en hunne meerderen in alle hoedanigheden, die in doorzetting en zelfondersteuning het aanzijn vonden. Het is niemands schuld en ik zal niet op het onvermijdelijke schimpen. Wij waren oorspronkelijk een feudaal land en kunnen den

invloed van onze overleveringen niet ontgaan. De man, die een ander dient, was in feudale tijden een "lijfeigene" en is nu een "ondergeschikte"; evenals een man zonder bezigheden een "heer" en een gouvernante een "persoon" genoemd wordt. De gewoonte heeft ons onkundig gemaakt met het feit, dat de "eerbied voor den arbeid" slechts eene uitdrukking is, welke wij gewoon zijn te gebruiken, terwijl zij het verlies van nationale zielskracht, die den beleedigden arbeid wreekt, voor ons verbergt."

"Laten wij erop toezien, terwijl de strijd over vrijhandel aan de andere zijde van den Oceaan woedt, of spoedig woeden zal, dat wij eenige Amerikaansche bereidwilligheid en houvast in onze raadzalen en kantoren invoeren en wat begrip van eerbied voor den arbeid in onze werkplaatsen overbrengen"

Deze schrijver vermeldt de feiten zeer nauwkeurig, maar hij heeft niet gewaagd te zoeken naar de oorzaken van dit begrip van eerbied voor den arbeid in de Republiek en zijne afwezigheid in de monarchie van Engeland. Laat mij dit verzuim herstellen. Indien gij een Staat op het monarchaal denkbeeld grondvest, wat noodzakelijkerwijze eene aristocratie met zich mede brengt, dan is het onvermijdelijk gevolg hiervan, dat, naarmate gij deze koninklijke familie en de aristocratie hooger eert, gij natuurlijk degenen verlaagt, die niet tot deze klassen behooren. Dat is duidelijk. Indien gij eene klasse van menschen bovenopplaatst, die ontheven zijn van eerlijken arbeid waarvoor geld wordt ontvangen—moge die Staatsarbeid bestaan uit die, welke waargenomen wordt door predikanten, geneesheeren, rechtsgeleerden, leeraars of andere dergelijke mannen, of door handelslieden of werktuigkundigen; indien gij een Hof instelt, waar handelsmannen en werklieden worden geweerd; indien gij eenen vorst onderhoudt, die weigert, voorgesteld te worden aan een handelsman, en dat zelfs op eene Staatsreceptie, en zoodoende naar den eerlijken arbeid de grootste beleediging slingert, wat kan de uitkomst van dit stelsel anders zijn dan eene gemeenschap, waarin de waardigheid van den arbeid niet alleen geene plaats toegekend is, maar waar bovendien, gelijk in Brittanje, de arbeid met minachting wordt beschouwd?

De koningin van Groot-Brittanje beleedigt den arbeid ieder oogenblik van haar leven,door te weigeren hem te erkennen. En hare geheele omgeving, vanaf den Hertog, die voor vierduizend per jaar achteruitloopt, tot den opperkamerheer–wie het ook zijn moge–koesteren noodzakelijker wijze dezelfde minachting voor hen, die tot de arbeidende klasse behooren.

De heer Pidgeon wil dit kwaad van zijn land verhelpen door aan het volk eene betere opvoeding te geven. Dat is in zoo

verre goed, maar totdat dit onderwezen volk tot den wortel van het kwaad doordringt, en den tegenwoordigen grondslag, waarop zijn gouvernement rust, vernietigt, en in zijne plaats een gouvernement sticht, dat op de gelijkheid van de burgers gegrondvest is, kan hij van Juni tot Januari en jaar op jaar wetten uitvaardigen, en nog zal de arbeid geene eervolle plaats in den Staat innemen. Hoe kan men hem ooit achting toedragen, zoolang de Monarch en het Hof hem verachten en beleedigen ?

Nooit zal de Britsche werkman in arbeid den Amerikaanschen evenaren, voordat de overblijfselen van dienstbaarheid uit zijn stelsel zijn verbannen en het zuivere bloed van verhoogde mannelijkheid door zijn aderen bruist. Ach, mijnheer Pidgeon, gij behoordet te weten dat, alvorens gij een kundigen, zichzelfeerbiedigenden, vindingrijken werkman, als den Amerikaan, bezitten kunt, de Staat eerst een *man* van hem maken moet.

Natuurlijk hooren wij de hoogere klassen hierop antwoorden: De Britten hebben echter een goed figuur gemaakt, niet waar ? Zij hebben niet alleen hun eigen grond weten te behouden, maar zelfs vele provincies veroverd, die eigenlijk anderen toekwamen Heeft niet het Britsche ras altijd den voorgrond behouden? Wij stemmen dit toe, edoch waarom? Omdat het tot kort geleden meestal met volkeren gewedijverd heeft, die minder vrij waren dan het zelf is en daarom minder *man* waren. Vergelijk een Brit en zijne politieke vrijheden met een Duitscher, of met ieder ras van het vasteland en de wet, waarop ik wijs, wordt bevestigd. Hoe vrijer de burgers zijn, des te grooter zijn ook de nationale overwinningen. Wie twijfelt er aan, dat de belichaming der hoogste macht in het Parlement, niet een machtigen invloed op het nationaal karakter heeft uitgeoefend? En wanneer een nieuw ras verschijnt, dat politieke gelijkheid geniet, zal dan de wet niet gehandhaafd worden en de prijs vallen op den meest vrijen en daarom den besten man ? En dit is het juist, wat voor onze oogen geschiedt. Zal eenig bevoegd rechter uit deze beide landen, met betrekking tot dit groote vraagstuk, het betere gehalte van den Republikeinschen werkman betwisten ? Zullen bijvoorbeeld, de heer Howard van Bedford, of de heer Lowthian Bell, of de heer Windsor Richards, en de heer Edward Martin—die allen dit vraagstuk hebben onderzocht—niet aan hunne medeburgers zeggen, evenals ik het doe, en evenals de heer Pidgeon hun zegt. dat de *burger* den *onderdaan* vooruit is. De theorie van den toestand van gelijkheid van den werkman in den Staat, ligt hier als oorsprong van zijne verhevenheid, zoowel van burger als van kundig werkman.

Wij zien, dat in het behandelen van den schop (dien weinig personen, in Amerika geboren, hanteeren), de Britsche arbeider in zijn koel klimaat hierin beter bedreven is, dan zijn medelandgenoot in Amerika, maar als wij komen tot meer kunstigen arbeid, wordt de Brit over het algemeen op den achtergrond gesteld. En dit zal niet anders zijn, totdat hij ook niemands onderdaan is en een trotsch burger van een gemeenebest zal worden, dat op politieke gelijkheid is gegrond. Het zaad is in hem, maar de wetten van zijn land verstikken het, vóór het kan ontkiemen, of verhinderen gedurende zijn geheele leven de ontwikkeling van hetgeen er overblijft.

De volken aller landen zijn elkaar goedgunstig gezind en doen niets liever, dan in vrede met elkander te leven. Waar kwaadwilligheid is ontstaan, is dit het werk van willekeurige regeerders en militaire klassen, waarvoor het volk niet verantwoordelijk is. Van de ijverzucht en de persoonlijke eerzucht van deze klassen is het volk gelukkig bevrijd en daarom moet zijne verkregene macht niet leiden tot internationalen oorlog maar tot industriëele ontwikkeling. De regeering der Democratie bedoelt niets minder dan eene heerschappij van "vrede op aarde, in menschen een welbehagen".

HOOFDSTUK XI.

MIJNWERKEN.

"Diep in onpeilbare mijnen
Met nooit falende bedrevenheid,
Bedenkt hij zijn grootste ontwerpen
En werkt hij zijn wonderbaren wil uit."

In voorgaande hoofdstukken is er, wanneer Amerika met andere landen werd vergeleken, altijd zoo sterk in het voordeel der Republiek gesproken, dat verschillende vreemde lezers, die voor het eerst van de macht en de grootheid der Republiek hoorden, er–en dat is natuurlijk—wellicht aan zullen gaan twijfelen. Zij zullen geneigd zijn te gelooven, dat het geen werkelijk volk is, waaraan al deze eigenschappen worden toegeschreven, maar een land uit de fabelen der Atlantis. Niettemin is het alles werkelijkheid en waarheid. De Republiek is zonder twijfel, zooals wij reeds gezien hebben, de grootste, de meest bevolkte, de rijkste en meest beschaafde natie der wereld en tevens de voornaamste op het gebied van landbouw, veeteelt en fabriekswezen. En nu hebben wij nog eene andere bewering te doen: — zij is ook het land, waar het mijnwezen zijn hoogste toppunt heeft bereikt. Groot als zij ongetwijfeld is boven de aarde, is hare macht onder de oppervlakte niet te betwisten. Op ieder gedeelte van het breede vasteland heeft de natuur hare schatten op eene bijna verkwistende wijze verspreid. Onder golvende korenvelden, welke een uitmuntend klimaat doet rijpen, bevinden zich lagen op lagen van delfstoffen. Goud, zilver kolen, ijzer, koper, worden hier in grootere hoeveelheden aangetroffen, dan op eenige andere plaats ter wereld en de rotsen leveren ieder jaar rivieren van olie op. Om de kroon op hare weldaden te zetten en hare nuttige aanwending ter hulp te komen, heeft de natuur, in overeenstemming met de wet "hem, die heeft, zal gegeven worden", dit land begiftigd met iets, wat

even opmerkenswaardig als zeldzaam is—eene kracht, rijk aan weldadigen invloed en nuttig tot eene hoogte, die iedere andere natuurlijke gift in de schaduw stelt—het natuurlijke gas, eene vloeistof diep in de aarde gedistilleerd en in hare eigene onmetelijke gasmeters verzameld en dat alleen in werkplaatsen en onder stoomketels behoeft gevoerd te worden, om daar het werk van duizend reuzen te verrichten.

Laat mij eerst dit nieuwe wonder beschrijven. Zeven jaar geleden (in 1878) werd er te Murraysville bij Pittsburgh door eene maatschappij eene petroleumbron geboord. Toen men eene diepte van een duizend drie honderd en twintig voet had bereikt, werden op eenmaal de machines hoog in de lucht geslingerd en werd de kraan in stukken gebroken, die naar alle kanten heen vlogen, tengevolge eener ontzettende gasontploffing; het gas ontsnapte met zulk een luid geweld uit de opening, dat de bevolking voor mijlen in den omtrek daardoor hoogst verschrikt werd. Men bracht licht en onmiddellijk sprong er een woedende, dansende vuurduivel te voorschijn, die, sissend en door den wind voortbewogen, de aarde in eenen wijden kring om hem heen deed verzengen. Aangezien men veronderstelde dat het slechts eene tijdelijke uitbarsting was, welke aan de olie voorafging, liet men de kostbare brandstof vijf jaar lang zich verspillen. De prijs der kolen in die landstreek is slechts twee of drie shillings per ton, en er bestond weinig neiging een kapitaal te wagen om die brandstof te vervangen door eene andere, die wel is waar goedkooper is, maar even spoedig verdwijnen kon als zij gekomen was. Maar toen de jaren vervlogen en de reus even waanzinnig danste en sprong als te voren, werd er eene maatschappij opgericht voor de benuttiging van het gas. Het werd in pijpen geleid onder de stoomketels der ijzergieterijen, waar het brandde zonder eenig spoor van rook na te laten. Stokers en werklieden, die kolen moesten laden en lossen, werden overbodig. In andere districten begon men ook te boren en spoedig ontstonden er rondom Pittsburgh twintig gasbronnen, waarvan er een dagelijks dertig millioen voet gas afleverde. Eene enkele bron leverde dagelijks evenveel gas op, als twaalf honderd ton kolen. Ontelbare pijpen, die eene lengte hebben van ongeveer zes honderd mijlen, voeren het gas nu uit de bronnen naar de fabrieksmiddelpunten van Pittsburgh en Alleghany City en hunne voorsteden. De ledige kolenbakken worden gewit en waar op sommige plaatsen honderd en twintig koolzwarte arbeiders werkten, gelijk de zwarte duivels in Hades, die het vuur stoken, loopt nu een enkel man in "zindelijke ledigheid"

rond, terwijl zijne eenige zorg is, een oog op de stoom- en watermeters te houden. De vroegere "rookerige stad" is nu door een zuiveren dampkring omringd en men zoude niet vermoeden, dat het gezicht van af de riffen boven de Monongehela Rivier de duizend vroegere fornuizen van de ijzeren stad bevatte. Private woningen te Pittsburgh zijn van natuurlijk gas voorzien en alle verwarming- en kooktoestellen worden met deze goedkoope brandstof gevoed. Reeds bespaart het tien duizend ton kolen per dag en het gruis, dat zelfs vóór de aanwending van het natuurlijke gas in Pittsburgh slechts drie shillings per ton waard was, is nu bijna waardeloos. De tegenwoordige gasbronnen in en om Pittsburgh zijn zoo talrijk, dat zij bij de honderden te tellen zijn. Het getal maatschappijen, die tot op den 5den Februari 1884 gerechtigd waren in Pennsylvania natuurlijk gas te leveren, telde honderd en vijftig, die een kapitaal van verscheidene millioenen dollars vertegenwoordigen. Sinds dien datum zijn er talrijke andere vergunningen verleend. Te Erie, Penn., zijn meer dan zestig bronnen geboord. Het gas werd ook in kleine hoeveelheden gevonden in de Staten Ohio, West Virginia, Kentucky. Indiana, Illinois, Alabama, Kansas, Dakota en Californië. Het wordt in acht steden van New York, in vier en twintig van Pennsylvania en in vijf van Ohio op eene kleine schaal in het fabriekswezen aangewend, maar tot nog toe zijn de omstreken van Pittsburgh de eenige, waar deze zoo zeer gewilde brandstof overvloedig gevonden wordt. Het gas wordt voortdurend voor nieuwe doeleinden gebruikt. Het glas wordt helderder door aanwending van het gas, en de overdekte potten, die men vroeger in de fornuizen bezigde, zijn onnoodig bevonden. IJzeren en stalen platen worden gereinigd en voor vertinning geschikt gemaakt, door, terwijl zij gloeiend heet zijn, er een gasstroom over heen te leiden. De oude methode van een bad in eene oplossing van zuur, veroorzaakte gedeeltelijke invreting der platen, waardoor zij zorgvuldig van het zuur gereinigd moesten worden. Het is ook nuttig in het reinigen van teere fabrikaten. Men heeft al pogingen aangewend om door middel van natuurlijk gas ijzer van phosphorus te zuiveren, maar die pogingen zijn slechts gedeeltelijk geslaagd. De pogingen zijn echter in eene andere richting nuttig geweest, doordat zij geleid hebben tot de ontdekking eener soort van kool, die bizonder geschikt is tot het voortbrengen van electrisch licht. In elken tak van nijverheid worden er voortdurend ontdekkingen gedaan, die, alhoewel niet zoo belangrijk als de zooeven genoemde, toch van groote waarde zijn. Het gas, dat

op het oogenblik binnen den omtrek van Pittsburgh nog teloor gaat, wordt geschat op zeventig millioen kubieke voeten per dag. De natuurlijke olie of petroleum is nauw aan het natuurlijke gas verwant, want het gas is waarschijnlijk het gedistilleerd product van de olie, die door onderaardsche hitte en drukking uit de koolhoudende stoffen, die er in Pennsylvania in overvloed te vinden zijn, geperst wordt. Ofschoon de rotsolie reeds bij de vroegere Chaldeërs bekend was, en Herodotus, Plinius en andere oude schrijvers er reeds gewag van hadden gemaakt, werd zij niet vóór 1847, toen Young van Glasgow uit petroleum van Desbyshire, Engeland, een soort van smeerolie vervaardigde, voor fabrieksdoeleinden gebezigd. Toen begon men in Engeland en in Amerika olie uit kool te distilleeren en in 1860 waren er in de Vereenigde Staten niet minder dan veertig fabrieken, die ongeveer vijf honderd vaten per dag leverden. Maar deze fabrieken waren tot eenen spoedigen ondergang veroordeeld; want in het voorgaande jaar had men in Pennsylvania eene maatschappij opgericht met het doel om boringen te verrichten tot het vinden van olie, die men op verschillende plaatsen uit de rivieroevers had zien sijpelen en dan op het water dreef. De Indianen verkregen de olie in kleine hoeveelheden, door dekens over de oppervlakte te spreiden. Zij vermengden dan deze olie met hunne oorlogsverf en gebruikten haar ook als geneesmiddel. Ongezuiverde petroleum had nog zelfs voor dertig jaar onder den naam van Seneca-olie, eene zekere beroemdheid als een algemeen geneesmiddel. De kwakzalvers-advertentie, die de deugden van dit geneesmiddel moest uitbazuinen, begon als volgt:

"De heilzame balsem, die uit de geheime natuurbron ontspringt, brengt tot den mensch de bloem der gezondheid en van het leven; uit hare diepte stroomt eene tooverachtige vloeistof, die ons lijden verzacht en onze weeën stilt."

Het werd toen verkocht voor $2 (8 s.) per flesch. Wat zijn de menschen, helaas, toch lichtgeloovig. Sinds de olie, die eens alles genas, slechts een dollar per vat opbrengt, heeft zij alle kracht verloren en geneest niets.

De eerste boring in Pennsylvania leverde tien vaten olie per dag op, die tegen vijftig cents per gallon werd verkocht. Nu volgde er een tijdperk van hevige opgewondenheid. Door het geheele land werd er naar oliewellen geboord. Sommige putten werden gegraven zonder iets op te leveren, maar ook dikwerf vond men olie. Men verhaalt, dat één put vier honderd-en-vijf-

tig duizend vaten olie in weinig meer dan twee jaren opleverde, terwijl men beweerde, dat een andere niet minder dan een half millioen vaten in een enkel jaar voortbracht. Storey Farm, Oil Creek, een eigendom waar olie gewonnen werd, en waarmede ik zeer nauw verbonden was, heeft eene merkwaardige geschiedenis. Toen ik, ongeveer twee en twintig jaar geleden, in gezelschap van eenige vrienden voor het eerst dezen vermaarden put bezocht, stroomde de olie in de kreek, waar eenige platboomde schuiten er mede gevuld lagen, gereed om op een daartoe bepaalden dag, iedere week, naar de Alleghany River te varen, nadat de kreek door middel van een tijdelijken dam overstroomd was. Dit was het begin van den handel in natuurlijke olie. Wij kochten de plaats voor $40,000 (£8,000) en zoo gering was ons vertrouwen in het vermogen van den grond, om gedurende een veel langeren tijd de honderd vaten olie per dag te kunnen leveren, zooals toen het geval was, dat wij besloten een vijver te doen graven, die honderdduizend vaten olie zou kunnen bevatten, welke, wanneer de toevoer ophield, volgens onze schatting eene waarde zoude hebben van een millioen dollars. Ongelukkig voor ons lekte de vijver op vreeselijke wijze; de verdamping veroorzaakte eveneens groot verlies; wij lieten echter de olie stroomen, opdat de verliezen van dag tot dag goed zouden worden gemaakt, totdat er verscheidene honderdduizenden vaten op deze wijze gewonnen waren. Onze ondervinding met die plaats is vermeldingswaardig. Hare waarde steeg tot $5,000,000 (£1,000,000); dat is, de aandeelen der maatschappij werden op deze basis in de markt verkocht; en zij betaalde een jaar zelfs in gereed geld $1,000,000 (£200,000) aan dividend—eene goede opbrengst voor een geldbelegging van acht duizend Pond. De opbrengst was gedurende twee jaren in dat district zoo overvloedig, dat de olie bijna waardeloos werd en zij in het groot dikwijls voor slechts dertig cents per vat verkocht werd en meermalen liet men haar als volstrekt waardeloos wegloopen. Maar toen er nieuwe markten voor de olie werden gevonden, stegen de prijzen weer en werden er, ten einde de onkosten van hooge vracht te vermijden, pijpen gelegd, eerst voor kleine afstanden en daarna tot de kust, een afstand van omstreeks drie honderd mijlen. In deze pijpen, waarvan er zes duizend twee honderd mijlen gelegd werden, wordt de olie nu van uit twee duizend een honderd putten gepompt. Om een vat olie naar den Atlantischen Oceaan te pompen, kost slechts tien cents. De tegenwoordige dagelijksche opbrengst van het olie-district bedraagt omstreeks zeventig duizend vaten; en de voorraad, in

plaats van te verminderen, vermeerdert elk jaar. Op eenen dag in November, 1884, waren er meer dan acht-en-dertig millioen vaten, ieder van drie-en-dertig gallons, in de pakhuizen. De waarde der tot op primo Januari 1884 *uitgevoerde* petroleum gaat de $625,000,000 (£125,000,000) te boven.

In het district Pittsburgh vinden wij een anderen mineralen schat van onmetelijke waarde, een merkwaardige koollaag van groote dikte, die koke vormt van zulke goede hoedanigheid, dat zij door het geheele groote land beroemd is. Deze kool wordt zoo gemakkelijk uit de mijnen gehaald, dat een man en een jongen in tien uren ongeveer dertig ton kunnen delven en laden. In Chicago en in St. Louis, in de verzengende fornuizen van Pittsburgh en in de zilver- en loodmijnen van Utah, is deze koke—"dicht, zilverachtig en schitterend"—een belangrijke factor in de metaalindustrie der Republiek. Zij geeft Pittsburgh voordeelen, die haar als ijzerstad boven andere, die zelfs op ijzererts gebouwd zijn, doet uitmuntend. Met recht mag de ijzeren stad met volle borst zingen:

> "Ik ben de koningin aller smederijen en heb het vuurvraagstuk opgelost. Het amen der natuur, dat den mensch noodzakelijk is, weerklinkt op mijn verlangen. Ik onderzoek met de doordringende ziel der vlammen het hart der rotsige aarde, en heet van mijne aanbeelden flikkeren de voorspellingen der wonderjaren."

> "Ik ben zwart door het roet mijner schoorsteenen, ik druip van des zwoegers zweet; ik onderdruk en beheersch de wilde woestenijen en neem den vloek weg, die op de aarde rust. Ik slinger bruggen over de golven, die ons van het *zijn* afhouden, en bouw wegen voor den met banieren getooiden optocht der gekroonde Menschelijkheid."

In denzelfden gelukkigen Staat Pennsylvania vindt men rijke lagen van anthracite, welke, ofschoon zij in het geheel eene oppervlakte van slechts vier honderd en zeventig vierkante mijlen beslaan, van onmetelijke dikte zijn. Deze lagen, die hier en daar van vijftig tot zeven honderd voet in dikte verschillen, en eene gemiddelde diepte hebben van omstreeks zeventig voet, geven deze verwonderlijke landstreek eene hoogere waarde dan vele kolenvelden, wier oppervlakte tienmaal grooter is. Bij Pottsville zijn er kolenlagen te vinden, die eene dikte hebben van drie duizend drie honderd voet. De kubieke inhoud van het "anthracite" kolenveld, na aftrek van vijftig percent voor verlies in het bewerken, wordt geschat op dertien billioen een honderd-en-tachtig millioen vijf honderd en vijf en-dertig duizend ton verkoopbare kool—een voorraad, die in staat is, in het

tegenwoordige verbruik, of dertig millioen ton per jaar, gedurende vier honderd en negen-en-dertig jaar te voorzien. Tegen dien tijd zal men waarschijnlijk het waterstofgas als brandstof aanwenden, of de zonnestralen ten volle benuttigen, of wel het getij als krachtsfactor bezigen; misschien gebruikt men dan thans nog niet ontdekte middelen om met voordeel hitte en kracht te verkrijgen uit natuurverschijnselen. Men zal dan het gemis van anthracite wellicht niet eens voelen. Op het oogenblik echter is deze brandstof zeer kostbaar wegens hare hardheid, dichtheid en zuiverheid, die haar geschikt maakt voor het smelten van ijzer, zonder dat zij eerst tot kokes behoeft gestookt te worden, terwijl de zuivere dampkring der Oostelijke Amerikaansche steden een bewijs levert, dat zij bijna geen rook afgeeft. Het gezicht van af de Brooklyn brug zou een inwoner van Londen, die gewoon is aan de donkere atmospheer van de Engelsche hoofdstad, in verrukking brengen. Hij zou de daken en schoorsteenen van twee groote steden voor mijlen in het rond zien, zonder nauwelijks een rookwolkje te bespeuren, dat de helderheid van de zuivere lucht zoude verduisteren, of een uitspansel benevelen, dat met dat van Italië in klaarheid wedijvert.

In vijf en twintig Staten en Territoriën, over het geheele vasteland verspreid, noord, zuid, oost en west, van Alabama tot Rhode-Island en dan tot Californië en Oregon, worden kolen gedolven, terwijl men weet, dat in verschillende andere Staten kolenlagen aanwezig zijn. De toekomstige waarde van deze onmetelijke kolenmassa's kan niet met zekerheid worden geschat; maar als men het feit in aanmerking neemt, dat er in bijna iederen Staat der Unie ijzererts gevonden wordt en het in negen en twintig Staten wordt verwerkt, is het duidelijk, dat hunne waarde in de toekomst enorm zal toenemen. De koolindustrie gaat van jaar tot jaar vooruit; in 1850 bestond de geheele opbrengst uit slechts zeven en-een-kwart millioen ton, in 1880 was zij een-en-zeventig millioen ton en in 1884 bereikte zij het getal van zeven-en-negentig en-een-half millioen ton. De cijfers over 1884 naderen, wanneer men het plaatselijke verbruik en dat der kolengroeven meerekent, honderd-en-zeven millioen ton. De opbrengst van Groot-Brittanje bedroeg datzelfde jaar honderd-en-zestig millioen ton. De overige landen der wereld brachten slechts honderd dertig millioen ton voort, zoodat het moederland en dat van haar kind te samen meer dan tweemaal zooveel kool opleverden als de overige landen der wereld te samen.

Amerika heeft, volgens Mulhall, meer dan vijftig percent opgeleverd van al het goud, dat er op de wereld te vinden is. In 1880 schatte hij de hoeveelheid goud in de wereld op tien duizend drie honderd vijf-en-vijftig ton, die eene waarde vertegenwoordigden van $7,240,000,000 (£1,448,000,000). Hiervan bracht de Nieuwe Wereld vijf duizend drie honderd-en-twee ton op, of meer dan de helft. Australië en de Vereenigde Staten hebben gedurende de laatste dertig jaar met kracht om den voorrang gestreden, maar de Republiek heeft de overhand behouden. De strijd wordt aldus aangetoond.

	Millioenen in Ponden Sterling.			
	1851–60	1861–70	1871–80	Dertig jaar.
Vereenigde Staten,	102	98	70	270
Astralië - - - -	104	82	72	258

In 1881–2–3 stond de Republiek aan het hoofd met $4,000,000 (£800,000) per jaar. De productie van goud over de geheele wereld bedroeg gedurende de bovenvermelde dertig jaren $3,930,000,000 (£786,000,000); zoodat Australië en Amerika te samen ongeveer vijf zevenden van het geheel opleverden. De jaarlijksche productie van goud in de Vereenigde Staten sinds 1880 was gemiddeld $31,250,000 (£6,250,000), hetgeen een derde van de geheele opbrengst der wereld is.

Amerika heeft zelfs nog een grooter aandeel in de productie van het zilver, dan van het goud der wereld. Van de honderd drie-en-negentig duizend ton, welke gedurende de laatste vijf honderd jaar volgens schatting zijn voortgebracht, leverden de Amerikanen honderd twee-en-zestig duizend twee honderd ton, of vier-en-tachtig percent. Ofschoon dit hoofdzakelijk de opbrengst was van Mexico en Peru, zijn de Vereenigde Staten in den laatsten tijd in de voorste gelederen getreden.

Onderstaande tabel geeft de wereldproductie sinds 1850:

	Millioenen in Pond en Sterling			
	1851–60	1861–70	1871–80	Dertig jaar.
Spaansch Amerika -	49	64	70	183
Vereenigde Staten - -	10	16	68	94
Duitschland en Oostenrijk	15	18	20	53
Verschillende andere landen	7	12	22	41
	81	110	180	371

Het verschil tusschen zestien en acht-en-zestig duidt de vermeerdering aan der zilvermijnen in de Republiek, gedurende tien jaar—een bijna niet te gelooven aanwas. Een der merkwaardigste metaaladeren, welke bekend zijn, is de Comstock ader in Nevada. Deze ader, waaraan Mark Twain door zijne beschrijving eene Europeesche vermaardheid heeft gegeven, is zeer breed en strekt zich over vijf mijlen uit.

Het is alsof de huizen van Oxford street en Uxbridge Road van af Holborn Viaduct tot Acton tot aan het dak met kostbaar goud- en zilvererts gevuld waren. In veertien jaar bracht deze enkele ader $180,000,000 (£36,000,000) op. In één jaar, 1846, was de opbrengst van de ader $18,000,000 (£3,600,000) in goud en $20,500,000 (£4,100,000) in zilver—een totaal van $385,000,000 (£7,700,000). Ziehier weder iets, wat de wereld nimmer te voren heeft aanschouwd. Sinds 1880 bestond het gemiddelde product van zilver in de Vereenigde Staten uit $46,200,000 (£9,240,000). Indien de tegenwoordige maatstaf van toeneming tot 1890 wordt gehandhaafd, zullen de volgende tien jaren honderd millioen sterling aantoonen, als aandeel der Republiek in de zilveropbrengst der wereld. De vermeerdering van zestien tot acht-en-zestig in tien jaar is opmerkelijk; maar het is nog verwonderlijker, dat de percentsgewijze maatstaf toenam en niet is gedaald. Amerika staat ook bovenaan in de koperproductie, daar de Vereenigde Staten en Chili ongeveer de helft voortbrengen van de opbrengst der geheele wereld. Sinds 1860 heeft de Republiek haar product zesvoudig vermeerderd. In dat jaar was het geheele product vijf duizend drie honderd acht en tachtig ton; in 1870 twaalf duizend zes honderd ton; in 1880 zeven-en-twintig duizend ton en de opbrengst van 1884 bestond uit niet minder dan drie en zestig duizend vijf honderd-en-vijf en-vijftig ton. Hier is eene omwenteling voor U. Van zes honderd-en-vijftig ton in 1850 tot drie-en-zestig duizend in 1884! Aan de zuidkust van het Boven Meer wordt dit metaal in bijna geheel zuiveren toestand, in stukken van alle grootten en waarvan sommige verscheidene tonnen wegen, aangetroffen. Het werd door de Indianen gebruikt, en de sporen van hunne ruwe mijnbewerking zijn nog aanwezig. Eene mijn in dit district, bekend als de Calumet en Hecla, levert meer dan dertig percent van de geheele koperproductie der Vereenigde Staten—omstreeks achttien duizend ton in 1884. Zij betaalde haar eigenaars $40,000,000 (£8,000,000) voor een tweejaars dividend. In een-en-twintig Staten en Territoriën vindt men kopermijnen, die bewerkt worden en in verschillende andere Staten treft men

kopererts aan. Deze industrie ontwikkelt zich verbazend snel en zonder twijfel zal de jaarlijksche opbrengst vóór de volgende volkstelling het dubbele zijn van wat zij nu is.

In 1870 bedroeg de invoer van lood in de Vereenigde Staten twee en veertig duizend ton. In tien jaar is dit gevallen tot vier duizend ton. Toen werden de bordjes verhangen en de Vereenigde Staten, in plaats van lood in te voeren, stuurden het, ofschoon in kleine hoeveelheden, naar het buitenland. In 1884 werd er tot een bedrag van zes-en-twintig duizend pond uitgevoerd. Dit bewijst eene snelle ontwikkeling in het loodmijnwezen der Republiek. Inderdaad, in 1880 was Amerika het eerste land der wereld in de productie van lood, ofschoon Mulhall haar even na Spanje laat volgen. De vooruitgang dier industrie wordt in de volgende tabel, die eveneens den trap der mededinging aanduidt, aangetoond:

	Metrische Tonnen.			
	1830	1850	1880	1883
Groot-Brittanje - - -	48,000	55,000	51,000	39,817
Spanje - - - - -	23,000	27,000	92,000	127,000
Vereenigde Staten (Mulhall)	3,700	36,000	89,000	
Vereenigde Staten (Whitney en Caswell) - - -	8,000	22,000	97,825	140,000

Het verschil in de twee Amerikaansche opgaven van 1880 is waarschijnlijk het gevolg van het feit, dat de statistieken der loodproductie slechts gedeeltelijk zijn opgegeven. In Utah, bijvoorbeeld, dat niets als lood-produceerend is aangemerkt, wordt lood gevonden en in verbinding met zilver gesmolten. Zijn product in 1880 bestond uit vijftienduizend ton netto en dat van Nevada uit zestien duizend zes honderd negen-en vijftig. De opbrengst van Colorado alleen was vijf-en-dertig duizend zes honderd en acht-en-zeventig ton. Het looddistrict in Opper-Mississippi en dat van oostelijk Missouri brachten te samen zeven-en-twintig duizend zes honderd-en-negentig ton op, terwijl een ander district van zuid-westelijk Missouri en zuid-oostelijk Kansas volgens de opgaven het vorige jaar twee en twintig duizend zes honderd en vijf-en-twintig ton opleverden, zoodat zelfs de grootere opgaaf waarschijnlijk vermeerderd zou moeten worden, indien wij de juiste cijfers bezaten. Caswell schat de opbrengst over 1884 op honderd veertig duizend ton, waarvan honderd twintig duizend ton uit ontzilverd lood

bestaan. Lood wordt in dertien Staten, voornamelijk in het Westen, gevonden. Colorado draagt een looden rand om haar zilveren kroon. Zij alleen levert tweemaal zooveel op als al de loodmijnen van Groot-Brittanje. Inderdaad, eene enkele mijn te Leadville levert evenveel op, als twee derden der opbrengst van geheel Groot-Brittanje, ofschoon het lood hier alleen een neven-product der zilvermijnen is. De "Horn Silver Mine" in Utah bracht in 1884 veertig duizend ton erts op, hetwelk gemiddeld bestond uit dertig-en-negen honderdsten percent lood en negen-en-dertig ons zilver. Dit laatste alleen voorzag bijna in alle onkosten van uitdelving, bewerking en verkoop. Hier ontvingen de eigenaars alweder een millioen dollars voor een jaarlijksch dividend. De wereldproductie van lood was in 1883 vier honderd en vier-en-vijftig duizend ton. Hiervan werd meer dan de helft voortgebracht door twee landen—de Republiek en Spanje.

Zink wordt in Amerika op het oogenblik in groote hoeveelheden geproduceerd. Kort voor 1873 was het verkregen bedrag zeer gering, maar in 1880 ging het jaarlijksche product dat van Groot-Brittanje ver te boven; het bedroeg drie-en-twintig duizend twee honderd en negen-en-dertig ton, tegen vijftien duizend negen honderd zeven-en-veertig. In 1884 was het inlandsch product tot-vijf-en dertig duizend ton gestegen. De invoer van zink in de Republiek was in gelijke mate afgenomen, daar hij slechts een vijfde bedroeg van dien in 1873, terwijl de prijzen omstreeks tachtig percent zijn gevallen. De Republiek neemt onder de zinkvoortbrengende landen reeds de derde plaats in.

De minerale schatten der Vereenigde Staten bevatten ook kwikzilver, erts van chromium en nikkel, cobalt, platina, iridium, antimonium, arsenicum, etc,, etc. In verschillende Staten treft men zoutmijnen aan, en zwavel, graphiet en gypsum zijn in overvloed te vinden. In South-Caroline worden minerale meststoffen gevonden, die tot kunstmest tot inlandsch gebruik worden verwerkt. Graniet, marmer, zand- en andere goede bouwsteen, evenals dakleien zijn in overvloed voorhanden en vormen bronnen van groote welvaart.

De schatten der aarde moeten onder de belangrijke elementen gerekend worden, die den bloei en den vooruitgang der Republiek hebben veroorzaakt. Behalve groote en directe voordeelen, zijn er vele indirecte winsten uit het openstellen en bevolken van uitgebreide landstreken gesproten. Groote steden zijn als met een tooverslag uit de wildernis verrezen. Waar mijnwerkers zich neerzet'ten, kwamen spoedig landbouwers en

werktuigkundigen om in hunne behoeften te voorzien. Op deze wijze zijn eenige der rijkste en grootste steden van het Westen ontstaan. San-Francisco is het meest sprekende bewijs. Leadville is een voorbeeld van latere dagen. Deze plaats, die tien jaar geleden het centrum was van eene woeste, onbewoonde landstreek en den grijzen beer en der wilde kat tot schuilplaats verstrekte, is nu eene stad, met breede straten en schoone steenen gebouwen, met een gerechtshof, hospitalen, kerken, scholen en alles wat er tot eene groote, beschaafde stad behoort. Het omliggende district wordt door landbouwers bewoond. In tien korte jaren heeft de ontdekking van eene rijke loodmijn de wildernis in een Arcadië herschapen. Waar weinige jaren geleden weinig andere geluiden werden vernomen dan het gehuil van den jakhals en het geschreeuw der wilden, die daar soms hunne tenten opsloegen, doen nu het woelige gedruisch eener stad, het geloei van het vee of het gezucht der stoommachines, de echo's der bergen ontwaken.

De Republiek staat gelijk met den winkelier in Colorado, die in zijn winkel een in het oogloopend bord had gehangen, met het opschrift: "Indien gij niet ziet, wat gij verlangt, wordt gij verzocht er naar te vragen." Wij behoeven slechts eene delfstof noodig te hebben en, wanneer wij er naar zoeken, plaatst de natuur haar binnen ons bereik. Weinige jaren geleden was er nog geen pond spiegelijzer (iets wat onontbeerlijk is bij het vervaardigen van Bessemer staal) in de Vereenigde Staten gemaakt. Wij zeiden, dat wij het geschikte erts ervoor niet hadden. Ieder jaar gebruikte men omstreeks honderdduizend ton, waarvan iedere ton was ingevoerd. Nu hebben wij het erts van het Boven Meer, van Virginia, van Arkansas en al het spiegelijzer dat wij noodig hebben, kan hier worden gemaakt. Dit is ook het geval met "ferro-manganese." Dit is eene metaalachtige zelfstandigheid, die voor het vervaardigen van zacht staal even noodzakelijk is als spiegelijzer voor stalen spoorstaven. Onze fabriekanten betaalden tot verleden jaar toe tachtig dollars per ton, en iedere ton kwam over de zee. Wij hadden het kostbare erts noodig en er verschijnt *eensklaps* eene rijke mijn in Virginia en eene andere in Arkansas. Men heeft proeven genomen en ontdekt, dat de eerste de rijkste en de zuiverste ter wereld is. Zij zal "ferro-manganese" maken, zeide onze bestuurder. "Waarlijk"? "Ja, zeker", "Probeert het". Gevolg: de Republiek moge morgen aan den dag verstoken blijven van den invoer van buitenlandsch spiegelijzer en "ferromanganese" zonder het bijna te bemerken. Zij heeft binnen

hare grenzen alle benoodigdheden voor de vervaardiging van elke soort van staal.

Tin is het eenige metaal, dat haar thans nog ontbreekt. Maar laat niemand verwonderd zijn den eenen of anderen dag te lezen, dat alle andere tinmijnen in het niet zinken, vergeleken met die, welke juist in Amerika ontdekt zijn. Maar zelfs zonder dit eene kostbare metaal zullen mijne lezers ongetwijfeld uit de geschiedenis der minerale schatten van de Republiek, die ik beproefd heb te vertellen, besluiten, dat dit inderdaad het begunstigde land is. Opdat de lezer beter in staat gesteld worde, de uitgebreidheid der enorme minerale schatten van de Republiek te waardeeren, zal ik de voornaamste in volgorde opsommen en hen vergelijken met die van elk land, dat op Amerika in rijkdom in delfstoffen volgt. Wij beginnen met den zwarten diamant, de steenkool, als de delfstof, die misschien het dichtste bij den wortel van het welslagen der nijverheid ligt.

In hoeverre dan is de Democratie voorzien van dezen onmisbaren schat?

Wel, de kooloppervlakte der Vereenigde Staten omvat driehonderd duizend vierkante mijlen; die van Groot-Brittanje twaalf duizend. Die van de geheele wereld beslaat slechts vier honderd duizend vierkante mijlen. De Republiek heeft vijf en twintig maal het kolenveld van het moederland; en, ik schaam mij bijna het te bekennen, zij bezit drie vierden van al de kolenbedden der geheele aarde. Schande! om slechts een vierde over te laten aan de rest der wereld. In echt Schotsch zou ik tot haar zeggen: "De duivel is vrekkig, maar gij zijt zonder geweten". Zoo is het, mijn lezer, maar "zoo zeker als de dood, wij kunnen het niet helpen." Laten wij nu tot de edele metalen overgaan. "Goud en zilver heb ik niet" is van deze reuzin niet geschreven. Zij heeft aan al het goud, dat er op de wereld in omloop is, en hetwelk op tien duizend drie honderd ton geschat wordt, meer dan de helft toegebracht. Australië heeft haar in de laatste dertig jaar nauw op de hielen gezeten, doch de Republiek blijft vooraan.

In zilver begint de Republiek zelfs de fabelachtige mijnen van Mexico en Bolivia, die nog steeds als Spaansch-Amerika geklassifeerd zijn en waaruit tot nog toe het grootste gedeelte van den zilvertoevoer der wereld is geput, te evenaren. In de tien jaren tusschen 1350 en 1860, leverden deze mijnen meer dan de helft van al het zilver op, dat geproduceerd was. In het volgende tiental jaren, 1860 tot 1870, was het nog altijd hetzelfde, daar de waarde hunner opbrengst $320,000,000 (£64,000,000),

beliep, terwijl het geheel slechts $550,000,000 (£110,000,000) bedroeg. Gedurende deze twee tientallen jaren bracht de jonge Republiek slechts $50,000,000 (£10,000,000) en $80,000,000 (£16,000,000) voort. Maar met de ontdekking der zilvermijnen van Nevada en Colorado, die toen in de onbetreden wildernis lagen, kwamen de Vereenigde Staten spoedig vooraan en gedurende het laatste tiental jaren, 1870 tot 1880, toont zij $340,000-000 (£68,000,000) tegen de $350,000,000 (£70,000,000) van alle Spaansch-Amerikaansche mijnen te samen. Duitschland en Oostenrijk leverden ongeveer $100,000,000 (£20,000,000) op en de verschillende andere landen even zooveel meer. Sinds 1880 komt de wedstrijd meer en meer in het voordeel der Republiek, want de gemiddelde opbrengst van haar zilver overtreft de $46,250,000 (£9,250,000) per jaar, of een derde van de zilverproductie der wereld.

Laten wij nu, even als Bassanio "het slijk" en het "witte geld" verlaten en thans zien hoe het gesteld is met het nederige, doffe, donkere koper—de "bawbee." In 1883 bedroeg de opbrengst van koper over de geheele wereld juist twee honderd duizend ton. Hiervan heeft Amerika meer dan een vierde, twee-en-vijftig duizend ton, voortgebracht; geheel Europa leverde slechts een-en-zeventig duizend en Chili slechts een-en-veertig duizend ton op.

Is het niet verbazend, dat een enkel land zoo overvloedig van deze zooeven genoemde drie metalen is voorzien? Australië zegt, ik heb goud, en de Republiek zegt tot haar: Ik ook, maar het mijne is meer waard dan het uwe. Mexico en Bolivia roepen: "Hier staan wij met de verblindende mijnen van Peru" en de Republiek antwoordt: "Onze zilvermijnen overtreffen deze schatten." Chili is de voornaamste bron geweest van den kopertoevoer en nu doet de Republiek het in zijn eigen bizonder veld op den achtergrond treden.

Het was echter niet het koper, waaraan Bassanio de voorkeur gaf, maar het somber gekleurde lood. Laat ons dit kostbare artikel eens nagaan. De wereld produceerde in 1883 vier honderd vier-en-vijftig metrische tonnen lood en hiervan bracht de Republiek honderd veertig duizend of meer dan een vierde bij. Dan volgt Spanje met honderd zeven-en-twintig duizend, gevolgd door Duitschland met vijf en negentig duizend. Brittanje staat met veertig duizend ton op de lijst, geen slecht cijfer voor zulk eene kleine oppervlakte.

In de opbrengst van zink gaat de Republiek snel vooruit. Men kan zeggen, dat zij in 1870 begon te produceeren en toen

slechts zeven duizend ton opleverde. Het product van 1884 bereikte acht-en-dertig duizend ton; het Britsche product in 1883 was drie-en-twintig duizend ton, maar deze beide zijn onbeteekenend in vergelijking met Duitschlands aandeel, dat honderd zestien duizend ton bedroeg. Wij zullen zien, hoe lang het den jeugdigen reus nemen zal om zijn grooten Duitschen concurrent te overvleugelen; wellicht twintig jaar of minder zelfs.

Wij hebben dus gezien dat de Republiek een vierde van het lood, een vierde van het koper, een derde van het zilver, en de helft van het goud der wereld voortbrengt. Monster van den Pactoleaanschen stroom, moet alles, wat gij bezit en alles wat gij aanraakt in goud veranderen, opdat gij alleen de aarde zoudt beheerschen?

Gode zij dank, dat deze schatten in de handen zijn van een nijver volk, de Democratie, dat hen voor goede doeleinden aanwendt en ze niet verkwist of misbruikt in het bereiken van lage en zelfzuchtige oogmerken. De zwakste natie kan gerust zijn; zoowel Canada ten noorden als Chili ten zuiden, want het wezen eener volksregeering bestaat daarin, dat veroveringen worden verafschuwd en de zwakke naburen, indien dit noodig zij, tegen vreemden aanval worden beschermd; nooit overlast te veroorzaken maar in vrede en als goede buren met alle natiën te leven. De Republiek is inderdaad een kind van het begeerige, inhalige en immer oorlogvoerende Brittanje, maar daar zij bevrijd is van monarchale instellingen en het militaire stelsel, dat zijn ontstaan hieraan te danken heeft, heeft zij het onbeschaafde zwaard weggeworpen om alleen door liefde te veroveren. Het is voor de Democratie iets om trotsch op te zijn, dat de Reus van het Westersche vasteland door de dwergen, die hem omringen, niet wordt gevreesd, maar integendeel in den tijd van voorspoed beschouwd wordt met liefde en bewondering en in den tijd van nood als een zekeren en machtigen verdediger, tot wien zij zich immer met vertrouwen kunnen wenden.

Indien de Engelsche monarchie meesteres van het land gebleven ware, hoe verschillend zoude dan de uitkomst zijn geweest. Behalve de onvermijdelijke oorlogen als gevolg van een aristocratisch en militair stelsel, zoude er eèn haat geheerscht hebben tegen republieken als republieken, want geen koningsgezinde zal eene republiek laten bestaan, indien het van hem afhangt; want ofschoon over het algemeen niet in het bezit van een groot verstand, zijn de voorstanders van het koningschap toch niet zoo geheel ontbloot van beredeneerd zelfbelang, dat zij naar zelfvernietiging zoûden streven. Iedere zwakke natie van het

vasteland zou in voortdurende vrees hebben verkeerd. Geen buur mocht ooit den Brit gaarne lijden. Geen nabuur zal dit immer doen, voordat de volksklassen hem bekend zijn en de Engelsche regeering in hare betrekkingen met andere natiën eene ware uitdrukking wordt van het karakter van het Engelsche volk.

Het Britsche volk is beminnenswaardig; zijn regeerende klassen zijn juist wat die monarchie en bevoorrechting boven hunnen medemensch, maken van mannen en vrouwen, n.l. zelfzuchtige, bekrompene, verwaande, tyrannieke wezens, die geheel onverschillig zijn voor het welzijn van anderen. Om deze redenen zijn de Britten steeds gevreesd en nooit door andere rassen bemind geweest.

Dit alles zal echter veranderen, wanneer de Democratie het land regeert. Het moederland zal in Europa worden, wat de Republiek is op het Amerikaansche vasteland,—de onbaatzuchtige raadgeefster, de gids, de ware en vertrouwbare vriendin der minder machtige, minder ontwikkelde natiën. Het is niet door snoode verovering van andere Staten, maar door eerlijken en vredelievenden arbeid binnen hare eigen grenzen en met den goeden wil van al hare buren, dat de Democratie den Staat opbouwt.

HOOFDSTUK XII.

GROOT– EN KLEINHANDEL.

"De groote schepen, die tusschen de oude en nieuwe landen varen, zijn gelijk aan schietspoelen, die een sierlijk weefsel spinnen. Reeds is het woord "scheidsrechterlijke bemiddeling" ten volle op het patroon gespeld en nu komt het motto:—"Vrede en goedwilligheid voor immer".

De Vereenigde Staten van Amerika leveren het eenige voorbeeld in de wereldgeschiedenis van eene gemeenschap, die zuiver industrieel is in oorsprong en ontwikkeling. Iedere andere natie heeft een militairen staat doorloopen. In Europa en in Azië, in vroegere tijden zoowel als in latere, is de maatschappelijke ontwikkeling het gevolg van oorlog geweest. Bijna iedere moderne dynastie in Europa is door verovering gesticht en iedere natie heeft er zijn grondgebied verkregen en verdedigd door kracht van wapenen. De menschen hebben, aan wilde dieren gelijk, elkaar geslacht op bevel van de kleine, bevoorrechte klassen. De Kolonies van Amerika, van den anderen kant, werden gesticht voor handelsdoeleinden en over het algemeen werd het land, dat zij noodig hadden, door koop of overeenkomst verkregen en niet door verovering. Aan de nijverheid verknocht, heeft het Amerikaansche volk nooit het zwaard opgenomen, tenzij uit zelfverdediging of ter handhaving zijner instellingen. Nooit werd de ploeg, de hamer of het weefgetouw verlaten voor het zwaard der verovering. Nooit is de militaire stand verheven boven, of zelfs slechts gelijk gesteld met, andere beroepen. Inderdaad, vóór den burgeroorlog waren de soldaten voorwerpen van openlijke spotternij; en zelfs thans, niettegenstaande bijna iedere Amerikaan boven de veertig jaar oud het geweer heeft geschouderd of bloedverwanten telt, die voor de eenheid van het land gestreden hebben, is de soldaat

van fortuin—een type, dat onder andere volkeren zeer gewoon is—hier niet bekend. Een man als de bloeddorstige schrijver van "Onder veertien vlaggen", een boek, dat zijne menschenslachting onder veertien verschillende vlaggen beschrijft, zoude onder de Amerikanen slechts walging en afgrijzen opwekken. Amerikaansche regimenten zijn regimenten van werkers. De namen, waarmede hunne banieren gesierd zijn, zijn niet die der geplunderde steden of der duizenden gesneuvelden, maar die der uitvinders, die der middelen tot beschaving en der arbeid besparende werktuigen. "Door dit teeken zult gij overwinnen," was ook voor hen de goddelijke voorzegging; maar het zinnebeeld was de ploeg,—niet het gekruiste gevest van het zwaard.

De twee legers zijn die, welke de dichter Holmes zoo scherp tegenover elkaar heeft gesteld.

"Het eene loopt op het trommelgeroffel en op het geschal der klaroenen en op een karmozijnen rol staat geschreven: "*Onze roem is de slachting*."

Het andere beweegt zich in stilte langs den stroom voort, met ernstige maar waakzame oogen, rustig als de straal van de planeet, die het bewolkte uitspansel doorloopt.

Geen ontblootе sabels schitteren in zijne gelederen, geen bloedroode banieren wapperen; zijne banier draagt dit eenvoudige opschrift: "*Het is onze plicht om te redden*."

Terwijl de millioenen van Europa met de slavernij van het militaire despotisme hebben geworsteld, heeft het Amerikaansche volk gedurende honderd jaren een nuttig leven geleid. Het gevolg hiervan is, dat zijn welslagen op het gebied der industrie het door rijkdom en macht aan het hoofd der wereld heeft geplaatst. Terwijl dit land zelf in werkelijkheid onafhankelijk is, is Amerika voor Europa onmisbaar geworden. Zonder den overvloedigen toevoer van katoen, graan en vleesch uit Amerika zouden millioenen Europeanen gebrek aan voedsel en kleeding hebben.

De geschiedenis van Amerika's handel kan in korte woorden worden verhaald. De netto invoer, gemunt en ongemunt geld medegerekend, bedroeg eene waarde van $22,500,000 (£4,500,-000) in 1790, tegen $75,000,000 (£15,000,000) in 1830. En in het volgende tijdperk van vijftig jaren, zien wij, dat dit cijfer tot $740,000,000 (£148,000,000) geklommen is. De uitvoer toont een nog snelleren vooruitgang aan, want deze begon in 1790 met $20,000,000 (4,000,000); bereikte $60,000,000 (£12,-000,000) in de volgende veertig jaar tot op 1830 en gedurende de afgeloopen halve eeuw zien wij dat hij $725,000,000

(£145,000,000) vertegenwoordigt, zoodat in vijftig korte jaren de buitenlandsche handel der Republiek verelfvoudigd is. Het bedrag van den invoerhandel is in de laatste vijftig jaar toegenomen van $6.25 (£1.50) per hoofd tot ongeveer $15 (£3), terwijl de uitvoerhandel vermeerderd is van $5 (£1) tot $16.60 (£3.30). Laat ons nu eens zien, wat de voornaamste artikelen zijn, die dezen handel samenstellen. Wat kocht de Republiek in 1843, van de wereld? Suiker en suikerstroop tot een bedrag van bijna $100,000,000 (£19,845,000); Broeder Jonathan is ongetwijfeld een lekkerbek, want hij geeft meer uit voor lekkernijen, dan voor iets anders. Voor wol en wollen goederen besteedt hij $55,000,000 (£11,000,000), voor chemicaliën $45,000,000 (£9,-000,000). Zelfs katoenen goederen, ofschoon hij die zelf uitvoert, heeft hij van anderen noodig tot een bedrag van $35,-000,000 (7,000,000); ik veronderstel dat dit eenige eigenaardige katoenen stoffen zijn, die zijn of liever *haar* lust opwekken. Voor zijde betaalt hij juist een weinig meer; $37,000,000 (£7,-400,000) werden hiervoor besteed. De Schot zegt: "Zij bood nooit op eene zijden japon, die niet beide mouwen had." De Amerikaansche vrouw verlangt de geheele japon en krijgt haar, ofschoon het nu over het algemeen van inlandsch fabrikaat is, al zegt ook de etiquette, dat dit niet zoo is. Ruwe zijde voor bewerking wordt ingevoerd ter waarde van ongeveer de helft der ingevoerde bewerkte zijden stoffen, hetgeen bewijst, dat er veel meer zijde in het binnenland wordt vervaardigd, dan er in het buitenland wordt gekocht, daar de waarde van ruwe zijde verscheidene malen geringer is, dan die van bewerkte zijden stoffen. Zijn kop koffie kost den Amerikaan $42,000,000 (£8,400,000) per jaar en thee $17,000,000 (£3,400,000). Dit zijn de voornaamste artikelen, die hij van anderen koopt.—

Wat verkoopt hij nu aan de goede vrienden, die hij met zijne klandizie begunstigt? Hij doet op dit gebied werkelijk goede zaken, die steeds beter worden. Eerst komt zijn uitvoer van katoen. De wereld kocht van hem in 1883 voor $250,000,000 (£50,000,000). Dan komt zijn graanuitvoer, die $120,000,000 (£24,000,000) opbracht en verder nog $55,000,000 (£11.000,000) meer, in den vorm van meel. Vleesch, eieren, boter en andere provisiën houden zijne handen niet minder bezig, want eene waarde van niet minder dan $107,000,000 (£21,400,000) moest worden verzonden, om in de behoeften der wereld te voorzien. Zelfs voerde hij tot een bedrag van $45,000,000 (£9,000,000) aan petroleum uit om de wereld te verlichten; en de tabak, die in rook vervliegt, kostte zijnen klanten dat jaar (1883) niet minder

dan $22,000,000 (£4,400,000). De uitvoer van ruw en bewerkt hout vertegenwoordigde een bedrag van $26,500,000 (£5,300,000). Zonder twijfel werd veel hiervan verzonden in den vorm van meubelen. IJzer- en staalwaren hielden zich beter dan verwacht was, want in werkelijkheid voerde hij ook van deze uit, zooals naaimachines, landbouwkundige werktuigen en duizend en een "Yankee" snuisterijen, tot op een bedrag van $22,500,000 (£4,500,000). En ten laatste zendt Oom Sam van zijne groote boerderij eenige van zijne millioenen stuks levend rundvee en schapen en krijgt hiervoor $8,500,000 (£1,700,000).

Deze producten behooren tot verschillende afdeelingen, kunnen geklassificeerd worden onder de algemeene hoofden van landbouw, fabriekswezen, mijnen, bosschen, etc., en zijn als volgt getabuleerd, met de bedragen, die ieder opleverde:

Landbouw, - - - -	$550,000,000	£110,000,000
Fabriekswezen, - - - -	20,500,000	4,100,000
Mijnwezen - - - -	56,250,000	11,250,000
Het Boschwezen - - -	7,050,000	1,410,000
De Vischvangst - - -	7,250,000	1,250,000
Alle andere - - - -	7,250,000	1,250,000

Zoodoende dwingt hij, de veelbelovende jongeling, alle rijkdom voortbrengende bronnen om ertoe bij te dragen zijn voordeeligen en snel aangroeienden handel met de wereld uit te breiden.

Wij zien dat, niettegenstaande de bijna ongeloofelijke uitbreiding van het binnenlandsche fabriekswezen, de Amerikaansche burger steeds meer en meer van andere landen invoert. Slechts vijftig jaar geleden bevoorrechtte hij andere volkeren tot een bedrag $6.25 (£1 5s.) per jaar en nu besteedt iedere man, vrouw en kind $15 (£3) voor buitenlandsche goederen. Zijn tarief op den invoer moge, volgens de meening van velen, buitenmate hoog en buitensporig zijn, toch koopt hij onder dit driemaal meer per hoofd, dan voor vijftig jaar. Alles in aanmerking genomen, kan het niet zoo kwaad zijn, ofschoon het niet minder waar is, dat Amerika jaar op jaar beter in staat wordt gesteld zijne eigen markten van hier vervaardigde fabrieksgoederen te voorzien. Ieder jaar vermindert de invoer van bewerkte stoffen in betrekking tot den geheelen invoer. Onafgewerkte en gedeeltelijk afgewerkte artikelen worden steeds meer ingevoerd; in 1850 bijvoorbeeld was de verhouding van deze slechts zes-en-twintig percent, maar elk volgend tiental

jaren zag de percentsgewijze verhouding hiervan steeds toenemen, zoodat zij in 1880 gestegen was tot veertig percent van den geheelen invoer, terwijl fabrieksgoederen van vier-en-zeventig tot zestig percent van het geheel waren gedaald.

De handelsbalans, waaraan, niettegenstaande de stellingen der staathuishoudkundigen, de Amerikanen groot gewicht hechten, heeft gedurende de laatste tien of elf jaar voortdurend en in hooge mate in het voordeel der Republiek overgeheld. Gedurende vijftig jaar is de buitenlandsche handel vijfvoudig toegenomen. Hij is sinds 1860 nagenoeg verdubbeld, niettegenstaande de stoornis, dien hij gedurende den oorlog onderging. In 1880 nam hij zeer toe en bereikte zijn toppunt in 1883; sedert dien tijd is er eene daling gekomen van veertien percent, een gevolg van den gedrukten toestand, die reeds zoo lang heeft geduurd. Tot op het jaar 1876 was, op weinig uitzonderingen na, de invoer van handelsartikelen grooter dan de uitvoer. Het hoogste verschil werd bereikt in 1872, toen de overmaat $182,000,000 (£36,000,000) bedroeg. Sedert dat jaar begon de balans naar den anderen kant over te hellen; het hoogste cijfer werd in 1879 bereikt, nl.: $264,000,000 (£52,800,000). De invoer nam gedurende het tijdperk van 1860 tot 1885 met drie en zestig percent toe, terwijl de vermeerdering in uitvoer honderd negen-en-twintig percent bedroeg.

Men is gewoon te zeggen dat de Republiek geen handel heeft. Vele ijselijke voorspellingen van het komende verval werden gedaan, omdat de goederen, die over zee gestuurd worden, grootendeels door vreemde schepen worden vervoerd. Men is geneigd om den term "handel" te bepalen tot het vervoeren van koopwaar van en naar andere landen. Zoo bepaald, heeft Amerika inderdaad weinig om zich op te beroemen. De verandering van houten, tot ijzeren—en stalen schepen, drong het grootendeels uit den vervoerhandel, die door geene fiskale wetten of gebrek aan wetten kan worden terug bekomen. Om dezelfde oorzaak dat water niet tegen den berg op kan stroomen, kunnen schepen van duurdere landen niet naar goedkoopere worden uitgerust, Al had Amerika tien duizend groote schepen, dan zouden hunne bemanningen van af den eersten machinist tot den kajuitsjongen toe, vreemdelingen zijn, omdat dezen te Liverpool of Antwerpen goedkooper kunnen worden aangemonsterd, dan in New-York. Amerikanen hebben wel wat beters te doen, dan de zeeën te bevaren tegen het geringe loon, dat door bewoners van oudere landen verdiend wordt. De eerste kosten van schepen moeten noodzakelijkerwijze om de-

zelfde reden veel hooger zijn, dan op de Clyde. Indien de wetten op de zeevaart morgen werden herroepen, zoude er geen Amerikaansch kapitaal te krijgen zijn om in den vreemde gebouwde schepen voor den buitenlandschen handel aan te koopen; en indien dit toch gebeurde, zoude de vlag inderdaad "de sterren en strepen" zijn, maar het schip en de bemanning zouden Britsch wezen. De stem konde die van Jacob zijn, maar de hand zoude die van Esau wezen. In geen geval zoude de aldus te voorschijn geroepene handelsmarine Amerikaansch zijn of aan Amerika's welvaart iets toebrengen. Nog verscheidene geslachten zullen er moeten komen en gaan, voordat de pogingen om de voornaamste vervoerster van koopmansgoederen te worden, voor de Republiek in iets anders eindigen kunnen, dan in mislukking en het zich blootstellen aan den spotlust van andere natiën. De volgende fabel komt hier niet te onpas:

"Ah, ha!" zeide de schildpad tot den leeuw, toen de laatste trotsch langs het strand wandelde: "iedere diersoort kan, even goed als gij, op het strand wandelen, maar laat ons eens zien, of gij dit kunt doen" en meteen wierp zij zich onverwacht in zee. De leeuw beproefde het ook. Gevolg: de leeuw diende der schildpad gedurende verscheidene dagen tot voedsel."

Amerika heeft niets met Oceaanvaart te maken, totdat zijn vasteland bevolkt is en de prijzen van den arbeid en van het materiaal tot den Europeeschen standaard zijn gedaald. Laat het de stormachtige zee aan het moederland overlaten, welks "tehuis op de golven van den Oceaan is", maar het land als zijne natuurlijke erfenis blijven beschouwen. Het tehuis van Columbia is op de vette weidevelden.

Niettegenstaande dit alles, drijft Amerika toch nog een gedeelte van den vervoerhandel met zijne houten schepen, in wier constructie het dit voordeel over zijne mededingers heeft, dat het timmerhout hier zoo overvloedig aanwezig is. Het vervoerde in 1880 eene waarde van ongeveer $280,000,000 (£56,-000,000) of meer dan een zesde van zijn geheelen buitenlandschen handel. De kusthandel van Amerika, waarvan vreemdelingen zijn buitengesloten, maakt eene betere vertooning, daar deze vierendertig millioen ton bereikte. De tonneninhoud van alle zeeschepen der Republiek bedroeg in 1884 drie millioen honderd een-en-tachtig duizend acht honderd-en-vier ton, hetwelk haar, als zeevarende mogendheid, op Brittanje in rang doet volgen en elke andere natie ver vooruit doet zijn.

Uit de bizondere positie, die Brittanje als de vervoerder van de koopwaren der geheele wereld inneemt, volgt het, dat zijn

volk onbewust er toe geleid wordt, veel meer belang aan buitenlandschen handel te hechten dan aan den binnenlandschen; zelfs is de buitenlandsche handel van Groot-Brittanje, vergeleken met zijnen inlandschen handel, van geringe beteekenis. Zijne spoorwegen alleen vervoeren driemaal zooveel als al zijne zeeschepen, zoowel die voor den buiten- als die voor den binnenlandschen handel, te samen. "De melkboer, die zijne dagelijksche hoeveelheid melk brengt aan hem, die in eene groote of kleine stad woont" zegt Edward Atkinson, de Amerikaansche Adam Smith, "vertegenwoordigt een handel van onmetelijke proportiën, die in dit land bijna gelijk staat, in zijn gezamenlijk bedrag, met de geheele som onzer buitenlandsche importatie." De binnenlandsche handel van Amerika vergeleken met zijnen buitenlandschen, staat als een-en-twintig tot één; en zelfs bedraagt Brittanje's reusachtige buitenlandsche handel slechts het een zesde deel van den binnenlandschen handel van Amerika.

De schepen, waarmede deze binnenlandsche handel gedreven wordt, hebben eenen gezamenlijken inhoud van een millioen ton, die, gevoegd bij dien der zeeschepen, het totaal van den tonneninhoud der Amerikaansche handelsvloot tot vier millioen twee honderd-en-vijftig duizend ton opbrengt, tegen de zeven millioen van Brittanje. De gezamenlijke inhoud der Amerikaansche schepen, die in den buitenlandschen handel dienst doen, bedraagt zestien millioen ton. Indien iedere ton, die door vreemde schepen wordt vervoerd, in Amerikaansche vaartuigen werd verscheept, zoude de daardoor verkregen handel nog niet zoo groot zijn als de natuurlijke vermeerdering van zijnen inlandschen handel over een enkel jaar. Waarlijk een te armzalige prijs om over te twisten en zooveel beweging over te maken. Alleen de schepen, die in de Amerikaansche kustvaart gebezigd worden, hebben tweemaal zooveel tonneninhoud als die voor den geheelen buitenlandschen handel (vier-en-dertig-tegen zestien millioen ton), terwijl de binnenlandsche handel per spoorweg als twee honderd een-en-negentig—en per stoombooten op de meren en rivieren als vijf-en-twintig en-een-half millioen ton is opgegeven. Zoodoende blijkt het, dat onze binnenlandsche handel, waarvan zoo weinig wordt gehoord, meer dan twintig maal grooter is, dan de buitenlandsche handel. Eén ton buitenlandsche tegen twintig ton binnenlandschen handel. Waarlijk er is geen grootere bedrieger dan de voorname vreemdeling, bekend onder den naam van "Buitenlandsche handel."

De onderlinge afhankelijkheid van onze Staten en verder de

handel tusschen hen, wordt zeer aardig aangetoond in eene schets, welke ik geleend heb van mijn vriend den heer Edward Atkinson—"eene eenvoudige beschrijving van een onderwerp niet geschikt voor poëtische behandeling en waarvan het niet waarschijnlijk is, dat het der verbeelding zal streelen, n.l. *zwijnenhandel*. De groote prairiën van het Westen brengen zulk een overvloed van maïs voort, dat het zelfs nu, met al onze communicatie-middelen, niet geheel als voedsel kan worden gebruikt en een gedeelte ervan als brandstof wordt gebezigd. Het gebeurt dikwijls dat de landbouwer, die op nieuw land woont, dat ver van een spoorweg gelegen is, slechts vijftien tot twintig cents per "bushel" voor maïs krijgen kan, tegen welken prijs, aangezien het de hoogste is, dien hij ervoor krijgen kan, het tevens de goedkoopste brandstof is, die hij vinden kan. Het gebruik van maïs als brandstof is daarom een bewijs van verstandige spaarzaamheid en niet van verkwisting. Op de vette prairiën van het Westen, maakt de maïs een gezond en degelijk voedsel voor het varken uit; dan wordt het verzonden naar het koudere klimaat van Massachusetts, waar, door middel van dien eenen oogst, waarin Nieuw-Engeland boven alle andere uitmunt,—ijs—het vleesch, het geheele jaar door, kan worden verpakt; het wordt daar klaar gemaakt om tot voedsel te dienen voor den werkman van het Noorden, den bevrijden slaaf van het Zuiden of den handwerksman van Europa, terwijl het bloed, dat in weinige uren tot een fijn poeder is opgedroogd, naar de katoenvelden van South-Carolina en Georgia verzonden wordt, om daar vermengd te worden met de phosphorische rotsen, die beneden hun kustland liggen, en dan dient voor de productie der katoenvezels, die de goedkoopste en meest geschikte kleederen opleveren voor het grootste gedeelte van de inwoners der aarde."

Hier is dus handel, of menschen, die elkaar op groote schaal bijstaan, alles in deze eeuw ontwikkeld en iets, waarvan onze voorvaders nooit hebben gedroomd. De onmetelijke velden van het Westen, die bedekt zijn met tallooze kudden van buffels, kunnen nog jaren lang een gedeelte van hunne voortbrengende kracht missen. De handel zet hare duizenden wielen in beweging, het voedsel wordt gebracht tot hen, die het behoeven, en hun wordt de moeite bespaard om het van den meer onvruchtbaren grond van het koudere Noorden te verkrijgen. Maar de handel benuttigt zelfs die koude. Het uitschot wordt bewaard en de handel heeft ontdekt, dat het kan worden aangewend om de naakten in verre landen te kleeden. Vervoerd

naar de zanderige maar gezonde streken van Georgia en South Carolina, vernieuwt het hen met de vruchtbaarheid aldus overgebracht van Illinois en Indiana en naderhand komt naar Massachusetts het katoen der landbouwers terug, het goed bewerkte, zuivere, sterke en evene "stapel", waarvan de handel weder heeft ontdekt, dat het waardig is vereenzelvigd te worden met den oogst der *boeren* en niet als dien der planters, voortgebracht door zijn eigen arbeid en ingezameld door zijne vrouw en kinderen.

In Brittanje wordt veel gesproken over de tarief-politiek der Republiek, maar ik vrees, dat de uitkomsten van die staatkunde slechts weinig begrepen worden. De algemeene indruk is, dat de inkomende rechten zoo buitensporig hoog zijn, dat zij den handel tusschen de oude en nieuwe landen ernstig nadeel toebrengen. Dit is zoo ver van waar, dat Brittanje geen klant heeft, aan wien het zooveel van zijne fabrieksgoederen verscheept, noch een, met wien zijn handel zoo snel aangroeit. Deze zoogenoemde hoog beschermde en zwaar belaste Republiek voert meer Britsche goederen in dan eenig ander volk. Hier zijn de cijfers over 1883,hetwelk voor den Amerikaanschen handel geen voordeelig jaar was; Brittanje zond in dat jaar goederen naar Indië, die geschat werden op eene waarde van vier en twintig millioen pond sterling, naar Duitschland voor negentien millioen, naar Frankrijk voor achttien millioen en naar de Republiek, voor zeven-en-twintig millioen.

De totale invoer van Amerika bedroeg dat jaar $725,000,000 (£145,000,000) en van deze groote som kwam meer dan een derde, of $250,000,000 (£50,000,000) van Brittanje en de Britsche bezittingen; $185,000,000 (£37,000,000) kwam er van Groot-Brittanje en Ierland alleen(*).

Om te zien hoe verbazend veel de Republiek van Brittanje koopt, hebben wij maar hare aankoopen van andere landen hier tegenover te stellen. Frankrijk zond in 1882 slechts voor $90,000,000 (£18,000,000) waarde aan goederen en Duitschland slechts voor $56,000,000 (£11,200,000). De waarde van den gezamenlijken handel dezer twee voornaamste bronnen van toevoer, na Brittanje, overtreft slechts weinig meer dan de helft van Brittanje's som, de Britsche bezittingen medegerekend, noch zijn zij te samen gelijk aan de inkoopen van Brittanje alleen, want Frankrijk en Duitschland te samen zonden slechts

(*) Het verschil in waarde tusschen deze zeven en dertig millioen ponden en de zeven en twintig millioen ponden, die dat jaar waren opgegeven als den uitvoer van Brittanje naar de Vereenigde Staten, kan worden gevonden in het verschil in prijs der goederen in de Britsche fabrieksplaatsen en dien in Amerika, nadat de rechten waren betaald geworden.

voor $146,000,000 (£29,200,000), terwijl Brittanje ons voor $196,000,000 (£39,200,000) toezond.

Brittanje moge, óf Frankrijk, óf Duitschland, ja zelfs beiden tegelijk als koopers verliezen en zijn handel zou niet zoo zeer geknakt worden als door het zich onttrekken van den veel beleedigden Amerikaan. Wordt het geen tijd, dat de Engelsche Monarchie een weinig om dit feit denkt en dat zij zich een weinig beter gedraagt tegen haren oppassenden telg, die jaar op jaar zijne klandizie uitbreidt en van hare fabrieksgoederen meer neemt, dan van alle andere landen? De vrijhandelsquestie in Amerika is een vraagstuk, dat niet binnen het bereik ligt van de practische staatkunde van het thans levende geslacht. Om het op te lossen, zijn er een of twee wegen te volgen: óf de landsinkomsten moeten verkregen worden door verhoogde directe belasting, óf er moeten enorme rechten geheven worden op de eenig noodzakelijke levensbehoeften, die Amerika grootendeels invoert, zooals suiker, koffie, etc.; geen van beiden is waarschijnlijk. Een nieuw invoerrecht op het voedsel van het Britsche volk is even waarschijnlijk als op dat van het Amerikaansche; zelfs verklaarde de democratische President Cleveland in zijne eerste boodschap aan het Congres, dat de eerste reductie in het tarief zoude gemaakt worden op de rechten, die thans op de noodzakelijke levensbehoeften worden geheven. De geheele strekking is in deze richting. Het tweede gevolg zoude zijn de schatkist te vullen door middel van directe belastingen; dat is de ideale standaard en de Republiek zal er zeker, in den loop harer geschiedenis toe komen om dien standaard te volgen en dan eene andere geavanceerde politieke les geven aan anderen; tot dusverre heeft geen natie ooit getracht dit zelfs nabij te komen; klaarblijkelijk is het niet voor onzen tijd of ons geslacht.

Wat is dan de mogelijke en bij gevolg de eenig waarschijnlijke uitkomst der tariefbespreking. Niets, buiten eene mogelijke trapsgewijze reductie van rechten met tusschenruimten van eenige jaren, vijf of zes percent bijvoorbeeld iedere tien jaar, maar deze reducties zullen, in het algemeen gesproken, slechts op zulke artikelen worden gemaakt, welke hier met voordeel kunnen worden gefabriceerd, en goedkooper dan de bestaande rechten; evenmin zullen de rechten verlaagd worden tot zulk een peil, dat de binnenlandsche fabrikage er schade door zoude kunnen lijden. De vraag is nu niet, welke politiek beter zoude zijn voor eene nieuwe natie, Vrijhandel of Bescherming, maar wat moet men doen met betrekking tot de verbazend groote menigte van fabrieken, de grootste ter wereld, zooals wij ge-

zien hebben. Zij zijn onder zekere voorwaarden in het leven geroepen en zijn ermede opgegroeid.

Het conservatieve element der Democratie is zoodanig hiervan doordrongen, dat men veilig kan voorspellen, dat er wel gezorgd zal worden, den thans bestaanden toestand niet plotseling te veranderen. Ik hoor dikwijls in Europa verwondering uitdrukken, dat de groote menigte van verbruikers zoo geduldig de extra kosten draagt op datgene, wat zij koopt, als een gevolg van de zware invoerrechten. De uitlegging is tweevoudig; ten eerste verspreiden zich de fabrikanten snel over de meeste Staten; de Zuidelijke Staten Alabama, Tennessee, Missouri en andere bijvoorbeeld, zijn thans om deze reden werkelijk protectionistische Staten evenals Minnesota en Michigan in het Noord-Westen zijn; maar de tweede oorzaak ligt veel dieper. Prijzen van artikelen worden in het algemeen niet langer door de buitenlandsche, maar door de binnenlandsche concurrentie vastgesteld. Eén voorbeeld zal vele andere ophelderen waarin de verbruikers zeer goedkoop koopen wat zij noodig hebben, in vele gevallen zoo goedkoop als de Europeanen, zonder betrekking tot de rechten. De rechten op stalen spoorstaven zijn, laat ons zeggen, $17.50 (£3 11s.) per ton, marktprijs in Brittanje, £5 vrij aan boord Liverpool; het totaal in New-York, mits zij vrij vervoerd en daar voor niets ontladen werden, zou nog $42.50 of £8 10s. zijn. De spoorwegen van Amerika hebben geen moeilijkheden ondervonden in het koopen van honderdduizenden tonnen tegen $28 (£5 12s.) en zij weten wel, dat, indien een aanzienlijk deel hunner benoodigdheden uit het buitenland moest komen, de kosten ervan veel hooger zijn zouden.

In kleeding, op welk artikel vroeger het grootste verschil in prijs bestond tusschen de beide landen, staan nu de prijzen ongeveer gelijk. Enkele vertrouwbare vrienden, die ons bezochten, verzekerden mij, dat de prijzen over het algemeen even goedkoop waren als in het moederland en in enkele gevallen zelfs goedkooper. Buitenlandsche concurrentie is aanbevolen geworden, als het noodige en zekere geneesmiddel tegen de buitensporige verdiensten van den binnenlandschen fabriekant ten koste van den verbruiker; zeer juist, maar datzelfde middel wordt gevonden in de sterke binnenlandsche concurrentie. Wat den vreemdeling betreft, zooals wij in het voorbeeld met de spoorstaven gezien hebben, kon de Amerikaansche fabriekant twee-en-veertig dollars en vijftig cents per ton voor rails gekregen hebben, die hij verplicht was voor acht-en-twintig dollars te verkoopen, hetgeen slechts de Britsche prijs was, (vijf-en-

twintig dollars) met eenen billijken prijs voor transportatie naar New-York en onkosten, die er op vallen, zonder een cent meer voor de inkomende rechten. Wat bewoog hem aldus te handelen en den verbruiker spoorstaven af te leveren tegen acht-en-twintig dollars? Antwoord: Binnenlandsche concurrentie.

Zelfs kochten onze monarchale vrienden in Canada verleden jaar spoorstaven van Amerikaansche fabrieken, omdat de prijs lager was dan die, welke door Engelsche fabriekanten werd gevraagd, ofschoon op beiden evenveel inkomende rechten werden geheven.

Ik geef eenvoudig de feiten aan, die licht verspreiden over het tegenwoordige aanzien der vraag voor zoover de Republiek betreft, opdat zij, die in Europa het harde lot van den verbruiker hier betreuren, tevreden gesteld mogen worden; want waarlijk, hij betaalt niet den billijken prijs zijner benoodigdheden plus de rechten, maar slechts de voorbeeldeloos lage prijzen, die door de sterke en aanhoudende concurrentie der binnenlandsche fabriekanten worden vastgesteld, en deze prijzen zijn, zooals in het hoofdstuk over fabrieken werd aangetoond, met weinig uitzonderingen niet veel hooger dan die van Brittanje. Het is hierom, dat de verbruiker zich het tariefs-vraagstuk niet veel aantrekt noch ertoe gebracht kan worden, zich het hoofd er mede te breken.

Het zij verre van mij den loop der wereld naar de vrije en onbeperkte ruiling van handelsartikelen te willen vertragen. Wanneer de Democratie over de geheele aarde de macht in handen heeft, zullen de natiën vrienden en broeders worden, in plaats van, als thans, de prooi van aristocratische, heerschende klassen te zijn en altijd elkaar te beoorlogen; staande legers en oorlogsschepen zullen tot het verledene behooren en men zal dan beginnen de kantoren van in- en uitvoerrechten als overblijfselen van eene barbaarsche eeuw te verwoesten, niet alleen uit het lage oogpunt van economische winst of verlies, maar sterk daartoe gedreven door het hoogere standpunt van de broederschap der menschheid; alle beperkende bepalingen op den invoer van producten van andere landen zullen dan onwaardig schijnen aan ieder lid van het geslacht en de schemering van dien dag zal aangebroken zijn, wanneer

> "Menschen en menschen over de geheele wereld als broeders zijn zullen."

HOOFDSTUK XIII.

SPOOR- EN WATERWEGEN.

"En gij zult dan zien (wanneer de Koloniën hunne onafhankelijkheid verworven hebben) hoeveel schooner de aarde worden zal! Welk eene geestelijke ontwikkeling! Welke nieuwe kunsten en nieuwe wetenschappen! Welke handelsvrijheid! De scheepvaart zal alle volkeren tot elkaar brengen. Er zal een dag komen, dat wij eene bevolkte en goed ingerichte stad van California zullen binnentreden, gelijk men nu in den postwagen naar Meaux stapt."

(1745.) MARKIES D'ARGENSON.

De inwoners van het enge, kleine eiland Brittanje of van de miniatuur Staten van Europa, kunnen zich van de afstanden in Amerika geen denkbeeld vormen. De uitgebreidheid van het Amerikaansche vasteland geeft een daarmede overeenstemmende breedte aan het begrip van afstanden zijner bewoners. De Staat New-York is bijna zoo groot als Engeland, terwijl Texas grooter dan Frankrijk is, of als Engeland en Duitschland te samen. California beslaat eene grootere oppervlakte dan Oostenrijk; en eenige andere Staten en Territoriën, die alleen bij naam in Engeland bekend zijn, zooals Nevada, Colorado, Oregon, en Nebraska beslaan grootere oppervlakten dan verscheidene Europeesche koninkrijken.

De afstand van New-York tot Chicago is grooter dan die van London naar Rome, terwijl San Francisco verder van de Atlantische kust gelegen is, dan Quebec van London. De reis van Philadelphia naar New-Orleans is ongeveer tweemaal grooter dan die van Londen naar St. Petersburg; terwijl Jerusalem, Cairo, Cyprus, Constantinopel, Astrakan en Teneriffe allen dichter bij het Hyde Park zijn dan de stad Salt-Lake bij Boston ligt, en Salt-Lake ligt niet verder dan twee derden van den weg, die door het Amerikaansche vasteland voert. Gedurende den burgeroorlog overtrof de grenslijn, die Generaal Grant verdedigde, de lengte eener lijn, getrokken van Londen door het Kanaal en het Vasteland naar Constantinopel, vandaar door Klein-Azië en Palestina naar de groote pyramide te Cairo en

vandaar nog den Nijl op tot den eersten waterval. En deze lijn zoude, indien zij getrokken werd, verscheidene mijlen korter zijn dan de reis van New-York tot de stad Portland, Oregon.

Deze vergelijkingen zullen den Hollandschen lezer begrippen helpen vormen, die den Amerikaan even eigen zijn, als het met sterren bezaaide zinnebeeld zijner nationaliteit. Zij zullen tevens den Europeaan een klein denkbeeld geven van het werk en de kosten, waarmede over dit onmetelijke vasteland een netwerk van spoorwegen werd gelegd, dat zijne mazen over de verst verwijderde deelen verspreidt. Honderd jaren geleden was Amerika bijna even onbekend als Afrika thans is. Eenige gelukzoekers, pioniers en ontdekkingsreizigers hadden zich een weg gebaand tot den Vader der Wateren (den Mississippi) en voeren dien af tot aan de Golf van Mexico, maar aan eene reis dwars door het Vasteland werd niet voor 1803 gedacht, toen, op aanbeveling van President Jefferson, eene expeditie onder bevel van Kapitein William Clarke en Meriwether Lewis naar den Stillen Oceaan werd gezonden. Het werd als eene bewonderenswaardige daad beschouwd, toen de kleine stoet onder hunne leiding de wildernis doordrong, over de bergen en langs de Westelijke helling naar den mond der rivier Columbia aan den Stillen Oceaan. Twee jaar en vier maanden waren er noodig voor de heen- en terugreis. Zelfs in 1830 bestonden er nog geene goede gelegenheden voor het maken van binnenlandsche reizen. De Staten langs de kust hadden ruwe straatwegen aangelegd en spoorwegen waren juist begonnen; maar het hart van het vasteland was voor allen gesloten, uitgenomen voor de stoutmoedigste gelukzoekers.

Twee derden van alle brievenmails werden vervoerd met zwingende diligences wier bovenstel zoodanig op lederen riemen was bevestigd geworden, dat het vrij naar alle richtingen heen kon zwaaien, zonder in stukken gestooten te worden, als de koets over de hobbelige wegen voortrolde. Eene reis in een dezer vervoermiddelen schudde den reiziger heen en weder alsof hij zich gedurende een storm in eene visscherspink op het Kanaal bevond. Het andere derde der brievenmails werd op de ruggen van paarden en in eenpersoons-rijtuigen vervoerd. Voor eenige kleine, korte afstanden werden stoombooten gebruikt en in het geheele land waren slechts drie-en-twintig mijlen spoorweg gelegd. Dit alles was het geval tot op 1830, juist ongeveer vijftig jaar geleden.

De ongemakken van het reizen in postkoetsen in Amerika, kunnen in deze dagen van salonwagens en expresstreinen

van veertig mijl per uur niet worden begrepen. Boeken van vroegere bezoekers zijn vol van smaadreden en klachten over de verschrikkelijkheden van eenen Amerikaanschen postwagen. De heer Arfedson schreef in 1852:

"Een reiziger, die van daar (van af Augusta, S. C.) over land naar New-Orleans wil doorgaan, wordt ernstig aanbevolen om, zoodra hij Augusta verlaat, aan alle geriefelijkheden vaarwel te zeggen, en de noodige toebereidselen te maken voor eene harde en moeielijke worsteling. Indien hij vrouw en kinderen heeft, die onverzorgd zijn, en wien hij geen voldoende erfenis kan nalaten, laat hem dan vooral zijn leven verzekeren tot op het hoogste bedrag, dat het kantoor sluiten wil, want de kansen van onderweg om te komen zijn tien tegen een, gerekend tegen de volgende tabel der onheilen:

1 door het op hol gaan der paarden;
2 door verdrinken;
3 door moord;
4 door ontploffing."

Miss Martineau beschrijft in 1834–5 hare ondervinding aldus:

"De postwegen zijn nog steeds uiterst slecht. Ik vond op mijne reizen door de Carolinas en Georgia, dat de koetsiers zich gerechtigd achten vooruit te komen door elk middel, dat zij kunnen verzinnen: dat niemand hen helpt en niemand hen verhindert. Het gebeurde herhaaldelijk, dat de koets stilhield aan den rand van een breeden en diepen modderpoel, die zich over de geheele breedte van den weg uitstrekte. De koetsier hielp zichzelf zonder bedenking, door er zooveel latwerk van de dichtst bij staande heining in te werpen als noodig was om het gat te vullen, of den val van den wagen te breken. Bij navraag vernam ik, dat het niet waarschijnlijk was dat én heining én weg zouden worden hersteld, alvorens zij geheel vernield waren. Het verkeer op deze wegen is zoo gering, dat de vreemdeling zich bijna verloren gevoelt in de wildernis. Gedurende eene reis van verscheidene dagen zagen wij (met uitzondering der wagens van eenige weinige kampementen) slechts ééne koets buiten de onze. Het was een postwagen die van Charleston terug kwam Onze ontmoeting in het bosch was gelijk eene ontmoeting van schepen op zee. Wij vroegen de passagiers van het Zuiden naar nieuws van Charleston en Europa; en zij vroegen ons omtrent den staat der politiek te Washington. Het uitbundige geschreeuw van koetsiers en passagiers was gelijk aan dat, wat buiten ballingschap ongewoon is. Wij werden aangeraden alle gedachten om over den oostelijken weg naar Charleston te gaan, te laten varen. De weg kan onberijdbaar genoemd worden en er was in het geheel geen voedsel te krijgen".

Zelfs nog in 1850 zeide Sir Charles Lyell:

"Na de gevaren met elkaar vergeleken te hebben, schijnt het gevaarlijker te zijn in een nieuw land over land te reizen, dan met rivier-stoom-

booten en zij, die verscheidene reizen in postkoetsen hebben overleefd, toonen ons vele lidteekenen. De rechter, die mijne vrouw naar Natchez vergezelde, vertelde haar, dat hij niet minder dan dertien keer was omvergeworpen".

Bij de ongemakken van het reizen in eene postkoets, in deze uittreksels beschreven, moet gevoegd worden het horten over de wegen, die van blokken gemaakt zijn, welke in de lengte dwars over den weg waren gelegd, zonder iets, om de ongelijkheid der oppervlakte op te vullen. Op wegen, waar geene concurrentie plaats vond, gingen de koetsen tergend langzaam. Een schrijver zegt: "Wij gingen nauwelijks sneller dan drie en een halve mijl per uur; en zelfs in het aansporen der koetsiers tot dezen spoed, moesten wij ons niet weinig onbeschaamdheden laten welgevallen". Over de onbeschoftheid der koetsiers wordt door bijna alle Engelsche reizigers van dat tijdperk geklaagd. Passagiers moesten ook zorg dragen voor hun eigen bagage, en in modder en regen uitstappen om haar aan de koets vast te maken, indien de riemen door het horten en stooten waren losgeraakt.

De *Democratic Review* van September 1839 zegt, dat "de spoed in 1835 door de expresspost bereikt, bijna als het toppunt van postverbetering werd beschouwd", en als voorbeeld wordt de volgende tabel opgegeven:

	dagen	uren
Van New York naar Washington - - -	1	8
„ „ „ Richmond, Va. - - -	2	13
„ „ „ Columbia, S. C. - -	6	3
„ „ „ Milledgeville, Ga - -	7	15
„ „ „ Mobile, Ala. - -	12	12
„ „ „ New Orleans - - -	14	0
„ „ „ Columbus, O. - - -	4	16
„ „ „ Indianapolis, Ind. - -	7	14
„ „ „ St. Louis, Mo. - - -	13	10
„ „ „ Huntsville, Ala. - -	11	22
„ New Orleans „ Montgomery, Ala. - -	3	21
„ „ „ Nashville, Tenn. - -	10	0
„ „ „ Louisville, Ky. - - -	13	0
„ „ „ Cincinnati, O. - - -	14	11
„ „ „ Columbus, O. - - -	16	9
„ „ „ Pittsburgh, Pa - -	15	5

Hoe verschillend de middelen van vervoer in die dagen waren, wordt goed aangetoond door eene reis van Troy naar

Chicago, in 1832 door den heer Phil. Carpenter gemaakt. Hij nam het Erie Canal tot Buffalo en ging vandaar met eene meerstoomboot naar Detroit. Vier en een halve dag was toen de gewone tijd voor deze reis. Van Detroit ging de heer Carpenter met den wekelijkschen postwagen naar Niles en nam van hier plaats op eene zolderschuit naar den mond der St. Joseph Rivier. Vandaar werd hij door twee Indianen in een door hen geimproviseerde houten kano vervoerd tot den mond der Calumet, waar een der Indianen door het koliek werd aangegrepen en zij weigerden verder te gaan. Onze reiziger werd het toen met een kolonist eens over het gebruik van zijn houtwagen, die door ossen getrokken werd; hiermede bereikte hij eindelijk Fort Dearborn, zooals Chicago toen genoemd werd. De "limited express" doet deze reis nu in vier-en-twintig uur en nimmer behoeft de reiziger zijn zich-voortbewegend hotel te verlaten.

Na 1830, toen de eerste spoorwegen met de kanaalbooten en de postkoetsen begonnen te concurreeren, kwam er een overgangstijdperk. In de *Public Ledger* van Philadelphia verscheen in het nummer van 22 Mei, 1836, de volgende advertentie, die als hoofd een locomotief en wagens van een zeer primitief aanzien had:

"PRIJS TOT $12 VERMINDERD.—NEW EXPRESS FAST PACKET LINE VAN PHILADELPHIA NAAR PITTSBURGH—de eenige lijn uitsluitend voor passagiers ingericht, via de spoorwegen van Lancaster en Hamburgh en de Kanalen van Pennsylvania. Vertrekt dagelijks om 6 uur des avonds—*aankomst in drie dagen.* Voor plaatsen vervoege men zich aan het kantoor 51 Chestnut Street, bij Third Street. John Cameron, Agent".

En twee jaar later verscheen er in hetzelfde blad het volgende:

"PRIJSVERMINDERING! Leech & Co's packet line naar Pittsburgh, via spoorwegen en kanalen. *Aankomst in vier en een halven dag*".

Op een dezer kanaalbooten zag ik den eersten locomotief, die ooit ten westen van de Ohio rivier kwam, te Pittsburgh aankomen. Naar moderne standaards te oordeelen, schenen de eerste spoorwegen zeer eenvoudig te zijn:

"Passagierswagens waren kleine rijtuigen, die niet meer dan van achttien tot vier-en-twintig personen konden plaatsen, en niet veel zwaarder waren dan de groote postkoetsen. Het ijzer dat voor de spoorstaven gebruikt werd, was platgeslagen staafijzer van een half tot drie kwart duim dikte

op houten balken gespijkerd, die los worden gebonden en op een weg, die niet volmaakt glooiend of zwaar genoeg onderlegd was. De locomotieven hadden een gewicht van twee tot zes of zeven ton, en vervoerden daarmede overeenkomende ladingen. Groot gewicht en groote spoed zouden de wegen hebben vernield. Een der gevaren van het reizen was de 'slangenhoofden', veroorzaakt door het loslaten van de einden der dunne spoorstaven, die, terwijl zij zich ombogen, tusschen de wielen werden gevat en door den bodem der wagens werden gedreven, waar zij ieder, die boven de plaats zat,waar zij ingedrongen waren,doodden of verminkten. Inplaats van steile afhellingen zoo zacht glooiend te maken, dat het op-en afgaan zonder moeilijkheden gepaard ging, werden de wagens over de helling gehaald door tegengewichten van goederen wagens, die met steenen gevuld waren, die den opkomenden trein gelijk venstergewichten in balans hielden en het gemakkelijk maakten hem op te halen, wanneer de andere naar beneden ging. Het bouwen van twintig mijlen spoorweg per jaar, werd in die dagen als zeer veel beschouwd".

De eerste (spoorweg)treinen werden door paarden of muilezels getrokken, ofschoon de locomotieven al spoedig uit Engeland werden ingevoerd en in Amerika werden nagemaakt. Een bericht aangaande de *Mohawk and Hudson Railroad* gedrukt in William's *Register* van 1833, besluit met de volgende woorden:

"Passagiers worden op dezen weg in koetsen vervoerd, die getrokken worden door paarden en door locomotieven, wier kracht nog niet voldoende is beproefd".

En uit een bericht in de *Charleston Patriot* van April 1830, schijnt het, alsof ook andere middelen van voortdrijving beproefd waren geworden.

"Gisteren namiddag werd er in tegenwoordigheid van eene groote menigte aanschouwers,een zeil op een spoorwagen geplaatst. Deze liep toen met vijftien personen aan boord met eene vaart van vijftien mijlen per uur. Later werden er dertien personen en drie ton ijzer vervoerd met eene snelheid van tien mijlen per uur. De spoed en de onvolmaakte manier, waarmede de zeilen waren vastgemaakt, in aanmerking genomen, was de uitkomst zeer bemoedigend".

Maar de verwonderlijkste voortdrijvende machine was die, door Detmold uitgevonden. Dit was eene machine, welke door een paard werd getrokken, dat op een eindeloos terras liep, evenals bij de vroeger paardenveren. Deze zonderlinge machine vervoerde passagiers met eene snelheid van twaalf mijl per uur.

Ziet nu, hoe het binnenland voor de beschaving is opengesteld. Een koopman uit Santa Fé schreef in 1830: "Op den

dag van ons vertrek (met wagentreinen getrokken door muilezels) van Independence, kwamen wij het laatste menschelijke verblijf op onzen doortocht voorbij; van de grenzen van Missouri tot die van New-Mexico begroette zelfs geene Indiaansche nederzetting onze oogen". En toen voor het eerst wagens in plaats van lastmuilezels voor binnenlandsche transportatie gebruikt werden, gaf de buitengewone natuur der verandering genoegzame aanleiding om het volgende in Mile's *Register* van den 8sten Mei 1850 te rechtvaardigen:

"Een stoet van zeventig menschen, vertrok onlangs van St. Louis in tien wagens, op eene expeditie naar het Rotsgebergte! Wat zal er nu volgen?"

Ongeveer dertig jaar later werd er door *Pike's Peak Express Company* een geregelde postdienst tusschen de rivier de Missouri en het Rotsgebergte geopend. Het vervoer geschiedde door middel van wagens, ossen en pakezels; en deze onderneming werkte zoo geregeld en volmaakt, dat een afstand van zeven honderd mijlen in zes dagen en nachten werd afgelegd. In de lente van 1860 stichtten de eigenaars van de Pike's Peak diligence-lijn de zoogenaamde *Pony Express*, die als een dagelijksche en snelle postdienst tusschen de steden der Atlantische kust en die aan den Stillen Oceaan dienst deed. Deze was een wonder van Amerikaanschen ondernemingsgeest. Vóór dien tijd waren er meer dan drie weken noodig voor het overbrengen van den post door middel van stoombooten van New-York naar San Francisco. Deze *Pony Express* legde den afstand tusschen het eindstation aan de Missouri Rivier en den Stillen Oceaan in acht of negen dagen af. Er werden moedige mannen en beste paarden vereischt, want men ontmoette dikwijls Indianen en struikroovers, en de tusschenstations waren dikwijls verbrand en de paarden ontvlucht. Bijna de geheele afstand der ongeveer twee duizend mijlen, die moesten worden afgelegd, was één onmetelijke, onbewoonde wildernis. Geen uitstel werd toegestaan; de brievenzakken waren gedurende deze lange en vervelende tochten voortdurend in beweging. Aan ieder station verwisselde men van paarden en de rijders werden bij tusschenruimten van vijftig tot zeventig mijlen afgelost. De korte tijd, waarin het gedaan werd, deed het gouvernement den post overland zenden.

Uit welk een klein begin heeft zich het grootsche spoorwegstelsel van Amerika ontwikkeld. Toen de goede uitslag van den

eersten weg was bewezen geworden, volgden er spoedig meer; en spoedig waren er over alle bewoonde streken van het vasteland menschen bezig met graven, hellingen te maken, rotsen te doen springen en tunnels te boren met eenen spoed, die nauwelijks eenige vermindering heeft ondergaan en nog niet heeft opgehouden. De ontwikkeling der hulpbronnen van het land door middel dezer kunstmatige heerbanen is met verwonderlijke snelheid voortgegaan.

Eindelijk begon het denkbeeld om een spoorweg aan te leggen dwars door het geheele vasteland algemeen te worden. In 1846 reeds, besprak men in het Congres de mogelijkheid van zulk eene onderneming en in 1849 uitte zich het denkbeeld op eene tastbare wijze in den vorm van een wetsontwerp, door den Senator Benton voorgesteld. In 1851 werden er landmeters uitgestuurd, die den weg moesten bepalen; maar later ontstonden er vertragingen door de verschillen der Noordelijke en Zuidelijke Staten. Toen de oorlog dezen hinderpaal uit den weg had geruimd, werden er in het Congres wetten aangenomen, die subsidies in goud en in land verleenden aan de maatschappijen, die gerechtigd waren, den weg te bouwen. Het werk begon in 1863, maar slechts op eene trage manier. In 1865 vorderde het met een te voren ongekenden spoed. Twee *a* drie mijlen spoorstaven werden op een dag gelegd, en bij eene gelegenheid werden er acht mijlen spoorweg gemaakt. In 1869 was de lijn voltooid en langs haar geheele lengte voor het verkeer opengesteld. Sedert dien tijd zijn er drie andere lijnen dwars door het vasteland gelegd, en nu is ieder gedeelte der groote Republiek de nabuur van het andere gedeelte. De inwoner van Boston denkt niet aan zijne medeburgers van New-Orleans als zijnde zestien honderd mijlen van hem verwijderd, maar als op een afstand van iets meer dan veertig uren. De New-Yorker spreekt niet over de duizend mijlen, die hem van Chicago scheiden, maar slechts van de vier-en-twintig uren, die het duurt om daar te komen. In zekeren zin zijn de afstanden in Amerika vernietigd, en de tijd is de eenige afstandsmeter geworden tusschen de bewoners der verst van elkaar verwijderde streken. Amerikaansche spoorwegen werden onder vergunningen voor korte afstanden gebouwd, maar naarmate de bevolking toenam, werden de verschillende wegen geconsolideerd en tot groote doorloopende lijnen gemaakt tusschen eindstations, die honderden mijlen van elkaar verwijderd waren. Mettertijd trokken deze hoofdlijnen de zij- en verbindingslijnen aan zich, en thans bestaan er verschillende stelsels, die ieder in uitge-

strekte districten dienst doen. Van deze levert de belangrijkste, de Pennsylvania spoorweg, een goed voorbeeld op. Zijn spoorwegnet heeft eene uitgebreidheid van vijf duizend vier honderd een-en-negentig mijlen, met meer dan duizend mijlen voor een tweeden, derden en vierden spoorbaan; de bruto verdiensten bedroegen in 1884 $80,000,000 (£16,000,000). De tonneninhoud bestond uit drie-en-zestig millioen ton en de kosten der beweegkracht waren waarschijnlijk de laagste in de wereld, zijnde ongeveer vier mills (minder dan een cent) per ton en per mijl. Ongetwijfeld bestaan er in Europa geene zoo lage vrachten, als de gemiddelde prijzen die door den Pennsylvania Spoorweg worden geheven. Deze lijn is soliede gemaakt, met steenen onderlegd en steekt op ieder gebied gunstig af, vergeleken met de hoofdspoorwegen van Europa, met uitzondering van verscheidene kruisingen, die zoo steil afhellen, dat zij in het buitenland niet zouden worden geduld. Van uit zijn station tegenover New-York vertrekken viermaal per dag treinen, die direct doorgaan naar het groote Westen, met slaapwagons, die zonder verwisseling naar Chicago, St. Louis en Cincinnati doorrijden; in bizondere gevallen kan een reisgezelschap, indien dit verlangd wordt, zonder overstappen tot San-Francisco of tot New-Orleans doorreizen. Een "eet"- of "salon" wagon wordt op zekere tusschenruimten aan den trein gehecht en deze voortbewegende Delmonico's zijn van iedere weelde voorzien. De New-York Central, Erie en Baltimore- en Ohio zijn spoorwegstelsels van hetzelfde karakter tusschen Oost en West.

Chicago, de wereldstad van het Westen, heeft ook hare correspondeerende spoorwegstelsels, waarvan er eenige op zeer groote schaal zijn aangelegd. De Chicago, Burlington en Quincy spoorweg heeft drie duizend drie honderd drie en zeventig, de Chicago and North-Western drie duizend twee honderd een-en-zeventig, en de Chicago, Milwaukee and St. Paul, het werk van dien man van Aberdeen, Alexander Mitchell, niet minder dan vier duizend acht honderd-en-vier mijlen in operatie.

Het gaat met spoorwegen als met fabrieken; samentrekking in handen van eenige weinige lichamen schijnt de onvermijdelijke loop te zijn. De bezuinigingen en de betere regeling der werkzaamheden, die dus verkregen worden, waar te voren honderd verschillende kleine corporaties bestonden, ieder met zijne bestuurders en ambtenaren, zijn zoo in het oogloopend groot, dat niets in staat is deze consolidaties te beletten. Wat de uitkomst van deze vereeniging van krachten wezen zal, is moei-

lijk te voorspellen, maar dat het in overeenstemming met economische wetten zijn zal, is zeker; daarom kunnen wij zonder vrees voortgaan. Wij bouwen op vasten grond, vandaar dat de eindelijke uitkomst heilzaam moet zijn. Indien de corporaties een te reusachtigen omvang verkrijgen en hunne krachten als reuzen trachten te gebruiken, terwijl zij vergeten, dat zij de voortbrengselen en dienaren van den Staat zijn, kunnen wij het gerust aan de Democratie overlaten, met hen te handelen. Er is geen vraagstuk, dat een wel ontwikkeld volk niet kan en zal oplossen in het belang van het volk zelf, zoodra de oplossing vereischt wordt.

Het Amerikaansche spoorwegstelsel, dat vijf-en-vijftig jaar geleden met niets begon, heeft in 1885 honderd acht-en-twintig duizend mijlen spoorweg bereikt. Geheel Europa heeft er niet zoo veel, want in 1883 had het slechts honderd veertien duizend drie honderd mijlen en de geheele wereld had slechts twee honderd negen-en-zeventig duizend acht honderd-en-vijftig mijlen. De opgaven over de laatste tien jaren toonen aan, met welken spoed de ijzeren weg dit vasteland omgordt, want gedurende dat tijdperk werden er niet minder dan vier-en-vijftig duizend twee honderd-en-tachtig mijlen gebouwd. Wanneer wij lezen, dat in 1880 Indië, met zijne twee honderd-en-vijftig millioen inwoners, slechts twee honderd en drie-en-zeventig mijlen bij zijne spoorwegen voegde, en de Republiek, met haar vijftig millioen, in 1881 de haren met elf duizend vijf honderd mijlen vermeerderde, kunnen wij ons eenigszins een denkbeeld vormen van den spoed, waarmede zij vooruit gaat. *Geheel Europa heeft niet zooveel mijlen spoorweg gebouwd als de Republiek gedurende de laatste dertig jaren gedaan heeft, en in 1880 bouwde de geheele wereld er niet zooveel.* Het zal wellicht geen tien jaar meer duren, voordat de spoorweglijnen van Amerika die van het overig gedeelte der wereld in lengte overtreffen. De Republiek in eene schaal en "de Wereld" in de andere, en "de Wereld" zal lichter bevonden worden. Monster, gij zijt alleen tot bestaan geroepen om het evenwicht der oude Wereld te herstellen en binnen eene kleine eeuw zien wij, dat gij haar dreigt in gewicht te overtreffen.

In geen ander land is het reizen zoo gemakkelijk en weelderig. Dit zijn wij voornamelijk aan eene Amerikaansche uitvinding verschuldigd, n.l. aan den slaapwaggon, zonder welken zulke uitgestrekte spoorlijnen een onvolmaakt hulpmiddel voor de vereeniging van het volk zouden gebleven zijn. Reizen tusschen oceanen, die zeven dagen of nachten vereischen, of

zelfs die van Chicago en andere Westelijke plaatsen tot New-York en het Oosten, die nu slechts van vier-en-twintig tot acht en veertig uur onophoudelijk sporen vereischen, zouden, indien de reiziger verplicht was om, als in de ouderwetsche waggons, op te zitten, slechts in de uiterste gevallen worden ondernomen. Zeer goed herinner ik mij, dat, toen ik nog klerk bij de Pennsylvania Railroad Company was, een groote, magere man met een boersch uiterlijk naar mij toekwam, toen ik op de laatste plaats van den achtersten wagen zat en over de lijn tuurde. Hij zeide, dat de conducteur hem vertelde, dat ik met de spoorwegmaatschappij in verbinding was, en hij verlangde, dat ik eene uitvinding zou bezichtigen, die hij had gedaan. Toen hij dit zeide, nam hij uit een groenen zak (zooals de advocaten voor hunne papieren gebruiken) een klein model van eene slaapkooi voor spoorwegwagens. Hij had geen minuut gesproken, of de geheele omvang der ontdekking viel als een lichtstraal op mij. "Ja", zeide ik, "dat is iets, wat dit vasteland hebben moet". Ik beloofde hem, met hem over deze zaak in correspondentie te treden, zoodra ik met mijnen superieur, Thomas A. Scott, erover had gesproken.

Ik kon dien gezegenden slaapwaggon niet uit mijn hoofd krijgen. Na mijne terugkomst legde ik het voor den heer Scott en verklaarde, dat het een der uitvindingen dezer eeuw was. Hij antwoordde: "Gij zijt vol geestdrift, jongmensch, maar gij kunt den uitvinder hier laten komen en haar mij laten zien". Dit deed ik, en er werden overeenkomsten gemaakt om twee modelwaggons te doen bouwen en ze op den Pennsylvania Railroad te laten loopen. Mij werd een aandeel in de onderneming aangeboden, hetgeen ik natuurlijk gaarne aannam. Men kwam overeen, dat, nadat de wagens waren afgeleverd, tien percent per maand zoude worden betaald. De Pennsylvania Railroad Maatschappij waarborgde de bouwers van haar kant, dat de waggons op hare lijn en onder hare controle zouden worden gehouden.

Dat was alles zeer bevredigend, totdat er bericht kwam, dat mijn aandeel van de eerste uitbetaling $217.50 (£43.) bedroeg. Hoe goed herinner ik mij de juiste som; maar twee honderd en zeventien en een halve dollar was zoo ver buiten het bereik mijner middelen, alsof het millioenen geweest waren. Ik verdiende echter $50 (£10) per maand en had vooruitzichten, of ten minste, ik voelde altijd alsof ik ze had. Wat moest er gedaan worden? Ik besloot den plaatselijken bankier, den heer Lloyd op te zoeken, hem het geval mede te deelen en hem vrij-

moedig te vragen mij de som voor mijn aandeel in de zaak voor te schieten. Hij legde zijne hand op mijn schouder en zeide: "Natuurlijk Andie, dat is in orde. Ga uw gang. Hier is het geld." Het is een gelukkige dag voor een man, wanneer hij zijne laatste schuldbekentenis voldoet, maar dit is niet te vergelijken bij den dag, wanneer hij zijne eerste uitmaakt en *een bankier vindt, die deze neemt.* Ik heb beide geprobeerd en ik weet het dus. De waggons verdienden de achtereenvolgende betalingen zelven. Ik betaalde mijn eerste rekening van datgene, wat ik per maand bespaarde, en zoo zette ik mijn voet op de ladder der fortuin. Het is gemakkelijk om daarna te klimmen. Er was eene belangrijke uitkomst verkregen geworden. En zoo kwamen de slaapwaggons in de wereld. "Gezegend zij de man, die den slaap uitvond", riep Sancho Panza. Duizenden en duizenden zullen het gevoelen beamen: Gezegend zij de man, die de slaapwaggons uitvond. Laat mij zijn naam opgeven en mijn dank betuigen aan hem, mijn waarden, bedaarden, zedigen, trouwen, boersch-uitzienden vriend, T. T. Woodruff, een der weldoeners der eeuw.

Dit brengt ons tot een anderen merkwaardigen man, George M. Pullman, een even groot genie in organisatie en administratie als Woodruff is in zijn bizonderen werkkring. Het nam dezen typischen Amerikaan van Chicago niet lang om te zien, welke rol de slaapwaggons op het Amerikaansch vasteland zouden spelen; en terwijl eenige weinige behoedzame oude heeren te Philadelphia de oorspronkelijke waggons bestuurden op de eigenaardige kluchtige Philadelphische manier, die daarin bestaat, dat men tien beten doet in de kleinste kers, werkte deze jonge man zijn stoute plannen uit. Hij sloot een contract voor twintig of dertig waggons, terwijl die uit Philadelphia aarzelden om er één aan te nemen. Het gevolg was, dat de heer Pullman hen allen overvleugelde. Ik zag spoedig, dat wij met een genie te doen hadden en raadde de oude firma aan, den heer Pullman in te palmen. Er was eene inpalming, maar het liep niet geheel in dien zin uit. Zij werden zelven door dezen weerwolf opgeslokt, en Pullman monopoliseerde alles. Het was goed, dat het zoo gebeurde. De man, en de werktuigen behoorden hem. Ten huidigen dage heeft zijne maatschappij een kapitaal van dertig millioen dollars en hare takken verspreiden zich overal. De heer Pullman is een merkwaardig man, want hij bestuurt deze zaak niet alleen, maar hij heeft haar gesticht. Voordat hij op het tooneel verscheen had eene maatschappij tot exploitatie van slaapwaggons geene rechten, die eene spoorwegmaatschappij

behoefde te eerbiedigen. De heer Pullman heeft deze onderneming achtenswaardig gemaakt, en het reizend publiek is hem ten zeerste verplicht. Als de heer Pullman nog wat in het leven gespaard blijft, voorspel ik, dat de jeugdige aannemer van Chicago in zijne nieuwe, industrieele stad Pullman zichzelven een monument zal stichten, waardoor zijn naam met dien van Salt van Saltaire en Godin van Guise op eene lijn zal worden gesteld. Een korte eererol is deze, welke de lijst bevat van hen, die uit eerlijke armoede voortgesproten, door eerlijken arbeid fortuinen hebben verworven en dan—ah! hier komt het geheim van de kortheid van deze lijst—en dan, zich omwendende om neer te zien op de arme werkers, uit wier rangen zij voortkwamen, nadien hun vermogen en hunne bekwaamheden wijden aan de verbetering van het industrieele stelsel, ten einde aan die klasse eene betere levenskans te geven, dan zij zelven konden verkrijgen. De heer Pullman heeft het eerst dezen moeielijken weg betreden. Zijne toekomst is bizondere opmerkzaamheid waardig.

Indien de luchtscheepvaart ooit in praktijk wordt gebracht, zal zij, evenals de spoorwegen, haar hoogste ontwikkeling in Amerika bereiken; want hier zijn de menschen te actief om te luieren in salonwaggons, die traag door locomotieven worden voortgetrokken tegen eene vaart van slechts veertig mijlen per uur, wanneer het mogelijk is, dat menschen door de lucht vliegen en hun eigen zinnebeeldigen adelaar in zijne vlucht kunnen voorbijsnellen.

De Natuur heeft veel voor Amerika gedaan in betrekking tot het gemak van vervoer. Zijne binnenzeeën, die een derde van al het zoet water der wereld bevatten en zijne groote rivieren zijn gereed en wachten alleen op de aanwending van den stoom op schepen om als prachtige heerbanen dienst te doen. Een schip, dat deze Amerikaansche meren omzeilt, legt een grooteren afstand af, dan dien van New-York naar Liverpool.

De rivieren van Amerika zijn eveneens de grootste der wereld. Na de Amazon en de La Plata komt de Mississippi met een afvoer van meer dan twee millioen kubieke voeten water per uur. De machtige rivier, die de Indianen in hunne schilderachtige taal "Vader der Wateren" noemden, is in grootte gelijk aan alle rivieren van Europa te samen, uitgezonderd de Wolga. Zij is gelijk aan drie Ganges, negen Rhones, zeven en twintig Seines of tachtig Tibers. "De machtige Tiber, schavende met zijnen stroom", zegt de Meester. Hoe zoude hij de

woeste golven van den Mississippi na een sneeuwval beschreven hebben, wanneer hij zijn ontzachlijke watermassa's naar beneden stort en de aangrenzende lage landen overstroomt! Tachtig Tibers in één. De schildering van Burns waar hij, over de schoone kleine Ayr sprekend, zegt, dat hare schuimende wateren naar beneden kwamen "een acre breed", is zeer geprezen geworden. Wat zegt gij van eene vallende zee, twintig mijlen "breed" inplaats van uw "acre", waarde Robin? De lengte van den Mississippi is twee duizend twee honderd-en-vijftig mijlen, terwijl zijn bevaarbare zijrivieren de twintig duizend mijlen tebovengaan. De Vader der Wateren ontvangt zijn inhoud van wateraderen, die eene oppervlakte bedekken van meer dan twee-en-een half millioen vierkante mijlen.

De Hudson is, van af den Atlantischen Oceaan, voor groote stoombooten bevaarbaar tot Albany, dat honderd vijftig mijlen landwaarts in ligt. Er zijn meer dan een dozijn andere rivieren, waarop hetzelfde mogelijk is. Verschillende bekende zeehavens liggen op aanzienlijke afstanden van de werkelijke kust. Daaronder behooren o. a. Philadelphia, Baltimore, New-Orleans en, op de kust van den Stillen Oceaan, Portland. De tegenwoordigheid van inlandsche havens met uitgestrekte dokken, pieren en groote schepen, is eene aanhoudende oorzaak van verwondering voor den Europeeschen reiziger. Het gezicht van schepen van drie duizend ton, vijftien honderd mijl van zout water verwijderd, is voldoende om hem, die nimmer een vol schip zag, zonder dat de zee nabij was, te doen verbaasd staan. Indien men langs de kaden van de meersteden Buffalo, Toledo, Chicago of Duluth loopt, kan men zichzelf verbeelden aan eene zeekust te zijn.

Deze groote natuurlijke waterwegen zijn aangevuld en met elkaar verbonden door kunstmatige kanalen. Er waren in de Vereenigde Staten in 1880 vier duizend vier honderd en acht en zestig mijlen kanalen welke $265,000,000 (£53,000,000) gekost hadden. Ongeveer twee duizend mijlen kanalen zijn echter verlaten geworden, omdat zij door de betere geriefelijkheden, die de spoorwegen aanboden, waardeloos zijn geworden. Vele der kanalen, die nog steeds gebruikt worden, betalen, volgens opgaven, hunne onkosten niet, en zonder twijfel zal ook hiervan een gedeelte worden verlaten. Het vrachtvervoer langs kanalen beliep in 1880 een-en-twintig millioen vier-en-veertig duizend twee honderd en twee-en-negentig ton, en leverde een bruto inkomen op van $45,000,000 (£9,000,000).

De eerste historie der scheepvaart in Amerika levert even-

vele zeldzame tegenstrijdigheden en belangwekkende feiten op als de andere afdeelingen der geschiedenis van den Amerikaanschen vooruitgang. Uit beginselen, welke ons koddig klein en onvolkomen toeschijnen, zijn de grootste uitkomsten voortgekomen. In het begin dezer eeuw was er nog geen stoomboot gebouwd, die bruikbaar was. Gedurende dertig of veertig jaren waren er in Frankrijk, Schotland, Engeland en Amerika uitvinders aan het werk, die plannen maakten om een beginsel toe te passen, waarvan zij de mogelijkheid duidelijk inzagen; maar door gebrek aan kennis van een of twee kleine punten, volgde de eene mislukking op de andere, terwijl zij toch nader en nader tot een goeden uitslag kwamen. John Fitch en Olivier Evans zijn de namen der eerste vertegenwoordigers van Amerika in dien grooten strijd.

Nadat iedere proefneming eenig nieuw licht had verspreid, verzamelde in 1807 een Amerikaansche ingenieur, Robert Fulton genaamd, de hoeveelheid lichten in eene vlam en bracht door behulp van dat alles ten uitvoer, wat ieder tevergeefs getracht had alleen te verrichten. Fulton's "Clermont" was de eerste stoomboot, die waarde voor den handel had. Het was eene boot van honderd en zestig ton inhoud, die in 1809 aan de Hudson afliep en voor meer dan een jaar als passagiersboot tusschen New-York en Albany voer. De eerste stoomboot van het Mississippi-Dal werd in 1811 door Fulton gebouwd en werd genoemd de "Orleans". Zij had een achterrad en maakte de vaart tusschen Pittsburgh en New-Orleans, een afstand van meer dan twee duizend mijlen, in veertien dagen. Het volgende jaar bouwde Henry Bill van Schotland, de "Comet" van dertig ton, die tusschen Glasgow en Greenock vaarde, en in 1813 de kusten van de Britsche eilanden rondvoer. In 1819 kruiste de "Savannah", drie honderd en tachtig ton, den Atlantischen Oceaan van Amerika, bezocht Liverpool, St. Petersburg en Copenhagen en keerde toen terug. Negentien jaar later stoomden de "Great Western", duizend drie honderd-en-veertig ton en de "Sirius" van Liverpool den Atlantischen Oceaan over en slechts twee jaren daarna, namelijk in 1840, werd de tegenwoordig zoo terecht gevierde Cunard line gesticht, die een stelsel van oceaanreizen begon, dat eene omwenteling in het menschelijk leven deed ontstaan, en de oude en de nieuwe wereld in zes dagen tot elkaar bracht. Op een Zondag achtermiddag in Augustus l.l. vertrok ik van Queenstown op de Cunarder "Etruria" en op Zaterdag achtermiddag stoomde het edele schip de Baai van New-York binnen. Juist zes dagen van haven tot

haven. Het was mijne laatste reis over het veer; vergelijk haar met mijne eerste reis van zeven weken op een zeilschip!

De binnenlandsche scheepvaart heeft eene even belangwekkende geschiedenis. Het eerste vervoer over water geschiedde door middel van kielbooten. Deze dreven met den stroom goed genoeg naar beneden, maar moesten tegen stroom geboomd worden. De kielboot was lang en smal, scherp aan den boeg en aan het achterschip, en van ligten diepgang. Van vijftien tot twintig personen werden vereischt om haar voort te drijven. De bemanning, die aan iedere zijde gelijk was verdeeld, nam hare plaatsen in op de loopgangen, die zich over de geheele lengte van het schip uitstrekten; en iedere man zette het eene eind van den boom op den bodem der rivier en bracht het andere eind aan zijn schouder, en terwijl hij zich voorover boog, totdat zijn gezicht bijna de planken aanraakte, wendde hij al zijn kracht tegen de boot aan, zoodat deze onder zijne voeten werd weggestuwd. Terwijl zij aan de eene zijde aldus in lijn naar het achterschip liepen, gingen die van de andere zijde naar den boeg, terwijl zij hunne boomen op het water lieten drijven. De kielbootslieden hielden hunne geweren voortdurend binnen bereik, in geval de Indianen pogingen zouden aanwenden om hen te verrassen. Hunne reizen duurden dikwijls verscheidene maanden. Deze kielbootslieden, die een half-barbaarsch leven leidden, ontvouwden trekken, welke meer aan den oorspronkelijken wilde dan aan de afstammelingen van Europeanen deden denken. Het leven van een mensch scheen voor hen weinig meer waarde te hebben dan de levens der dieren, welke zij op de rivieroevers schoten. De beschrijvingen der nu uitgestorven kielbootslieden, door schrijvers uit dien tijd nagelaten, overtreffen in verschrikkelijkheid alles, wat ooit over Westelijke "cow-boys" of mijnwerkers geschreven is. Zij zijn nu door de stoombooten en de beschaving zoo volkomen verdwenen als de wildernissen, waar zij den meesten tijd van hun leven doorbrachten. Zij zijn met andere barbaarschheden van "de goede oude tijden" in vergetelheid verzonken. R. I. P.

Een van de eerste packetlijnen, waarvan wij lezen, is de volgende:

"Op den 11den Januari 1794 werd er tusschen Cincinnati en Pittsburgh een dienst begonnen met twee kielbooten met kogelvrije zijden en geschutspoorten, en voorzien van kanonnen en kleine wapenen. Ieder maakte de reis eens in de vier weken".

De defensieve uitrusting dezer kielbooten is zeer opmerke-

lijk. Niets stelt iemand beter in staat het "nu" en het "verleden" tegenover elkaar te stellen.

Het is belangwekkend te lezen hoe onze vaderen soms de geriefelijkheden van hunne dagen met de ongemakken van onze grootvaders vergeleken; op welke trotsche wijze zij van verbeteringen spraken en hoeveel vermaak zij schiepen in- en hoe tevreden zij waren over de gemakken, die ons nu onaangenaam en gering toeschijnen. Hier is een karakteristiek voorbeeld, omstreeks 1845 geschreven, toen de stoombooten, ongemakkelijk en langzaam, overal de plaatsen van post- of paardenpacketten innamen:

"Bij het verlaten van Bangor, Maine, in eene stoomboot, ofschoon voor een korten tijd, werd ik hierdoor herinnerd aan het verschil, hetwelk in onze stad en door ons land plaats heeft gevonden, in de wijze van reizen nu en twintig jaar geleden. Ik zeg twintig jaar, omdat het ongeveer twintig jaar geleden is, sinds ik het vaderlijke huis verliet en in de goede sloep "Betsy" passage nam naar Bangor, waar wij na acht dagen arbeids in veiligheid aankwamen. De gewone wijze van reizen van Bangor was toen met houtkustschepen waarin passagiers, mannen en vrouwen, als haringen werden gepakt in de weinige slaapplaatsen der kajuit, of zich op den vloer, die niet met een karpet was belegd, moesten uitstrekken. Er was inderdaad een semi-packet met eenige weinige extra slaapplaatsen, afgesloten door eene smalle, roode bombazijnen strook van slechte qualiteit. Maar hoe gering deze gemakken nu (1845) mogen toeschijnen, behoorden zij tot de beste middelen van vervoer tusschen Bangor en Massachusetts, en waren gedurende het regengetijde, in de lente en den herfst, het eenige communicatie middel; inplaats van, gelijk nu, drie dagelijksche postverzendingen naar het Westen, werden de brieven eens per week verstuurd en dan nog wel te paard tusschen Bangor en Augusta. Gedurende den winter echter vervoerde Moses Burley de post en af en toe een passagier of twee in eene slede met twee voorelkaar gespannen paarden, en gedurende den zomer in een wagen, die ieder oogenblik kon breken...... Dan was er ook geen kleine postroute naar een der steden ten noorden van Bangor en het oude register in de twee vingers lange maandelijksche aankondiging van den postdirecteur, bevatte de lijst der brieven voor de geheele omliggende landstreek. Deze herinneringen hebben mij ook het dorp, zooals het toen was, levendig voor den geest gebracht. Er waren toen slechts vijf steenen gebouwen, het oude distilleerhuis, dat sedert afgebroken is, om ruimte te geven aan City Front Block, medegerekend. Er waren slechts achttien winkels—eenige werkplaatsen—een brug—en dan de kenduskeay, waar tol werd gevorderd—het gerechtshof, nu het stadhuis—eene houten gevangenis—drie herbergen en eenige woonhuizen".

Hoe vermakelijk vertrouwelijk is deze oude schrijver! Hij is nu reeds lang tot zijne vaderen verzameld en zelfs zijn naam is vergeten, maar hij moet een goed man zijn geweest, die in datgene, wat hij zag, een levendig belang stelde.

Ofschoon stoombooten betere geriefelijkheden en gemakken aan reizigers verschaften dan sloepen of postkoetsen, werden zij toch ellendig bestuurd en waren dikwijls gevaarlijk. Inderdaad het herhaaldelijk voorkomen van botsingen en ontploffingen was schrikbarend. Het werd eene gewoonte "veiligheidssloepen" op sleeptouw te nemen; en eene illustratie van eene boot van dit karakter, aan het hoofd eener advertentie in den *Commercial Advertiser* van den 16den Juli 1830 toont, dat de machine en de ketel (en klaarblijkelijk de schepraderen) vlak bij den boeg waren aangebracht, zoover mogelijk verwijderd van de passagiers in de "veiligheidssloep". In 1834–5 vond Miss Martineau het reizen per stoomboot in het Westen zoo gevaarlijk, dat het spreekwoordelijk werd. Zij zegt:

"Ik was min of meer verwonderd over de waarschuwingen, die ik in het Zuiden ontving om met voorzichtigheid een der Mississippi stoombooten uit te kiezen; zeer verbaasd was ik tevens over de vraag, die mij ernstig werd gedaan, toen ik mij aan boord begaf, of ik eene reddingsboei bij mij had. Ik zag, dat al mijne kennissen aan boord zich van reddingsboeien hadden voorzien, en mijn verwondering hield op, toen wij boot na boot op de rivier voorbijkwamen, die opgehouden of verlaten waren tengevolge van een of ander ongeluk".

Sinds dien tijd hebben de strikte bepalingen, die ook inspectie der booten van gouvernementswege voorschrijven, het reizen per stoomboot op de rivieren even veilig als aangenaam gemaakt. Een tocht van St. Louis of Cincinnati naar New-Orleans op een der drijvende paleizen, die nu den beneden Ohio en Mississippi bevaren, kan als een der pleizierigste manieren worden beschouwd, waarop een feestdag kan worden doorgebracht.

Het verkeer op deze Westelijke rivieren zal velen verwonderen. Neem bijvoorbeeld de Ohio; een bevoegde authoriteit heeft verklaard, dat het totaal van het goederenvervoer van af haar begin bij Pittsburgh tot hare monding bij New-Cairo, slechts duizend mijlen, in 1874 meer dan $800,000,000 of £160,000,000 bedroeg, eene som grooter dan die van den geheelen uitvoerhandel der natie, waarvan wij zooveel hooren. Het is op de Ohio, waar de goedkoopste transportatie ter wereld plaats vindt. Kool, koke en andere veel ruimte innemende waren worden vervoerd voor een twintigste van een cent, een veertigste van een penny per ton en per mijl. Dit wordt mogelijk gemaakt door middel van sloepen, waarvan er velen met elkaar zijn verbonden en die door eene sleepboot worden voortgetrokken. De stroom drijft natuurlijk de drijvende massa

vooruit. De sleepboot heeft weinig anders te doen dan te sturen, terwijl de rivier wordt afgevaren en daarna de ledige sloepen tegen stroom op terug te trekken. De opgaven over 1884 toonen, dat er in de stad Pittsburgh, alleen, voor gebruik op de rivier, vier duizend drie honderd en drie-en-twintig schepen, met inbegrip van sloepen, tehuis behooren, die een tonneninhoud van een millioen zeven honderd duizend ton bevatten. Hiervan waren er honderd drie-en-zestig stoombooten. Twintig duizend mijlen bevaarbare waterwegen zijn voor deze Pittsburghsche schepen beschikbaar, en vele duizende mijlen meer zijn gereed om te worden geopend, door gemakkelijk aan te brengen verbeteringen in de kleine stroomen. Het algemeene gouvernement volbrengt dit werk geregeld jaar op jaar, en verbetert tevens de bestaande vaarwegen. Zelfs nu kan eene boot van Pittsburgh vertrekken naar eene haven, die op een afstand van vier duizend en drie honderd mijlen ligt, of zoo ver als van New-York tot Queenstown en den halven weg terug; of even ver weg als de havens der Oostzee van New-York. Heb ik niet terecht aangemerkt, dat de natuur van Brittanje slechts een klein model gemaakt en de Republiek tot volle levensgrootte ontwikkeld heeft?

Uit welk gering eikeltje is de groote eik der rivierscheepvaart gegroeid! Hier is de eerste voorspelling der komende gebeurtenissen, die met het gebruik van deze groote stroomen in verband staan, en wie, van alle menschen, was meer bevoegd zulk eene voorspelling te doen dan een predikant? Ziehier de woorden van den Eerwaarden Heer Dr. Manasseh Cutler van Ipswich, Massachusetts, die tegelijkertijd predikant, wijsgeer, staatsman en agent was van de New-England en Ohio Maatschappij, die te Marrietta, Ohio, werd opgericht. Gezegende man, hij was het, wien het gelukte de beroemde verordening van 1784 te doen uitvaardigeu, waardoor de slavernij in het Noord-Westelijk grondgebied werd verboden en welke dat schoone domein voor altijd aan de vrijheid toewijdde. Hier is de voorzegging, die hij deed in een vlugschrift, hetwelk in 1787 uitgegeven is:

"De wateren van den Mississippi en de Ohio, zullen voor het vervoer van zware artikelen, zooals mais, meel, vleesch, timmerhout enz. die voor de Florida (Mississippi) en de West-Indische markten geschikt zijn, *meer worden gebruikt dan eenigen stroom ter wereld!!!!* Door onlangs genomen proeven heeft men ontdekt,dat men met groot voordeel zeilen gebruikte tegen den stroom der Ohio; *en het is opmerkenswaardig, dat naar alle waarschijnlijkheid de stoombooten van oneindig groot nut voor onze rivierscheepvaart zullen worden*".

Dit was geschreven twintig jaar vóór Fultons praktisch gelukkig geslaagde toepassing van stoom op de scheepvaart, en een kwart eeuw voordat de eerste stoomboot, die ooit de Westelijke rivieren doorkliefde, te Pittsburgh werd gebouwd. Zes jaar na de voorspelling omtrent stoombooten, begroette het land, als een verwonderlijk bewijs van vooruitgang, de instelling van een geregelden dienst van zeil- en roeibooten tusschen Cincinnati en Pittsburgh. Twee booten werden voor de onderneming gebouwd. Zij maakten de rondreis iedere vier weken, zoodat een reiziger iedere twee weken een kans had te vertrekken en een veertiendaagsche reis op de schoone rivier te maken. Ik wenschte wel, terwijl ik schrijf, dat wij dit nu konden doen. Dit was onze Nijl in een "dahabeah", juist hier bij ons. Waarom beproeven wij het thans niet? Wat kan verrukkelijker zijn dan de Ohio in eene kleine boot door riem en zeil voortbewogen? Wij hebben geen tijd, zeggen wij. Ach, dames en heeren, wij hebben het begrip niet.

Maar luister eens even naar de voorzorgsmaatregelen, die tot zelfs nog in het begin dezer eeuw als hoogst noodzakelijk werden beschouwd en door de volgende aankondiging werden bekend gemaakt:

"Men behoeft geene vrees voor vijanden te duchten, aangezien ieder persoon aan boord zich onder eene bedekking bevinden zal, die bestand is tegen geweer- en bukskogels, *met geschikte geschutpoorten om uit te vuren.* Iedere boot is gewapend met zes stukken geschut, die een kogel van een pond dragen en tevens met een aantal goede musketten, terwijl elk vaartuig ruimschoots van krijgsvoorraad voorzien is".

Op deze wijze, ziet gij, kon er zich eene gelegenheid voordoen dat het vervelende van de reis nu en dan door eene schermutseling met den edelen wilde werd verlicht en men verwachtte van onze reizigers niet, dat zij van onder hunne met ijzer bekleede bedekking niet terug zouden schieten. De eerste stoomboot kliefde de wateren in het jaar 1811. In 1810 lezen wij in *Cramer's Magazine Almanac* de volgende opzienbarende aankondiging:

"Er heeft zich eene maatschappij gevormd, die ten doel heeft de rivier de Ohio te bevaren met groote booten, die voortgestuwd zullen worden door de kracht van stoommachines. De boot, welke nu op stapel staat, heeft eene kiel van honderd acht en dertig voet en is bestemd om dienst te doen als vracht- en als passagiersboot tusschen Pittsburgh en den waterval der Ohio."

Het is bevredigend te vernemen dat in een jaar de "New-Orleans", want dit was haar naam, in werkelijkheid $20,000 (£4,000) zuivere verdienste opleverde. Geen wonder, dat het bouwen van stoombooten zoo spoedig toenam. Er is niets, wat zulk een scheppingsvermogen heeft als een goed dividend.

De stoombooten, die tusschen New-York en Boston varen en ook op de Hudson tusschen New-York en Albany, zijn den vreemdeling als weergaloos voorgekomen. De afmetingen van sommige dezer drijvende paleizen zijn vermeldenswaardig. De tonneninhoud van de "Pilgrim", bijvoorbeeld, is drie duizend vijf honderd geregistreerde tonnen, zoodat zij de grootste inlandsche stoomboot ter wereld is; spoed, twintig knoopen per uur. Zij vervoert duizend vier honderd passagiers en wordt door negen honderd-en-twaalf electrische lampen verlicht.

Miss Martineau heeft eene beschrijving nagelaten eener reis per boot op het Erie kanaal in den Staat New-York. Vergelijk het volgende met onze drijvende paleizen en Pullman cars:

"Indien het goed weer is", schrijft zij, "is het aangenaam buiten te zitten (behalve de verplichting van ieder kwartier uurs onder bruggen te duiken, op straffe van zijn hoofd verpletterd te hebben). In donkere avonden is het een zeer schoon gezicht als men de bootlichten op het water ziet naderen; maar de verschrikkelijkheden van den nacht en de regenachtige dagen stellen ruimschoots alle voordeelen in de schaduw, waarop deze vervoermiddelen zich kunnen beroemen. De hitte en het geraas, de bewuste nabijheid van eene dichte menigte, die gepakt is als haring in eene ton, het bonsen tegen de zijden der sluizen, en het gesis van het water daarin, dat aan eene overstrooming doet denken en dat iemand uit den slaap doet opschrikken—werkelijk, dit alles is zeer onaangenaam.

"Het aanzien der slaapplaatsen in de dameskajuit was zoo terugstootend, dat wij er ernstig over dachten den geheelen nacht buiten te blijven zitten, maar het begon te regenen, en dus werd ons eenvoudig geene keus gelaten".

Deze reis van Utica naar Schenectady, een afstand van tachtig mijlen, duurde twee en twintig uren, terwijl de packetboot naar Rochester, een afstand van honderd en zestig mijlen, zes en veertig uren hiervoor noodig had; veel langer dan nu wordt vereischt voor de reis van New-York naar St. Paul, Minnesota, een afstand van duizend drie honderd en twee en twintig mijl.

In de korte vijftig jaar, die wij beschouwden, hebben wij voor de overladen, langzame kanaalboot de *limited express* als vervoermiddel in de plaats gesteld en voor de kleine stoomboot met haar veiligheidssloep de drijvende paleizen.

Indien er iets berekend is om den mensch dankbaar te doen stemmen voor de zegeningen, welke hij gedurende dit laatste vierde deel der negentiende eeuw geniet, is het de studie der levenstoestanden, waaronder onze voorvaderen leefden. Niet dat wij er ons zelfs ook maar een eenigszins juist denkbeeld van kunnen vormen. Ongemakken, welke ons het leven ondragelijk zouden maken, werden door hen niet opgemerkt en wellicht leden zij in vele opzichten, die wij niet eens kunnen gissen. Indien het verslag van hunne ellendige levenswijze volmaakt ware, zoude de schildering ervan zonder twijfel meer terugstootend zijn, dan zelfs nu het geval is. Auguste Comte heeft met ernst het voorstel gedaan van een godsdienst der menschheid, welke, volgens hem, vereerenswaardig is vanwege hare overwinningen over de natuur en over de ongemakken, waardoor het leven van den oorspronkelijken mensch omringd was. Er zijn godsdiensten gesticht op minder waardige gronden dan deze. De mensch heeft inderdaad eene verwonderlijke rol in de wereld gespeeld; en niets kan meer verwondering wekken dan de wijze, waarop hij de natuurkrachten onder het juk heeft gebracht en hen aan zijn wagen en zijne boot heeft geketend.

Maar laat ons zedig zijn, of zoo zeker als tweemaal twee vier is zullen zij, van het volgende geslacht, die op onze tegenwoordige levenswijs neerzien, hun gelukkiger toestand met den onzen vergelijken en medelijden met ons gevoelen, evenals wij het gewaagd hebben, onze voorvaders te beklagen. De gang van het menschdom richt zich opwaarts en voorwaarts door alle tallooze eeuwen, die nog komen zullen. Verbeterde lichamelijke toestanden oefenen invloed uit op de geestestoestanden en den eenen of anderen dag zal de toekomstige mensch met verwondering lezen, dat er eens op aarde een staat van oorlog bestond tusschen de afdeelingen, welke naties genoemd werden, dat Europa eens voortdurend negen millioen menschen leerde, hoe hunne naasten het beste te slachten, en dit werk een "beroep" noemde. De komende man zal zich verwonderen dat er in deze barbaarsche dagen onmatigheid heerschte, dat er armen en misdadigers bij de vleet waren en dat zelfs in Brittanje de velen door de weinigen tenonder werden gehouden; dat de grond daar in het bezit was van en gebruikt werd door eene zekere klasse en dat elk jaar ééne familie een millioen ponden sterling uit de openbare middelen ontving. Hij zal over dit alles lezen, zooals wij nu lezen over de gewapende kielbooten en den paardenlocomotief en zijn gelukkig gesternte danken, dat hij niet, evenals wij, geboren was vóór het aanbreken der bescha-

ving. "Zooals datgene, wat spijs is voor den eenen man, vergift voor den anderen man is" zoo is de beschaving der eene eeuw, het barbarisme van de andere. Wij zullen allen barbaren zijn in de oogen van onze achter- achter-kleinkinderen.

Wij hebben, met al onzen vooruitgang in eene opwaartsche richting, nog niet ver gereisd, maar wij gaan steeds voort. Dat wat bestaat, is beter, dan wat geweest is. Het is de roeping der democratie om vooruit te gaan in dezen eervollen wedloop, en schrede voor schrede de toestanden te verbeteren, waaronder de volksmassa's leven; het is hare roeping het Oude uit te leiden en het Nieuwe in te voeren; en in dit grootsche werk voert de Republiek met het volste recht de voorhoede aan.

BLADWIJZER.

A

B

C

D

